

**OSZTÁLY ÉS NEM:
A NŐK TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉSE
A KORTÁRS VÁROSI KÍNÁBAN**

**OSZTÁLY ÉS NEM: A
TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉS
NŐK A KORTÁRS VÁROSI
KÍNÁBAN**

a

Yao Tang

**A Nottinghami Egyetemre benyújtott
doktori értekezés, amely a doktori
fokozat megszerzésére irányul.**

Filozófia

FEBRUÁR 2015

ABSTRACT

Ez a dolgozat a nemek társadalmi rétegződésének módszerét és annak körülményeit vizsgálja a kortárs városi Kínában. Először is, létrehozunk egy "társadalmi osztálysémát" az Erikson-Goldthorpe-Portocarero és a Kínai Társadalomtudományi Akadémia osztálysémáiban szereplő foglalkozási osztályozás összehasonlítása után, valamint a Standard Occupational Classification System (2010) figyelembevételével. Később minden réteget három ágazatra osztunk, hogy tükrözzük a kínai dualista állam és piac rendszerét, valamint a piac felosztását. E séma és a kínai háztartások jövedelmére vonatkozó 2002-es és 2007-es kínai adatgyűjtemény alapján tárgyaljuk az egyes társadalmi rétegek részesedését és a jövedelemeloszlást, különös tekintettel a nemek közötti összehasonlításokra és változásokra. Ezen túlmenően, az azonos társadalmi rétegen belüli különbségek további vizsgálata és a háztartás férfiakra és nőkre gyakorolt hatásának megfigyelése érdekében a főkomponens-elemzést alkalmazzák, hogy minden egyes megfigyeléshez közvetlen és közvetett "társadalmi osztályindexet" (SCI) hozzanak létre. Mindkét index átfogó, és a társadalmi rétegződés számos szempontját egyesíti. A közvetett "SCI" a háztartás hatását is tükrözi egy megváltozott változóhalmazzal. A közvetlen és közvetett "SCI" alapján kialakított társadalmi csoportok összetételének változásait megvizsgálva a nemek korrigált társadalmi rétegződését szemléltetjük.

Kulcsszavak: Társadalmi rétegződés; Nemek közötti egyenlőség kérdései;
Munkaerőpiac; A háztartás hatása; Városi Kína

ACKNOWLEDGEMENT

Ez a dolgozat a bizonyíték arra, hogy a hosszú és fáradtságos PhD-útnak lehet happy endje. A kutatás és a disszertáció megírásának egész folyamata során sokat köszönhetek mindkét témavezetőmnek, Lina Song professzornak és Tracey Warren professzornak. E munka sikeres elvégzése nagymértékben az ő hozzájárulásukon alapult.

Először is, szeretnék köszönetet mondani Lina Song professzornak, amiért elfogadott engem PhD-hallgatónak, és hogy megadta nekem ezt az értékes lehetőséget, hogy a Nottinghami Egyetemen tanulhassak. Inspirált és sok támogatást nyújtott nekem a tanulmányi és a mindennapi életben felmerülő problémák megoldásában. Néha heves vitákat folytattunk az irodájában, és a kritikai megjegyzései időnként közvetlenek voltak, de tudom, hogy saját személyiségeként kezel, és valóban tiszteletben tartja a nézeteimet. Miután új tanszékre költözött, a PhD-képzésem utolsó két évében a Szociológiai és Szociálpolitikai Iskolából a Kortárs Kínai Tanulmányok Iskolájába (SCCS) kerültem át. Bár az iskolák változtak, ugyanazt a kulturális sokszínűséget és diákközpontú környezetet tapasztaltam.

Rendkívül hálás vagyok Tracey Warren professzornak a támogatásáért és hasznos tanácsaiért, amikor szükségem volt rá. Nemzetközi hallgatóként sok nehézséggel talákoztam a szakdolgozat írásbeli követelményeihez való alkalmazkodás során. Türelme és felügyelete lépésről lépésre a helyes útra terelt. Soha nem fogom elfelejteni a munkámra adott gyors visszajelzéseit, amelyek folyamatosan tele voltak gondos javaslatokkal és javításokkal. Emellett nagyon fegyelmezett és hatékony professzor, aki nagyon szigorúan ügyel a hallgatói előrehaladására. Nagyon szerencsésnek érzem magam, hogy az ő felügyelete alatt dolgozhattam, mert nélküle ez a szakdolgozat talán még mindig befejezetlen állapotban lenne.

Szeretnék köszönetet mondani szponzoromnak, a Kínai Ösztöndíj Tanácsának, hogy támogatta tanulmányaimat az Egyesült Királyságban. Nekem és a családomnak nem lett volna elég pénzem, hogy támogassam a PhD tanulmányaimat.

Szeretnék köszönetet mondani az SCCS munkatársainak, Jing Zhangnak és Zhengxu Wangnak, valamint a Curia Fellow Long Sunnak és Yutao Sunnak, akik törődtek a tanulmányommal, és sok javaslatot adtak nekem. Szeretnék köszönetet mondani minden barátomnak és kollégámnak Nottinghamban. Bátorítottak és melegen megöleltek, amikor frusztrált voltam. A társaságukban támogatásra találtam, és sok nehéz pillanatot segítettek túlélni. Ők Rebecca Scott, Wenjin Long, Gareth Shaw, Zhe Liang, Yuan Zhao, Feng Gao, Sabine Stieber, Michal Thim, Jinliang Li, Shaoyu Zhao, Karolina Wysoczanska, Samantha Hoffman és Ploy Darachanpitak. Különösen Rebeccának szeretném kifejezni legőszintébb köszönetemet önzetlen és kedves segítségéért.

Ezenkívül szeretnék köszönetet mondani a doktori értekezésem vizsgáztatóinak, a külső vizsgáztatónak, Yaojun Li professzornak és a belső vizsgáztatónak, Dr. Cong Caónak. Egyszerre vizsgálták át a disszertációm, és rengeteg jegyzetet készítettek róla. Sok értékes javaslatot is adtak a disszertációval és a jövőbeli tudományos kutatásaimmal kapcsolatban.

Végül szeretném megköszönni a családomnak a szeretetüket és megértésüket. Ők a motivációm forrása, hogy befejezzem ezt a tanulmányt, és az önzetlen szeretetükből tudtam, hogy bármikor, amikor szükségem van rá, egy meleg otthon vár rám.

CONTENTS

FIGURES AND TABLES	I
CHRONOLOGY	IV
ABBREVIATIONS	V
CHAPTER 1 INTRODUCTION.....	1
1.1 A TANULMÁNY MOTIVÁCIÓJA: AZ OSZTÁLYRA ÉS A NEMRE ÖSSZPONTOSÍTVA2	
1.2 A KÍNAITÁRSADALMI OSZTÁLYOK TÖRTÉNELMI ÁTTEKINTÉSE6	
1.2.1 Társadalmi rétegződés a kommunizmus előtti	Kínában6
1.2.2 Társadalmi rétegződés a	maoista Kínában7
1.2.3 Társadalmi rétegződés a gazdasági	reformkezdeti időszakában10
1.3 A KÍNAI NŐK VÁLTOZÓ TÁRSADALMI-GAZDASÁGI SZEREPÉNEK TÖRTÉNELMI ÁTTEKINTÉSE	
.....	15
1.3.1 A nők szerepének változása a hagyományos konfuciánus státuszhoz képest ...	16
1.3.2 "A nők tartják fenn az ég felét": A nők a maoista Kínában.....	17
1.3.3 A nők körülményeinek változása a gazdasági reformok hatására.....	19
1.4 KLASSZIKUS TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉSELEMZÉS ÉS NEMEK KÖZÖTTI ELEMZÉS23	
1.4.1 Marxista és weberi	osztályelemzés23
1.4.2 A nemek elemzése és a nemek és osztályok	vitája26
1.5 A SZAKDOLGOZAT FELÉPÍTÉSE30	
CHAPTER 2 LITERATURE REVIEW, RESEARCH DESIGN AND METHODOLOGY.....	35
2.1 SZAKIRODALMI	ÁTTEKINTÉS36
2.1.1 Társadalmi rétegződés és nemi kérdések	Kínában36
2.1.2 A keresetek megoszlása és a nemek közötti egyenlőség kérdései	Kínában39
2.2 KUTATÁSI KÉRDÉSEK ÉS	CÉLKITÚZÉSEK43
2.3 KUTATÁSI TERV ÉS	MÓDSZER47
2.3.1 Kvantitatív	kutatási megközelítés48
2.3.2 Másodlagos	elemzés50
2.4 BEVEZETÉS A	KUTATÁSHOZFELHASZNÁLT ADATOKHOZ53
2.4.1 Alapvető információk	a felmérésről és az adatokról53
2.4.2 Fontos változók és	adatfeldolgozás54
2.5 A	KUTATÁS HOZZÁJÁRULÁSA57
2.6 KÖVETKEZTETÉSEK59	
CHAPTER 3 CONSTRUCTING A SOCIAL STRATIFICATION SCHEMA FOR URBAN CHINA	63
3.1 TÁRSADALMI OSZTÁLYTÖRTÉNETEK ÉS TÁRSADALMI STRUKTÚRÁRÓL SZÓLÓ VITÁK KÍNÁBAN62	

3.1.1 Neomarxi osztályelemzés	Kínára alkalmazva	62
3.1.2 Neo-Weberi osztályelemzés	Kínára alkalmazva	66
3.2 FOGLALKOZÁSI BESOROLÁS MINT	OSZTÁLYMÉRÉS	67
3.2.1 Foglalkozáselemzés a nyugati társadalmi	osztályelméletben	67
3.2.2 Foglalkozáselemzés a kínai társadalmi osztályelméletben		69
3.2.3 Foglalkozási osztályozás a mai	Kínában	70
3.3 A KORTÁRS KÍNAI INTÉZMÉNYI MEGOSZTOTTSÁG ÉS A JÖVEDELMI	KÜLÖNBSÉGEK	75
3.3.1 A kínai intézményi	szegregáció	
változásai		76
3.3.2 A különböző	tulajdonosítípusok	
közötti kereseti	különbségek	78
3.3.3 A különböző típusú	iparágak közötti kereseti	
különbségek		81
3.4 TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉS: STRUKTURÁLIS KOMPLEXITÁS AZ ÁTMENETI	KÍNÁBAN	83
3.4.1 A tulajdonjog hatása a foglalkozási	osztályozásra	83
3.4.2 Az ipar hatása a foglalkozási	osztályozásra	87
3.5 FOGLALKOZÁSI BESOROLÁS TULAJDONOSI ÉS IPARÁGI	FELOSZTÁSSAL	89
3.5.1 Az állami és a piaci	szektorközötti	
felosztás		89
3.5.2 A versenyző és nem versenyző piaci	szektorok közötti	
felosztás		91
3.6 KÖVETKEZTETÉSEK		93

CHAPTER 4 CHINESE SOCIAL STRUCTURE, EARNINGS DISTRIBUTION AND GENDER ISSUES

97

4.1 A TÁRSADALMI OSZTÁLYOK ÁTALAKULÁSA ÉS A NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG	KÉRDÉSEI	97
4.1.1 A társadalmi osztályok átalakulása 2002 és	2007 között	97
4.1.2 A társadalmi struktúra nemek szerinti összehasonlítása: Változások és	problémák	100
4.2 A JÖVEDELEMELOSZLÁS ÉS A NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG	KÉRDÉSEI	104
4.2.1 A társadalmi rétegek jövedelemeloszlása 2002 és	2007 között	105
4.2.2 A nemek közötti jövedelemeloszlás: változások és	problémák	110
4.3 A NEMEK TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉSÉTBEFOLYÁSOLÓ	TÉNYEZŐK	114
4.3.1 Regionális különbségek a társadalmi	rétegződésben	114
4.3.2 Életkori különbségek a társadalmi	rétegződésben	118
4.3.3 Az oktatási különbségek a társadalmi	rétegződésben	121
4.4 A NEMEK KÖZÖTTI JÖVEDELEMELOSZLÁSTBEFOLYÁSOLÓ	TÉNYEZŐK	128
4.4.1 Egy feltétel nélküli kvantilis regressziós modell és a	hatásváltozók	129
4.4.2 A nemek közötti kereseti különbség és a diszkrimináció a különböző	kvantiliseknél	134
4.4.3 Nemek közötti különbségek a visszatérési arányban a különböző	kvantiliseknél	136
4.5 KÖVETKEZTETÉSEK		149

CHAPTER 5 THE 'SOCIAL CLASS INDEX' FOR INDIVIDUALS AND MARRIED COUPLES 153

5.1 A TÁRSADALMI	OSZTÁLYSÉMA	
MÉRÉSÉNEKKÉT	PROBLÉMÁJA	153
5.1.1 Az egyes társadalmi	rétegekenbelüli finom	
különbségek		154
5.1.2 A háztartás hatása: Megosztott erőforrások és	tevékenységek	156

5.2 A "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" FELÉPÍTÉSE AZ EGYÉN SZEMPONTJÁBÓL160	
5.2.1 A mutató	kiválasztási eljárás161
5.2.2 A	mutatókdimenziója és szerkezete166
5.2.3 A "társadalmi osztályindex" számítási eljárása.....	172
5.3 AZ EGYÉNI "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" ELOSZLÁSA	175
5.3.1 A társadalmi osztályszerkezet és a "társadalmi osztályindex" eloszlása	175
5.3.2 A "társadalmi osztályindex" nemek szerinti összehasonlítása a társadalmi rétegek között	180
5.4 A "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" REKONSTRUÁLÁSA A HÁZTARTÁS HATÁSÁT FIGYELEMBE VÉVE183	
5.4.1 Tényezőváltozások és folytonosságok: A	kiválasztás okai185
5.4.2 A háztartás hatása: A "társadalmi osztályindex" és a nemek közötti megoszlás változásai189.....	
5.5 A HÁZASSÁGI DÖNTÉSEK ÉS AZOK HATÁSA A TÁRSADALMI RÉTEGZÖDÉSRE195	
5.5.1 Házassági választás: A "közvetlen társadalmi osztályindex" összehasonlítása a párok között	
.....	195
5.5.2 A háztartás hatása: A "közvetett társadalmi osztályindex" összehasonlítása a párok között197	
5.6 KÖVETKEZTETÉSEK200	
CHAPTER 6 CONCLUSIONS.....	203
6.1 TÁRSADALMI OSZTÁLYSÉMA A VÁROSI PORCELÁNBAN204	
6.2 A TÁRSADALMI STRUKTÚRA ÁTALAKULÁSA ÉS A NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI206	
6.3 TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX EGYÉNI ÉS HÁZASPÁROK ESETÉBEN209	
6.4 SZAKPOLITIKAI KÖVETKEZMÉNYEK212	
6.5 KORLÁTOZÁSOK ÉS JAVASLATOK A JÖVŐBELI TANULMÁNYOKHOZ214	
BIBLIOGRAPHY:	216
APPENDIX 1.....	231
APPENDIX 2.....	249
APPENDIX 3.....	266

TÁMOGATÁSOK:

1. fejezet:

- 1.1. ábra Az osztályrendszer a reform előtti Kínában9
- 1.2. ábra Atársadalmi
.....tőke kölcsönhatása14
- 1.3. ábra Marx és Weber osztályelemzési modellje 26

3. fejezet:

- 3.1. ábra Foglalkoztatási arány a tulajdonosi típusok szerint a városi Kínában, 1978 -
2001
..... 77

4. fejezet:

- 4.1. ábra Az "iskolába járás" visszatérési arányának összehasonlítása a nemek között
a különböző kvantilisekben, 2002 és 2007141
- 4.2. ábra Az "életkor" válaszadási arányának összehasonlítása a nemek között a
különböző kvantilisek szerint, 2002 és 2007142.....
- 4.3. ábra A "házasság" visszatérési arányának összehasonlítása a nemek között a
különböző kvantilisekben, 2002 és 2007143
- 4.4. ábra A "gyermek" válaszadási arányának összehasonlítása a nemek között a
különböző kvantilisek szerint, 2002 és 2007144.....
- 4.5. ábra A "régio" válaszadási arányának összehasonlítása a nemek között a
különböző kvantilisek szerint, 2002 és 2007145.....
- 4.6. ábra A "Foglalkozás" visszatérési arányának összehasonlítása a nemek között a
különböző kvantilisek szerint, 2002 és 2007146.....
- 4.7. ábra A "tulajdonlás" visszatérési arányának összehasonlítása a nemek között a
különböző kvantilisek szerint, 2002 és 2007147.....
- 4.8. ábra Az "Ipar" visszatérési arányának összehasonlítása a nemek között a
különböző kvantilisek szerint, 2002 és
..... 200
7148

5. fejezet:

- 5.1. ábra A mutatók és a "társadalmi osztályindex" közötti kapcsolat 170

TÁBLÁK:

2. fejezet:

2.1. táblázat Kutatási kérdések éscélkitűzések45

3. fejezet:

3.1. táblázat A különböző társadalmi osztályozási sémák összehasonlítása164

3.2. táblázat Foglalkozási osztályozási séma a magas szintűaggregációhoz72

3.3. táblázat A különböző társadalmi osztályok közötti összehasonlítás273

3.4. táblázat Foglalkozási osztályozás a városiKínában75

3.5. táblázat Foglalkozási besorolás és tulajdonosi kör,200780

3.6. táblázat Foglalkozási osztályozás és iparág,200782

3.7. táblázat A mai városiKínátársadalmi
.....szerkezete94

4. fejezet:

4.1. táblázat Társadalmi rétegződés és nemek összehasonlítása, 2002 és200798

4.2. táblázat A társadalmi rétegek órábérére és a nemek összehasonlítása, 2002 és 2007
.....106

4.3. táblázat A nemek társadalmi rétegződésének összehasonlítása (arány) és a
regionális egyenlőtlenségek, 2002116

4.4. táblázat A nemek társadalmi rétegződésének összehasonlítása (arány) és a
regionális egyenlőtlenségek, 2007117

4.5. táblázat Az életkor, az iskolai végzettség és a társadalmi rétegződés nemek
szerinti összehasonlítása, 2002 és
.....200
7120

4.6. táblázat A társadalmi rétegződés, az iskolázottság és a különböző korcsoportok
közötti keresetek nemek szerinti összehasonlítása, 2002125.....

4.7. táblázat A társadalmi rétegződés, az iskolai végzettség és a különböző
korcsoportok közötti keresetek nemek szerinti összehasonlítása, 2007126

4.8. táblázat A nemek közötti keresetek összehasonlítása és a regionális különbségek, 2002 és
.....2007132

4.9. táblázat A nemek közötti kereseti különbségek és a nemek közötti kereseti különbségek
szakképzettségi szintek szerinti bontása, 2002 és2007135

4.10(a) táblázat A visszatérési ráta eredményei az UQR becslésből, 2002 aférfiak esetében137

4.10(b) táblázat A visszatérési ráta eredményei az UQR becslésből, 2002, a 138 nő esetében

4.11(a) táblázat A visszatérési ráta eredményei az UQR becslésből, 2007 aférfiak esetében139

4.11(b) táblázat A visszatérési ráta eredményei az UQR becslésből, 2007 a 140 nő esetében

5. fejezet:

5.1. táblázat Aváltozókbelső
.....konzisztenciája166

5.2. táblázat A	faktore
lemzés eredményei167		
5.3. táblázat A ferde	Promax
-rotáció eredményei168		
5.4. táblázat A	főkomp
onens-elemzés eredményei172		
5.5. táblázat A	főkomp
onens-analízisből származó pontozási		
.....	együtth
atók173		
5.6. táblázat A "társadalmi osztályindex" összehasonlítása a társadalmi rétegek között	176
5.7. táblázat A társadalmi osztályok és a társadalmi	csoport
ok keresztábrázata179		
5.8. táblázat A társadalmi rétegek és a társadalmi csoportok nemek közötti	összeh
asonlítás182		
5.9. táblázat A társadalmi osztályba	sorolás
változásainak		
.....	összeh
asonlítása190		
5.10. táblázat A társadalmi	csoport
oknemek szerinti megoszlásának		
.....	változá
sa194		
5.11. táblázat A közvetlen és közvetett "társadalmi osztályindex" összehasonlítása a párok között	195
5.12(a) táblázat A párok közötti társadalmi csoportok összehasonlítása a közvetlen társadalmi osztályindex szerint198.....		
5.12(b) táblázat A párok közötti társadalmi csoportokhoz tartozás összehasonlítása a közvetett társadalmi osztályindex szerint198.....		

CHRONOLOGY

-
- 1949A Kínai Népköztársaság (KN megalakulása) 1956A szocialista átalakulás befejezése
- 1966A "Nagy Proletár Kulturális Forradalom" évtizedének kezdete
- 1978A Kínai Kommunista Párt (KKP) Tizenegyedik Központi Bizottságának harmadik plenáris ülése, a "gazdasági reformok" kezdete. és a "nyitás a külvilág felé" 1989-ben kitört a "Tiananmen téri zavargások".
- 1992 Deng Xiaoping "déli körútja" - megerősíti elkötelezettségét a reform- és nyitási politika mellett
- 1994-ben elfogadták az "új munkatörvényt", amely a munkáltatóknak a munkavállaló elbocsátásához való jogát szentesíti.
- 1995 Az egyetemi hallgatók munkaközvetítésének megszüntetése és a diplomások és a munkaadók közötti kölcsönös választás kezdete
- 1997 Az állami tulajdonú vállalatok (SOE-k) rekonstrukciója munkanélküliségi problémákat okoz a városi Kínában
- 1999 Az egyetemi és főiskolai hallgatói létszám bővülésének kezdete
- 2002 Hu Csin-tao a KKP Központi Bizottságának első plenáris ülésén a KKP Tizenhatodik Központi Bizottságának főtitkárává választják. A "tudományos fejlődés" és a "harmonikus társadalom" építésének koncepcióját terjeszti elő.
- 2007 A KKP Tizenhetedik Központi Bizottságának első plenáris ülése. Hu Jintao egymást követő ciklusokban tölti be a KKP Központi Bizottságának főtitkári tisztségét.
- 2012 A KKP Tizennyolcadik Központi Bizottságának első plenáris ülése. Xi Jinpinget megválasztják a KKP Központi Bizottságának főtitkárává.

ABBREVIATIONS

ADB:	Ázsiai Fejlesztési Bank
CASMIN:	A társadalmi mobilitás összehasonlító vizsgálata az ipari nemzetekben
CAS:	Kínai Tudományos Akadémia
CASS:	Kínai Társadalomtudományi Akadémia
CCP:	Kínai Kommunista Párt
CFPS:	Kínai családi panel tanulmányok
CGSS:	Kínai általános társadalmi felmérés
CHFS:	Kínai háztartások pénzügyi felmérése
CHIP:	Kínai háztartási jövedelem projekt
COE:	Kollektív tulajdonú vállalkozás
CPPCC:	Kínai Népi Politikai Tanácskozó Konferencia
EGP:	Erikson-Goldthorpe-Portocarero
FA:	Faktorelemzés
GCI:	Globális versenyképességi index
ICPSR:	Egyetemközi Politikai és Társadalomkutatási Konzorcium
ISSS:	Társadalomtudományi Intézet felmérése
MLSSC:	Kínai Munkaügyi és Szociális Biztonsági Minisztérium
NBSC:	Kínai Nemzeti Statisztikai Hivatal
NPC:	Országos Népi Kongresszus
KÍNAI NÉPKÖZT ÁRSASÁG:	Kínai Népköztársaság
PCA:	Főkomponens-elemzés
RIF:	Visszahúzott befolyásoló függvény
SCI:	Társadalmi osztály index
SOC:	Standard foglalkozási osztályozás
SOE:	Állami tulajdonú vállalat
UQR:	Feltétel nélküli kvantilis regresszió

1. FEJEZET

BEVEZETÉS

1.1 A TANULMÁNY MOTIVÁCIÓJA: AZ OSZTÁLY ÉS A NEMEK KÖZÉPPONTJÁBAN

Az 1978-tól napjainkig tartó "társadalmi-gazdasági átmeneti időszakban" Kína a "gazdasági reform" és a "külvilág felé való nyitás" politikáját követte (Nolan 2005, 20. o.). A reformokkal és a gazdaság gyors növekedésével a kínai társadalmi szerkezet óriási változásokon ment keresztül. Ezek a változások továbbra is foglalkoztatják a tudósokat és kutatókat, nemcsak Kínában, hanem a világ többi részén is. Ahogy Bian (2002) is utal rá, a gazdasági fejlődés és az ebből következő nagyszabású társadalmi átalakulások szokatlan lehetőséget biztosítottak a társadalmi változások és a társadalmi differenciálódás iránt érdeklődő kutatók számára a tanulmányozásra.

Ebben az "átmeneti időszakban" az egyik legjelentősebb változás a gazdasági szerkezetátalakítás volt - a központilag tervezett gazdaságról a piacorientált gazdaságra -, ahol a piac egyre fontosabb szerepet kezdett játszani az erőforrások elosztásában és a gazdasági fejlődésben (Oi 1995). Ez a változás, az államigazgatási szférának a munkaerőpiacról való visszavonulásával együtt, fokozatosan átalakította az erőforrások elosztásának mechanizmusait, és a társadalmi rétegződés változásához vezetett (Wu 2004). A különböző társadalmi csoportok közötti szakadékok növekedése a magasabb és alacsonyabb társadalmi rétegek közötti feszültségek eszkalálódásához vezetett (Whyte 2010). Ha ez a polarizációs tendencia tovább erősödik, egyre súlyosabb társadalmi problémák lépnek fel. Milyen a mai Kína társadalmi szerkezete? Hogyan oszlanak meg az erőforrások a különböző társadalmi rétegek között? Hogyan alakultak át a társadalmi rétegek a gazdasági reformokkal?

A társadalmi struktúra átalakulása mellett a kínai nők helyzete is megváltozott. A mai kínai nők egészen más helyzetben vannak, mint a kommunizmus előtti "hagyományos" társaik. Az elmúlt évtizedek során a nemekkel szembeni egyenjogúbb politika nagymértékben megváltoztatta nemcsak saját női önazonosságukat, hanem társadalmi közegüket is. Ráadásul a nők is más helyzetben vannak, mint a gazdasági reformok előtt, amikor Kína központi tervgazdaság volt. Meng (2000) szerint a nők foglalkoztatási aránya fokozatosan csökkent a gazdasági reformok kezdete óta. Ez a jelenség a nők társadalmi helyzetében és körülményeiben további változásokat jelentett.

Ezért a nők jelenlegi társadalmi-gazdasági körülményei ismét kérdésessé váltak, különösen azóta, hogy az "ipari szerkezetátalakítás" (Chen 1991, p345) során az állami tulajdonú vállalatok (SOE-k) és a kollektív tulajdonú vállalatok (COE-k) sok női munkavállalót elbocsátottak (*xiagang*). Az egyre erősebb piaci versenyben a nők helyzete romlott vagy javult? Minden nő hasonló helyzetben van-e, vagy vannak köztük különbségek? Melyek azok a tényezők, amelyek hozzájárulnak ezekhez a különbségekhez? Ezek a kérdések azért értékesek, mert rávilágítanak azokra a kulcsfontosságú problémákra, amelyekkel Kína jelenleg szembesül. Továbbá, a jelenlegi kínai társadalmi struktúra és annak a nemek közötti különbségtételre gyakorolt hatásának átfogó megértése érdekében a legfontosabbak a megfelelő intézkedések Kína társadalmi rétegződésének és a nemekkel kapcsolatos kérdéseknek a tanulmányozására. Kutatásom középpontjában e módszerek megvitatása áll.

Amint azt már említettük, a kínai társadalom hatalmas társadalmi átalakuláson ment keresztül, és e változásokkal párhuzamosan a nők társadalmi-gazdasági helyzete is megváltozott. Miért érdemes ezt a két kérdést, az osztályt és a nemek közötti egyenlőséget, együtt vizsgálni? Azért, mert az osztály és a nemek kérdései szorosan összefüggő témák, és a kettő közötti kapcsolat többféle szempontból is megállapítható. Először is, az osztályviszonyok az egyenlőtlenség és a hierarchia diskurzusát fejezik ki, ami egyben a

a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kutatások alapja (Skeggs 1997). A nemi kérdésekkel foglalkozó kutatások például a "nemek közötti egyenlőtlenséget" hangsúlyozzák, és megpróbálták feltárni a patriarchátus okait (ibid.). Másodsor, a társadalmi osztályok kialakulása szocializációs folyamatnak tekinthető, amelynek során az erőforrások elosztása és az ennek megfelelő hierarchikus társadalmi pozíció és státusz jön létre (Bourdieu 1984; Fiske 2013). A nemi kérdések és a nemek közötti egyenlőtlenségek hasonló módon konstruálódnak. A nemi szerepeket különböző szocializációs ágensek által kialakítottak tekintik (Eagly 2013). A szocializációs folyamat révén az erőforrások diszkrepansten oszlanak meg, így alakulnak ki a nemek közötti egyenlőtlenségek.

Harmadszor, és ez a legfontosabb, az "osztály és a nemek" módszertani problémát vet fel, mégpedig azt, hogy hogyan mérhető a társadalmi rétegződés, különösen a nemek közötti társadalmi rétegződés (Marshall, Newby, Rose és Vogler 2012). Egyrészt a klasszikus társadalmi rétegződés a háztartás minden tagját azonos társadalmi rétegződésűnek tekinti, és a férj társadalmi rétegződését a feleség társadalmi rétegződésének helyettesítőjeként használja. Ez a módszer számos problémát eredményezett, különösen a nők munkaerő-piaci részvételével kapcsolatban. Ez a módszer elkerüli a nemek közötti vertikális és horizontális szegregációt¹ a munkaerőpiacon, és a háztartásokon belüli, rétegeken átívelő házasságot is magában foglalja (Blackburn és Jarman 2006; Roberts 2011). Másrészt a társadalmi rétegződést egyéni nézőpontból vizsgáló módszer elméletileg tagadja a férjnek a házastársára gyakorolt hatását a társadalmi rétegződés szempontjából. Ez a hatás azonban a valóságban létezik (Erikson és Goldthorpe 1992). A házastárs hatását és azt, hogy a házastárs hogyan hat a partner társadalmi rétegződésére, a nemek közötti társadalmi rétegződés kutatásakor tanulmányozni kell. Ez a módszertani kérdés

¹ A nemek közötti horizontális szegregáció a munkaerőpiacon a nemek közötti különbségeket jelenti az egyes foglalkozásokon belül az egyes nemekhez tartozók számában. Például az ápolói és tanári foglalkozásokról gyakran feltételezik, hogy női foglalkozások, és több nőt vonzanak, mint férfit. Másrészt az orvosokról és az ügyvédekről gyakran feltételezik, hogy férfi foglalkozások, és több férfit gyűjtenek össze, mint nőt. Ezzel

1. FEJEZET BEVEZETÉS

szemben a vertikális szegregáció azt írja le, hogy a foglalkozásokban a férfiak uralják a magasabb státuszú munkaköröket. Például a férfiak nagyobb eséllyel jutnak magasabb pozícióba az "oktatási szakemberek" foglalkozásban, -az "egyetemeken és szakoktatóként" magasabb az arányuk, mint az "iskolai tanárok" foglalkozásban.

tükröződik az osztályról és a nemekről szóló vitákban, és a későbbi fejezetekben részletesebben tárgyaljuk, illetve a későbbi fejezetekben megoldjuk.

Negyedszer, a nemek és a társadalmi osztályok összekapcsolása alapvető fontosságú a kínai társadalmi valóság megértéséhez. A nemek kérdése Kínában soha nem volt pusztán a két nem közötti kapcsolat kérdése. Éppen ellenkezőleg, ezek a kérdések mindig is a társadalmi átalakulással és fejlődéssel, sőt a nemzeti emancipációval voltak kapcsolatban (Moghadam 1992). Ez a kérdés a kínai nők fejlődésének történelmi áttekintéséből is kitűnik. Hasonlóképpen a társadalmi változások sem érthetők meg teljes mértékben a kínai nők helyzetének figyelembevétel nélkül. A nők társadalmi-gazdasági helyzetének változása nemcsak jelentős összetevője a társadalmi átalakulásnak, hanem ki is hat rá. Ezeket a kombinált kérdéseket úgy lehet leírni, mint "a kínai nők a kínai társadalmi átalakulás korszakában" vagy "a kínai társadalmi rétegződés és a nők átalakulása". Interaktív folyamatként értelmezhető: egyrészt a kínai nők társadalmi rétegződésének változásai követik a társadalmi rétegződés általános változásait, és ennek megvannak a maga sajátosságai. Másrészt a kínai nők körében bekövetkező változások hatással vannak az általános társadalmi rétegződésre.

Ebben a bevezető fejezetben az "osztály és a nemek" központi témájának magyarázata két fő részre oszlik. Az első rész az "osztály és nemek" kínai valóságával foglalkozik, és áttekinti a társadalmi rétegződés és a nők fejlődésének történetét a kommunizmus előtti Kínától a gazdasági reformok kezdeti szakaszáig. Az "osztály és a nemek" történelmi áttekintése azért szükséges, mert alapvető megértést nyújt a kínai társadalmi struktúra és a nők társadalmi-gazdasági helyzetének alakulásáról. Ugyanakkor kutatásom fókusza - a kínai nők jelenlegi társadalmi struktúrája - erre épül.

A második szakasz röviden tárgyalja az "osztály és a nemek" elméleteit - a hagyományos marxista és weberi osztályelemzési megközelítést,

a nemek közötti elemzés és a velük kapcsolatos viták. Az osztály- és nemi elméletek bevezetőjét a harmadik és ötödik fejezetben továbbfejlesztjük, amikor a nemek társadalmi rétegződésének sajátos módszerét tárgyaljuk. Ezek a viták megnyitják az utat a két társadalmi osztályseséma - a neomarxista és a neoweberi elmélet - kínai társadalomra alkalmazott összehasonlításához a harmadik fejezetben, valamint a háztartásnak a férjek és a feleségek társadalmi státuszára gyakorolt hatásának elemzéséhez az ötödik fejezetben. Ezt követően a dolgozat általános felépítése és az egyes fejezetek tartalma kerül kiemelésre. A következő fejezetek a társadalmi osztályok és a nemek közötti átalakulás történeti áttekintését nyújtják.

1.2 A KÍNAI TÁRSADALMI OSZTÁLYOK TÖRTÉNELMI ÁTTEKINTÉSE

1.2.1 Társadalmi rétegződés a kommunizmus előtti Kínában

Hogyan került be az "osztály" szó, e dolgozat egyik kulcsfogalma a kínai társadalmi szférába? Az "osztály", mint néhány más társadalmi vagy politikai fogalom, először a japánok vették át és adtak neki új jelentést, majd újra bevezették Kínába (Guthrie 2012). Jelenleg az "osztály" szót "társadalmi osztályként" (*jieji*) vagy "társadalmi réteggként" (*jieceng*) fordítják. A "*jieji*" kifejezés kínaiul két különálló szóból áll. Az első ideogram "*jie*" lépcsőfokokat jelent, mint a létra fokai; a második "*ji*" pedig a szövet szálainak sorrendjét (Liang 1999, 179. o.). Kuhn (2010, 18. o.) szerint mind a "*jieji*", mind a "*jieceng*" hierarchikus fokozatokra utal, amelyek egy társadalmi rangrendszerhez kapcsolódnak.

Kína legkorábbi időszakában a társadalmat elsősorban Guanzi - egy gondolkodó és politikus, aki a "tavasz és ősz" (i. e. 719 - i. e. 645) időszakában élt - osztotta négy nagy foglalkozási csoportra (Fu 1996). Ezt a négy nagy foglalkozási csoportot "*simin*"-nek nevezték, és tudósokból (*shi*), parasztokból (*nong*), kézművesekből (*gong*) és kereskedőkből (*shang*) állt, hierarchikusan rangsorolva a magasról az alacsonyra (ibid.). A parasztokat magasabb rendűnek tartották a kézműveseknél és a kereskedőknél, mivel a mezőgazdaságot

a társadalom gyökere, mivel élelmiszert biztosít és növeli az állam gazdasági potenciálját. Ezzel szemben a kereskedőket megvetették, és a legalacsonyabb rangsorba sorolták, mivel a kereskedelmet mellékágnak tekintették. Ráadásul ez a negatív előítélet a kereskedőkkel szemben a kínai történelemben hátrányt is jelentett, mivel korruptnak és megbízhatatlannak tartották őket, és csak a pénzszerzéssel foglalkoztak (Lin 1999).

Úgy gondolták, hogy ez a négy foglalkozási csoport lefedi az emberi foglalkozások összességét, és egy teljes és összefüggő rendszert alkot (Kuhn 2010). A modern társadalomban a foglalkozással és a gazdasági státusszal ellentétben azonban az ókori Kínában a gazdagságnak és a szegénységnek semmi köze nem volt az ember foglalkozási státuszához. Minden foglalkozási csoporton belül hatalmas gazdasági különbségek voltak (ibid.). Voltak, akik gazdagok és magas státuszúak voltak, voltak, akik gazdagok és közepes státuszúak. Például a parasztok (*nong*) közé tartoztak a gazdag földbirtokosok és a szegény bérlők is, és az ősi kínai társadalmi struktúra egy széles és szegény bázisból és egy nagyon szűk elit csúcsából állt.

Ez a foglalkozási besorolás évezredekken át fennmaradt, egészen a Qing-dinasztia végén, a tizenkilencedik században bekövetkezett külföldi támadásig. Az 1912 és 1949 közötti köztársasági időszak alatt Kínában szüntelenül folytak a harcok a hadurak között, valamint a japánellenes háború és a kínai polgárháború idején (Sheridan 2008). Az emberek nincstelenné és hajléktalanná váltak. A köztársasági korszak kínai társadalma viharos volt, és az eredeti társadalmi struktúra és társadalmi rend átalakult. 1949-ben, a Kínai Népköztársaság (KNK) megalapításával Kína a társadalmi-gazdasági helyreállítás útján indult el, és új társadalmi rétegződés alakult ki (Whyte és Guo 2009).

1.2.2 Társadalmi rétegződés a maoista Kínában

A maoista korszakban, bár az "osztályharc" nagy hangsúlyt kapott, az "osztály" inkább politikai felfogás volt, mint társadalmi-gazdasági fogalom. Ráadásul az osztályrétegződés inkább a családi háttéren, a politikai hozzáálláson és az ideológiai állásponton alapult, nem pedig a termelési eszközök magántulajdonán (Nee 1989; Pow 2009). 1956-ban befejeződött a "három nagy átalakítás" - a kínai mezőgazdaság szocialista átalakítása, a kézműipar és a kapitalista ipar. Ezt követően és 1978-ig a kínai társadalmi rétegződésről általában úgy tartják, hogy két társadalmi osztályból (*jieji*) - parasztok és munkások - és egy társadalmi rétegből (*jieceng*) - értelmiségiek² - állt (Lu 2003).

Egyes kutatók azonban egy új kiváltságos osztály kialakulását figyelték meg (Bian és Logan 1996). Ezek voltak a káderek és tisztviselők (*ganbu*), akik nagy politikai és közigazgatási hatalommal rendelkeztek (Lee 1991). Az állami káderek és az egyszerű dolgozók közötti megosztottságot a "munkásszemélyzeti rendszerben" vagy "káderirányítási rendszerben" lehetett kimutatni (Edin 2003; Manion 1985). Az állami kádereket a kormány jelölte ki és osztotta be, és tartalékban tartották őket a felső vezetői pozíciókba való felkészülés és előléptetés céljából (Bian 2002). A kádereknek a nagyobb karrierlehetőségek mellett jobb jutalmakat és életkörülményeket stb. kínáltak. (Djilas 1957; Zhou, Tuma és Moen 1995). Ezzel szemben a legtöbb egyszerű dolgozó hétköznapi életet élt, és egész életében ugyanabban a munkakörben maradt (Bian 1994).

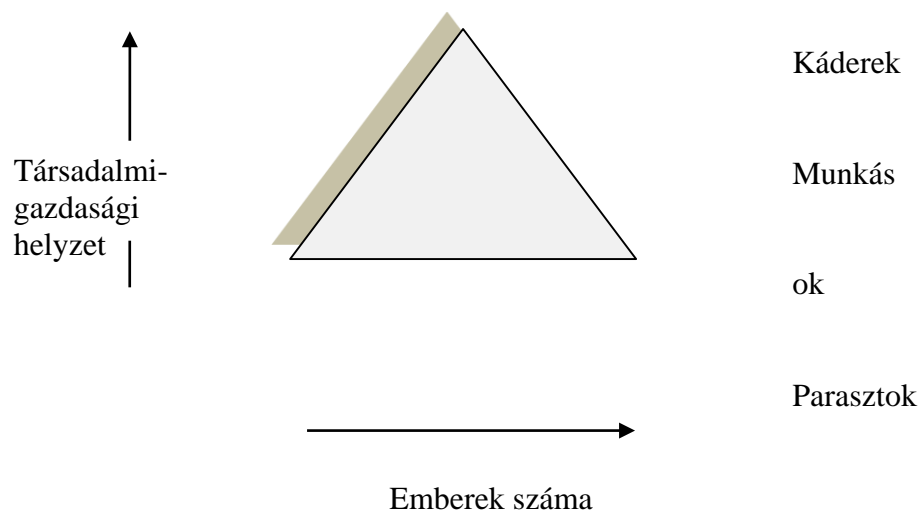
Az állami káderek és a közalkalmazottak közötti különbségtétel egy másik jelentős strukturális felosztásnak - a vidéki és városi felosztásnak - volt alárendelve a háztartási nyilvántartási (*hukou*) rendszeren keresztül (Naughton 2007; Wu és Treiman 2004). Az embereket először is mesterségesen két fő társadalmi csoportra osztották - mezőgazdasági és nem mezőgazdasági csoportokra - földrajzi elhelyezkedésük alapján.

² Ez a besorolás kizárja az osztályellenségeket, akik a földbirtokosokból, gazdag parasztokból, kapitalistákból, a "Nacionalista Párt" vagy "*Kuo Ming Tang*" katonáiból, forradalom-ellenesekből, jobboldali értelmiségiekből, árulókból és kémekből álltak.

(Chan és Zhang 1999; Yang és Zhou 1999). Bár a rangidős munkások életszínvonala nem volt összehasonlítható az állami káderekével, sokkal jobb helyzetben voltak, mint a vidékre szorult parasztok (Chan 2010; Mallee 1995). A "hukou" rendszerben a vidéki lakosság - a többség - nem részesülhetett a városi lakosokat megillető jogokból és előnyökből.

A parasztok és a városi lakosok közötti éles különbségek az élet szinte minden területén megmutatkoztak, például a foglalkoztatás, a lakhatás és a társadalombiztosítás terén, beleértve az egészségbiztosítást, a nyugdíjakat és a következő generáció oktatási lehetőségeit (Seeborg, Jin és Zhu 2000). Ahogy Li (2004), valamint Logan és Fainstein (2011) megállapította, a "hukou" rendszer - a migránsok ellenőrzésével együtt - a vidéki és városi egyenlőtlenségeket valójában a társadalmi rétegződés egy formájaként szolgálta. Ezért a városi és a vidéki, valamint az egyszerű munkás és a káder közötti megosztottságnak megfelelően a reform előtti kínai társadalmi struktúrát az 1.1. ábrán látható három társadalmi csoport határozta meg: a káderek gazdasági és társadalmi státusza volt a legmagasabb; a munkások középső, a kádereknél alacsonyabb, de a parasztokénál jóval magasabb volt (Parkin 1974; Solinger 1999).

1.1. ábra Az osztályrendszer a reform előtti Kínában

Forrás: a szerző

Megjegyzés: ez az ábra a viszonylag egyszerű társadalmi struktúrát mutatja Mao korában.

Általánosságban elmondható, hogy a maoista időszakban a társadalmi struktúra viszonylag egyszerű, zárt és egyenlőségen alapuló volt (Schram 2010). A három csoport identitása például szinte rögzített volt. Ha valaki egyszer parasztnak született, egész életében paraszti identitását maradhatott, hacsak a faluját nem kisajátította egy város, vagy hacsak nem tette le az egyetemi felvételi vizsgákat, amelyek nagyon alacsony százalékban álltak össze (Li 2005). Hasonlóképpen, ahhoz, hogy egy egyszerű munkás káderré változtassa státuszát, hosszú bürokratikus eljárásokra volt szükség (Bian 1994; Wu és Treiman 2004). Ezenkívül a maoista korszakban a társadalom egalitárius volt, a Gini-koefficiens az 1970-es években 0,18 volt, ami a 0,2-es abszolút egyenlőségi határ alatt van (Schram 2010). Ez az abszolút egalitarizmus azonban a kiterjedt szegénység árán valósult meg.

A nyitás és a gazdasági reform politikájának végrehajtásával számos konkrét szisztematikus és intézményi reformot hajtottak végre, ami miatt ez az egyszerű és zárt társadalmi struktúra gyorsan differenciálódott és polarizálódott (Fan 1997; Lu 2012; So 2003). A későbbi fejezetek azt tárgyalják, hogy a gazdasági reformok kezdeti időszakában hogyan változott a társadalmi rétegződés. E szakasz tartalma előkészíti az utat a későbbi fejezetekben a jelenlegi társadalmi osztályozásról szóló további vitákhoz.

1.2.3 Társadalmi rétegződés a gazdasági reformok kezdeti időszakában

Ebben a dolgozatban a gazdasági reformok kezdeti időszakát az 1978 és 2002 közötti időszaknak nevezzük. Kétségtelen, hogy a gazdasági reformok 1978-ban kezdődtek, amikor a Kínai Kommunista Párt (KKP) tizenegyedik központi bizottságának harmadik plenáris ülését tartották. Azóta masszív gazdasági és politikai reformok bontakoztak ki, amelyek egyidejűleg jelentős társadalmi változásokhoz vezettek Kínában (Chen 1991; Mallee 1995). Ezen túlmenően a dolgozat a jelenlegi társadalmi rétegződésre összpontosít Kínában, és a felhasznált adatok 2002-ből és 2007-ből származnak (részletes tárgyalást a

az adatokat a második fejezet tartalmazza), amikor Hu Jintao-t először és másodsor választották meg a KKP Központi Bizottságának főtitkárává. Hu Jintao a "tudományos fejlődési szemlélet" és a "harmonikus társadalom építése" koncepciókat támogatta. Ezek a felvetések a gazdasági fejlődés új időszakát hirdették meg, amelyet az emberközpontú, átfogó, összehangolt és fenntartható fejlődés jellemezett (Lam 2006; Saich 2004). Ezért a gazdasági reform kezdeti időszakának tárgyalása az 1978 és 2002 közötti időszakra vonatkozik.

Ebben az időszakban a kínai gazdaság fokozatosan diverzifikálódott, lehetővé téve a magánszektor növekedését és a külföldi befektetések megjelenését. A piaci mechanizmust hivatalosan elismerték, ami az eredeti egyetlen központi tervezési modellt az állam és a piac dualista modelljévé változtatta (Lin 2001; Nee és Matthews 1996). A gazdasági reformokkal és a piac fejlődésével együtt társadalmi változások és a társadalmi rétegződés differenciálódása is megkezdődött. Néhány új társadalmi csoport alakult ki, és a régi társadalmi rend átalakult. A tervgazdaságot alátámasztó egalitarizmus csökkent, és a különböző társadalmi csoportok közötti egyenlőtlenségek óriási mértékben megnöttek (Brandt és Rawski 2008).

Ezenkívül érdemes megemlíteni, hogy a "*jieji*" kifejezést 1978 után ritkán használták, mivel a KKP-kormány prioritásai az "osztályharcról" (*jieji douzheng*) a gazdasági fejlődésre irányultak át. A "*jieji*" kifejezésnek erősen politikai konnotációja van, ami az embereket a maoista rezsim alatti erőszakos osztályharcra emlékeztette. Ezért a "*jieji*" helyett egyre inkább a "*jieceng*" kifejezést használták. A "*jieceng*" továbbá a társadalmi-gazdasági differenciálódás jelenségeit hordozza, amelyek jobban megfeleltek a reform és nyitás új korszakának (Anagnost 2008; Guo 2013). A kezdeti gazdasági reformidőszak társadalmi differenciálódása az alábbi öt trendben foglalható össze:

Az első tendencia a tisztviselői és állami vezetői réteg kapitalizálódását foglalja magában. A kormány által irányított gazdasági reformfolyamatban a központi és helyi kormányzók szerepe döntő volt. Az állami és állami tulajdonú vállalatok és COE-k szerkezetátalakítása és privatizációja során az állami tőke nagy része informális és szabályozatlan csatornákon keresztül a tisztviselők és kormányzók, illetve rokonaik és családtagjaik kezébe került (Sun 2005). Ez a folyamat némileg hasonlítható a régi bürokraták differenciálódásához és az új üzleti elitek kialakulásához Oroszországban (Kryshtanovskaya és White 1996). Kínában a magas rangú állami tisztviselők politikai hatalmuk és szervezeti erőforrásaik révén ragadták meg a gazdasági előnyöket, és így vezető szerepük a pártállami adminisztratív szférából a gazdasági szférára is kiterjedt. E magas rangú állami tisztviselők számos utódja és rokona vált monopol mágnássá az iparban (Lin 1999).

A második tendencia a magánvállalkozói réteg bejutása a politikai és jogi szférába. A KKP 80.th évfordulóján, 2001. július 1-jénst Jiang Zemin főtitkár beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy a kiváló magánvállalkozókat feltétlenül be kell vonni a KKP-be (Dickson 2003). Ez politikai státuszuk fontos elismerése volt. Ennek következtében 2004-ben a "magántulajdon legitimációját" beépítették egy "alkotmánymódosításba", és a "kínai tulajdonról szóló törvény" 2007-ben átment a Nemzeti Népi Kongresszuson (NPC) (Zhang 2008, 346. o.). Ezek az események megerősítették a magántulajdonosok tulajdonjogát, és jelezték, hogy a kapitalisták bojkottálásának és kirekesztésének időszaka véget ért. Jelenleg a magánvállalkozók nemcsak gazdasági sikert élveznek, mint a "gazdasági elit", hanem a "nép" fontos részévé váltak, sőt néhányukat még az Országos Népi Kongresszus (NPC) képviselőinek vagy a Kínai Népi Politikai Tanácskozó Konferencia (CPPCC) tagjainak is megválasztották (Yan 2012, p338).

A harmadik tendencia az értelmiségiek társadalmi helyzetének javulását emeli ki. Az értelmiségiek, a kulturális elit és a technológiai szakértők

1949 után bizonytalan körülmények és ingadozó státusz jellemezte. Az 1950-es években az értelmiségiek (*zhishi fenzi*) nem bíztak a KKP-ban, és korlátozták részvételüket a politikai és pártmunkában (Eddy 2009). Emellett gyakran arra kényszerítették őket, hogy elfogadják a "szocialista átalakulást", hogy megfelelő "proletár tulajdonságokat" műveljenek (ibid, p611). A gazdasági reformok óta azonban ez a helyzet megváltozott. Technológiai készségeiket és tudásukat megbecsülték, és ezek segítették őket az anyagi előnyök elérésében. Ráadásul Kína politikai vezetői toborozták és befogadták őket a politikai intézményrendszerbe (Wright 2010). Az értelmiségiek fokozatosan "szakmai elitté" vagy "kulturális elitté" váltak (Walder 1995).

Ez a három tendencia nyilvánvalóan azokat képviseli, akik a gazdasági reformok haszonélvezői voltak. Azért váltak sikeressé és virágzóvá, mert politikai³, gazdasági és kulturális tőkéjüket igénybe vették (Li 2013; Li, Meng, Wang és Zhou 2008; Liu 2003; Lu 2002; Raymo és Xie 2000). Ezek az erőforrások nyilvánvalóan létfontosságúak, és felcserélhetők egymással, ahogyan azt az 1.2. ábra mutatja. Ezzel szemben azok, akik nem rendelkeztek ezekkel az erőforrásokkal, fokozatosan marginalizálódtak. A következő két tendencia az egyre inkább marginalizálódó csoportok társadalmi-gazdasági helyzetének változását vázolja fel.

A negyedik tendencia a munkásosztály gyors süllyedése. A munkásosztályt Mao rendszerében vezető osztálynak nevezték, de a gazdasági reformok, különösen az állami vállalatok átszervezése után gyorsan marginalizálódott (Lin 2009; Weil 2006). Például 1997-ben tizenegy-tizenkét millió városi munkást bocsátottak el, és a tömeges leépítések a következő években is folytatódtak (Benson és Zhu 1999). A megtartott munkavállalók jövedelme csökkent, és az elbocsátottak csak egy kis nyugdíjból és a családjuk támogatásából éltek.

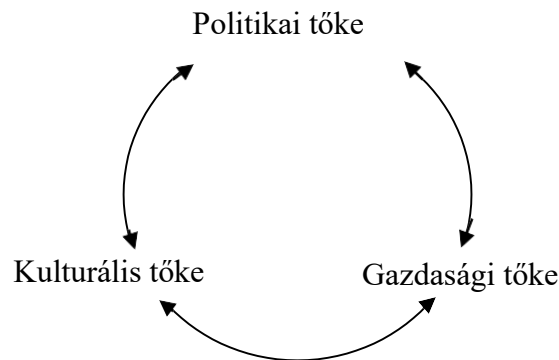
³ A politikai tőke itt nem a közszereplő politikus és más politikai szereplők bizalmára és befolyására utal, hanem arra a képességre, amellyel valaki a politika kialakítására és az állami beavatkozásra - például kormányzati támogatásokra, törvényes engedélyekre és

1. FEJEZET BEVEZETÉS

különleges adókedvezményekre - képes.

tagok. Bár néhány dolgozót később magánvállalkozásoknál alkalmaztak újra, nagyon hosszú munkaidőt és szerény munkakörnyezetet kellett elviselniük. Ráadásul ezek között a nők súlyosan hátrányos helyzetbe kerültek (Dependence 2002). A nőket kérték elsőként távozásra, és ők alkották az elbocsátottak többségét. Ráadásul ezek a nők hátrányos helyzetben voltak az új munkahelyek megtalálása szempontjából, mivel bizonyos készségek hiányoznak és idősek.

1.2. ábra A társadalmi tőke váltakozása

Forrás: Lu, Xueyi (2002): Research Report on Social Stratification in Contemporary China.

Megjegyzés: A "politikai tőkére" "szervezeti tőkeként" is lehet hivatkozni.

Az ötödik tendencia a parasztok differenciálódása és a "parasztmunkás" (*nong min gong*) alsóbbrendű helyzete a városokban. 1978 előtt a parasztok nemcsak vidéken éltek, hanem a mezőgazdaságból éltek. Amikor életbe lépett az a politika, amely lehetővé tette, hogy a parasztok munkát találjanak és a városokban éljenek, parasztok százmilliói özönlöttek a városokba. Legtöbbjük azonban alacsony képzettségű és munkaigényes iparágakban gyűlt össze, amit a városi munkavállalók nem szívesen vállaltak (Wong, Fu, Li és Song 2007). A parasztok alacsony fizetésű, alacsony presztízsű és kellemetlen körülmények között végzett munkát vállaltak. Ráadásul a háztartási nyilvántartási (*hukou*) rendszer miatt nem tudtak semmilyen nemzeti és helyi biztosításban részesülni (Chan és Buckingham 2008; Ngai és Lu 2010). Ahogy Tomba (2011, 317. o.) megjegyzi, az out-

a migrációt gyakran úgy tekintik, mint a "paraszti" identitásból való kitörés és a jobb életszínvonal megszerzésének módját, de a "parasztmunkás" identitás egy másik jelzővé válik, miután a városokba vándoroltak.

Összefoglalva, a gazdasági reformok társadalmi felfordulásaival szembeesülve a korábban egyszerű és viszonylag egyenlőségre törekvő társadalmi struktúra gyors polarizálódáson ment keresztül (Lin 1999). Egyes csoportok gyorsan meggazdagodtak, például a politikai és társadalmi erőforrásokat birtokló alcsoportok. Egyes csoportok, például a vállalkozók és az értelmiségiek társadalmi-gazdasági helyzete javult. Ezzel szemben néhány más csoportnak nagyobb bizonytalansággal kellett megküzdenie, mint például a munkásoknak és a parasztnak. Ők kettészakadtak, illetve kettészakadtak. Az elbocsátott munkásoknak, akik egykor az állami és kollektív tulajdonú vállalatoknál dolgoztak, nagyon nehéz életük volt a kínai ipari átalakulás során. Emellett számos paraszt is elvándorolt a városokba, és alacsony szintű munkákban vett részt, és ők egy új csoportot alkottak, a "parasztmunkást". E drasztikus társadalmi átalakulásoknak megfelelően a kínai nők körülményei is megváltoztak. A következőkben a kínai nők társadalmi-gazdasági szerepének alakulását, különösen a gazdasági reformok utáni változásokat tekintjük át és tárgyaljuk.

1.3 A KÍNAI NŐK VÁLTOZÓ TÁRSADALMI-GAZDASÁGI SZEREPÉNEK TÖRTÉNELMI ÁTTEKINTÉSE

Általánosságban elmondható, hogy a kínai nők történelmi fejlődése folyamatos folyamat volt. Nehéz a kínai nők fejlődését bizonyos szakaszokra osztani bizonyos ideológiai vonatkozások vagy egy-egy nagy jelentőségű esemény alapján. Ráadásul a kínai nők fejlődése nagymértékben összefonódott a kínai nemzeti emancipációval és a szocialista építéssel (Croll 2013; Wang 1999). Ezért ebben a fejezetben a kínai nők társadalmi-gazdasági szerepének változásait nagyjából három szakaszra osztjuk a kínai társadalmi fejlődési folyamatnak megfelelően. Kifejtés

ez a hagyományos konfuciánus nők átalakulásának megvitatásával kezdődik a késő Csing-dinasztia idején.

1.3.1 A nők szerepének változása a hagyományos konfuciánus státuszhoz képest

A XIX. század vége előtt kétezer éven át a kínai lányok és nők a konfuciánus családtanhoz tartoztak, amely a női erényt a hűséges feleséghez és az odaadó anyasághoz kötötte (Chang 2007). A kínai nőkkel szemben támasztott követelmények - mint például a három engedelmesség és a négy erény (*san cong si de*) - a feudális császári értékek lenyomatát hordozták. A nőknek kötelességtudónak kellett lenniük - gyermekkorukban engedelmeskedniük kellett apjuknak, a házasságkötés után a férjüknek, a férjük halála után pedig a fiaiknak (Hong 2013; Li 1995).

A patriarchális rendszert, amelyben ezek a női normák megtestesültek, azonban akkor kezdték megkérdőjelezni, amikor Kína a 19. század közepén és végén szembekerült a "nagy nyugati hatalmakkal" (Hong 2013, 195. o.). A kínai nemzeti válsággal és a nyugati invázióval a Qing-dinasztia végén a nyugati gondolatok a jogokról - a természetes jogokról alkotott elképzelésektől a nők jogainak tudatosításáig - kezdtek beszivárogni a kínai társadalomba. A nemek közötti egyenlőség és a nők felszabadításának szorgalmazása a kínai értelmiségiek által a nemzeti emancipáció, a haladás és a civilizáció érdekében felhúzott zászlókká vált (Li 2013).

A de-konfuciánus kulturális mozgalom a régi konfuciánus intézmények ellen küzdött, és megváltoztatta a kínai nők hagyományos szerepét. A korai Kínai Köztársaság időszakában a nők, akik szembeszálltak a feudális etikával és elhagyták otthonukat, hogy nyugati képzést és új életet keressenek a társadalomban, a változás jelzőfényét jelentették. Ezért, mint korábban említettük, a nemek kérdése vagy a nők felszabadítása Kínában soha nem volt pusztán a nemek közötti kapcsolat kérdése. Sokkal inkább alapvető része volt az általános kínai

nemzeti emancipáció és modernizáció. Ezek az ideológiai és társadalmi változások, amelyek a kínai nők fejlődését övezték, alapvető alapot teremtettek a kínai nők fejlődéséhez a Kínai Népköztársaság megalakulása utáni új történelmi korszakban. A következő bekezdések azt fejtik ki, hogyan változtak meg a nők körülményei a KNK megalakulása után.

1.3.2 "A nők tartják fenn az ég felét": A nők a maoista Kínában

A Kínai Népköztársaság 1949-es megalakulása után a maoista rezsim alatt különböző politikai mozgósító mozgalmak indultak - a földreform (*tudi gaige*), a nagy ugrás előre (*da yue jin*), a kulturális forradalom (*wenhua dageming*) stb. (Granrose 2007). Ezek a mozgósító mozgalmak nők millióit vitték a háztartási szférából a közsférába (Croll 2013). Ennek oka az volt, hogy a nőkre, mint termelőerőre, nagy szüksége volt az államnak. A kínai szocialista építkezés nélkülözhetetlen és pótolhatatlan részét képezték, és úgy emlegették őket, mint akik "a fél eget tartják" (Leung 2003, 367. o.). A KKP-kormány nemcsak bátorította és toborozta a kínai nőket, hogy nagymértékben vegyenek részt a munkában, hanem hangsúlyt fektetett arra is, hogy a nők egyenrangúak a férfiakkal (Hong 2013). A KKP számos intézkedést tett a kínai nők társadalmi helyzetének javítása és jogaik védelme érdekében.

Először is, a nemek közötti egyenlőség elvét beiktatták az állami jogszabályokba. Az "alkotmány" például egyenlő választójogot és egyenlő munkához való jogot, valamint egyenlő munkáért egyenlő bért, egyenlő vagyoniöröklési és egyéb jogokat írt elő (Croll 1983; Jordan 1994). A KKP-kormány továbbá aktívan támogatta a férfi felsőbbrendűség és a nőket elnyomó szokások vagy hagyományok lebontására irányuló folyamatos küzdelmeket. Az 1950-es években elfogadott házassági törvény például betiltotta a gyermekmenyasszonyokat, valamint a zsoldos- és kényszerházasságokat, amelyek egykor a hagyományos kínai társadalomban gyakori jelenségek voltak (Chun 1996).

Emellett számos, a nőket védő politikát hoztak létre, amelyek közé tartozott a szülés idejére járó fizetett szabadság, valamint a menstruáció, a terhesség és a szoptatás idején a munkafeltételek kiigazítása stb. is. Eközben a polgári bíróságokat arra utasították, hogy válóperekben inkább a nők, mint a férfiak oldalára álljanak (Jordan 1994). Ezenkívül az Állami Nőszövetségnek minden gyárban, utcában és faluban voltak helyi fiókjai, hogy a nőknek legyen egy saját szervezetük, amelyhez fordulhatnak, ha a nemekkel kapcsolatos problémák merülnek fel (Howell 1996).

Ezek a nők jogait védő politikák, rendeletek és ellenintézkedések a KKP-kormány eltökéltségét jelzik a nők társadalmi helyzetének javítása érdekében. Azonban komoly hibák voltak abban az indoklásban, amely azt állította, hogy a nők egyenrangúak a férfiakkal Kínában. A maoista Kínában a nők helyzetét elemezve Stacey (1983, p261) azt állítja, hogy a kínai nők forradalma "hátrafelé nyúlt, hogy előre haladjon". Rámutat, hogy a társadalmi forradalom folyamatában a KKP az osztályharcot helyezte előtérbe a nemek közötti egyenlőséggel szemben, és kompromisszumokat kötött a patriarchális rendszerrel, hogy a parasztok támogatását a nők rovására nyerje el (ibid.). Johnson (2009) hasonlóan vélekedik a szocialista Kínában élő családról szóló tanulmányában. Úgy véli, hogy a szocialista társadalom építése a hagyományos családi gazdaságra épült, és ez a családi szolidaritás tovább gátolta a nők önálló öntudatának fejlődési kilátásait (ibid).

Továbbá egyrészt a nők ugyanolyan alacsony szintű és nehéz munkára kényszerültek, mint a férfiak. A nőknek a férfiakkal egyenlő munkára való kényszerítését, amely nem adta meg nekik a jogot, hogy visszautasítsák ezt a "nemtelen" vagy "lealacsonyító" életmódot, az elnyomás egy másik típusának tekintették (Yang, 1998, p211). Ez a fajta "nemek közötti egyenlőség" a kulturális forradalom idején érte el a csúcspontját. Ebben az időszakban még a nemet jelző ruházatot és öltözéket is eltávolították (Chun 1996). Másrészt a nemek közötti megkülönböztetés a munkaközvetítésben is létezett, mivel Zheng (2000) szerint a munkakörök elosztása nemek szerinti vonalakat követett. Egyes kiszolgáló és kisegítő munkák

a nők számára megfelelőnek tartották, míg egyes műszaki munkákat férfimunkának tekintettek (ibid.).

Lehetséges, hogy a fiúpreferencia állandó és változatlan fogalma felhasználható annak igazolására, hogy a nők helyzete nem olyan magas, mint azt az emberek feltételezik. Különösen az "egygyermekes család" politikájának bevezetése után a női csecsemőhalálozás rohamosan megnőtt, mivel sok szülő a vetélést választja, vagy elhagyja a lánygyermeket azon nyomásra, hogy csak egy gyermekük lehet (Johansson és Nygren, 1991). Annak érdekében, hogy ez a női csecsemőgyilkossági körülmény megváltozzon, kiterjedt kampányt indítottak a leányok értékének felértékelésére Kína történelmében. Ez a nők által elszenvedett diszkrimináció nyílt elismerése, amelyet lehetetlen volt elismerni, mivel a nőkkel szembeni megkülönböztetés nagyrészt és hivatalosan tiltott volt (Zheng, 1994, 142. o.).

Összefoglalva, a maoista időszakban a nők fejlődését elsősorban a kormányzat szándékos tevékenységei és politikája, valamint a szlogenek, jelszavak és adások útján vitték előre. Ebből a szempontból a női öntudat és öntudat ébredése (a Kínai Köztársaság korai időszakához képest) visszavetette. Ráadásul a nemek közötti egyenlőség ideológiai ápolása bizonyos mértékig nélkülözötte a szükséges gazdasági alapot, amely támogatta volna. Az 1978-as gazdasági reformok és a központi tervgazdaságról a piacorientált gazdaságra való áttérés összetett társadalmi-gazdasági környezetet teremtett. E változások nyomán a nők társadalmi helyzete és körülményei is átalakultak. A későbbi bekezdések a kínai nők körülményeiben a gazdasági reformokkal bekövetkezett változásokat tárgyalják.

1.3.3 A nők körülményeinek változása a gazdasági reformok hatására

A piacgazdaság és a gazdasági növekedés megjelenésével a kezdeti feltételezés az volt, hogy a nemek közötti egyenlőtlenségek csökkenni

fognak (Zhang, Hannum és

Wang 2008). Ezt a magyarázatot támogatta a "diszkriminációs elmélet", amely szerint a nemek közötti megkülönböztetés többletköltségekkel jár, amelyeket a piac végül megbüntet (Becker 1957; Polachek és O'Neill 1993). Vagy pedig, ahogy a "klasszikus modernizációs elmélet" állítja, a nemek közötti különbség kezdetben bővíthet, de végül csökken, amikor a nemek közötti különbség eléri a csúcspontját (Jaquette 1982, 274. o.). Ez az elmélet a fennmaradó nemek közötti egyenlőtlenségeket a meglévő "társadalmilag kondicionált struktúrának" és a nemek közötti "társadalmi természetű" különbségeknek tulajdonítja (Stainback, Ratliff és Roscigno 2011). Ez az elmélet azt sugallja, hogy a "kondicionált struktúra" és a "társadalmi természet" nemek közötti különbségeinek csökkenésével a nemek közötti egyenlőtlenségek is csökkennek.

A fent tárgyalt elméletek optimisták, és azt sugallják, hogy a nemek közötti különbség Kínában csökkent volna, még ha csak idővel is. A gazdasági reformok utáni nemek közötti szakadék megnövekedését azonban számos tanulmány igazolta. A városokban élő nők esetében a nemek közötti szegregáció a munkaerőpiacon súlyosabb, és foglalkoztatási pozícióik marginalizáltabbak (Zhang, Hannum és Wang 2008). Amint korábban említettük, az állami vállalatok átalakítása óta a nőket aránytalanul nagy arányban választották ki elbocsátásra, és az elbocsátott munkavállalók nagy részét ők tették ki (Granrose 2005; Naughton 2007). A nőket gyakran a magánvállalkozásokba, az informális foglalkoztatásba szorították, ahol kisebb a jövedelem, kevésbé biztonságos a munkahely és rosszabb a munkakörnyezet. Ezen túlmenően a nők hosszabb ideig voltak munkanélküliek, mint a férfiak, még akkor is, ha ugyanolyan hajlandósággal kerestek munkát (Du és Dong 2009). Ahogy Shu (2005) megállapítja, a piaci átmenet diverzifikálta a nők foglalkoztatási lehetőségeit és választási lehetőségeit, de új marginalizálódást és kirekesztettséget is eredményezett számukra.

Ezzel szemben a férfiak jobban ki tudják használni az új gazdasági lehetőségeket, és általában javulnak a gazdasági körülményeik (Shu és Bian 2003). A gazdasági reform kezdeti időszakában a nemek közötti szakadék

megnövekedése részben a következőknek tulajdonítható

nemek közötti különbségek az emberi tőkében. Amint Liu, Meng és Zhang (2000) javasolják, a reformok kezdetén a férfi munkavállalók magasabb iskolai végzettséggel és több munkatapasztalattal rendelkeztek, mint a női munkavállalók. A nemek közötti különbséget az iskolázottság terén a CHIP 2002-es adatai is igazolták, különösen a középkorúak esetében, amit a későbbi fejezetben tárgyalunk. A humán tőke nemek közötti különbségeinek csökkenésével azonban a foglalkoztatás és a bérek tekintetében a nemek közötti különbségek nem csökkentek ennek megfelelően, hanem inkább nőttek (Gustafsson és Li 2000; Knight és Song 2003; Shu és Bian 2003). Ebből az a következtetés vonható le, hogy a reformok óta a női munkavállalók munkakörülményei romlottak a keresetek, a foglalkoztatási és előléptetési lehetőségek stb. tekintetében. Ez a jelenség még súlyosabb a kevésbé képzett nők esetében (ibid.).

A női munkavállalók rosszabb munkakörnyezete részben abból adódik, hogy a munkáltatók a nőket a nemek alapján hátrányosan megkülönböztetik (Bishop, Luo és Wang 2005; Wang 2005; Wang és Cai 2008). Ezenkívül a megszüntetett és felhagyott központi tervezési mechanizmus is ösztönözte ezt a nemi megkülönböztetést. Megállapították, hogy a nemek közötti kereseti különbségek nagyobbak a piaci szektorban, mint az állami szektorban (Maurer-Fazio és Hughes 2002). Továbbá a nőkre vonatkozó egyes védőpolitikák és rendelkezések a valóságban nem segítették a női munkavállalókat. Ehelyett kiderült, hogy rontották a munkalehetőségeiket, ha nem volt kapcsolódó állami szabályozási együttműködés és finanszírozási támogatás (Cooke 2001). Például, ahogy Weichselbaumer és Winter-Ebmer (2007) szerint a nők munkafeltételeire és jogaira vonatkozó munkaügyi jogszabályok hatása növelte a vállalatok számára a nők foglalkoztatásának költségeit. A kormány és az állam által a vállalatoknak nyújtott támogatások hiányában ezek a hihető nővédelmi politikák, mint például az anyasági szabadság, valójában megerősítették az egyenlőtlen foglalkoztatási gyakorlatokat.

A városi munkanélküliség növekedésével az 1990-es évek végén kezdett érvényesülni az az álláspont, hogy a magánháztartási szféra a nők

területe.

hogy legitimálják azokat az érveket, amelyek szerint a nőknek vissza kellene vonulniuk a közmunkából, hogy felszabaduljanak a foglalkoztatási lehetőségek (Zheng 1994). Emellett vannak olyan hangok, amelyek a szelíd és lágy feleség és anya mellett szólnak, aki a családja érdekeit a karrierje elé tudja helyezni. A nemek közötti egyenlőség erőteljes és széles körű előmozdításának hiánya az államok és a kormányok részéről a hagyományos nemi szerepkövetelmények és a nemi megkülönböztetés újbóli megjelenését eredményezi a munkaerőpiacon. Sok képzett diplomás nőt elutasítanak a munkaadók, és a nők előléptetési kilátásai nem olyan ígéretesek, mint a férfiaké (Granrose 2005). Ezért a nők elkezdtek visszavonulni a munkahelyekről. Meng (2000) megállapította, hogy a nők munkaerő-piaci részvétele fokozatosan csökkent.

Összefoglalva, a piac és a gazdaság növekedése előnyös lehetett néhány városi képzett nő számára, de a többség viszonylag elszegényedett a gazdasági reformok következtében. A társadalmi strukturális elkülönülés hátterében a kínai nők súlyos polarizálódást tapasztaltak, és a társadalmi-gazdasági státusz tekintetében még lejjebb csúsztak. Az állami vállalatok és társult vállalatok átalakítása során a nők alkották az elbocsátott munkavállalók többségét, és kénytelenek voltak részt venni az informális foglalkoztatásban, csökkentett jövedelemmel és kevesebb munkahelyi biztonsággal. Néhány hagyományos nemi szerepkövetelmény újra megjelent, és hatással volt a nők foglalkoztatási és előléptetési kilátásaira.

Ezek a leírások általános képet adnak a kínai városi nők gazdasági reformok utáni átalakulásáról. Melyek a nők társadalmi szerkezetének és társadalmi átalakulásának részletei, különösen a KKP előző főtitkára, Hu Jintao hivatali ideje alatt? E kérdés megválaszolásához néhány fontos kérdés merül fel, például az, hogy miként szervezzünk társadalmi sémát, hogy a nők helyzete összehasonlítható és megvitatható legyen, és hogy milyen típusú adatsorokat célszerű használni. Ezekre a kérdésekre a későbbiekben adunk választ. Emellett a legfontosabb kérdés az, hogy hogyan válasszuk ki a legjobb megközelítést a társadalmi osztályelemzés keretrendszerének felépítéséhez.

Ezért a következő szakaszban Marx és Weber klasszikus társadalmi osztályozási megközelítéseit és a nemek közötti egyenlőség elemzését tárgyaljuk. A Marx és Weber társadalmi osztályozásának tárgyalása alapot nyújt a neomarxista és neoweberi társadalmi osztályozás megvitatásához, különösen azok kínai társadalomra való alkalmazásához. Az ő munkáik jelentik az elméleti előkészületet a harmadik fejezetben szereplő "társadalmi osztályozási sémám" megalkotásához. Ezen túlmenően a nemek elemzését és az "osztály és a nemek" vitáját az ötödik fejezetben részletezzük, amely elméleti támogatást nyújt a közvetlen és közvetett "társadalmi osztályindex" (SCI) létrehozásához. Itt a vita először Marx és Weber társadalmi osztályozási megközelítéseivel kezdődik.

1.4 KLASSZIKUS TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉSELEMZÉS ÉS NEMEK KÖZÖTTI ELEMZÉS

Amint Crompton (1989) utal rá, a szociológián belül állandó vita folyik az olyan kifejezésekről, mint a társadalmi osztály vagy az ezzel egyenértékű kifejezések - a társadalmi réteg. A dolgozat egyik kulcskifejezése, a "réteg" kifejezést a geológia tudományából kölcsönöztük, ahol az üledékes kőzet vagy talaj egy olyan rétegre utal, amely belsőleg konzisztens jellemzőkkel rendelkezik, amelyek megkülönböztetik más rétegektől (Saunders 1989, 87. o.). A szociológiai terminológiára való lefordítás után a "stratum" fogalma olyan "rétegekre" vagy "társadalmi csoportokra" utal, amelyek egymás után, egymás fölé rendeződnek (ibid.). A társadalmi rétegződés elemzésében az egyik fontos kérdés az, hogy hogyan soroljuk be az egyéneket a társadalmi struktúrában belül. Ez a kérdés azt a kérdést veti fel, hogy milyen kritériumokat kell alkalmazni a népesség megkülönböztetésére. A társadalmi rétegződési vizsgálatokban e kérdés megválaszolására alkalmazott két kiemelkedő elmélet Marx és Weber elmélete.

1.4.1 Marxista és weberi osztályelemzés

A marxista társadalmi rétegződési keretben az osztályviszonyok a termelési viszonyokba ágyazódnak. A marxi teoretikusok hangsúlyozzák a különböző jogokat és hatalmakat, valamint a különböző eszközök, erőforrások és termelési tényezők - gépek, föld, munkaerők stb. - alkalmazását. Ezek a különböző típusú jogok és hatalmak, valamint ezek kibocsátása határozza meg a társadalmi osztályviszonyokat. Ha a termelőeszközök tulajdonjogát tekintjük a társadalmi rétegződés alapjának, akkor a "kapitalista társadalomban" két nagy osztály alakul ki: a burzsoázia és a proletariátus. Az előbbieket az anyagi termelőeszközök tulajdonosai és irányítói, míg az utóbbiak csak a munkaerejüket birtokolják, amelyet a megélhetés fenntartása érdekében kénytelenek eladni a burzsoáziának (Marx és Engels 1906).

A "kizsákmányolás" és az "uralom" központi fogalma megkülönbözteti a marxista osztályelemzést más osztályelemzési elméletektől, például Weber osztályelemzésétől. A marxista osztályelemzés szerint a kapitalisták a kapitalista rendszerben a termelőeszközök tulajdonjogának köszönhetően kizsákmányolják a munkásokat. Bár a marxista társadalmi osztályozás a burzsoáziát és a proletariátust tekinti a kapitalista korszak fő történelmi szerepeinek, nem tagadja, hogy a társadalom más osztályok sokaságából áll (Wright és Wright 1985). Különböző társadalmi csoportosulásokat azonosít, mint például a földbirtokos arisztokrácia, az ipari burzsoázia, a középosztály, a kispolgárság, az ipari proletariátus, a lumpenproletariátus és a parasztság (ibid.).

Ami a weberi osztályelemzést illeti, az egyéneknek a termelőanyagokból eredő jogai és hatalma nem jelentősek az osztályviszonyok meghatározásában. Weber számára a jogot és a hatalmat nem a kizsákmányolás és az anyagi uralom okozza, hanem az a szerep, amelyet a piaci cserék háttérében az egyén életesélyeinek alakításában játszanak (Weber 1946). Ráadásul Weber úgy vélte, hogy mindezeknek a javaknak csak a piacon lehet értékük. Ebben az értelemben az egyén osztályviszonyai megegyeznek a piaci viszonyokkal, és többdimenziós

tényezők határozzák meg őket,

mint például ingatlan, különleges képességek és egyéb vagyontárgyak. A különböző erőforrások feletti ellenőrzés befolyásolja az egyén alkuképességét a piacon, ez pedig befolyásolja a csere eredményeit. A lakosság a piaci alkuképességük és az általuk ellenőrzött erőforrások szerint oszlik meg. Weber a társadalmi osztályokat a következőképpen határozta meg: munkásosztály; kispolgárság; technikusok, szakemberek és alacsonyabb szintű vezetők, valamint a foglalkozási és tulajdonosi hierarchia csúcsán álló osztályok.

Mind a marxista, mind a weberi osztályelemzés azokból a kérdésekből indul ki, amelyek meghatározzák az emberek gazdasági erőforrásokhoz való hozzáférését. Ebből a szempontból a marxista és a weberi meghatározás a kapitalista társadalomban fennálló osztályviszonyokról ugyanazokat az alapvető működési kritériumokat osztja meg. Az, hogy miben különböznek azonban, e normakészlet következményeinek elméleti magyarázatában és pontosításában rejlik (Wright 2005). A marxista modell a társadalmi rétegződést két oksági úton értelmezi: az egyik a piaci cseréken keresztül, a másik a termelési folyamaton keresztül működik. Ezzel szemben a weberi modell egyet követ nyomon - a piaci cseréket. Marx továbbá megmagyarázza e két út oksági mechanizmusát. Az 1.3. ábra az osztályelemzés marxi és weberi keretei közötti ellentétet sugallja.

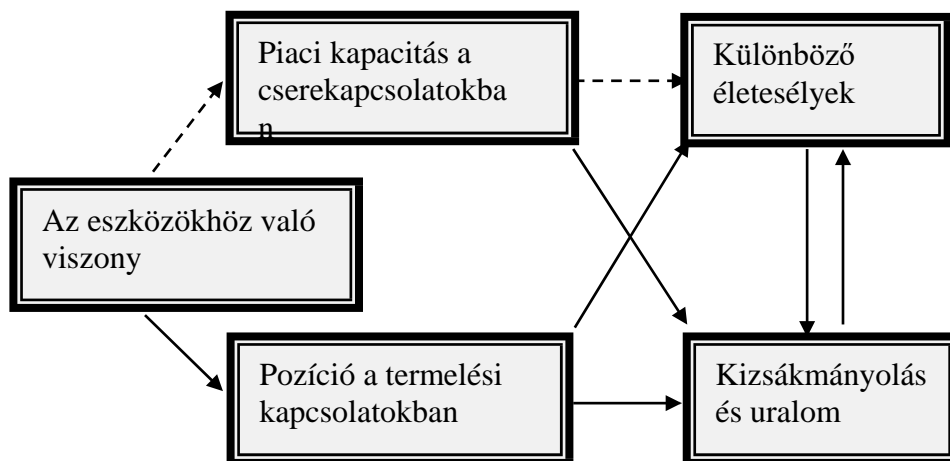
Ráadásul az osztályelemzés szintjén mind Marx, mind Weber osztályelmélete nemi szempontból vak. Marx rámutatott, hogy a kapitalizmusnak közömbös, hogy milyen munkaerőt zsákmányol ki (Crompton 1989). A kapitalizmus, függetlenül attól, hogy hiányzik-e belőle a nemek kizsákmányolása, még mindig lehet kapitalizmus. Ha azonban elismeri a nemi kizsákmányolást, akkor tulajdonképpen elismeri a nemek közötti egyenlőtlenséget, és elismeri, hogy a férfiak és a nők eltérő módon férnek hozzá a gazdasági erőforrásokhoz. A társadalmi rétegződés a különböző típusú erőforrások elosztásának különbségét vizsgálja. Ha a nemek között különbség van az e gazdasági erőforrásokhoz való hozzáférés tekintetében, akkor a nemek tényezőjét fontos szempontként kell hozzáadni

minden társadalmi rétegződési tanulmányhoz⁴ . Az alábbi bekezdések a következő kérdéseket tárgyalják

⁴ Más tényezők, mint például a "faj" és az "etnikai hovatartozás" szintén hatással vannak a különböző erőforrások elosztására, de ebben a dolgozatban elsősorban a "nem" tényezőt vizsgálom.

a női státusz a társadalmi rétegződés tanulmányozásában és az osztályelemzés nemek közötti vitájában.

1.3. ábra Marx és Weber osztályelemzési modellje

Forrás: Erik Olin Wright (2005), Az osztályelemzés megközelítései.

Megjegyzés: A szaggatott vonal a weberi elemzést mutatja be; az egybefüggő és a szaggatott vonal a marxista elemzést magyarázza.

1.4.2 A nemi elemzés és a nemek és osztályok vitája

A dolgozatban először a "gender" kulcsszó és a "sex"-től való megkülönböztetése kerül megvitatásra. A "nemet" gyakran használják a társadalmilag adott tulajdonságokra, szerepekre, tevékenységekre és felelőségekre, amelyek a férfi vagy női mivolthoz kapcsolódnak (March, Smyth és Mukhopadhyay 1999). Ezzel szemben a "nem" a biológiai emberi megkülönböztetés a férfi és a nő között, amelyet a szervezet által termelt ivarsejtek határoznak meg. A nemnek világszerte csak két kategóriája van - a férfi és a nő -, míg a nemi megtapasztalás, hogy valaki férfi vagy nő, kultúránként nagyon eltérő lehet. Az emberek nemi identitása határozza meg, hogy hogyan érzékelik őket, és hogyan várják el tőlük, hogy női vagy férfi szerepben gondolkodjanak és cselekedjenek.

A szociológiában a nemek elemzése a férfiak mint nemek és a nők mint másik nemek közötti kapcsolatot vizsgálja és emeli ki, valamint azt, hogy ezek a kapcsolatok és nemi pozíciók hogyan jöttek létre és reprodukálódtak egy társadalomban, és milyen okok állnak e kapcsolatok mögött (Lorber 1994). A nemek közötti kapcsolatok egyszerre az együttműködés, a kapcsolódás és a kölcsönös támogatás, valamint a konfliktus, az elkülönülés és a versengés, a különbözőség és az egyenlőtlenség viszonyai (Connell 1987). Azzal foglalkozik, hogyan oszlik meg a hatalom és a jogok a nemek között a háztartásban, a piacon, valamint a közösség és az állam szintjén. Emellett fontos a nemek kérdéseinek vizsgálatára alkalmas mérőeszköz kiválasztása is. Ebben a fejezetben a nemek közötti elemzés elsősorban a nők alsóbbrendű helyzetére, a társadalmi rétegződés nemek közötti egyenlőtlenségeire, valamint a feministák által a társadalmi rétegződés módszereivel kapcsolatban megfogalmazott kritikákra összpontosít.

Először is, a nők férfiakkal szembeni alárendelt helyzete mindenütt jelen van és könnyen azonosítható. Ez a jelenség mélyen gyökerezik a patriarchális kultúrában, történelemben és hagyományokban (Friedan 2013; Sperling 1991). A patriarchális társadalmakban a nők alsóbbrendű helyzetét természetesnek vették, mivel a nőket fizikailag alacsonyabb rendűnek tekintették a férfiaknál. A rituálék és szokások megerősítették és megvédték ezt a gondolkodásmódot. A nemek közötti egyenlőtlenségnek hosszú története van Kínában. Még akkor is, amikor az egyéni jogokat és egyenlőséget támogatták és propagálták, a népesség felének - a nőknek - a jogait és egyenlőségét nem ismerték el széles körben, vagy egyenesen tagadták. A nők azonban - különösen az elmúlt évszázadban - soha nem hagyták abba a hagyományos, nemek szerinti koncepciók és attitűdök megkérdőjelezését.

Az elmúlt évszázadban a főbb nyugati országokban számos erőfeszítést tettek a nemek közötti strukturális egyenlőtlenségek csökkentésére. Például a feminizmus első hullámában, a XIX. században és a XX. század elején követelték a választójogot, és elhárítottak néhány jogi

akadályt a nemek közötti egyenlőség elől (Lorber 2005). A feminizmus második hulláma az 1960-as években kezdődött, annak háttérében, hogy sok nő belépett a munkaerőpiacra. A központi

a második hullám középpontjában a nemek közötti teljes egyenlőség állt, és sokkal több, a nők felszabadításával kapcsolatos tevékenység, a nők jogi és társadalmi egyenlőségéért folytatott harcok stb. következtek (Connel 1990). Emellett a politikai elitek és az államhatalom is beszállt a küzdelembe bírósági döntések, jogszabályok és tömegmozgalmak révén (Ryan 2013).

Miközben a társadalmi és politikai mozgalmak felvették a harcot a nemek közötti egyenlőtlenségek ellen a valóságban, az egyetemi társadalomtudományi kutatásokra is hatással volt a feminizmus. Az 1960-as években a feminista kutatók alapvető kihívások elé állították a társadalomtudományok által a nők, a férfiak és a társadalom elemzésének módját. A feministák azzal érveltek, hogy a modern tudományos megértést - különösen a szociológiával és politikával kapcsolatos információkat - patriarchális intézmények állítják elő, amelyek a férfiaknak kedveznek, és végső soron egy "férfias világgépet" tükröznek (Keller 1985, 110. o.). Az osztályelemzés sajátos esetében, ahogyan azt korábban tárgyaltuk, a klasszikus osztályelmélet nem vette figyelembe a nők helyzetét (Acker 1973). Amint azt Crompton (1989) és Lockwood (1988) is kifejtette, az osztályelmélet az osztályról szól, nem pedig a nemekről.

A társadalmi osztályelméletek, mint például John Goldthorpe elmélete, amely Európában a legvitatottabb volt, a nőt az osztályrendszerben nagyrészt perifériának tekintette (Goldthorpe 1983). Goldthorpe munkásságában a nőket konvencionálisan a férjükkel azonos osztályhelyzetűnek tekintették. Ez a megközelítés tükröződik a háztartáson belüli nemek szerinti munkamegosztásban, amelyben a férfit "kenyérkeresőként" jellemzik, míg a nő megtartotta az elsődleges felelősséget a háztartási szféráért. Ez a módszer azonban széles körű kritikát kapott. Ennek oka az volt, hogy egyre több nő vett részt a munkaerőpiacon, és a nők aránya a szakmai, adminisztratív és vezetői foglalkozásokban nagymértékben megnőtt. E kritikára válaszolva Goldthorpe és Erikson kijelentette, hogy függetlenül attól, hogy férfi vagy nő, a társadalmi rétegződés elemzése a "háztartásfő stratégiáján" alapulhat (ibid.).

Sajnos ez az alternatíva nem zárta le a vitát, mivel a háztartásokon belüli osztályok közötti házasságok miatt (Blackburn és Jarman 2006; Roberts 2011). Éppen ellenkezőleg, feltárta a nemek közötti vertikális és horizontális szegregációt a munkaerőpiacon, és rámutatott a foglalkozási-osztály sémák alkalmazásának nehézségeire a társadalmi rétegződés tárgyalása során. Ahogy Lockwood (1983, 178. o.) érvelt, nem az egyén neme, hanem a foglalkozás pozíciója határozza meg a betöltött pozíciót. A foglalkozás státuszát azonban gyakran döntően befolyásolta a nem. Ráadásul a nők osztályhelyzete továbbra is erősen vitatott kérdés.

Végül a feministák további bizonyítékokkal és érvekkel támasztották alá az osztályelmélet átépítésének szükségességét, hogy az megfeleljen az egyén társadalmi életének mind a köz-, mind a magánszférában bekövetkezett változásoknak (Stanworth 1984; Sorensen 1994). Marshall, Roberts, Burgoyne, Swift és Routh (1995) az osztály és a nemek összekapcsolására törekedtek, és azt javasolták, hogy a társadalmi osztályok nem családokból és nem egyénekből állnak, hanem egyénekből a családokban. Emiatt az osztályok tanulmányozását megfelelően különböző elemzési szinteken végzik. Duke és Edgell (1987) azt javasolta, hogy a termelésen alapuló viselkedés egyéni szintű vizsgálatainak mind a férfiakat, mind a nőket egyénekként kell figyelembe venniük, míg a fogyasztási viselkedés és attitűdök empirikus vizsgálatainak a háztartási osztály mérőszámát kell használniuk, amely a háztartás tagjainak osztályhelyzetéből adódik.

Összefoglalva, ezek a kritikák és viták az "osztály és a nemek" elemzésének összetettségét mutatják be, és igazolják a két szféra összekapcsolásának szükségességét. Az osztályelméletben a nemek szempontjának kidolgozása fontos hozzájárulást nyújt a társadalmi rétegződéssel kapcsolatos ismeretekhez, és az én kutatásomat is inspirálja. Ez a kutatás azt próbálja meghatározni, hogy a "nem" eleme hogyan hathat a társadalmi osztályra, és a kínai nők társadalmi rétegződésére összpontosít. Ezért az egyéni perspektíva az első

a teljes társadalmi struktúra felvázolása és a nemek összehasonlítása érdekében.

Ugyanakkor ez a dolgozat nem hanyagolja el a háztartás hatását sem. A háztartásnak a társadalmi rétegződésre gyakorolt hatását is tárgyalja, és az osztály- és nemek közötti vitából származó fajta elveket a következő fejezetben kidolgozza és alkalmazza az "SCI" létrehozásához. Ezen túlmenően mindezen elemzések kvantitatív elemzésen alapulnak, amely a kínai háztartási jövedelem projekt (CHIP) adatait használja. Az ezt követő rész a dolgozat vázlatát és az egyes fejezetek összefoglalóját tartalmazza.

1.5 A SZAKDOLGOZAT FELÉPÍTÉSE

A szakdolgozat további részeinek tartalma a következőkben ismertetésre kerül:

2. fejezet

Ez a fejezet áttekinti a meglévő szakirodalmat, és tárgyalja a kutatási módszertant, az adatsorokat, a kutatási eredményeket és a hozzájárulásokat. A kutatás célja, hogy megfelelő módszert találjon, amely részletes képet ad a jelenlegi kínai társadalmi rétegződésről és a nők társadalmi pozíciójáról a társadalmi struktúrában. A kínai társadalmi struktúrával, a jövedelemelosztással és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kérdésekről szóló szakirodalom áttekintése után a fő kutatási célok részcélokra és konkrét tárgyakra oszlanak. E célok elérése érdekében a kvantitatív kutatási módszert részesítik előnyben, mivel speciális statisztikai modellezést alkalmaznak, és nagy mennyiségű, a teljes népességre reprezentatív adatra van szükség. Az adatgyűjtés elérhetőségére és megvalósíthatóságára való tekintettel a CHIP másodlagos adatait választják ki a különböző adatkészletek összehasonlítását követően.

Ezekkel az informatív adatokkal a kutatás céljai teljesíthetők, ugyanakkor a szakirodalomhoz is hozzájárulnak. Ez a kutatás

először is létrehoz egy "társadalmi osztályozási sémát", amely a foglalkozási osztályozás módszerét alkalmazza, és közben figyelembe veszi a piac és az állam dualista rendszerét, valamint a piacon belüli felosztásokat. Ez az osztályozás és annak alosztályai felhasználhatók a különböző szintű társadalmi kérdések tanulmányozására. Ezenkívül ez a kutatás innovatív módszert alkalmaz a nemek közötti társadalmi rétegződés tanulmányozására egy átfogó index - az "SCI" - szintetizálásával. Ez az innovatív módszer egyesíti az osztályt és a nemeket, és mind az egyéni, mind a háztartási perspektívát figyelembe veszi, ami megoldja a "nem" elem osztályelemzésben való felhasználásának problémáját. Az újonnan létrehozott "SCI" módosítja az eredeti társadalmi struktúrát, és realisabb képet ad a kínai társadalmi rétegződésről és a nemek kérdéséről.

3. fejezet

Ez a fejezet a foglalkozási osztályozáson alapuló "társadalmi osztályozási sémát" állít fel a mai Kínára vonatkozóan, ugyanakkor figyelembe veszi a kínai sajátos intézményi kereteket. A kutatáshoz szükséges foglalkozási osztályozási séma megalkotásához ez a fejezet az Egyesült Államok 2010-es Standard Occupational Classification (SOC) szabványos foglalkozási osztályozási rendszerére hivatkozik. Ezenkívül ez a fejezet tárgyalja a foglalkozási osztályozás összehasonlítását a Kínai Társadalomtudományi Akadémia (CASS) és az Erikson-Goldthorpe-Portocarero (EGP)⁵ társadalmi osztályozási sémái között. Továbbá a CHIP 2002-es és 2007-es foglalkozási osztályozását is figyelembe vesszük. A végleges foglalkozási osztályozási séma hét réteget tartalmaz: tisztviselő és menedzser, szakember, hivatalnok, ipari fizikai munkás, szolgáltató, vállalkozó és önfoglalkoztató.

Emellett figyelembe veszik az állam és a piac egyedülálló kínai dualista keretét is. Az egyes társadalmi rétegek közötti egyenlőtlenségek miatt

1. FEJEZET BEVEZETÉS

⁵ Ezt az osztálysémát különbözőképpen lehet Goldthorpe, Erikson-Goldthorpe (EG), Erikson-Goldthorpe-Portocarero (EGP) és CASMIN (Comparative Study of Social Mobility in Industrial Nations) tipológiaként említeni.

a tulajdonviszonyok és az iparág által okozott, minden foglalkozási réteget három szektorra osztunk: az állami szektorra, a versenyképes piaci szektorra és a versenyképtelen piaci szektorra. Így kialakul egy 17 társadalmi rétegből álló "társadalmi osztályséma". Az egyes rétegek felosztása azért szükséges, mert tükrözik az átmeneti időszak jellemzőit és intézményi felosztását, valamint azt, hogy az állam és a piac együttesen hogyan hat a kínai társadalmi rétegződésre. Ez a "társadalmi osztályséma" kutatási keretet biztosít a társadalmi rétegek és a jövedelemeloszlás, valamint ezek átalakulása, illetve a nemek közötti összehasonlítás későbbi vitáihoz.

4. fejezet

A "társadalmi osztályséma" alapján a társadalmi struktúra átalakulását, a nemek összehasonlítását és a jövedelmi különbségeket magyarázzák. Megállapítható, hogy a munkaerő az ipari fizikai munkások piacáról a szolgáltatóipari munkások piacára vándorolt, és a társadalmi rétegek, mint például a szakemberek és a hivatalnokok aránya a magas színvonalú munkaerő iránti nagy keresletnek megfelelően bővült. Az egyes társadalmi rétegekben a piaci szektor a piac fejlődésével együtt bővült, de a felső három társadalmi rétegben még mindig nyilvánvalóan domináns az állami szektor. Ezzel szemben az alsó kettőben nagyobb a piaci szektor aránya. A keresetek változását tekintve a versenyképes piaci szektor teljesít a legjobban, és a nem versenyképes piaci szektor keresetnövekedési üteme jóval elmarad attól. A felső társadalmi rétegek kereseti képessége jobban nő, mint az alsóbb rétegeké, és ez polarizációt okoz a különböző társadalmi rétegek között.

Ezen túlmenően a nemek közötti vita arról számol be, hogy a női munkavállalók körülményei frusztráltak. Bár a nemek közötti aránykülönbségek 2002 és 2007 között a legtöbb társadalmi rétegben csökkentek, a nők még mindig inkább az alacsonyabb szintű társadalmi rétegek szűk tartományában csoportosulnak. A nemek társadalmi rétegződését befolyásoló tényezők feltárása során megállapította, hogy a fiatalabb és képzettebb nők könnyebben jutnak be a magasabb társadalmi

rétegekbe, míg az alacsonyabb képzettségűek

a nők inkább az alacsonyabb foglalkozásokra korlátozódnak. Ezen túlmenően a nemek közötti kereseti különbségek szinte minden társadalmi rétegben megnöttek. Annak bemutatására, hogy a nemek közötti keresetkülönbség hogyan hat a nemek közötti keresetekre, feltétel nélküli kvantilis regressziót (UQR) alkalmaztunk. A becslés eredményei azt mutatják, hogy a nemek közötti megkülönböztetés okozta keresetvesztés növekszik, különösen a magasabb keresetű nők esetében.

A nemek keresetét befolyásoló tényezők közül a magasabb keresetű női munkavállalók esetében alacsonyabb iskolázottsági hozamot mutattak ki, bár ez 2002 és 2007 között nőtt. Ezenkívül a nők életkora sokkal kevésbé jövedelmező, mint a férfiaké. A családi állapot és a kisgyermekes stb. háztartási tényezők kevésbé jutalmaznak, sőt a nők számára negatívumot jelentenek. Továbbá a régió, a foglalkozás, a tulajdonjog és az iparág hatása a nemek keresetére is kifejtésre kerül. Megállapítást nyert, hogy a keleti régióhoz tartozás a férfiak esetében a 80.th és a 90.th kvantiliseknél, míg a nők esetében az alsó felénél nagyobb mértékben járul hozzá a keresethez. Ami a foglalkozás hatását illeti, a foglalkozás fontosabb szerepet játszik a keresetre gyakorolt hatásban, csakúgy, mint a tulajdonosi és az iparági befolyás. Az utóbbi két tényező 2007-ben szintén jelentősebbé válik, különösen a magasabb keresetűek esetében.

5. fejezet

A társadalmi osztályelemzés mélyebb megértése érdekében az ötödik fejezet a főkomponens-elemzést (PCA) alkalmazza, hogy minden egyes megfigyeléshez létrehozjon egy "SCI-t", amely kifejezi az egyének közötti finom különbségeket. Ez az index átfogó, amely a társadalmi rétegződés számos aspektusát egyesíti, mint például a foglalkozás, a tulajdon, az iparág, az iskolai végzettség, a társadalombiztosítási körülmények és a jövedelem. Ezen túlmenően a faktorelemzés (FA) eredményei megerősítik a foglalkozás, a tulajdonjog és az iparág használatának jogosságát a "társadalmi osztályozási séma" kialakításához, mivel ezek a változók ugyanabban a dimenzióban vannak, együttesen bemutatva a "munkahelyi jellemzők" szempontjait.

Ezen túlmenően a megváltozott változóhalmazzal egy új "SCI" jön létre, amely a háztartás hatását képviseli az újraelosztás és a csere szempontjából. Néhány, a házastársakkal alig megosztott foglalkozási státuszhoz kapcsolódó jellemző nem változik. Más szempontok, amelyek a háztartás megosztott erőforrásaira és tevékenységeire vonatkozó információkat tartalmaznak, hozzáadódnak. Ezen túlmenően az egyéni jövedelmek helyébe a háztartás közös jövedelmei lépnek, hogy kifejezzék a háztartási cserét és újraelosztást. Ez az újonnan létrehozott "SCI" rekonstruálja a társadalmi struktúrát és megváltoztatja az egyén eredeti társadalmi rangját.

A két mutatót összehasonlítva megállapítható, hogy a háztartás megosztott gazdasági erőforrásainak és fogyasztásának átlagoló hatása a párok közötti társadalmi szakadék csökkenéséhez vezet. Ez az kiegyenlítő hatás inkább a feleségek társadalmi helyzetét képes javítani, mivel a termelőségük általában alulmaradnak. A nemek közötti eredeti társadalmi különbségek enyhülnek a férfiak és feleségek közötti társadalmi különbségek csökkenését követően. Ugyanakkor az osztályokon átívelő házassággal a különböző társadalmi csoportok közötti társadalmi szakadékok rövidülnek.

6. fejezet

Az utolsó fejezet áttekinti a tanulmány előző fejezeteiben szereplő elemzéseiből származó megállapításokat és felismeréseket. A megállapítások alapján szakpolitikai következtetések és további tanulmányokra vonatkozó javaslatok kerülnek kifejtésre.

2. FEJEZET

IRODALMI ÁTTEKINTÉS, KUTATÁSI TERV ÉS MÓDSZERTAN

CHAPTER 2

LITERATURE REVIEW, RESEARCH

DESIGN AND METHODOLOGY

Ez a fejezet ismerteti a kutatási tervet, a szakirodalmi áttekintést, a módszertant és az ésszerűséget, a későbbi empirikus elemzéshez használt adatsorokat, a kutatási eredményeket és a hozzájárulásokat. A kutatási terv egy olyan folyamat meghatározására használt kifejezés, amely a kutatási kérdésekre adandó válaszok megszerzéséhez tervezett cselekvéseket és lépéseket tartalmaz (Creswell 2013). A kutatási terv magában foglalja a kutatási kérdéseket, a hipotéziseket, a vizsgálat típusait és altípusait, az adatgyűjtési módszereket és egy statisztikai elemzési tervet stb. Az adatgyűjtés módszere meghatározza, hogy a kutató eléri-e a legrelevánsabb és legértékesebb bizonyítékokat és forrásokat, az adatelemzési terv pedig meghatározza az esetleges eredményeket és következtetéseket.

Az elején a kutatási tervet a szakirodalmi áttekintés és a kutatási célok alapján fogom tárgyalni. A meglévő szakirodalom áttekintése inspirációt nyújthat az új kutatáshoz a vizsgálat irányát és a módszert illetően. Ahogy Punch (2005) javasolja, a meglévő szakirodalom módszertani útmutatást nyújt a későbbi kutatók számára. A jó kutatásnak egyértelműen az alapvető kutatási kérdésekre kell összpontosítania, informatív irodalommal, szigorú érvekkel és megerősített következtetésekkel kell rendelkeznie. A kutatási kérdések megfogalmazása és a szakirodalom ismertetése a kutatás kiindulópontja. Ezért a kutatási tervet a szakirodalmi áttekintésből és a kutatási célokból kiindulva tárgyalom.

2.1 SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS

2.1.1 Társadalmi rétegződés és nemi kérdések Kínában

A kutatás célja, hogy megfelelő módszert találjon a kínai társadalmi rétegződés és a nemek közötti egyenlőség kérdésének vizsgálatára, illetve megfelelő módszerrel részletes képet adjon a jelenlegi kínai társadalmi rétegződésről és a nők társadalmi helyzetéről a társadalmi struktúrában. Egyetértés van abban, hogy Kína osztályszerkezete drámaian megváltozott 1978 és a piacorientált gazdasági reformok után. Bian, Breiger, Davis és Galaskiewicz (2005) új elemzési módszert dolgozott ki, amely a városi kínai társadalmat két tengely mentén osztotta fel: az egyiket a privatizáltabb gazdaságban elért gazdasági sikerek, a másikat pedig a politikai hatalomban mutatkozó egyenlőtlenségek alapján. Úgy vélték, hogy a vegyes piacgazdaság és a szocialista gazdaság erodálta a káderek által dominált társadalmi hierarchia intézményi alapjait, és megteremtette a társadalmi rétegződés ezen új mintázatának feltételeit (ibid.).

Új társadalmi rétegek, például az önfoglalkoztatók és a vállalkozók jelentek meg (Goodman és Zang 2008; Wu 2006). Emellett a gazdasági reformok után a társadalmi osztályok fő összetevői is megváltoztak. Mok és Ngok (2011) úgy véli, hogy a munkásosztály egyre inkább vidéki migráns munkavállalókból állt. 2002-ben az ipari és szolgáltatási szektorban tevékenykedő vidéki migráns munkavállalók meghaladták az állami és kollektív tulajdonú vállalatoknál dolgozók számát, és a kínai ipari munkásosztály főáramává váltak (ibid.). Egy másik ellentmondásos társadalmi osztály a középosztály Kínában (Ren 2013). A kutatók sok nézeteltérés van az összetevőjét, változásait és jövőbeli fejlődését illetően.

Ami a középosztály összetevőinek változását illeti, Li (2001) szerint az új középső társadalmi réteg különbözik a régitől, amelyet jellemzően az állami vállalatok dolgozói alkottak. Wu és Cheng (2012) szerint az új középosztály a magántulajdonban lévő csúcstechnológiai cégeknél és külföldi befektetésekkel rendelkező vállalatoknál dolgozó szakemberekből és vezetőkből, az önfoglalkoztatókból és a magánvállalkozókból áll. Jaguscik (2008) úgy véli

hogy a kínai gazdasági reformok fő eredménye a középosztály kialakulása volt. Ráadásul a középosztály a gazdasági fejlődéssel együtt bővülne, bár messze nem elégséges (ibid.). Lu (2012) optimista, és azt javasolta, hogy a középosztály gyors bővülése "olajbogyó alakú osztályszerkezethez" vezethet Kínában. Emellett a társadalmi struktúra szétszóródását állapította meg, és a felső és alsó társadalmi réteg közötti szakadék növekedett, miközben a leggazdagabb felső réteg sokkal gazdagabb lett. Lin és Wu (2009) az osztályszerkezet e hanyatló folyamatát proletarizálódásnak nevezte.

Ugyanakkor a kutatók létrehozták a "társadalmi osztályok sémáját" a társadalmi rétegződés tanulmányozására és Kína általános társadalmi szerkezetének bemutatására. Lin és Wu (2009) például a neomarxi elméletet alkalmazta, és a társadalmi rétegeket kapitalista, proletár, új középosztály stb. kategóriákba sorolta. Emellett észrevették a városi és a vidéki, az állami és a kollektív tulajdonformák közötti megosztottságot. Ezért a káderek rétegét állami káderekre, kollektív káderekre és vidéki káderekre osztották fel. Egy másik példa a Kínai Társadalomtudományi Akadémiától (CASS) származik, amely a munkavállalókat foglalkozási besorolásuk szerint rétegezte, és tíz társadalmi rétegből álló "társadalmi osztálysémát" hozott létre. A "társadalmi osztályok sémájának" megvitatására a harmadik fejezetben kerül sor részletesen.

Ezek a kutatások, amelyek a társadalmi rétegek mobilitását, a társadalmi struktúra összetevőinek változásait és jellemzőit vizsgálták a kínai átmeneti időszakban, gazdagították a társadalmi rétegződés irodalmát. Az egyes rétegek százalékos arányára és arra vonatkozóan azonban, hogy az adott összetétel hogyan változik, kevesebb szakirodalom áll rendelkezésre. Az ilyen jellegű kutatások a társadalmi rétegek konkrét megoszlását és változásait szolgáltatták, amelyekhez először egy megfelelő "társadalmi osztálysémát" kell felépíteni. Ugyanakkor az erre a területre vonatkozó megfelelő adatsorokra is szükség van.

Ami a nemek és osztályok változását illeti, különösen azt a kérdést, hogy a nemek közötti rétegződés hogyan változik a gazdasági fejlődés során, a Kínából származó bizonyítékok nem optimisták. Fan (2003) megállapítja, hogy a nők munkaerő-piaci pozíciója azért romlott, mert megszűnt a központi tervezési mechanizmus, amely erősen garantálta a nemek közötti béregyenlőséget. Howell (2011) azt állította, hogy a női munkavállalók az átmeneti időszakban marginalizálódtak, és a munkaerőpiacon a nemek közötti szegregáció súlyosabb volt. Megállapították, hogy a nők a munkaerőpiac alsó szegmensében helyezkedtek el. Cooke (2013) négy ázsiai megyét és régiót (szárazföldi Kína, Japán, Dél-Korea és Tajvan) hasonlított össze, és megállapította, hogy Kínában a nőket aránytalanul nagy arányban választották ki az elbocsátásokra, és hogy a nők nagyobb arányban álltak az elbocsátott munkavállalók közül. Gyakran szorultak az informális foglalkoztatásba, ahol csökkent a jövedelmük és a munkahelyük biztonsága (ibid.).

Du és Dong (2009) továbbá megállapította, hogy a nők hosszabb ideig voltak munkanélküliek. Elemezték ennek okait, és megállapították, hogy a munkanélküli női munkavállalók ugyanolyan komolyan szerettek volna újra elhelyezkedni, mint a férfiak. Álláskeresési törekvéseiket azonban számos tényező hátráltatta, például a szociális hálózathoz való hozzáférés hiánya, a szociális újrafoglalkoztatási szolgáltatásokhoz való egyenlőtlen jogosultság, a női munkavállalók korai kötelező nyugdíjazása. Ezek a tanulmányok tükrözik a nők társadalmi státuszának változásait az állam és a piac dualizmusa alatt, és rávilágítanak a kínai dolgozó nők romló helyzetére. Ugyanakkor nagyon kevés szakirodalom foglalkozik kifejezetten a nők társadalmi szerkezetével, társadalmi státuszával és helyzetével. Nem ismert például a nők aránya az egyes társadalmi rétegekben és az eloszlásukban bekövetkezett változások.

2.1.2 A keresetek megoszlása és a nemek közötti egyenlőség kérdései Kínában

A kereset, a kereseteloszlás és a nemek közötti keresetekkel kapcsolatos kérdések megvitatása, mint a dolgozat legfontosabb eleme,

szintén hangsúlyos. A nemek közötti összehasonlítással foglalkozó szűkös szakirodalomhoz képest az osztályok rétegződésével és változásaival kapcsolatban rengeteg tanulmány született a keresetekkel kapcsolatban.

elosztás, nemek közötti kereseti egyenlőtlenségek és megkülönböztetés. A különböző társadalmi csoportok jövedelemeloszlását is széles körben tárgyalják. Wang és Zeng (2007) szerint a megerősödött kereseti különbségek nemcsak az egyének közötti különbségeken, hanem a különböző társadalmi rétegeken keresztül is kifejeződnek. A társadalmi rétegek felfelé vagy lefelé mozogtak a társadalmi struktúra létráján, és a mobilitásukkal együtt a keresetük is változott (ibid.). Alternatív módon a különböző társadalmi rétegek közötti szakadékok nőttek, és a különböző társadalmi rétegek közötti korlát a kereseti rés szempontjából is megfigyelhető.

Ezen túlmenően a polgárok közötti jövedelemkülönbség jelentősen megnőtt és felgyorsult. Li, Hong és Song (1995) szerint 1994-ben a lakosság felső 20%-a rendelkezett az összes kereset 44,5%-ával. Következtetésüket a Kínai Renmin Egyetem Nemzeti Felmérési Kutatóközpontja (NSRC) által 1994-ben gyűjtött adatok alapján vonták le, amely a népességarányos mintavételt (PPS) alkalmazta. Ez a szám azonban jóval nagyobb lett, mivel a CHIP 2002-es adatai alapján a vagyon gyorsan felhalmozódott a magas jövedelműek kezében (Li, Wei és Ding 2005). Az, hogy a magas jövedelmek növekedése sokkal gyorsabb, mint az alacsony jövedelmeké, a városi Kínában a jövedelmi egyenlőtlenségek növekedésének fő oka (ibid.). A nemzeti statisztikai hivatal 2005-ös első negyedéves jelentése szerint a felső 10%-os csoport keresete 15,7%-kal nőtt, 4,4%-kal nagyobb mértékben, mint az átlag. Ezzel szemben az alsó 10%-os csoport keresete 7,6%-kal nőtt, ami 3,7%-kal alacsonyabb az átlagnál (Li 2005). Li egy másik tanulmánya rámutat, hogy a kereseti különbségek gyorsuló ütemben növekedtek (Li és Zhao 2007).

Wang és Fan (2005) továbbá azt jósolja, hogy a jövedelmi egyenlőtlenségek az elkövetkező időszakban tovább fognak nőni. Esszéjükben a "Kuznets-féle fordított U-görbe" hipotézisét tesztelik Kínában, amely szerint a kereseti egyenlőtlenségek a gazdasági növekedéssel kezdetben növekedni, majd csökkenni fognak. Arra vonatkozóan azonban, hogy mikor jön el a csökkenés időszaka, rámutatnak, hogy nem voltak egyértelmű jelek. Emellett a

a növekvő kereseti különbségek a kínai társadalmat egy "egyenlőtlenségi csapdába" sodorhatják, ami ellene van a szegények szegénységének lerázásának (Lu 2012). Minél nagyobbak az egyenlőtlenségek a különböző társadalmi rétegek között, annál kisebb hatással lesz a gazdasági növekedés a szegénység csökkentésére.

A korábbi kutatások a társadalmi rétegződés vizsgálatát a jövedelemeloszlás szempontjából gazdagították. Ez a szakirodalom azonban a keresetük alapján automatikusan elhatárolt csoportok közötti kereseteloszlást vizsgálta, és a csoportokat felső 10%-nak vagy felső 20%-nak és alsó 10%-nak vagy alsó 20%-nak titulálta. Bár a felső kereseti csoportot a vállalkozókból és a magas szintű tisztviselőkből és vezetőkből állónak tekinthetjük, ezek nem fedik egymást teljesen. Ez az automatikus, kereset szerinti besorolás kérdéseket vet fel, például azt, hogy kik alkotják a felső 10%-ot vagy a felső 20%-ot, és milyen arányban vannak jelen.

Ezen túlmenően tanulmányozták és értékelték a kereseti különbségeket, a nemek közötti kereseti egyenlőtlenségeket, valamint a városi és vidéki, a különböző iparágak és régiók közötti kereseti különbségeket. Számos tanulmány foglalkozik a nemek közötti kereseti egyenlőtlenségekkel, a nemek közötti megkülönböztetéssel és mindkettő változásával. Gustafsson és Li (2000) például, akik összehasonlították a nemek közötti kereseti különbségeket 1988 és 1995 között, azt találták, hogy a nemek közötti kereseti különbségek nőttek a kínai reformok óta. Zhang, Hannum és Wang (2008) hasonló következtetésre jutott, az 1988-tól 2004-ig tartó időszakot aktualizálva. Azt találták, hogy a női és férfi keresetek átlagos aránya 86,3%-ról 76,2%-ra csökkent.

Továbbá a női csoporton belül a munkavállalók eltérő bánásmódban részesültek. Zhang, Hannum és Wang (2008) kutatási eredményei azt mutatják, hogy a nemek közötti különbség sokkal inkább az alacsonyabb keresetű csoportban nőtt. Az alsó tizedbe tartozó nők azt tapasztalják, hogy keresetük meredeken csökken az ugyanezen tizedbe tartozó férfiakéhoz képest. Bár a felső jövedelmi csoportban lévő nők helyzete is romlott, a

nemek közötti szakadék a felső jövedelmi csoportban sokkal kisebb volt, mint az alsó jövedelmi csoportban. Chi és Li (2008) a

jelenség, hogy a nemek közötti kereseti különbségek az alsó kvantilisoknál nagyobbak voltak, mint a "ragadós padló hatás". Ez a hatás azzal a ténnyel függött össze, hogy a kereseteloszlás alsó végén lévő női munkavállalók viszonylag alacsonyabb iskolai végzettségűek voltak, és általában nem állami tulajdonú vállalatoknál dolgoztak (ibid.).

A tanulmányok megpróbálták megtalálni azokat a tényezőket, amelyek hatással vannak a nők keresetére. A munkaerőpiacon tapasztalható nemi megkülönböztetés volt a legnépszerűbb ok. Wang és Cai (2008) kutatási eredményei azt mutatják, hogy a nemek közötti kereseti különbségek nagy része inkább a nemi megkülönböztetésnek tulajdonítható, mint a humán tőke nemek közötti különbségeknél. A nőkkel szembeni diszkrimináció megszüntetése hatékonyan csökkent a nemek közötti kereseti különbségeket (ibid.). Bishop, Luo és Wang (2005) a nemek közötti megkülönböztetés változásait vizsgálta, és arra a következtetésre jutott, hogy a nemek közötti kereseti különbségek növekedtek. Szerencsére a "megmagyarázhatatlan különbség" vagy a nemek közötti nemi megkülönböztetés 1988 és 1995 között csökkent az idők folyamán, különösen az alacsonyabb keresetűek csoportjában. A 2002 és 2007 közötti új adatsorokkal Tang és Long (2013) megkérdőjelezte ezt a véleményt. Azt találták, hogy a nemek közötti kereseti különbségek növekedésével együtt nőtt a nemek közötti diszkrimináció.

Ezenkívül a nemek közötti megkülönböztetés mértéke nemcsak az idő múlásával változott, hanem a különböző szervezeti egységeknél is, például az állami vagy a nem állami szektorban. Dong és Zhang (2009) kutatási eredményei azt mutatják, hogy a nőkkel szembeni munkáltatói diszkrimináció nem túl jelentős az állami tulajdonú vállalatoknál. Alternatívaként az állami szektorban a női munkavállalók bérprémiumot kaptak. Később Li és Dong (2011) megállapította, hogy a megmagyarázhatatlan nemek közötti kereseti különbségek nagyobb valószínűséggel fordulnak elő azoknál a vállalatoknál, amelyek az éles verseny, a kemény költségvetési korlátok és a munkavállalók kisebb mértékű befolyása mellett működnek a piacon.

A nemi megkülönböztetés mellett a tanulmányok megpróbálták más olyan tényezőket is találni, amelyek hatással vannak a nők keresetére. Qi és Dong (2013) például megbecsüli a házimunka terhének hatását a férfiak keresetére és

nők. Megállapították, hogy a dolgozó nők Kínában nemcsak több órát töltenek házimunkával, mint férfi társaik, hanem hajlamosak arra is, hogy a házimunkával kapcsolatos tevékenységek jobban elvonják a figyelmüket. Ezeket a tényezőket, mint például a házasság és a gyermek, családi állapotnak nevezhetjük. Zhang, Hannum és Wang (2008) kutatása szerint a család kulcsfontosságú tényező a nemek közötti különbségek kialakulásában a foglalkoztatás és a kereset tekintetében. A házas nők és az anyák jelentős hátrányokkal szembesülnek a munkaerőpiacon, míg az egyedülállók között alig van nemi különbség. Ezek az eredmények további figyelmet hívnak fel a család fontosságára a nemek közötti különbségek vizsgálatakor.

A nők sajátos családi helyzete és a nők mint csoport közötti különbségek új módszert mutatnak a nemek közötti társadalmi rétegződés tanulmányozására. Ezenkívül a kereseti különbségek és a tényezők - például az állami és a magánszektor - által okozott társadalmi egyenlőtlenségek is átfogó mérést javasolnak Kína társadalmi rétegződésének tanulmányozására. Ennek a módszernek képesnek kell lennie a kínai társadalomban végbemenő változások mechanizmusainak és a társadalmi struktúrán belüli komponensváltozások értékelésére. Ugyanakkor ennek a módszernek megfelelő mozgásteret kell hagynia a nemek közötti egyenlőtlenségek társadalmi rétegződéssel kapcsolatos vitáinak és a családi állapotnak a nemek közötti egyenlőtlenségekre gyakorolt hatásának. A kutatás célja ennek a módszernek a keresése. A későbbi részekben a konkrét kutatási célok, kérdések és célkitűzések kerülnek megvitatásra, és különösen az, hogy hogyan lehet ezeket a célokat elérni.

2.2 KUTATÁSI KÉRDÉSEK ÉS CÉLKITŰZÉSEK

Mint említettük, e kutatás célja, hogy megfelelő módszerrel tanulmányozza a kínai társadalmi rétegződés és a nemek közötti egyenlőség kérdéseit, hogy részletes képet adjon a jelenlegi kínai társadalmi struktúráról és a nők társadalmi helyzetéről ebben a társadalmi struktúrában. Ez a fő cél részcélokra bontható, és végül az alábbiakban összefoglalt eljárással érhető el:

Először is, ez a kutatás létrehozza a "társadalmi osztályok sémáját", amely a kínai társadalmi rétegződés tanulmányozásának kerete. E séma alapján a mai Kína társadalmi rétegződését ábrázoljuk. Ezen túlmenően, a konkrétan gyűjtött adatok segítségével meghatározható a nők társadalmi helyzete és az egyes társadalmi rétegek összetétele. Az egyes társadalmi rétegekben a férfiak és nők közötti arányok összehasonlításával a nemek közötti egyenlőtlenségek a társadalmi besorolás szempontjából kimutathatók. Továbbá az egyes társadalmi rétegek összetételében bekövetkezett változások becslésével megerősíthető, hogy a nők társadalmi helyzete javult vagy romlott.

Másodszor, ebben a kutatásban a munkaerőpiacon a keresetek megoszlását és a nemek közötti kereseti egyenlőtlenségeket vizsgáljuk. A kereseti egyenlőtlenségek és az elosztás a társadalmi rétegződés legfontosabb összetevői. Az, hogy a különböző társadalmi rétegek közötti kereseteloszlás hogyan reprezentálja a társadalmi erőforrások elosztását, és a társadalmi osztályviszonyokkal is összefügg. A különböző társadalmi rétegek közötti túl nagy kereseti különbségek társadalmi zavarokat és társadalmi instabilitást indítanak el. Emellett a nemek közötti aktuális problémákat a férfiak és a nők társadalmi besorolás és a keresetek összehasonlításával mutatjuk be. A nemek közötti kereseti különbségek és a megmagyarázatlan kereseti különbségek növekedése vagy csökkenése a nők kereseti körülményeinek romlását vagy fejlődését jelzi.

Harmadszor, ez a kutatás megpróbálja feltárni azokat az okokat és okokat, amelyek a nők ilyen társadalmi-gazdasági besorolását eredményezik. Az olyan tényezők, mint a régió, az életkor, az iskolai végzettség stb. magyarázatot adnak a társadalmi besorolás és a keresetek nemek közötti egyenlőtlenségeire. A kereseti különbségek feltétel nélküli kvantilis regresszióval (UQR) történő lebontása után megfigyelhető e tényezők hatása és a kereseti különbségek kialakulásához való hozzájárulásuk. Továbbá a nők belső társadalmi struktúrája, valamint az a kérdés is megválaszolható, hogy a nők mely csoportja rendelkezik jobb társadalmi pozícióval és kereseti helyzettel. A nők kereseti különbségei, mint

csoport, és ennek okai, valamint e tényezők hatása a jövedelmek dekompozícióján keresztül összehasonlítható.

Negyedszer, a nők családi státuszának sajátos hatása módszertani kérdést vet fel a "nem" elemének feldolgozásához a társadalmi rétegződés vizsgálatában. Ez a módszertani kérdés megköveteli az osztály és a nemek összekapcsolását, és mind az egyéni, mind a háztartási perspektívát figyelembe veszi. Meg kell határozni a házasság hatását a párok társadalmi rétegződésére. Ugyanakkor a társadalmi rétegződés számos társadalmi szempontot tartalmaz, és átfogóan kell bemutatni. A főkomponens-elemzés (PCA) egyszerre képes mindkét követelményt kielégíteni. A háztartáson belüli gazdasági erőforrás-újraelosztást reprezentáló társadalmi osztályindex szintetizálásával megoldható a "nem" elem osztályelemzésben való felhasználásának problémája. Később, ezt az indexet összehasonlítva az egyéni jellemzők alapján létrehozott indexszel, a háztartás társadalmi rétegződésre gyakorolt hatását lehet megvitatni. Ez a módszer módosított és realisabb képet ad a kínai társadalmi rétegződésről és a nemek kérdéséről.

A konkrét kutatási kérdések és célkitűzések a 2.1. táblázatban szerepelnek.

az alábbiakban.

2.1. táblázat Kutatási kérdések és célkitűzések	
Kutatási kérdések:	Tárgyak :
<p>1. (a) Milyen Kína jelenlegi társadalmi szerkezete?</p> <p>(b) Milyen a nők társadalmi rétegek szerinti megoszlásának jelenlegi helyzete a nőkéhez képest?</p>	<p>1. A társadalmi struktúra vázlatos bemutatása a "társadalmi osztályok sémájának" létrehozásával.</p> <p>2. Adja meg az adatelemzés eredményeit a nők arányára vonatkozóan az egyes rétegekben; írja le a nők eloszlását az egyes rétegekben.</p>

<p>ember?</p> <p>(c) A nők társadalmi státusza lealacsonyodott vagy emelkedett?</p>	<p>a női társadalmi rétegek megoszlását, és a férfiakkal való összehasonlítást.</p> <p>3. A különböző évek adatainak összehasonlításával derítse ki, hogyan változtak a nők társadalmi rétegei.</p>
<p>2. (a) A nők társadalmi rétegződése és keresete részben vagy egészben romlott vagy emelkedett?</p> <p>(b) Van-e a nőknek olyan csoportja, amelyik viszonylag jobban vagy rosszabbul áll a társadalmi helyzetét tekintve, mint mások? Kik ezek a nők?</p> <p>(c) Melyek azok a tényezők, amelyek hozzájárulnak a nők helyzetében mutatkozó különbségekhez?</p>	<p>4. Ismertesse a női alcsoportok adatelemzési eredményeit, mint arányt és annak változásait. Számoljon be a nők belső társadalmi rétegei keresetének becsléséről és összehasonlításáról.</p> <p>5. Határozza meg azokat a nőket, akiknek a társadalmi rétegaránya és jövedelme a leginkább és a legkevésbé nőtt, illetve akiknek a leginkább és a legkevésbé csökkent. Vázolja fel e rétegek demográfiai jellemzőit.</p> <p>6. Határozza meg a nők belső rétegződését okozó tényezőket, mint például a régió, az oktatás, az életkor. Adja meg az elsődleges és másodlagos okot annak magyarázatára, hogy miért történt eltérő bánásmód a nők esetében.</p>
<p>3. (a) Hogyan hatott a nemek társadalmi rétegződésére a házasság és a háztartás?</p> <p>(b) Milyen a férj és feleség közötti társadalmi rétegződés összehasonlítása a házasság előtt és után?</p> <p>(c) Hogyan hat a családi állapot az egész társadalmi struktúrára, a nemekre és a különböző társadalmi csoportokra?</p>	<p>7. A közvetlen és közvetett "társadalmi osztályindex" (SCI) létrehozására főkomponens-elemzést (PCA) alkalmaznak a háztartás közös erőforrásainak és fogyasztásának megosztását figyelembe véve és anélkül, hogy a háztartás hatását kifejeznék.</p> <p>8. Beszélje meg és hasonlítsa össze a párok közötti két társadalmi rangsort, amelyeket a közvetlen és közvetett "SCI" szerint építettek fel a háztartás hatásának meghatározása érdekében.</p> <p>9. Határozza meg a társadalmi struktúra összetételében bekövetkezett változásokat és a társadalmi csoportokat, amelyek a közvetlen és közvetett "SCI" alapján meghatározzák a háztartás hatását.</p>
<p>Forrás: a szerző</p>	

Ezenkívül ez a kutatás két fontos hipotézis igazolására szolgál: először is, a nők társadalmi besorolása súlyosabb romlason és polarizáción mehet keresztül Kína társadalmi átalakulása során. Ennek oka, hogy az állam lépésről lépésre visszahúzódott a gazdasági területeken való részvételtől, és átadta helyét a piaci mechanizmusoknak. A piaci mechanizmus a hatékonyságra helyezi a hangsúlyt, és jó az erőforrások hatékony elosztásában. Ugyanakkor a piac nehezen tudja leküzdeni a gazdaságban a kiszolgáltatott csoportok figyelmen kívül hagyásának hiányosságait. Ezért a nemek közötti egyenlőtlenségek növekedhetnek, és a férfiak és nők közötti társadalmi kereseti és társadalmi pozíciók közötti társadalmi különbségek megnövekedéséhez vezethetnek.

Másodszor, a nők társadalmi rétegződését befolyásolhatják a háztartási tényezők. A háztartási tényezők, mint például a házimunka, valamint az idősek és kisgyermek gondozása, negatívan hatnak a nők munkaerő-piaci keresetére. A háztartási tényezők közé tartozik azonban a gazdasági nyereség és a tevékenységek megosztása is. Ezeket a tényezőket figyelembe véve a nők eredeti társadalmi rétegződését egyéni szempontból befolyásolhatják, és a férfiakkal szembeni eredeti különbség csökkenthető. Ez annak a hagyományos kínai ideológiának köszönhető, hogy a nők felfelé házasodnak. Ha a nők gyakran olyan férfihoz mennek férjhez, akinek a társadalmi rétegződése magasabb, mint a sajátjuké, a férj és feleség közötti különbség a közsférában semlegesíthető a háztartás megosztásával kapcsolatos tevékenységek révén. Ezzel szemben a férfiak ezzel ellentétes feltételekkel szembesülnek, ha nagyobb arányban találnak olyan férjet, akinek a társadalmi helyzete magasabb a feleségénél. Ezért a férjekre és feleségekre gyakorolt ellentétes harci hatással a párok közötti, az egyéni perspektíván keresztül mért társadalmi egyenlőtlenségek, valamint a nemek és társadalmi csoportok közötti szakadékok enyhülhetnek.

2.3 KUTATÁSI TERV ÉS MÓDSZER

A kutatási kérdések és célkitűzések kidolgozása után a kutatási folyamat talán a legfontosabb rész a következőkben: Hogyan szervezik és

tervezik meg a kutatást, hogy választ kapjanak a kutatási kérdésekre, és hogy

teljesíti a kutatási célokat? A kutató által választott megközelítés és módszer befolyásolja a becslési folyamatot és az eredmények levonásának módját.

A teljes kutatásnak két fő megközelítése van: a kvalitatív és a kvantitatív. Ahogy Oakley (1999) javasolja, a kvalitatív és a kvantitatív megközelítés a társadalomtudományi kutatók körében a világról való tudás elérésének két fő módja. A kvantitatív kutatási megközelítés szisztematikus empirikus vizsgálatra utal, amely matematikai és statisztikai eszközöket használ az eredmények bizonyító erejű mérésére, míg a kvalitatív kutatás strukturálatlan adatokat használ a jelenségek megértéséhez és a kutatási kérdésekre adott válaszok feltárásához. Ideális esetben mindkét kutatási megközelítést úgy kell felépíteni, hogy más kutatók megismételhessék a vizsgálatot, és hasonló eredményekre jussanak.

2.3.1 Kvantitatív kutatási megközelítés

Melyik intézkedés a jobb választás, a kvalitatív, a kvantitatív vagy a vegyes módszertani megközelítés? Ez a kérdés a kutatási célokkal és azzal függ össze, hogy milyen típusú adatokat lehet gyűjteni e célok megvalósításához. Ezenkívül azt is figyelembe kell venni, hogy milyen eredményeket kell elérni (Punch 2005). A kutatót inkább a dedukció érdekli, amely az általános eseteket vizsgálja, és a konkrétumok felé haladva következtetéseket von le? Vagy a kutatót inkább az indukció érdekli, amely a konkrét eseteket vizsgálja, és az általános felé halad? Vagy pedig a kutató inkább arra törekszik, hogy nagy mennyiségű adatot alkalmazzon, hogy szabványosított összehasonlításokat végezzen, kontúrokat és dimenziókat vázoljon fel, és számszerűsítse a változók közötti kapcsolatokat? Vagy a kutató inkább egy jelenség vagy helyzet részletes és kontextusban történő tanulmányozására törekszik, és az értelmezésekre összpontosít?

Ami ezt a kutatást illeti, a kínai nemek társadalmi rétegződésének tanulmányozására vonatkozó fő kutatási kérdéssel szembenézve, milyen megközelítést kell alkalmazni? Amint azt már korábban tárgyaltuk, e tanulmány elsődleges célja a jelenlegi kínai társadalmi rétegződés

feltérképezése, és az arányos megoszlás összehasonlítása a nők és férfiak arányos megoszlásában.

a nemek közötti társadalmi rétegek, valamint az átalakulásuk tendenciái. A fő módszer nem egy kis mintán végzett mélyinterjúk készítése. Éppen ellenkezőleg, az adatoknak egy nagy, reprezentatív mintából kell származniuk, véletlenszerű kiosztás és nagyszámú ember felhasználásával, hogy statisztikai erőt eredményezzenek. Ezenkívül a társadalmi rétegződésre vonatkozó információkat is be kell vonni. Például az egyén iskolai végzettségét, jövedelmét, foglalkozását és munkakörét, valamint egyéb demográfiai változókat is fel kell venni.

A kutatás célja továbbá egy "társadalmi rétegséma" felállítása, és annak feltárása, hogy az olyan tényezők, mint a régió, az életkor és az iskolai végzettség hogyan befolyásolják a kínai nők társadalmi rétegződését. Ha a változók között szoros kapcsolat áll fenn, akkor az ok-okozati összefüggés feltételezhetően nagy valószínűséggel vagy nagy valószínűséggel áll fenn. A specifikus módszereket, például az UQR-t és a PCA-t kell alkalmazni a tényezők hatásának meghatározásához. Ezt a statisztikailag deduktív küldetést, hogy két vagy több változó közötti potenciális kapcsolatot kutassák, a kvalitatív módszerrel nem lehet megvalósítani. A kvalitatív kutatásnak megvannak az erősségei az összefüggések értelmezéséhez és az új jelenségek feltárásához. Ritkán használják azonban a tényezők közötti potenciális kapcsolat meghatározására, a hipotézisek ellenőrzésére, és különösen a hatások statisztikai ellenőrzésére.

Összefoglalva, a kutatás céljaira, amely a mai Kína nemek közötti társadalmi rétegződését térképezi fel, nagy mennyiségű, ugyanakkor reprezentatív mintára van szükség. Az adatokat nemcsak a népesség és a gazdasági erőforrások társadalmi szerkezetben való eloszlásának meghatározására, hanem az ennek háttérében álló okok feltárására is felhasználjuk. A társadalmi rétegződésre ható tényezők hatásának igazolása érdekében speciális statisztikai módszereket alkalmaznak. Összességében, a fenti okokat figyelembe véve, inkább a kvantitatív, mint a kvalitatív módszer a megfelelőbb. Mivel ezek a viták adatok tömegével járnak, a meglévő adatok felhasználása lenne a legjobb választás. A későbbi részekben a másodlagos elemzésről lesz szó, majd az adatok bemutatása következik.

2.3.2 Másodlagos elemzés

Mivel ennek a kutatásnak nagy mennyiségű megfigyelésre van szüksége a teljes társadalmi struktúra reprezentálásához, és gazdag tartalmat és változókat kell tartalmaznia, a kutatásban figyelembe kell venni a "létezés és a hozzáférhetőség" kérdéseit (Creswell 2013). Emellett olyan történelmi adatokra is szükség van, amelyek előtte-utána összehasonlítást biztosítanak, mivel ez a kutatás a társadalmi struktúra átalakulására és a nemek változására kíván rávilágítani. Ezeket a feladatokat - hatalmas mennyiségű megfigyelést és adatot, valamint a történelmi dokumentumokat - egy kutató képtelen egy doktori értekezés időtartama alatt elvégezni. Ezért a meglévő adatok felhasználása és a másodlagos elemzés elvégzése realisabb és megvalósíthatóbb.

A másodlagos elemzés az adatok elemzése olyan kutatók által, akik valószínűleg nem gyűjtöttek adatokat, és olyan célokra használják fel, amelyeket valószínűleg nem az adatgyűjtésért felelősök terveztek (Bryman 2012). A meglévő adatok, különösen a hivatalos statisztikák felhasználása lehetőséget nyújt a kutatóknak arra, hogy jó minőségű adatokhoz jussanak anélkül, hogy az adatgyűjtéssel járó időt és költségeket magukra vállalnák. Emellett a másodlagos elemzések lehetőséget nyújtanak a longitudinális kutatásra. A keresztmetszeti adatok idővel gyűjthetők, és bizonyos interjúkérdések minden adatgyűjtés során megismétlődnek, így a tendenciák és változások összehasonlíthatók és meghatározhatók az idő múlásával (ibid.).

A másodlagos adatok használatának előnye kiemelkedő, de problémás is lehet. Általában a kutatók azokat az adatokat választják ki, amelyek közvetlenül relevánsak a saját kutatási céljaik szempontjából. Azonban még így is előfordulhat, hogy néhány döntő fontosságú változó hiányzik, és fontos év adatai elveszhetnek. A másodlagos adatokat végül is nem azért gyűjtik, hogy minden felhasználó kutatási céljait szolgálják. A kutatóknak el kell kerülniük ezt a hátrányt, és teljes mértékben ki kell használniuk a meglévő forrásokat. Az "adatok érvényességével és

megbízhatóságával" kapcsolatos problémák csökkentése érdekében fontos a megfelelő másodlagos adatok kiválasztása (David és Sutton 2004). A kutatás szempontjából a másodlagos adatoknak a következőkre kell vonatkozniuk

a nemek társadalmi rétegződésére vonatkozó kutatási kérdéssel kapcsolatos alapvető fontosságú információkat és változókat tartalmaz.

A kutatóintézetek és a kormányok számos dokumentumot és statisztikai adatot tettek közzé. Példaként említhetjük a Politikai és Társadalomkutatási Egyetemközi Konzorciumot (ICPSR), a Kínai Munkaügyi és Szociális Biztonsági Minisztériumot (MLSSC) és a CASS-t. Eközben egyes adatkészletek a kínai lakosok gazdasági és nem gazdasági előnyeivel és változásaival, valamint az oktatással, a családi kapcsolatokkal és a népségvándorlással, az egészségüggyel stb. kapcsolatos információkat szolgáltatnak. Ezek az információk közvetlenül vagy közvetve kapcsolódnak a társadalmi rétegződés és Kína átalakulásának kérdéseire. Ilyen például az "Osztályszerkezet és osztálytudat sorozat", az "Állam és életesélyek a városi Kínában, 1949-1994", a "Kínai háztartások jövedelmével kapcsolatos projekt" és a "Családi élet vizsgálata a városi Kínában". Ezeket az adatsorokat számos más kutató másodlagos adatként használta fel Kína társadalmi rétegződésének és átalakulásának tanulmányozására.

A meglévő adatkészletek között négy olyan adatkészlet van, amely szorosan kapcsolódik a kutatásomhoz. Ezek a China Family Panel Studies (CFPS), a Chinese General Social Survey (CGSS), a Chinese Household Finance Survey (CHFS) és a CHIP adatai. Ezek az adatkészletek már nyitva állnak a kutatók és a nyilvánosság előtt, és a legújabb adatkészletek közül néhány letölthető. Az egyes felmérési archívumok elérésekor a tanulmány leírására, a felmérés fő témáira, az adatgyűjtés módszereire, a mintavétel részleteire és a kérdőívekre stb. vonatkozó információk találhatóak. Továbbá az adatok letöltéséhez való hozzáférés, valamint a különleges feltételek és követelmények is megtalálhatók e felmérések weboldalain.

Mindegyik adatkészletnek megvannak a maga előnyei és hátrányai. A CFPS-t példaként véve, ez a felmérés, amelyet a Pekingi Egyetem Társadalomtudományi Felmerések Intézete (ISSS) készített, a dinamika tanulmányozására készült.

a társadalmi átmenet Kínában. A vizsgálat megközelítőleg országos reprezentatív mintavételi keretet alkalmaz, és 25 tartományból gyűjtött adatokat, amelyek a kínai lakosság 95%-át képviselik. A CFPS azonban később, 2010-ben indult (a CHIP felmérése 1988-ban kezdődött), és jelenleg csak egy időszak adatait, a 2010-es adatokat szolgáltatja. Ugyanez a probléma a CHFS adatai esetében is fennáll, amelyeket a Délnyugati Pénzügyi és Közgazdasági Egyetem Kínai Háztartásfinanszírozási Vizsgálati és Kutatóközpontja vett fel. A CHFS célja egy országosan reprezentatív háztartási szintű pénzügyi adatbázis létrehozása. A felmérés első fordulója 2011-ben kezdődött, és már nyilvános volt. A második körös felmérés még folyamatban van.

A CGSS első felmérését 2003-ban végezte a Kínai Renmin Egyetem Szociológiai Tanszéke és a Hongkongi Tudományos és Technológiai Egyetem Társadalomtudományi Minisztériuma. Ezt a felmérést évente végzik, és az egyénekre és családokra, valamint a tudományos kutatási témákra vonatkozó információkat tartalmaz (Ou és Li, 2011). A tudományos kutatással kapcsolatos témák a társadalmi rétegződésre, a társadalmi mobilitásra és a társadalmi hálózatokra vonatkoznak (ibid.). Tartalmilag ez az adatsor nagyon releváns a kutatási kérdéseim szempontjából. Ráadásul ez a felmérés 28 tartományt és települést foglal magában, lefedve Kínát. A kérdőívek ellenőrzése után azonban néhány, e tanulmány szempontjából kulcsfontosságú változó hiányzik. A különböző adatkészletekből származó kérdőívek általános mérlegelése és összehasonlítása után végül a CHIP adatait választottam ki a kutatáshoz.

A CHIP célja Kína jövedelemeloszlásának elemzése. Ugyanakkor a CHIP-adatsor sok gazdag információt tartalmaz más szempontokról is, mint például a személyes adatok, beleértve az életkort, az iskolai teljesítményt és az egészségi állapotot, a foglalkoztatási helyzetet, amely a munkaegységre vonatkozó információkat tartalmazza, a háztartás helyzetét, amely a háztartás teljes pénzügyi vagyonára, a családi kiadásokra és a lakáskörülményekre stb. vonatkozó statisztikákat tartalmazza, valamint az attitűdkérdéseket, amelyek a jövedelemelosztás egyenlőségéről, a társadalmi problémákról, a jövőbeli

jövedelmekről, a várakozásokról stb. alkotott véleményeket tartalmazzák. A konkrét

az adatokban szereplő információkat a későbbiekben tárgyaljuk a jelen kutatás adatainak bemutatására szolgáló szakaszban.

Ezen túlmenően ezt az adatkészletet számos más kutató is széles körben felhasználta a különböző kínai népességcsoportok közötti egyenlőtlenségek és egyenlőtlenségek elemzésére (pl. Xie és Hannum 1996; Shu és Bian 2003; Hauser és Xie 2005). A meglévő szakirodalom módszertani útmutatást nyújt a későbbi kutatók számára (Punch 2005). Hogy ezt az adatkészletet számos olyan kutató hasznosította, akiknek témái hasonlóak az enyémelekhez, és ez hitelt és bizalmat ad az adatkészlet felhasználásához. A kérdőívek ellenőrzése után azok bőséges információi és a hozzájuk kapcsolódó kérdések garantálják, hogy ez az adatkészlet választ ad a legtöbb kutatási kérdésemre és teljesíti a kutatási céljaimat. A CHIP kérdőíveit az 1. és a 2. függelék (2002-es és 2007-es év) tartalmazza. A következő szakaszok részletesen tárgyalják a CHIP-adatsorral kapcsolatos információkat.

2.4 A KUTATÁSHOZ FELHASZNÁLT ADATOK BEMUTATÁSA

2.4.1 Alapvető információk a felmérésről és az adatokról

A CHIP-et először 1988-ban indították el, és jelenleg 1988, 1995, 2002 és 2007 adatai állnak rendelkezésre. Ezt a projektet főként a Ford Alapítvány, a Kínai Tudományos Akadémia (CAS) Közgazdasági Intézete, az Ázsiai Fejlesztési Bank (ADB) és a Columbia Egyetem Kelet-ázsiai Intézete finanszírozza, amelynek célja a személyi jövedelem és a kapcsolódó gazdasági tényezők eloszlásának mérése és becslése Kína vidéki és városi területein egyaránt. Az első projektet Keith Griffin és Renwei Zhao, majd 2002-ben és 2007-ben Shi Li vezette. 2002-ben és 2007-ben ez a projekt kiegészült a vidéki területekről városi területekre vándorolt egyénekre vonatkozó felmérési adatokkal, valamint a vidékről városba vándorló háztartásokra vonatkozó információkkal.

Ezeket az adatokat a Kínai Nemzeti Statisztikai Hivatal (NSBC) által tervezett, lényegesen nagyobb mintából (több mint hatvanezer vidéki és harmincezer városi háztartásból) gyűjtötték. 2002-ben tizenkét tartományt és települést választottak ki: Peking, Jiangsu, Guangdong, Liaoning, Hubei, Henan, Shanxi, Anhui, Chongqing, Sichuan, Yunnan és Gansu. 2007-ben a minta kiegészült Sanghajjal és Zhejianggal, ugyanakkor törölték Pekinget, Shanxi-t, Gansut, Yunnan-t és Liaoningot, így kilenc tartomány és település került be a mintába.

A mintába kerülő háztartások kiválasztása után a háztartás tagjait öt éven keresztül havonta egy számlálóbiztos látogatta meg (ICPSR 2005). A felmérés interjún alapult, a fő kérdőíves űrlapokat a kérdezőbiztosok töltötték ki a különböző helyszíneken, a válaszadóknak feltett kérdések alapján (ibid.). Nem minden személyt kérdeztek meg közvetlenül, hanem néhány háztartás tagját közvetve kérdezhették meg, a háztartásfőnök vagy házastársuk válaszolt helyettük a kérdésekre.

2.4.2 Fontos változók és adatfeldolgozás

Ez az adatkészlet demográfiai és gazdasági változók széles skáláját tartalmazza, amelyek nagyjából az egyénre és a háztartásra oszthatók. Az egyénekre vonatkozó adatkészletek demográfiai változókat tartalmaznak, és e változók közül néhány fontos e kutatás szempontjából. Ilyen például a háztartás összetétele, a "*Hukou*" típusa, a nem, a kor, a családi állapot, a gyermekvállalás, a Kínai Kommunista Párt (KKP) tagsága, az iskolai végzettség stb. Ezenkívül az egyes válaszadók beszámoltak foglalkoztatási státuszukról, foglalkozásukról, a munkaadó típusáról (pl. állami, magán vagy külföldi) és a gazdasági ágazatról, amelyben dolgoztak. Az egyének beszámoltak a munkakörülményeikről is, arról, hogy hány órát dolgoztak naponta, volt-e másodállásuk, hogyan találták meg jelenlegi munkahelyüket stb. Ezek az információk felhasználhatók az elemzéshez és

megmagyarázza azokat a személyes tényezőket, amelyek a társadalmi rétegződés és az egyének közötti jövedelmkülönbségek egyenlőtlenségeit okozzák.

Ezenkívül az adatkészletek bőséges háztartási információt tartalmaznak. Néhány háztartási változó alapvető fontosságú, mint például a háztartás vagyona és jövedelme, a kötelezettségek, a háztartás kiadásai (például: víz, tüzelőanyag, élelmiszer, ruházat, oktatás és szórakozás). Tartalmazza továbbá a gyermekekre és a szülőkre vonatkozó információkat, a háztartásfő apósára vagy házastársára vonatkozó információkat, valamint azt, hogy együtt élnek-e velük. Ezeket az információkat a háztartáson belüli megosztott gazdasági tevékenységek elemzésére és a családnak az egyén társadalmi rétegződésére gyakorolt hatásának meghatározására használják. E tanulmány esetében a CHIP két független adatkészletet biztosít a városi lakosságra vonatkozóan, amelyek az egyénre és a háztartására összpontosítottak. E két halmazt összevonva a városi adatok a későbbi adatfeldolgozás és elemzés céljából jönnek létre.

A CHIP-adatsor továbbá 1988-ra, 1995-re, 2002-re és 2007-re vonatkozóan is tartalmaz mintákat. Kutatásom az utóbbi két év keresztmetszeti adatait használta. A 2002-es és a 2007-es év, mint már említettem, az az év volt, amikor Hu Jintao-t először és másodszor választották meg a KKP Központi Bizottságának főtítkárává. A "tudományos fejlődés" és a "harmonikus társadalom" koncepciójának meghirdetése a gazdasági fejlődés és átalakulás új mintáját jelentette. A jelenlegi társadalmi rétegződés és az, hogy ezek a gazdasági fejlemények hogyan hatnak a társadalmi rétegződésre és a nemek közötti egyenlőség kérdéseire, áll e kutatás középpontjában. Ezért a 2002-es és 2007-es keresztmetszeti adatsorokat tartjuk meg.

Továbbá, bár az adatsor mind a városi, mind a vidéki lakosságra vonatkozóan tartalmaz információkat, kutatásom elsősorban a városi lakosságra összpontosít. Ennek oka, hogy a városi területek sokkal összetettebb foglalkozási összetételűek, ami a következő fejezetben a

"társadalmi osztályok sémájának" megalkotásának alapja. Ezzel szemben a vidéki területeken a foglalkozási osztályozás a mezőgazdaság gazdasági struktúrája miatt egyszerű. Ráadásul a vidéki területeken az egység

a mezőgazdasági termelés elsősorban a háztartásokon alapul. Egy korábbi vita megállapította, hogy csak egyéni szemlélettel lehet a nemek közötti különbségeket és a nemek közötti egyenlőtlenségeket összehasonlítani és átadni. Az, hogy a háztartás a vidéki területeken termelési egység, növeli a nemek közötti egyenlőtlenségek vizsgálatának nehézségeit a foglalkozás, a jövedelem stb. társadalmi-gazdasági szempontjai tekintetében. Ezért csak városi adatsorokat tartanak nyilván.

Mi több, mivel a társadalmi rétegződés a foglalkozási besoroláson alapul, a megfigyeltnek a munkaügyi státuszának dolgozónak kell lennie, és az életkor nem lehet 16 évesnél fiatalabb⁶. Nem hiányozhat néhány kapcsolódó kulcsváltozó sem, mint például a foglalkozás, a tulajdon és az iparág a "társadalmi rétegséma" kialakításakor, valamint a jövedelem a különböző társadalmi rétegek közötti különbségek összehasonlításakor. A kereset változót a kereset definíciója szerint hozzák létre, amely a készpénzfizetésekre, a közvetlen támogatásokra és a piaci áron értékelt természetbeni kifizetések széles körére vonatkozik. Az adatok néhány nyilvánvaló önellentmondásos hibáját módosítottuk vagy töröltük, például több megfigyelés esetében az iskolai végzettséget "egyetemi végzettségüként" adtuk meg, de az iskolában eltöltött évek megfelelő száma kilenc évnél kevesebbnek van feltüntetve, vagy fordítva.

Végül az adatok tisztítása után 2002-ben alapvetően 5 674 férfi és 4 563 női megfigyelés, 2007-ben pedig 4 058 férfi és 3 141 női megfigyelés áll rendelkezésre. Az adatokra vonatkozó konkrét követelményeket a későbbiekben az egyes fejezetekben az egyes kérdések tekintetében részletesebben kifejthetjük. Az adatok feldolgozását és becslését követően, speciális táblázatokkal és modellezéssel, a társadalmi rétegződésre, a társadalmi átalakulásra és a nemek közötti egyenlőtlenségre vonatkozó feltételezett elemzési eredmények a társadalmi osztály és a jövedelem tekintetében, valamint a háztartás hatása a társadalmi szerkezet rekonstrukciójára vonatkozóan megadhatók. Ezek az eredmények hozzájárulnak a meglévő szakirodalomhoz és a gyakorlati szakpolitikai alkalmazáshoz. A későbbi bekezdésekben e kutatás hozzájárulásait

tárgyaljuk.

⁶ A 16 éves kor a legfiatalabb életkor, amelyet a "kínai munkajog" megenged.

2.5 A KUTATÁS HOZZÁJÁRULÁSA

Ez a tanulmány legalább három hozzájárulást vár az elmélethez és a gyakorlati alkalmazáshoz.

Először is, ez a tanulmány létrehozza a saját "társadalmi osztálysémát", hogy részletes képet adjon a mai kínai társadalmi struktúráról. Ez az osztályséma a foglalkozási osztályozás módszerét alkalmazza, figyelembe véve a piac és az állam dualista rendszerét, valamint a piacon belüli alosztályokat. Ez az osztályséma nem olyan címkéket fogad el, mint "középosztály", "kapitalista" és "alsó osztály", hanem foglalkozási jellemzőket. Ily módon az osztályozás nyilvánvalóan differenciáltabb és jobban tükrözi a valóságot. Ami még fontosabb, hogy ez a séma a mai Kína átmeneti jellegzetességeit tükrözi. Az egyes társadalmi rétegek felosztása kifejezi a kínai intézmények és a rendszer által okozott elkülönülést. A foglalkozási osztályozás és annak alosztályai felhasználhatók a különböző szintű társadalmi kérdések tanulmányozására.

Másodszor, ez a tanulmány a társadalmi rétegződés nemi kérdéseire összpontosít, és képet ad a kínai nők társadalmi megoszlásáról, valamint a férfiakkal való összehasonlításukról. A kínai társadalmi változások és az ebből következő nemek közötti egyenlőtlenségek súlyosbodása számos kutató figyelmét felkeltette, de főként a kereset vagy a bérek szempontjából. Például a nemek közötti megkülönböztetéssel vagy a munkaerőpiaci jövedelemegyenlőtlenséggel kapcsolatos korábbi kutatások (pl. Brainerd 2000; Bishop, Luo és Wang 2005; Gustaffson és Li 2000; Knight és Song. 2003; Meng 2000). Dong és Bowles (2002), valamint Démurger, Fournier és Chen (2007) a foglalkozásnak a nemek közötti jövedelmi különbségekre gyakorolt hatását vizsgálja. Appleton, Song és Xia (2005), valamint Maurer-Fazio és Hughes (2002) összehasonlítják a nemek közötti bérdiszkrimináció mértékét a különböző típusú vállalatoknál, beleértve az állami tulajdonú, kollektív és magánvállalatokat.

Korábbi kutatások megfigyelték, hogy a kínai nők mivel találkoztak a kínai társadalomban a piacon. Ezek a tanulmányok azonban nem kapcsolták ezeket a kérdéseket a társadalmi változások makroszkopikusabb szemléletéhez. Ez a tanulmány ezt úgy éri el, hogy egy "társadalmi osztályozási sémát" épít fel a nők problémáinak feltárására a társadalmi struktúra átalakulásának hátterében, és a nemek közötti kereseti különbségeket a társadalmi osztályozással hozza összefüggésbe. Ugyanakkor a kínai átmeneti időszak társadalmi rétegződésének vizsgálatához a nők szemszögéből is nyújt egyfajta nézőpontot. A tanulmány felvázolja a nők mint csoport közötti egyenlőtlenségeket, és megvitatja a társadalmi berendezkedés mögött meghúzódó okokat is.

Harmadszor, ez a kutatás innovatív módszert alkalmaz a társadalmi rétegződés tanulmányozásának számos tényezőjének szintetizálásával, valamint az osztály és a nem, illetve az egyéni és a háztartási perspektíva együttes kombinálásával. A PCA módszert, amelyet a globális versenyképességi index (GCI) létrehozására használnak "az országok gazdasági növekedésben mutatkozó erősségeinek és gyengeségeinek összehasonlítására", ebben a tanulmányban alkalmazzák (Porter, Delgado, Ketels és Stern 2008, 43. o.). A PCA segítségével a társadalmi rétegződés számos aspektusa, mint például a foglalkozás, a tulajdon, az iparág, az iskolai végzettség, a jövedelem és a munkahelyi stabilitás, egyetlen, de teljesen integrált indexben - "SCI" - szintetizálódik. Ezzel az átfogó indexszel az egyes társadalmi rétegeken belüli, valamint az egyének és a megfigyelések közötti finom különbségek is vizsgálhatók.

Ami még fontosabb, hogy a megváltozott változókészlettel a háztartási jövedelem és a megosztott fogyasztás stb. családi szempontjai bekerülnek a PCA-ba, hogy újból létrehozzanak egy új "SCI-t", amely tükrözi a háztartás hatását. Az "SCI" és az újonnan létrehozott "SCI" alapján kialakított társadalmi rangsorban bekövetkezett változások összehasonlítása után a háztartás hatása a párok, a nemek és a különböző társadalmi csoportok esetében is kimutatható. Egy index ilyen szintézise és a háztartási változók felhasználása az egyéni változók helyettesítésére innovatív módszer a

társadalmi osztályok elemzésében. Ez a módszer egyesíti az egyének munkakörülményeit és a háztartás közös gazdasági erőforrásait, és megoldja azt a problémát, hogy hogyan kezeljük a nemek változóját a nemek közötti társadalmi rétegződés vizsgálatában.

A kínai nők társadalmi átalakulásának és változásainak kutatása emellett a társadalmi átalakulás és a nők világméretű elemzésének része. A kínai gazdasági fejlődés és az ebből következő nagyszabású társadalmi átalakulás szokatlan lehetőséget biztosít a társadalmi differenciálódás vizsgálatára és a hipotézisek ellenőrzésére, valamint a nők tanulmányozására. Kétségtelen, hogy a feminizmus mind a gyakorlat, mind az elméleti kutatás tekintetében túlmutat a nyugati országokon (Felski 2000). Míg a nyugati országokban az első és a második feminista hullám feltámadó szélként jelent meg és kavarta fel a felhőket, addig Kínának vagy a gyarmatellenes háború és a hadurak közötti kusza háborúskodás egymást követő éveiben kellett elmerülnie, vagy a külvilágtól elzárkózva. Bár a nők jogait szorgalmazták, a nők feminista ébredése mint jelentős identitás nem nőtt automatikusan. Ehelyett a női kérdések alárendelődtek a nemzeti felszabadítás és a politikai küldetés követelményeinek.

Később, amikor az 1980-as években a nyugati országokban heves viták folytak az "osztály és a nemek" kérdéséről, Kína a gazdasági újjáépítésre és fejlődésre koncentrált, és nem volt ideje és energiája a nemek közötti egyenlőtlenségek kérdésének kutatására. Ráadásul a társadalomtudományok egyes tudományágait, például a szociológiát, a gazdasági reformok utánig kivonták az egyetemekről. Mindezek a tényezők hatással voltak a társadalomkutatásra, és ahhoz vezettek, hogy a nőkutatás Kínában lemaradásban volt. Az elmúlt évtizedekben egyre több szakirodalom jelent meg a kínai nőtanulmányokról, és gazdagította a kutatást ezen a területen, de ezek a tanulmányok még mindig nem elegendőek. A kínai nők fejlődése sajátos vonásokkal rendelkezik, és az új korszakban új jellemzőket mutat. Ezért a kínai nők elemzése szükséges, és fontos kiegészítőnek tekinthető a nők világméretű fejlődésének megértéséhez.

2.6 KÖVETKEZTETÉSEK

Ez a fejezet áttekinti a meglévő szakirodalmat, és tárgyalja a kutatás módszertanát és racionalitását, az adatkészleteket, a feltételezett kutatási eredményeket és a hozzájárulásokat. A kutatás célja, hogy megfelelő módszert találjon, amely részletes képet ad a jelenlegi kínai társadalmi rétegződésről és a nők társadalmi pozíciójáról a társadalmi struktúrában. Ezért tanulmányozzuk az e szempontokra vonatkozó szakirodalmat. A kínai társadalmi struktúrával, a jövedelemelosztással és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó szakirodalom áttekintése után a fő kutatási célokat részcélokra és konkrét tárgyakra bontjuk. E célok és tárgyak eléréséhez nagy mennyiségű, a teljes népességre reprezentatív adatra van szükség. A különböző adatkészletek összehasonlítása után a CHIP másodlagos adatait választották ki és használták fel, amelyek gazdag információkat tartalmaznak.

Ez a kutatás először is létrehoz egy "társadalmi osztállysémát" a kínai társadalmi struktúra tanulmányozására. Ez az osztállyséma a foglalkozási osztályozás módszereit alkalmazza, és közben figyelembe veszi a piac és az állam dualista rendszerét, valamint a piacon belüli alosztályokat. A CHIP különböző évek adatai alapján meghatározható a nők összetétele az egyes társadalmi rétegekben és a változások. Ily módon az is megerősíthető, hogy a nők társadalmi helyzete javult vagy romlott. Ezután a társadalmi rétegződés legfontosabb összetevőjeként a kereseteloszlást, valamint a nemek közötti kereseti egyenlőtlenségeket vizsgáljuk. A férfiak és nők közötti kereseti különbségek lebontása után következtetni lehet a nemek közötti kereseti különbségeket generáló tényezőkre, például az iskolai végzettség, az életkor, a foglalkozás hatására.

Ezenkívül ez a tanulmány a társadalmi rétegződés innovatív módszerét alkalmazza azáltal, hogy a társadalmi rétegződés számos aspektusát egy átfogó indexben - az "SCI"-ben - szintetizálja. Ezen túlmenően, megváltozott változóhalmazzal, de ugyanazzal a módszerrel, a háztartások megosztott gazdasági erőforrásait és fogyasztását is bevonjuk, hogy egy újat hozzunk létre. A két index összehasonlításával tanulmányozható a családi állapot hatása a társadalmi rétegződésre. Ez az

innovatív módszer egyesíti az osztályt és a nemet, és mind az egyéni, mind a háztartási perspektívát figyelembe veszi, ami megoldja a következő problémát

a "nem" elem felhasználása az osztályelemzésben. Az újonnan létrehozott "SCI" módosítja az eredeti társadalmi struktúrát, és reálisabb képet ad a kínai társadalmi rétegződésről és a nemek kérdéséről.

A szakirodalmi áttekintésről, a kutatási célokról és részcélokról, a módszertani kérdésekről, az empirikus elemzéshez használt adatsorokról, a kutatási eredményekről és a hozzájárulásokról szóló fejezet után a következő fejezetek a jelenlegi kínai társadalmi struktúrát, a társadalmi rétegek megoszlását és a férfiak és nők közötti összehasonlítást tárgyalják. A következő fejezetben először a viták alapját - a "társadalmi osztályok sémáját" - ismertetjük. Ez a "társadalmi osztályséma" keretet biztosít a további vitákhoz. Ezen túlmenően, hogyan épül fel lépésről lépésre ez a "társadalmi osztályséma", külön megfontolás tárgyává tesszük.

3. FEJEZET

A VÁROSI KÍNA TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉSI SÉMÁJÁNAK MEGALKOTÁSA

CHAPTER 3

CONSTRUCTING A SOCIAL STRATIFICATION SCHEMA FOR URBAN CHINA

A jelenlegi kínai társadalmi struktúra és a nemek közötti egyenlőség kérdésének a társadalmi rétegződés szempontjából történő átfogó megértéséhez az első feladat egy megfelelő "társadalmi osztályozási séma" felállítása, és ez áll e fejezet középpontjában. A Kínára vonatkozóan korábban megkonstruált osztályszémák Marx és Weber elméleti fejlesztéseit alkalmazták. E fejezetben összehasonlítással szemléltetjük e sémák erősségeit és gyengeségeit. Emellett a klasszikus foglalkozási osztályozást Kína társadalmi rétegződésének elemzése szempontjából központi jelentőségűnek tekintik, és ebben a kutatásban ezt használják. Ezen túlmenően a séma megalkotásakor figyelembe veszik az állam és a piac dualista rendszerét a kínai átmeneti időszakban. A következő bekezdésekben először a neomarxi és neoweberi osztályelemzéssel kezdem, ahogyan azt Kínára alkalmazzák. Ezeknek a konstruált társadalmi osztályszémáknak a vizsgálatán keresztül az enyém készen áll arra, hogy előjöjjön.

3.1 TÁRSADALMI OSZTÁLYOK ÉS TÁRSADALMI STRUKTÚRA VITÁK KÍNÁBAN

3.1.1 Neomarxi osztályelemzés Kínára alkalmazva

A marxi osztályelméletet és annak új fejlődését a kutatók a kínai társadalmi rétegződés értelmezésében használják. Wright (1997) neomarxiánus tudós szerint a termelőeszközök tulajdonlása többféle formát ölthet, például munka, tőke, különleges képességek és politikai hatalmi erőforrások, és ezt a pontot a neo-Weber-féle megközelítés is kiemeli. A neomarxiánus megközelítés számára azonban a tulajdonjog sokkal lényegesebb. Ezzel szemben,

A weberi és a neoweberi séma megkülönbözteti a termelési anyagok tulajdonosait a munkavállalóktól, és fő érvük a munkavállalók életesélyeinek egyenlőtlenségeire összpontosít.

Kínában számos kutató a neomarxi osztályelméletet fogadta el, amely a tulajdont tekinti a társadalmi rétegződés alapjának (Wright 2002). Ez a jelenség azért alakult ki, mert a társadalmi rétegződésre és harcra vonatkozó marxi elmélet jelentős hatással volt a modern kínai történelemre. Amióta a Kínai Kommunista Párt (KKP) hatalomra került, Marx elméletei nemcsak a hétköznapi emberekre és mindennapi életükre, hanem a tudományos kutatásokra is hatással voltak⁷. Ráadásul a magángazdaság harmincéves fejlődése után a gazdasági tulajdon tulajdonosai (burzsoázia) és a munkások (proletárok) közötti megosztottság valóban sokat bővült (Lee 2007). Ugyanígy a politikai és szellemi tőke tulajdonosai és a munkásosztály közötti megosztottság is jelentősen megnőtt. Nem csoda tehát, hogy számos tanulmány a tulajdonviszonyokra összpontosít.

Ilyen példák találhatók Lin és Wu (2009) társadalmi osztályozási sémájában, amely a neomarxi társadalmi rétegződés paradigmáján alapul, és a tőkés és a proletariátus kifejezetten külön réteggént szerepel a társadalmi struktúrában. Osztályozási sémájukban tíz fő társadalmi réteg van, amint az a 3.1. táblázatban látható (a Kínai Társadalomtudományi Akadémia (CASS) társadalmi osztályozási sémáját párhuzamba állítottuk Lin és Wu társadalmi osztályozási sémájával, hogy szembeállítsuk őket. A CASS társadalmi osztályozási sémáját a későbbiekben a neoweberiánus gondolatok Kínára alkalmazott példájaként tárgyaljuk). Emellett azt találják, hogy a kínai osztályszerkezet a proletarizálódás felé halad, és egy viszonylag kis létszámú új kapitalista osztály alakult ki (Lin és Wu 2009).

⁷ Például az 1950-es évek elején a szociológiát, mint tantárgyat, kivették a kínai egyetemi tantervből, mert a szociológiát kapitalista társadalomtudománynak tekintették, amelyet a marxi történelmi materializmusnak kellene felváltania. Csak az 1970-es évek végén, az egyetemi normális felvételi eljárás visszaállításával kezdték engedélyezni, hogy a szociológia visszatérjen az egyetemekre.

3.1. táblázat A társadalmi osztályok közötti összehasonlítás 1. táblázat

Lin & Wu 10 osztályos sémája	A CASS 10 osztályos sémája
I Állami káder	I Állami és szociális igazgatók
II Állami munkavállaló	II Menedzserek
III Kapitalista	III Magánvállalkozók
IV Új középosztály	IV Szakemberek
V Kollektív káder	V hivatalnokok
VI. Proletariátus	VI Egyéni vállalkozók
VII. kispolgárság	VII Üzleti szolgáltatási alkalmazottak
VIII Kollektív munkavállaló	VIII Ipari munkások
IX. vidéki káder	IX Mezőgazdasági munkák
X Vidéki paraszt	X Munkanélküli, munkanélküli, elbocsátott

Forrás: 1. A Kínai Társadalomtudományi Akadémia (CASS) kortárs kínai társadalmi struktúrája.

2. A kínai osztályszerkezet átalakulása, 1978-2005

Lin és Wu társadalmi osztályozási sémája figyelembe veszi Kína intézményi jellemzőit, például az állami tulajdonú vállalatok (SOE-k) és a kollektív tulajdonú vállalatok (COE-k) megkülönböztetését. Ennek a sémának azonban van néhány hiányossága. Először is, ez a séma elsősorban a történelmi intézményi elkülönülésekre összpontosít. Ezek a szegregációk magukban foglalják a vidéki és városi területek, az állami vállalatok és a COE-k, valamint a káderek és a közalkalmazottak közötti megosztottságot. Ezek a szegregációk a gazdaság és a piac fejlődését követő új korszakban megváltoztak. Például az állam és a piac közötti megosztottság, különösen a különböző tulajdonformák közötti megosztottság egyre nyilvánvalóbbá vált. Ezeket az új változásokat a jelenlegi korszakban a sémának tükröznie kell.

Másodszor, bár Lin és Wu sémája megfigyeli az új csoportok kialakulásának jelenségét és azt, hogy helyzetük nagyon is

különbözik bármelyik korábbi csoporttól, nem sikerült egyértelműen elhatárolni őket. Például Lin és Wu társadalmi osztályosémájában a középosztályt újonnan kialakuló osztályként említik, de nehéz megkülönböztetni, hogy ki tartozik a középosztályhoz. Ráadásul a többi réteg osztályozása is ugyanezzel a problémával küzd, és ez az osztályozás nem könnyen működtethető. A séma például nem határozza meg, hogy mennyi tőke határozza meg a kapitalistát, mennyi kevésbé a kispolgárt, és milyen pontos kritériumok határolják el a köztük lévő különbségeket.

Harmadszor, Lin és Wu (2009) megpróbálta ellenőrizni a sémát a keresetek és az iskolai végzettség megoszlása közötti egyenlőtlenségek magyarázatával a "Kínai népesség mini-összeírás" (2005), az "Életút és társadalmi változások a mai Kínában" (1996) és a "Kínai általános társadalmi felmérés" (1996 és 2005) adatainak felhasználásával. Összehasonlították sémájukat az Erikson-Goldthorpe-Portocarero (EGP) és a CASS sémájával, majd arra a következtetésre jutottak, hogy társadalmi osztály sémájuk jobban megmagyarázza a havi keresetek eltéréseit, mint az EGP és a CASS sémája. Állításukból ismert, hogy a változó keresetet osztályozásukban olyan tényezőként használták, amely segít megkülönböztetni a piacon lévő lakosságot, akik kapitalisták, új középosztály, kispolgárság és proletariátus. Ennek a szempontnak az eredménye az EGP és a CASS társadalmi osztályosémáihoz képest kevésbé értékelhető.

Negyedszer, a havi keresetet használták e séma vizsgálatára, hogy lássák, vajon több eltérést magyaráz-e, mint az EGP és a CASS. Valójában az átlagos havi kereset nem megfelelő mutató a különböző társadalmi rétegek közötti kereseti különbségek összehasonlítására. Az informális piaci szektorban a munkavállalók munkaideje általában hosszabb az állami szektorhoz képest. Ez különösen igaz néhány kis magánvállalkozásra, ahol a hihetőleg szerény kereset valójában az alkalmazottak túlóján alapul. Ha a keresetekre vonatkozó vizsgálatot kell végezni, jobb, ha a havi keresetek helyett az órabéreket használják.

Még ezekkel a hiányosságokkal együtt is jó példa Lin és Wu társadalmi osztályosémája, mert megpróbálták alkalmazni a marxi osztályelméletet a kínai társadalmi struktúra magyarázatára, és figyelembe vették a kínai társadalom néhány sajátos jellemzőjét. A séma létrehozásához alkalmazott néhány elv kölcsönözhető és referenciaként használható más kutatások számára. A neomarxi osztályelemzési módszert leszámítva a neoweberiánust is alkalmazták a kínai társadalmi rétegződési kérdések kutatásában. A későbbi szakaszok példákat mutatnak be ebből a szempontból.

3.1.2 Neo-Weberi osztályelemzés Kínára alkalmazva

A neoweberi osztályelemzés alaptétele az egyének közötti egyenlőtlenségek megkülönböztetése a munkaerőpiacon. A társadalmi rétegződés neoweberi modellje a társadalmi státusz és tekintély fogalmán alapul, amely a tulajdon és más erőforrások elosztásán keresztül fejezhető ki, és amely aztán az életesélyek differenciálódásához vezet (Marshall 1997; Scott 2002). A neoweberi elemzés a foglalkozási felosztáson, valamint a szervezeti, gazdasági és kulturális erőforrásokhoz való hozzáféréseken alapul. A CASS által létrehozott társadalmi osztályoséma a weberi osztályelemzés Kínára alkalmazott példájának tekinthető. Ez a séma felvázolta Kína tíz társadalmi rétegből álló alapvető társadalmi struktúráját, amelyet a 3.1. táblázat is bemutat.

A CASS tanulmányaiban a társadalmi rétegek változásai figyelhetők meg. Egyfelől a középosztály gyorsan bővült, ami egy "olajbogyó alakú osztályszerkezet" kialakulását vetíti előre (Lu 2002). Másrészt a társadalmi rétegződés fokozódott, a leggazdagabb rétegek felső rétege sokkal gazdagabb lett, a legsó társadalmi rétegek pedig elszegényedtek (ibid.). Emellett a kínai sajátosságokkal rendelkező intézményi megosztottságot használták fel a társadalmi átmenetek és egyes társadalmi csoportok sajátos helyzetének magyarázatára. E séma egyik sajnálatos tulajdonsága azonban az, hogy a kínai átmeneti időszak ezen jellemzőit nem integrálták az elemzési keretbe.

Például a kínai jellegzetességekre jellemző intézményi elrendezést, mint például az "egység típus" (*danwei*), arra használták, hogy megmagyarázzák, hogyan hatnak ezek az intézményi felosztások az erőforrások elosztására és az életesélyekre. Ez azonban nem épült be ebbe a társadalmi osztályosításba. Ezért az azonos réteghez tartozónak tekintett emberek valójában számos megosztottságot tapasztalhatnak, mivel különböző egységhez tartoznak. A tisztviselők társadalmi rétegét véve példának, az életesélyek nagyon eltérőek azok között, akik külföldi vállalatoknál dolgoznak, és azok között, akik a közigazgatásban dolgoznak. A CASS szerint azonban a társadalmi struktúrában azonos rétegbe tartoznak.

Az ebben a tanulmányban felépített séma megpróbálja pótolni a Kínára alkalmazott neomarxista és neoweberi társadalmi osztályelméletek fent említett hiányosságait, és reálisabb képet nyújtani a mai Kína társadalmi rétegződéséről. E séma felépítéséhez megfelelő mutatókat kell meghatározni. A társadalmi osztályozás számos szempontot foglal magában, és számos különböző nézőpontból vizsgálható. Ezeket a mutatókat nem lehet könnyen kiválasztani; garantálniuk kell a végső társadalmi osztályszerkezet érvényességét (Neuman 2005). Ráadásul, mivel ez a társadalmi osztályozási séma a kínai társadalmi struktúra magyarázatára épül az átmeneti időszakban, fontos, hogy tükrözze ezeket a jellemzőket. Néhány sajátos intézményi felosztást be kell építeni ebbe a sémába. Továbbá a kritériumoknak megvalósíthatónak kell lenniük az operacionalizálás szempontjából, és más hasonló kutatásokban újra fel lehet őket használni a népesség elhatárolására (Babbie 2013). Egy későbbi bekezdésben részletesen tárgyaljuk, hogy melyik mutatót választjuk a társadalmi rétegződés vizsgálatához a mai Kínában, és a séma felépítésének konkrét operatív lépéseit.

3.2 FOGLALKOZÁSI BESOROLÁS MINT OSZTÁLYMÉRÉS

3.2.1 Foglalkozáselemzés a nyugati társadalmi osztályelméletben

A "társadalmi osztályosítás" kialakításához és a "társadalmi osztályok"

3. FEJEZET TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉSI SÉMA FELÁLLÍTÁSA A VÁROSI KÍNA
SZÁMÁRA

sémájának

tanulmányozza a társadalmi rétegződés a mai Kínában a "foglalkozás". Lin és Wu, valamint a CASS társadalmi rétegződési elemzéseiben nem nehéz a foglalkozási osztályozás nyomait megtalálni. Egyes társadalmakban, különösen azokban a társadalmakban, amelyekben érett és kereskedelmi gazdaság alakult ki, mint például az Egyesült Államokban és az Egyesült Királyságban, a szociológiai kutatók a foglalkozást a társadalmi struktúra felépítésének fő mutatójának tekintik (Scott 2002). Ezt a hangsúlyt Durkheimig (1984) vezethetjük vissza, aki szerint a munkaerőpiac azért szerveződik osztályokba, mert a munkahely a fő helyszín, ahol a megkülönböztető attitűdök és erkölcsök kialakulnak. A foglalkozásválasztás során egy önkiválasztási mechanizmus hasonló munkavállalókat juttat ugyanabba a foglalkozásba. A társadalmi interakciók és kapcsolatok, a formális és informális kötelek és a munkatársi csoportokon belüli kötődések hajlamosak megerősíteni bizonyos ízléseket, elképzeléseket és gondolkodásmódokat. Ezenkívül az azonos foglalkozásból eredő közös érdekek kollektív cselekvést eredményezhetnek (ibid.).

Továbbá a klasszikus marxi és weberi osztályelemzési keretekben is megtalálhatók a foglalkozási megosztottság nyomai (Marx és Engels 1906; Weber 1978). A munkaerőpiacon belüli bércsere képessége mind a marxi, mind a weberi keretrendszerek témája. A tőke különböző formái, mint például a termelési anyagok, a speciális készségek és a munkaerő, a piacon belül cserélődnek, és meghatározzák az osztályviszonyokat. A foglalkozási környezetben belül sajátos munkaviszonyok alakulnak ki. Ezek közé tartozik a munkáltató és a munkavállaló közötti megosztottság, akik a piacképes termelési eszközökhöz való hozzáférés tekintetében oszlanak meg, valamint a szakemberek, a műszaki munkások és a fizikai munkások közötti megosztottság, akik a speciális készségekhez való hozzáférés tekintetében oszlanak meg. A foglalkozási besorolás a státusz, a presztízs, a parancsnoki képesség és a tekintélyek közötti különbségeket is magában foglalja. Ami még fontosabb, a foglalkozás információt közvetít a kereseti képességről és a képzettségről (Smelser és Lipset 2005).

Goldthorpe és munkatársai emellett mélyreható tanulmányt

3. FEJEZET TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉSI SÉMA FELÁLLÍTÁSA A VÁROSI KÍNA SZÁMÁRA

készítettek az 1970-es évek vége óta az Egyesült Királyságban a foglalkozási és munkakörülményekről.

és 1980-as évek. Ezt az osztályelemzés céljaira is felhasználták (Erikson, Goldthorpe és Portocarero 1979; Goldthorpe 1980). Goldthorpe társadalmi osztálysémája a foglalkozás két aspektusát vizsgálta: a piaci és a munkakörülményeket. A piaci feltételek az erőforrások elosztására vonatkoznak, konkrétan a jövedelemszintekre, a foglalkoztatási feltételekre, a gazdasági biztonság mértékére és az előléptetési esélyekre. Másrészt a munkafeltételek a munkahelyen belüli hierarchikus rendszerekre vonatkoznak (Goldthorpe 1980). Az olyan foglalkozások, amelyek jellemzően közös piaci és munkafeltételekkel rendelkeznek, feltételezhetően osztályokat alkotnak. Ezek az elméletek azt mutatják, hogy a foglalkozást a társadalmi rétegződés fontos mutatójaként használják.

3.2.2 Foglalkozáselemzés a kínai társadalmi osztályelméletben

Nemcsak a nyugati elméletekben alkalmazták a foglalkozást mint kritériumot a társadalmi rétegződésben, hanem ez a helyzet Kínában is, ahol a foglalkozás mint osztályozás története a korai kínai gondolkodásig vezethető vissza. Amint azt a bevezető fejezetben tárgyaltuk, az ősi kínai társadalmat négy nagy foglalkozási csoportra osztották (*Simin*). Amikor azonban a KKP hatalomra került, egy másik osztályozási rendszert vezettek be, amely az egyéneket családi háttérük, politikai beállítottságuk és ideológiai álláspontjuk alapján címkézte fel (Parish 2010). A szocialista korszakban az osztály elsősorban "ideológiai és politikai" módon nyilvánult meg, nem pedig a társadalmi-gazdasági státusz szempontjából. A maoista osztályelmélet a foglalkozási egyenlőséget írta elő, és minden foglalkoztatás a "nagy kommunista ügyhöz" való hozzájárulás volt (Kraus 1981).

A valóságban még ebben az időszakban is léteztek foglalkozási különbségek. Nehéz azonban pontosan meghatározni ezeket a társadalmi különbségeket, mivel a szegénység elterjedt volt, és a különböző foglalkozások között kevés volt a keresetkülönbség (Bian 2002). Ráadásul a foglalkozási megosztottságot sok más intézményi megosztottság, például a városi és a vidéki, az állami és a kollektív tulajdon, valamint a káder- és a munkásidentitás közötti megosztottság elrejtette és elfedte. Egy

viszonylag egalitárius és egyszerűen strukturált társadalomban ezek az intézményi megosztottságok az, amelyek az egyének közötti különbségeket és határokat teremtik meg. A gazdasági reformok és a fejlődés után a foglalkozási osztályozás fokozatosan modern értelmet nyert, és új társadalmi osztályozási kritérium alakult ki. A következő bekezdés azt tárgyalja, hogy a foglalkozási osztályozás hogyan válik új társadalmi rétegződési kritériummá, és hogyan osztályozzák a foglalkozási kategóriákat a társadalmi-gazdasági különbségek kifejezésére.

3.2.3 Foglalkozási osztályozás a mai Kínában

A kínai magángazdaság harmincéves fejlődése után jelentősen nőtt a kereseti különbségek és az életkörülmények közötti különbség a munkáltatók és az egyszerű munkavállalók között (Lee 2007). Eközben a gyorsuló iparosodás új foglalkozások megjelenését és a foglalkozási megoszlás változását eredményezte. Olyan szakemberek jelentek meg, mint az informatikai technikusok, tanácsadók, online játéktervezők stb. Mindez együtt jár a szolgáltatóiparban dolgozók számának növekedésével és a hagyományos ipari fizikai munkások számának csökkenésével. Bauer és Yamey (1951) azt jósolta, hogy az iparosodás folyamata foglalkozási felosztást és új foglalkoztatási formák létrejöttét eredményezi.

Jelenleg Kínában a foglalkozási kategóriák jelentősen kibővültek. Ezzel együtt a foglalkozási típusok fokozatosan a nyugati társadalmakban kialakult típusokhoz hasonló jelentést és jelentőséget kaptak. A foglalkozási osztályozás jelenleg modern jelentésekkel és társadalmi felosztásokkal rendelkezik. Kiemelkedő jelentőségű az a kérdés, hogy hogyan lehet a foglalkozásokat több foglalkozási csoportba sorolni és összevonni, hogy kifejezzük a munkaerőpiacon az előnyös és hátrányos helyzeteket, és feltárjuk az eltérő munkakörülményeket. Ugyanakkor a foglalkozási osztályozásra azért is szükség van, hogy megmutassa, hogyan oszlanak meg az erőforrások fajtái.

A szakmaelemzés ebben a szakdolgozatban a Standard Occupational Classification (SOC) rendszert (2010) veszi figyelembe. Emellett a CASS 10 társadalmi osztályos sémájának és Goldthorpe 11 társadalmi osztályos sémájának foglalkozási osztályozására is támaszkodom. Ez utóbbi kettő mindkettő foglalkozási osztályozást vett figyelembe. Továbbá figyelembe veszem a jövőbeli elemzés megvalósíthatóságát. A különböző társadalmi rétegek közötti összehasonlítások további elemzéséhez a Kínai Háztartási Jövedelem Projekt (CHIP) adatsorát használják. Ezért a CHIP-felmérés kérdőívében felsorolt foglalkozási kategóriákra hivatkoznak. Ezt a konkrét vitát az alábbi bekezdésekben részletezzük.

Először is, az SOC-rendszer szerint⁸ (2010) huszonhárom fő foglalkozási csoport létezik. Minden csoport kisebb csoportokra, majd különböző szintekre bontható. Minden egyes foglalkozásnak sajátos feladatai, képzési követelményei (bizonyos esetekben készségei) és munkakörülményei vannak. A foglalkozási osztályozás magasabb aggregációs szinteken is megtörténik, amikor hat csoport van, valamint a középső aggregációs szinteken is, amikor tizenhárom foglalkozási csoport van. A hat csoportot tartalmazó foglalkozási osztályozási séma a 3.2. táblázatban található. Bár ezt a foglalkozási osztályozást az Egyesült Államokra tervezték, mégis értékes hivatkozási alapot nyújt Kína számára, mivel a két osztályozás alapelvei azonosak. Mind a kínai, mind az egyesült államokbeli foglalkozási osztályozási rendszer megkülönbözteti a munkaköri leírásokat, a képesítéseket és a teljesítményt a munkavállalók között.

Másodszor, a CASS 10 osztályos struktúrája és Goldthorpe 11 osztályos struktúrája is használható referenciapontként, mivel mindkettő a foglalkozási osztályokat veszi figyelembe. A kettő között a CASS sémája inkább a foglalkozási differenciálás felé mozdul el. Amint a 3.3. táblázatban látható, a két séma között foglalkozási szempontból néhány közös vonás és különbség rajzolódik ki. Kezdjük azzal, hogy mindkét társadalmi osztályozási séma a kézikönyvet a következők szerint osztotta fel

⁸ A "foglalkozási besorolás" a következő weboldalon érhető el: <http://www.bls.gov/soc/>.

3.2. táblázat Foglalkozási osztályozási séma a magas szintű aggregációhoz

Vezetői foglalkozások
Szolgáltatói foglalkozások Irodai foglalkozások Építőipari foglalkozások
Termelő, szállító foglalkozások Katonai foglalkozás Speciális foglalkozás

Forrás: Foglalkozások osztályozási rendszere, 2010

a nem kézi munkás, Goldthorpe pedig tovább osztja a kézi foglalkozásúakat szakképzett és félig vagy nem szakképzett munkásokra. Emellett kiemeli a szakmai, adminisztratív és vezetői foglalkozásokat. Goldthorpe társadalmi osztályozási sémájában két rétegbe sorolja őket a magas és alacsony szintű foglalkozások szerint, míg a CASS sémájában három réteget foglalnak magukban.

Ezenkívül a vállalkozó és az önfoglalkoztató mindkét társadalmi osztálysémában szerepel. A vállalkozók és az önfoglalkoztatók elkülönítése az alkalmazottaktól azért szükséges, mert nyilvánvalóan különböznek a termelésben való részvételük módjában (Li, Bechhofer, McCrone, Anderson és Stewart 2002). Goldthorpe-nál a "kispolgárok" címkéje alá tartoznak, és egy alárendelt szinten belül ugyanahhoz a réteghez tartoznak. Ezzel szemben a CASS sémájában a vállalkozó rétegpozíciója nagyban különbözik az önfoglalkoztatóétól. Távolabbi rétegekben helyezkednek el, és a vállalkozó szinte a csúcson fekszik. Ennek oka, hogy a gazdasági fejlődés évtizedei megváltoztatták a pénzkeresés társadalmi értékét (Lin 1999). Az újjgazdagok, mint például a vállalkozók, nemcsak nagy anyagi javakat halmoztak fel, hanem társadalmi istenimádatra is szert tettek. Ráadásul, bár a mezőgazdasági és a mezőgazdasági munkások mindkettőben szerepelnek, társadalmi rangjuk nagyon eltérő. Kínában a parasztok szinte a társadalom legalsó rétegét alkotják.

3.3. táblázat Társadalmi osztályok összehasonlítása 2

A CASS 10 osztályos sémája	Goldthorpe 11-osztályos sémája
I Állami és szociális igazgatók	I Szakmai, igazgatási és vezetői foglalkozások, magasabb besorolási fokozat
II Menedzserek	II Szakmai, igazgatási és vezetői foglalkozások, alsó besorolási fokozat
III Magánvállalkozók	IIIa Rutinszerű nem fizikai foglalkozások, magasabb besorolási fokozat
IV Szakemberek	IIIb Rutinszerű nem fizikai foglalkozások, alsó besorolási fokozat
V Clerks	IVa Foglalkozások önálló vállalkozók munkavállalókkal
VI Egyéni vállalkozók	IVb Foglalkozások önálló vállalkozók munkavállalók nélkül
VII Üzleti szolgáltatási alkalmazottak	IVc Mezőgazdasági vagy mezőgazdasági foglalkozások
VIII Ipari munkások	V Műszaki és felügyelő kézi munkások
IX Mezőgazdasági munkák	VI Kézi szakmunkás foglalkozások
X Munkanélküli, munkanélküli, elbocsátott	VIIa Fél- és szakképzetlen kézi munka
	VIIb Fél- és szakképzetlen mezőgazdasági dolgozók

Forrás: 1. Standard tizenegyszeres Goldthorpe-osztály séma

2. A Kínai Társadalomtudományi Akadémia (CASS) kortárs kínai társadalmi struktúrája

Harmadszor, a foglalkozási rétegzés létrehozásakor figyelembe kell venni a megvalósíthatóságot, hogy a különböző társadalmi rétegek közötti összehasonlítások jövőbeli elemzése lehetővé váljon. A CHIP-adatsorokból származó kérdőívek fogják meghatározni a társadalmi rétegséma

megvalósíthatóságát. A

kérdőívek alapján 2002-ben tizenegy, 2007-ben pedig nyolc foglalkozási kategória volt (lásd az 1. és 2. függelék 2002-re és 2007-re vonatkozóan). Ezenkívül egyéb munkainformációkat is gyűjtöttek, amelyek felhasználhatók a foglalkozási kategóriák specifikusabbakra való lebontásához. Mindkét kérdőív a munkaegység intézményi kereteit (vállalkozás, kormányzati adminisztráció és közintézmény stb.) tartalmazza. Ennek megfelelően például az "igazgató" foglalkozási kategória tovább bontható "kormányigazgatóra" és "menedzserre".

A Goldthorpe és a CASS társadalmi osztályozási sémájában a foglalkozási osztályozás hasonlóságainak és különbségeinek összehasonlításakor hét fő foglalkozási kategória alakult ki. Ez figyelembe veszi a SOC-rendszer (2010) hat foglalkozási csoportjának magas szintű aggregálását is, és külön figyelmet fordít a CHIP-adatsorok foglalkozási kategóriáira is mindkét évben (2002 és 2007). Ezt a foglalkozási besorolást a 3.4. táblázat mutatja be⁹. Az itt megadott foglalkozási osztályozási rendszer alapvető társadalmi struktúrát biztosít a mai városi Kína számára. A népesség munkaerő-piaci egyenlőtlenségeinek körülményei a foglalkozási osztályozáson keresztül jutnak kifejezésre. Jelentős kérdés azonban, hogy ezt a foglalkozási struktúrát közvetlenül alkalmazhatjuk-e a kínai társadalmi struktúra elemzésére.

Az azonos foglalkozási kategóriákba tartozó körülmények közötti különbségek kimutathatók, és néha még jelentősebbek is, mivel a foglalkozási osztályozás egyre inkább társadalmi rétegződési jelentőséggel bír. Ezek az egyenlőtlenségek nagymértékben a kínai intézményi felosztásnak köszönhetőek (Zhou, Tuma és Moen 1995). Ezek a történelmi intézményi megosztottságok a piaci mechanizmussal kombinálva felerősítik az eredeti megosztottságot.

⁹ Úgy terveztem, hogy a kétkezi munkásokat Goldthorpe sémáját követve két rétegre osztom: a szakképzett kétkezi munkásokra, valamint a félig és nem szakképzett kétkezi munkásokra. Az ipar modernizációjával és a szakképzett fizikai dolgozók hiányával Kínában a fizikai dolgozók (szakképzett és nem szakképzett fizikai dolgozók) közötti felosztás tovább bővül. A CHIP-re vonatkozó adatsorok azonban nem nyújtanak elegendő

3. FEJEZET TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉSI SÉMA FELÁLLÍTÁSA A VÁROSI KÍNA SZÁMÁRA

információt e felosztás alátámasztására.

és az új korszakban új jellemzőket mutatnak (Liu és Wu 2006). A következő szakasz a társadalmi rétegződés mögött álló intézményi keretet, különösen annak a gazdasági reformok óta bekövetkezett átalakulását dolgozza ki. Emellett a különböző foglalkozási kategóriák kereseti különbségeinek adatelemzése is bizonyítékokkal szolgál.

3.4. táblázat Foglalkozási osztályozás a városi Kínában

-
- I.** Tisztviselő és menedzser
 - II.** Szakmai
 - III.** Irodai és irodai személyzet
 - IV.** Kézi munkás, gépkezelő
 - V.** Eladó és szolgáltatóipari dolgozó
-
- vállalkozó
- Önálló vállalkozó
-

Forrás: A szerző

Megjegyzés: A munkavállalók társadalmi rétegei között, valamint a vállalkozók és az önfoglalkoztatók között hierarchia van. A munkavállalók és a vállalkozók (vagy önfoglalkoztatók) társadalmi rétegei között azonban nincs hierarchia. Például a tisztviselő és a menedzser társadalmi rétege a hierarchia szempontjából nem áll magasabb szinten, mint a vállalkozóé. Csak a termelésben való részvételük eltérő módja miatt különülnek el.

Lásd: 1. Standard tizenegyszeres Goldthorpe-osztály séma

- 2. A kínai háztartások jövedelmére vonatkozó projekt, 2002 és 2007
- 3. A kínai osztályszerkezet átalakulása, 1978-2005
- 4. A CASS társadalmi szerkezete a mai Kínában
- 5. Foglalkozási osztályozási rendszer, 2010

3.3 KORTÁRS KÍNAI INTÉZMÉNYI MEGOSZTOTTSÁG ÉS JÖVEDELMI KÜLÖNBSÉGEK

A kínai intézményi szegregáció kereteit az első fejezetben a maoista korszak társadalmi szerkezetének bemutatásakor tárgyaltuk. Három kulcsfontosságú intézményi megosztottság van, amely a gazdasági reformok előtt befolyásolta a kínai társadalmi és gazdasági struktúrát. Ezek a vidéki és a városi területek, az állami tulajdonú vállalatok és a társas vállalkozások, valamint a káderek és a közalkalmazottak közötti megosztottság voltak. A háztartási nyilvántartási rendszer (*hukou*) a lakosságot "mezőgazdasági" és "nem mezőgazdasági" lakosokra osztotta (Chan és Zhang 1999). A "nem mezőgazdasági" lakosok tovább oszthatók az egységük (*danwei*) minősége szerint - az állami és a kollektív tulajdon (Bray 2005). Ezenkívül ugyanazon a hivatalon belül a káderek és a munkások közötti felosztás megkülönböztette az adminisztratív elitet az egyszerű munkásoktól (Davis 2000).

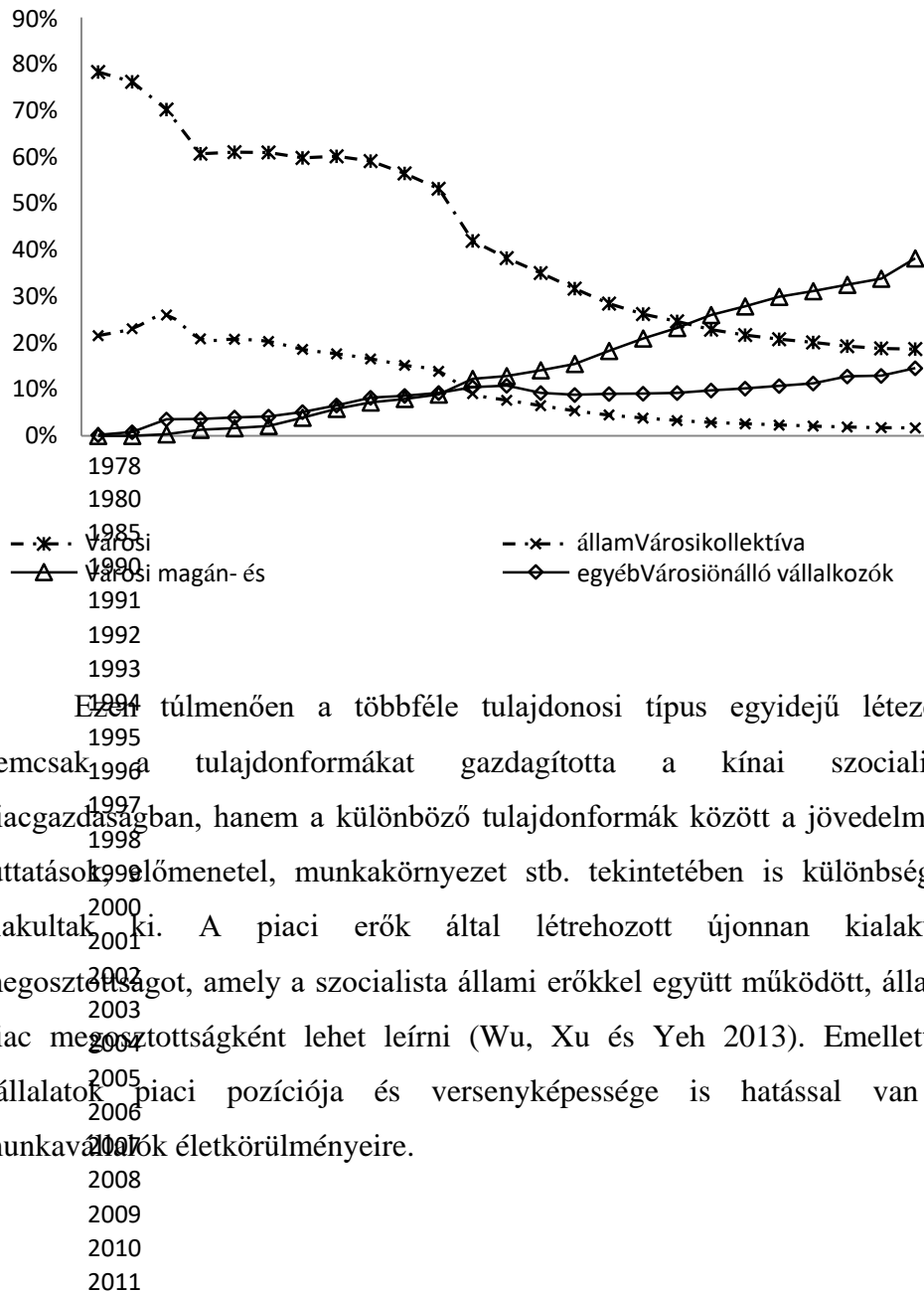
3.3.1 A kínai intézményi szegregáció változásai

Ez volt a gazdasági reformok előtti intézményi kereteken belüli három fő szegregáció. 1978 után a piaci rendszer és a gazdasági átalakulás hatással volt a reformok előtti intézményi keretre, és új vonásokkal ruházta fel azt. Először is, a vidékről a városokba vándorló többletmunkások nemcsak egy új társadalmi csoportot hoztak létre, a parasztmunkások (*nong min gong*) csoportját, hanem fokozatosan feloldották a vidéki és városi területek közötti eredeti megosztottságot is. Sok migráns munkás még mindig számos akadályba ütközik a tisztességes munkahely megtalálása során, és nem részesül egyenlő bánásmódban a jólét és a munkakörülmények tekintetében (Wu 2004). A földrajzi megosztottság azonban megszűnt, és most már szabadon mehetnek a városokba.

Másodszor, a piac megjelenése és a magángazdaság virágzása fokozatosan lebontotta az eredeti állam-kollektív megosztottságot. A gazdasági reform előtt a szocializmusban a termelés domináns módja a központosított irányítás volt, amelyet az állam irányított. Néhány magántulajdontól eltekintve minden termelés és anyag birtokába került

az állam, az egyének kevés életerőforrást halmoztak fel, és a többletet központilag meghatározott célok szerint osztják szét (Shi 1995). A kínai gazdasági átmenet 1978-as kezdete óta ezeket a mesterséges intézményi szegmenseket fokozatosan befolyásolták és megváltoztatták. A kínai gazdaságban fontos a magánszektor ösztönző hatása, és ez a szektor pótolhatatlan szerepet játszik a foglalkoztatás teljesítésében (Bian 2002). A 3.1. ábrán látható arányváltozás azt mutatja, hogy a városi foglalkoztatási ráta hogyan változik az állami és a magángazdaság tulajdonlásában.

3.1. ábra Foglalkoztatási arány a tulajdonosi típusok szerint a városi Kínában, 1978-2011

Ez a túlmenően a többféle tulajdonosi típus egyidejű létezése nemcsak a tulajdonformákat gazdagította a kínai szocialista piacgazdaságban, hanem a különböző tulajdonformák között a jövedelmek, juttatások, előmenetel, munkakörnyezet stb. tekintetében is különbségek alakultak ki. A piaci erők által létrehozott újonnan kialakuló megosztottságot, amely a szocialista állami erőkkel együtt működött, állampiac megosztottságként lehet leírni (Wu, Xu és Yeh 2013). Emellett a vállalatok piaci pozíciója és versenyképessége is hatással van a munkavállalók életkörülményeire.

Harmadszor, a káder-munkás identitásbeli korlát fokozatosan eltűnt, és a foglalkozási besorolás egyre nagyobb szerepet játszott az egyén erőforrásokhoz való hozzáféréseinek meghatározásában. A foglalkozási beosztások felváltották az eredeti káder-munkavállalói beosztás jelentőségét ugyanazon az osztályon belül. A foglalkozási besorolás kiemelkedő jelentőségét a jelenlegi kínai társadalom társadalmi rétegződésében a korábbi fejezetekben már tárgyaltuk, és az osztályelemzés alapvető keretként használjuk. Az egyéb felosztások, mint például az állami és a piaci szektor közötti szakadékok hatással voltak a foglalkozási rétegződésre, és a keresetek, juttatások, munkakörnyezet és egyéb szempontok egyenlőtlenségeiben nyilvánulnak meg.

A foglalkozási osztályozás alosztályai az 1980-as évektől kezdve a munkaegységen keresztül nyertek elismerést a munkaerőpiacok tanulmányozásában. A tanulmányok kimutatták, hogy a munkalehetőségek és a gazdasági előnyök elosztása szisztematikusan eltér a törzsisparban lévő cégek és a perifériás iparágak között, valamint az elsődleges munkaerőpiacokon lévő cégek és a másodlagos munkaerőpiacokon lévő cégek között (Leontaridi 1998). Ebben a fejezetben ezeket a felosztásokat a tulajdonosi típusok és az iparágak szerint osztályozzuk. Ezek a felosztások a tulajdonosi típusok és az ipar és a piac közötti nyitottság szintje szerint kimutathatók, és a CHIP, 2007 adatai alapján igazolták őket. A későbbi bekezdések tárgyalják az azonos foglalkozásúak keresete tekintetében a különböző tulajdonviszonyok és iparágak közötti különbségeket, amelyek igen nagyok lehetnek.

3.3.2 A különböző tulajdonosi típusok közötti kereseti különbségek

A gazdasági reformok előtt Kínában a domináns foglalkoztatási forma az állami volt. Az állami foglalkoztatás magában foglalta a kormányzati közigazgatást és a közintézményeket, valamint az állami és a kollektív tulajdonú vállalatokat. Ezek között az állami tulajdonú vállalatok nagy arányt képviselnek. A reformok után azonban külföldi befektetésekkel külföldi vállalatok léptek be a kínai munkaerőpiacra, és a kínai gazdaság fejlődésével

együtt gyorsan növekedtek. Ezzel egyidejűleg a magánvállalkozások is gyorsan bővültek, és egyre fontosabb szerepet játszottak

a munkaerő elszívásában betöltött szerepe. 2011-ben a magánvállalkozásoknál foglalkoztatottak száma 13 699 000-re nőtt, ami az országos városi munkaerő 38,1%-át teszi ki¹⁰. A 2007-es CHIP-felmérésben összesen 7090 megfigyelés szerepel, és a kérdőívben felsorolt foglalkoztatási típusok a tulajdonviszonyok szempontjából a következők: közigazgatás és közintézmény, állami tulajdonú vállalkozás, kollektív tulajdonú vállalkozás, külföldi tulajdonú vállalkozás, magánvállalkozás és egyéb. A különböző tulajdonosi típusok és a különböző foglalkozási besorolások közötti kereseti különbségek a 3.5. táblázatban találhatóak.

A különböző foglalkozási rétegek keresetének összehasonlításából arra lehet következtetni, hogy a foglalkozási besorolás valóban hatással van a kereseteloszlásra. Egy munkavállaló átlagos órábéré csökken, ahogy a foglalkozási besorolási sémában elfoglalt helye csökken. Ha a vállalkozók és az önfoglalkoztatók rétegét kivesszük az elemzésből, akkor a tisztviselők és a vezetők órábéré a legmagasabb, míg a szolgáltatási ágazatban dolgozóké a legalacsonyabb. Ezenkívül a különböző foglalkozási rétegek közötti standard eltérés összehasonlítása után a külföldi tulajdonú és magántulajdonú vállalkozások viszonylag nagyobb eltérést mutatnak. Ez azt mutatja, hogy minél nagyobb a piacosítás, annál nagyobb a kereseti különbség a legmagasabb és a legalacsonyabb keresetűek között.

Az ugyanazon foglalkozási rétegen belül a különböző tulajdonformák közötti különbségek jelentősek. Egyes esetekben még nagyobb, mint a különböző foglalkozási típusok közötti különbség. Például az állami vállalatok és a COE-k tisztviselői és vezetői közötti órabérekülönbség 1,6-szoros (23,1 és 16,5). A különbség még nagyobb, mint a tisztviselők és vezetők, valamint az állami tulajdonú vállalatoknál dolgozó szakemberek két rétege közötti különbség, amely 23,1, illetve 17,1-es. Ezenkívül a külföldi tulajdonban lévő vállalkozásokban az órabérek sokkal magasabbak, mint a többi tulajdonosi típuson belül. Például egy külföldi tulajdonú vállalatnál egy hivatalnok órábéré még magasabb, mint az állami tulajdonú vállalatok tisztviselőinek és vezetőinek órábéré.

3. FEJEZET A VÁROSI KÍNA TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉSI SÉMÁJÁNAK MEGALKOTÁSA

¹⁰ A Kínai Nemzeti Statisztikai Hivatal (NBSC) 2011-es adatai alapján számítva.

3.5. táblázat: Az azonos foglalkozáson belüli különböző tulajdonformák közötti órabérekülönbségek, 2007

Tulajdonjog	Occu. Osztályozás	Hivatalos személy és menedzser	Szakmai	Clerk	Ipari kézi munkás	Szolgáltatóipari munkavállaló	Vállalkozó	Önfoglalkoztató	Összesen
Közigazgatás és közintézmény	Hourly	Earnings	21.2	17.8	14.6	12.0	4.7	15.6	
Állami tulajdonban	Standard eltérés	Deviation	14.6	12.3	9.7	8.5	11.1	13.6	14.3
	N.	63	317	305	395	223	0	0	1303
Saját Szabványos Enterprise	Kollektívan	Earnings	16.3	17.3	14.8	10.2	11.8	14.7	
	Egyszeri órabér	16.3	17.3	14.8	10.2	11.8	14.7		
Külföldi tulajdonban lévő órákenti	Hourly	Earnings	33.5	28.7	25.3	11.9	13.3		21.9
	Standard eltérés	22.7	39	21.1	6.2	10.7	/	/	26.3
Vállalat	N.	7	95	93	47	66	0	0	308
	Órabér	20.9	15.5	12.5	9.1	10.3	39.9	25.5	13.6
Magánvállalkozás	Standard eltérés	22.3	12	8.4	10.6	11.5	19	111.2	25.1
	N.	41	278	219	186	518	51	50	1343
Egyéb	Órabér	17.5	10.8	9.8	7.6	7.9	9.8	13.9	10.7
	Standard eltérés	16.3	7.6	7.1	5	8.3	3.8	20.1	14.3
Összesen	N.	16	63	105	76	420	2	445	1127
	Órabér	21.3	17.6	14.6	11.1	10	24.9	16.5	14.3
Standard eltérés	16.7	15.5	11.5	11.7	10.2	18.9	40.6	16.8	
	N.	516	1573	1651	1032	1770	53	495	7090

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2007.

Megjegyzés: az "órabér" pénznemegysége kínai jüan.

tulajdonú vállalkozások. Az a jelenség, hogy a külföldi tulajdonú vállalatoknál sokkal magasabbak a keresetek, azt mutatja, hogy bizonyos helyzetekben a kereseti különbségek nem a foglalkozási megosztottsággal, hanem csak a tulajdonosi különbségekkel kapcsolatosak. Ezért a társadalmi rétegződés kutatásakor a foglalkozási besoroláson belüli tulajdonosi alosztályokat is vizsgálni kell.

3.3.3 A különböző típusú iparágak közötti kereseti különbségek

A tulajdonosi típus mellett az iparág típusa is befolyásolja a foglalkozási besorolást. A tulajdonosi státusz és az iparágak növekvő hatását a kereseti egyenlőtlenségekre Fujita és Hu (2001) is igazolja. A 3.6. táblázat az iparágak és foglalkozások közötti órabérelosztást mutatja be. Az eredmények azt mutatják, hogy ugyanabban a foglalkozási rétegben a legmagasabb és a legalacsonyabb keresetű iparágak közötti különbség több mint kétszer akkora, mint a legmagasabb keresetűeké. Például a banki ágazatban a tisztviselők és vezetők átlagos órabére 33,6, míg a szálloda- és vendéglátóiparon belül az átlag 15,3. A banki ágazatban a tisztviselők és vezetők átlagos órabére 33,6, míg a vendéglátóiparon belül az átlag 15,3. Számos ilyen példát lehet kimutatni. Ezenkívül a minta megoszlása az iparágak között nem kiegyensúlyozott. A feldolgozóipar szívja fel a legtöbb munkaerőt, a nagy- és kiskereskedelem a munkaerő mintegy egyharmadát halmozza fel, míg a bányászat csak alig több mint egy százalékkal rendelkezik.

Bár a foglalkozási sorrendet nagyjából betartották, az ugyanazon iparágon belüli különböző foglalkozási osztályok közötti különbségek nem követik pontosan a foglalkozási rétegződés sorrendjét. (Ennek egyik oka, hogy bizonyos alkategóriákon belül kevés eset van, ami bizonyos anomáliákat okoz. Például a banki ágazatban az ipari fizikai dolgozónak csak három esete van. Az adatok eredményei torzulnak, ha az esetek száma nem elég nagy). Az órabérek iparágak és foglalkozások közötti megoszlása mutatja, hogy az iparági felosztás hogyan hat a keresetekre. A foglalkozási osztályozásokon belüli ipari felosztások okozta szakadékok

3.6. táblázat: Az órabérek különbségei az ugyanazon foglalkozáson belül a különböző iparágak között, 2007

Iparág	Occu. Osztályozás	Hivatalos & Manager Professional	Clerk	Industrial Munkavállaló	Szolgáltatás Worker	Entrepreneur	Önfoglalkoztató	Összesen	
Gyártás	<u>Hourly</u>	Earnings	20.416.914.010.611.224.222.213.6						
	<u>Standard</u>	Deviation	17.815.014.613.98.615.629.014.7						
	N.		5430624650012614181264						
Mining	<u>Hourly</u>	Earnings	19.712.113.57.212.326.011.213.0						
	<u>Standard</u>	Deviation	6.26.815.12.05.20.04.58.9						
	N.		1027149111274						
Nagy- és kiskereskedelem	<u>Hourly</u>	Earnings	24.215.115.115.210.023.215.512.9						
	<u>Standard</u>	Deviation	19.810.5012.229.411.910.627.918.0		443	8	233	902	
	N.								
Szállodai és vendéglátóipari szolgáltatások	<u>Órabér</u>	15.3	13.2	10.4	12.9	8.9	/	11.1	9.8
	<u>Standard eltérés</u>	3.8	9.3	5.7	9.6	6.0	/	15.2	8.8
	N.	3	12	24	7	154	0	48	248
Bank	<u>Órabér</u>	33.6	20.4	18.4	11.8	14.6	/	28.4	18.5
	<u>Standard eltérés</u>	40.5	15.8	11.6	6.5	10.0	/	0	15.1
	N.								
...	125711536901257	
Összesen	<u>Hourly</u>	Earnings	21.317.614.711.110.024.916.514.3						
	<u>Standard</u>	Deviation	16.715.511.511.710.218.940.616.8						
	N.		5161572164710321770534957085						

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2007

Megjegyzés: 1. Az "órabér" pénznemegysége kínai jüan.

2. A táblázatból a tömörség érdekében számos iparág kimaradt, például a "Bányászat", a "Szállítás, raktározás és posta", az "Információ, számítógépek és szoftverek", valamint a "Lízing és üzleti szolgáltatások".

kell vizsgálni a társadalmi rétegződés kutatásakor, amely viszont a foglalkozási besoroláson alapul. A fejezet későbbi része részletesen bemutatja, hogy a tulajdonosi típusok és az iparág hogyan hatnak a foglalkozási osztályozásra.

3.4 TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉS:STRUKTURÁLIS KOMPLEXITÁS AZ ÁTMENETI KÍNÁBAN

3.4.1 A tulajdonjog hatása a foglalkozási osztályozásra

Amint azt az előző bekezdések tárgyalták, a tulajdonosi típusok és az iparágak hatással vannak a foglalkozási osztályozásra. Ez ugyanazon a foglalkozási rétegen belül nagy megosztottságot eredményez. A kínai társadalmi rétegződés vizsgálatában a tulajdonviszonyok és az iparág értékes változók, és a kettő közötti megosztottságot meg kell vitatni és ábrázolni kell. A dualista rendszerben (államilag irányított gazdasági intézmények és piaci alapú intézmények) a tulajdonviszonyok általában két fő kategóriára oszthatók: állami tulajdon és magántulajdon. Az állami tulajdon nemcsak az állami tulajdonú vállalatokat foglalja magában¹¹ és a COE-eket, hanem a kormányhivatalokat és a közintézményeket is. A magántulajdon a magánvállalkozásokból, a külföldi vállalkozásokból és a magántulajdonban lévő közös vállalkozásokból áll, amelyek önállóak és nem állami tőkén alapulnak. A következő bekezdésekben részletesebben tárgyaljuk, hogy a tulajdonosi típusok, mint például a kormányzati szervezeti egységek, állami vállalatok, külföldi vállalatok és magánvállalatok hogyan hatnak a foglalkozási osztályozásra.

A gazdasági reformok előtt a kormány és a közintézmények voltak az újraelosztás fő központjai, és 1978 után fontos szerepet játszottak a piac irányításában és ápolásában. A kormányzati beruházások egyike a három fő tényezőnek¹² Kína gazdasági növekedésének motorja. A kínai kormány fogyasztásösztönzésének következményei a fogyasztás ösztönzésében lettek

3. FEJEZET TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉSI SÉMA FELÁLLÍTÁSA A VÁROSI KÍNA SZÁMÁRA

¹¹ Az állami tulajdonú vállalat itt egy tágan meghatározott kategória, amely magában foglalja a kizárólag állami tulajdonú vállalatokat, az állami holdingvállalatokat és az állami holding vegyesvállalatokat. Ez vonatkozik a COE-kre is.

¹² A három fő tényező, amely Kína gazdasági növekedésének hajtóereje, az export, a beruházások és a fogyasztás.

a 2008-ban kezdődő világgazdasági válság idején még fontosabbá vált az export csökkenése miatt (Song, Sui és Wang 2010). Bár a közintézmények nem tartoznak a kormányzati szervekhez, sok tekintetben hasonlóságot mutatnak közöttük. A közintézményeket közérdekből hozzák létre, és részben vagy egészen állami pénzügyi támogatásokból finanszírozzák őket (Liu és Liu 2003). A gazdasági színtéren történő manipulációjukkal és beavatkozásukkal a kormányzati adminisztráció és a közintézmények közvetlenül is részt vesznek a közpénzek újraelosztásában. Ez biztosította, hogy az ezen egységek személyzete közvetlenül részesüljön Kína gazdasági fejlődésének előnyeiből.

Az elmúlt néhány évben a híradásokban gyakran elhangzott, hogy nagyszámú egyetemet végzett személy vett részt a közzolgálati felvételi vizsgán. A köztisztviselői vizsgákra való felvételi arány évről évre nő, és már több mint 1000:1 (Song 2006). Ez a jelenség, hogy ezekben a rendkívüli versenyvizsgákban való részvétel elgondolkodtató, és bizonyítja e pozíciók népszerűségét. A köztisztviselők és a közintézményekben dolgozók fizetése átlagos, ami arra utal, hogy a jövedelem nem jelent fontos tényezőt a jelentkezők számára. Az ilyen foglalkoztatás előnyei inkább a munkahelyi stabilitásban és a közsféra alkalmazottainak bőséges jóléti juttatásaiban mutatkoznak meg. A közzolgálatban és a közintézményekben dolgozók magas társadalmi megbecsülésnek is örvendenek, mivel osztályuk társadalmi funkciója és a közhatalommal való szoros kapcsolatuk miatt. Emellett néha a szürke- és feketejövedelmek formáiban is részesülnek¹³ (Hurst 2009).

Az állami vállalatok helyzete némileg bonyolultabb. A gazdasági reformok után differenciálódás következett be az állami vállalatoknál,

¹³ A szürke jövedelmek elsősorban a rejtett jövedelmekre és a helyzetüket kihasználó juttatásokra vonatkoznak, amelyeket a kedvezményezettek nem hajlandóak felfedni. A szürke jövedelmek nem feltétlenül illegálisak. A fekete jövedelmek a politikai vagy közigazgatási hatalommal való visszaéléssel elért nagy extra illegális nyereségre utalnak. Néha azonban a szürke és a fekete jövedelmek közötti határvonal homályos.

ami belső egyenlőtlenségeket okozott. Egyes állami vállalatok, amelyek létfontosságú vagy stratégiai iparágak voltak, például a nemzetbiztonsággal, politikai érdekekkel vagy ideológiával kapcsolatosak, jelentős előnyökhöz jutottak és jelentős nyereséget termeltek (Oksenberg, Potter és Abnett 1998). Ezek az állami vállalatok vagy továbbra is a folyamatos állami támogatásokra támaszkodnak, vagy monopolhelyzetükből származó nyereségre tesznek szert (Bian és Zhang 2002). Ezzel szemben más kis méretű állami vállalatok esetében a körülmények nem ilyen kedvezőek. Köztudott, hogy az állami vállalatok az 1990-es évek végén átalakításon mentek keresztül. A központi kormányzat az állami vállalatok és társult vállalatok hatékonyságának és a személyzet feleslegessé válásának problémájával szembesülve számos csődbe ment állami vállalatot bezárt, és számosat privatizációra és reformra kényszerített. Ezért - a biztonsággal vagy a gazdasággal kapcsolatos kulcsfontosságú iparágak kivételével - számos állami vállalatnak a magánszektorral kell versenyeznie a piacon.

Küzdelem és újraszabályozás után a túlélő állami vállalatok újjáéledni és megfiatalodni kezdtek (Ralston, Terpstra-Tong, Terpstra, Wang és Egri 2006). Annak érdekében, hogy felvegyék a versenyt más vállalati tulajdonformákkal a piacon, társadalmi funkcióikat fokozatosan felváltották a gazdasági funkciók, és a profit hajszolása lett a menedzsment prioritása. Ennek eredményeként a munkavállalók bére a piaci nyomással szemben minimálisra csökken. Bár az állami vállalatok dolgozóinak nominális jövedelme nem tud versenyezni a külföldi vállalatokéval, támogatásaik és a jóléthez való hozzáférésük tisztességes. Ennek az az oka, hogy az állami vállalatoknál történő foglalkoztatás a hivatalos szektorhoz tartozik, amely rendszeres és szabványos védelmet biztosít a munkavállalók számára.

Ami a külföldi vállalkozásokat illeti, az állam az elmúlt húsz évben szuperkedvezményes kezelési politikát hajtott végre a közvetlen külföldi befektetések vonzása érdekében (Jin 2007). Bár ezeket a politikákat fokozatosan visszavonták, a külföldi tulajdonú vállalatok piaci teljesítménye sokkal jobb, mint a más tulajdonosi formájú vállalatoké. Az Államtanács Fejlesztési Kutatóközpontja által készített jelentés szerint az állami tulajdonú

3. FEJEZET A VÁROSI KÍNA TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉSI SÉMÁJÁNAK
MEGALKOTÁSA

vállalatok többsége

a világméretű verseny előtt nyitott iparágak első öt vállalatának többsége 2003-ig külföldi vállalatok tulajdonában volt. A huszonnyolc fő iparág közül huszonegyet külföldi vállalatok irányítottak az eszközök tekintetében. A külföldi vállalatoknál dolgozó munkavállalók többsége sokkal jobb fizetést kap (Chen, Ge és Lai 2011). Ez egyrészt a tőkeexportáló országok magasabb bérrendszerének, másrészt a külföldi vállalatok jobb teljesítményének és versenyképességének köszönhető (Huang 2003). A külföldi vállalatoknál a magasabb fizetések jelensége különösen jelentős volt Kína WTO-csatlakozása előtt.

A legtöbb hazai magánvállalkozás a fejlődés úttörő szakaszában van, mivel a hazai magángazdaság az 1956-os "szocialista átalakulás" során csökkent és majdnem megszűnt. Csak 1978-ban kezdtek újra megjelenni. Ha az állami és a külföldi vállalkozásokat összehasonlítjuk a magánvállalkozásokkal, akkor az utóbbiaknak kevés előnye van a piacon. A magánvállalkozások nem tartoznak az állami gazdasághoz, és ritkán kapnak közvetlen állami pénzügyi támogatást az államtól. Ugyanakkor a külföldi vállalatokkal való versenyben a tőke, a műszaki, a vállalatirányítás és a személyzet tekintetében nincsenek előnyeik. Többségük marginális piacokon működik, és viszonylag alacsony színvonalú iparágakra korlátozódik, mint például a szállásadás, a vendéglátás és a kiskereskedelem.

Összességében a külföldi vállalatoknál dolgozó munkavállalók a keresetek tekintetében sokkal jobban járnak, mint azok, akik más tulajdonú vállalatoknál dolgoznak. Sőt, még a kormányzati és közintézményekben dolgozó alkalmazottaknál is jobb helyzetben vannak. Ez a magasabb javadalmazás azonban az intenzív munkaterhelés és munkaidő árán valósul meg. Az állami tulajdonú egységekben a munkaterhelés és a munkaidő kisebb, mint a magán- vagy külföldi vállalatoknál. Ezenkívül általában viszonylag teljes körű biztosítást és jólétet nyújtanak. Ez különösen igaz a kormányzati és közintézmények alkalmazottaira; ők bőséges jólétet, állandó munkahelyi státuszt és pozíciójukban gyökerező juttatásokat élveznek. Emellett hozzáférnek a hatalmi erőforrásokhoz és tisztességes jövedelemhez is.

Az állami vállalatok alkalmazottai esetében a nyereség nagyjából hasonló, de alacsonyabb szintű. Mindkét oldal előnyeit (magas bér vagy viszonylag teljes körű biztosítás és jólét) ritkán élvezik a hazai magánvállalkozások alkalmazottai. Ezért még ugyanazon a foglalkozáson belül is vannak különbségek a munkavállalók között a különböző tulajdonformák miatt. Ezért a társadalmi rétegződés vizsgálatakor figyelembe kell venni a tulajdonosi különbségeket. Továbbá a különböző iparágak is hatással vannak a munkavállalók körülményeire ugyanazon a foglalkozási rétegen belül. A fentiekben tárgyaltak szerint a CHIP adatelemzése azt mutatja, hogy jelentős különbségek vannak a különböző iparágak között. A következő bekezdésekben az iparági típusoknak a foglalkozási osztályozásra gyakorolt hatását mutatjuk be.

3.4.2 Az ipar hatása a foglalkozási osztályozásra

Szükséges az iparágak közötti különbségek osztályozása, mert bár a piaci verseny fokozódik, a különböző iparágak nyereségképessége eltérő Kínában. Mivel tanulmányom a városi Kína társadalmi rétegződését vizsgálja, itt a másodlagos és harmadlagos iparágak állnak a középpontban. Az NSBC 2012-es jelentése szerint a másodlagos és harmadlagos iparágak GDP-je elérte a 46,9%-ot, illetve 42,9%-ot¹⁴. A terciér ipar hozzájárulása a gazdasági növekedéshez jelentősen megnőtt, és a gazdasági fejlődés fő hajtóerejévé válik. Ugyanakkor a másodlagos és a szolgáltató iparágak között vannak olyan felosztások, amelyek esetében a növekedés nem kiegyensúlyozott. A másodlagos ipar tovább osztható bányászat és kőfejtés, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, kőolaj- és vízellátás, valamint építőipar. A szolgáltatási ipar alcsoportokba sorolható: "termelői szolgáltatóipar", amelybe a közlekedés, az információ, a pénzügy, a lízing és az üzleti szolgáltatások tartoznak, valamint a "fogyasztói szolgáltatóipar", amelybe a nagykereskedelem, a szállodák, a rezidens szolgáltatások stb. tartoznak.

¹⁴ Forrás:

<http://data.stats.gov.cn/workspace/index?sessionId=0F2AEBDCD0271F9F6184DBCC4064130C?m=>

3. FEJEZET TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉSI SÉMA FELÁLLÍTÁSA A VÁROSI KÍNA
SZÁMÁRA

[hgnd](#)

A politikai preferenciák és támogatások, a piaci lehetőségek, a technológia és a tőkeerősség terén mutatkozó különbségek miatt az olyan iparágak, mint a gáz-, a villamosenergia- és az olajipar jobb helyzetben vannak, mint a feldolgozóipar. Emellett a termelő szolgáltató iparágak jobban teljesítenek, mint a fogyasztói szolgáltató iparágak (Luo és Li 2007). Például a banki, pénzügyi és ingatlanágazatok a kormányzati politika és a kedvező piaci lehetőségek miatt jobban teljesítenek. Az ingatlanipar 2005 és 2012 között különösen gyorsan növekedett, különösen az 1978 utáni első húsz év lassabb növekedéséhez képest. Ennek számos oka van, de a legfontosabbak közé tartozik a "lakásreform", amely megszüntette a szociális lakásrendszert, és helyette piaci kereskedelmi lakásokat használt. Hasonlóképpen a pénzügyi ágazat virágzása a nyitási politikának, valamint a kínai gazdasági fejlődés által teremtett piaci lehetőségeknek köszönhető.

A technológiai és tőkeerősségbeli különbségek miatt az iparágak között vannak különbségek. Így például az új iparágak és a csúcstechnológiai iparágak, mint például a modern információs, tudományos kutatási, műszaki szolgáltatási, információtechnológiai és hasonló iparágak viszonylag jobban teljesítenek a többi iparághoz képest (Chen és Edin 2002). Ezzel szemben néhány hagyományos vagy alacsony szintű iparág, mint például a szolgáltatások, az építőipar és a feldolgozóipar nem teljesítenek olyan jól a piaci teljesítmény és a versenyképesség szempontjából. Ennek megfelelően a munkavállalók javadalmazása és a jóléthez való hozzáférése sem olyan jó, mint a csúcstechnológiai és feltörekvő iparágaké (Zhou és Zhao 2004). Ezek az iparágak fokozatosan elvesztették vonzerejüket a munkavállalók számára, és az iparági lista aljára süllyedtek.

Továbbá Kínában az ipar és a tulajdonjog kérdései gyakran összefonódnak. Például néhány alapvető vagy kulcsfontosságú iparág állami tulajdonban van és a kormány ellenőrzése alatt áll, mint például a feldolgozóipar, az építőipar és a bankszektor. Másrészt a magánvállalkozások nagy százalékban az alacsony színvonalú iparágak, mint például az éttermi vendéglátás és a

szállás. Ezek a tulajdonosi és iparági tényezők összefonódása szélsőséges egyenlőtlenségekhez vezethet a munkavállalókkal való bánásmódban és a körülményekben. A jövedelemeloszlással kapcsolatos tanulmányok eredményei a tulajdon és az iparág szempontjából azt mutatják, hogy az állami tulajdon, ha egy bizonyos típusú iparággal párosul, monopóliumhoz vezethet a magas jövedelmek terén. Luo és Li (2007) például a vállalkozások első nemzeti gazdasági összeírásának adatait felhasználva azt sugallja, hogy az állami monopólium az ipar felett a legfontosabb tényező a vállalati bérek egyenlőtlenségének magyarázatában.

Chen, Lu és Wan (2009) továbbá megállapította, hogy az iparágak közötti bérkülönbségek 1988, 1995 és 2002 során növekvő tendenciát mutattak. Az állami monopólium volt az iparágak közötti növekvő jövedelemegyenlőtlenségek elsődleges oka. Li, Yue és Terry (2010) hasonló következtetést vontak le. Empirikus elemzésükben az állami monopóliummal rendelkező iparágakban dolgozók jövedelmét hasonlították össze a nyílt piaci iparágakban dolgozók jövedelmével. Megállapították, hogy a jövedelmi egyenlőtlenségek több mint 50%-os különbségét nem lehet megmagyarázni. Ezen egyenlőtlenségek alapján az ipar lazán három kategóriába sorolható: állami monopóliummal rendelkező iparágak, csúcstechnológiai és előnyös helyzetű iparágak, valamint hagyományos, alacsony színvonalú iparágak. Az iparágat a tulajdonviszonyokkal kombinálva az egyes foglalkozási rétegek tovább oszthatók alágazatokra. Ezeknek az alosztályoknak a részleteit a későbbi bekezdésekben mutatjuk be.

3.5 FOGLALKOZÁSI OSZTÁLYOZÁS TULAJDONOSI ÉS IPARÁGI FELOSZTÁSSAL

3.5.1 Az állami és a piaci szektor közötti felosztás

A tulajdonviszonyokon és az iparágon belüli egyenlőtlenségeket a korábbi bekezdésekben már tárgyaltuk. A tulajdonosi és az iparági változók a foglalkozási rétegződés felosztása szempontjából értékesek. Az állam és a

3. FEJEZET A VÁROSI KÍNA TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉSI SÉMÁJÁNAK MEGALKOTÁSA

piac dualista rendszerét követve az egyes foglalkozási rétegek nagyjából a következőkre oszthatók

két fő szektor: az állami szektor és a piaci szektor¹⁵. A versenyképességet és a piacon elfoglalt pozíciót figyelembe véve a piaci szektor tovább osztható a versenyképes piaci szektorra és a nem versenyképes piaci szektorra. Ezt követően az állami szektor és a piaci szektor közötti felosztás kerül bemutatásra.

Az állami szektort azért különböztetik meg a piaci szektortól, mert az állami szektor "szoros kapcsolatban" áll a "tervgazdasági intézményekkel" - a központi vagy helyi kormányzattal. Ez a "szoros kapcsolat" azt jelenti, hogy a foglalkoztatási egységek közvetlenül vagy közvetve a központi vagy helyi kormányzathoz kapcsolódnak. Ez a kapcsolat nemcsak közvetlen pénzügyi és politikai támogatáshoz vezethet, hanem az adózás, a kormányzati beruházások és a bankkölcsönök terén is kiváltságokat eredményezhet (Yue, Li és Terry 2011). Az állam és a piaci szektor megkülönböztetésére szolgáló kritériumnak a tulajdonosi és iparági tényezőket kell használnia.

Először is, a kormányzati szerveket és közintézményeket az állami szektorba kell sorolni, mivel vagy közvetlenül a központi vagy a helyi kormányzathoz tartoznak, vagy azok megbízottjai. Emellett a magántulajdonban lévő vállalkozások a piaci szektorhoz tartoznak, mivel a magánvállalkozások független üzleti egységek, amelyek a piaci szabályokat követik, és nyereségszerzés céljából jöttek létre. Ezek képezik a szabadpiaci rendszer alapját. Ezzel szemben az állami tulajdonú vállalatok esetében a helyzet, ahogyan azt korábban tárgyaltuk, egy kicsit bonyolultabb. Általában az állami szektorhoz tartoznak az állami tulajdonban lévő egységek, de az állami tulajdon nem garantálja, hogy az egységek az állami szektorhoz tartoznak.

Amint azt a korábbi bekezdésekben említettük, a gazdasági reformok után számos állami vállalat csődbe ment és átalakult (Granrose 2005; Naughton 2007). Gazdasági státuszuk megváltozott, bár továbbra is állami tulajdonban maradtak. Jelenleg, kivéve bizonyos állami vállalatokat a kulcsfontosságú iparágakban,

¹⁵ A tudósok kételkednek abban, hogy Kínában létezik "valódi piac". Azt sugallják, hogy még a legliberálisabb gazdasági területen sem lehet figyelmen kívül hagyni a kínai állami manipulációt. A piaci szektor itt egy relatív fogalom az állami tulajdonban lévő vagy ellenőrzött gazdasági szektorral összehasonlítva (Bremmer 2010).

az átalakított állami vállalatok a piaci szektorba tartoznak, mert a piacon önállóan kell versenyezniük. A "kulcságazat" az államosított szolgáltatásokat nyújtó iparágakra utal, például a postai és távközlési szolgáltatásokra, a vasúti szállításra, a villamos energiára és a kőolajiparra. Emellett makrogazdasági koordinációt is végeznek, például a bank- és pénzügyi szektorban, vagy kulcsszerepet játszanak a politikai és ideológiai irányításban, például az oktatásban és a tömegtájékoztatásban. Ezekben az iparágakban a kormány vagy az állam közvetlenül végrehajtja és vezető szerepet játszik, ezért ezeket az iparágakat "állami monopol iparágaknak" nevezhetjük. Az állami monopol iparágakat az állami szektorhoz sorolják, a többi állami vállalat a piaci szektorhoz tartozik.

Összefoglalva, az "állami szektorban foglalkoztatottak" kifejezés a kormányhivatalokban, közintézményekben és állami monopolvállalatokban dolgozókra vonatkozik. Ezzel szemben a piaci szektorban dolgozók azokra vonatkoznak, akik az állami szektorból kizárt szervezeti egységekben dolgoznak. Az állami vagy piaci szektorba nem csak a közigazgatási tisztviselők és vezetők tartoznak, hanem a szakmai és egyszerű dolgozók is. Az állami és a piaci szektor közötti felosztás döntő fontosságú az azonos foglalkozási rétegbe tartozó munkavállalók egyenlőtlen bánásmódjának magyarázatában, de a piaci szektoron belüli további felosztás is fontos. A későbbi bekezdések tárgyalják a piaci szektor további felosztásának módját.

3.5.2 A versenyző és nem versenyző piaci szektor közötti felosztás

A piaci szektor versenyképes és nem versenyképes szektorokra osztható. A versenyképes és nem versenyképes piaci szektor közötti felosztás az iparosodott társadalmakban a mag- és perifériás iparágak, illetve az elsődleges és a másodlagos munkaerőpiacok közötti felosztáshoz hasonlítható (Hodson és Kaufman 1982). Amint azt fentebb tárgyaltuk, a vállalkozások különböző előnyökre tesznek szert és

a piaci lehetőségeik és a megfelelő teljesítményük miatt (Luo és Li 2007). A vállalati teljesítményben mutatkozó különbségek a munkavállalókkal való bánásmódban is különbségekhez vezetnek.

Jobb piaci teljesítményüknek köszönhetően a külföldi vállalatoknál dolgozó munkavállalók sokkal többet kerestek, mint a más típusú vállalatoknál dolgozók. Ezt bizonyítja az előző szakaszban a tulajdonosi viszonyok elemzése. Ez a kontraszt különösen jelentős volt az 1990-es években, amikor az egyszerű alkalmazottak jövedelme általában alacsony volt (Jin 2007). Ezért a külföldi vállalkozásokban vagy külföldi tőkén alapuló vegyesvállalatokban dolgozókat ebben a kutatásban a versenyző piaci szektorhoz soroljuk. A más tulajdonformájú vállalkozások esetében az adott iparág határozza meg, hogy melyik piaci alszektorba tartoznak.

Az iparágak elemzése és a 3.6. táblázat azt mutatja, hogy az új iparágak és a csúcstechnológiai iparágak, mint például a modern információ, a tudományos kutatás, a műszaki szolgáltatások és az információs technológia viszonylag jobban teljesítenek a többi iparághoz képest. Ezt a következtetést Chen és Edin (2002) is megerősítette. Ezért az ezekben az iparágakban működő vállalkozások a versenyképes piaci szektorhoz sorolhatók. A hagyományos vagy alacsony színvonalú iparágak, mint például a szolgáltatás, az építőipar és a feldolgozóipar, a nem versenyképes piaci szektorhoz tartoznak.

Konkrétan, a piaci szektorban a külföldi vagy vegyesvállalatoknál, illetve a csúcstechnológiát alkalmazó és a feltörekvő iparágakban dolgozók a versenyképes piaci szektorba tartoznak. A többi nem állami és alacsony színvonalú hagyományos iparágak a nem versenyképes piaci szektorhoz tartoznak. A három ágazatot a foglalkozási rétegzéssel kombinálva minden foglalkozási réteget - a magánvállalkozó és az önálló vállalkozó¹⁶ kivételével - alosztályokba soroltunk.

¹⁶ Az egyéni vállalkozók és az önfoglalkoztatók foglalkozási rétege nincs felosztva. E

3. FEJEZET A VÁROSI KÍNA TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉSI SÉMÁJÁNAK MEGALKOTÁSA

csoportnak csak egy kategóriája van - a nem versenyképes piaci szektor -, mivel tulajdonformájuk magántulajdon, az iparágak, amelyekhez tartoznak, többnyire alacsony színvonalú hagyományos iparágak.

három ágazatra. Így egy 17 társadalmi réteget tartalmazó "társadalmi osztályozási séma" jön létre, amint azt a 3.7. táblázat mutatja.

Összefoglalva, az ebben a fejezetben felépített "társadalmi osztályoséma" kutatási keretet biztosít. A foglalkozási osztályozás alapján a tulajdonviszonyok és az iparágak által okozott egyenlőtlenségek tükröződtek ebben a sémában. Az általam készített sémát a neomarxi és neoweberiánus osztályosémával összehasonlítva a különbségek nemcsak az egyes rétegek felosztásában, hanem a kínai intézményi sajátosságok figyelembevételében és azok időbeli változásában rejlenek. Ezek az intézményi felosztások a gazdasági reformok előtt eltérő körülményekhez és élethesélyekhez vezettek, és ma is fontos szerepet játszanak az állam és a piac dualista mechanizmusában. Ez a "társadalmi osztályoséma" világosabb képet tár fel a mai városi Kína társadalmi rétegződéséről. Ugyanakkor a séma megmutatja a különböző társadalmi rétegek közötti relatív rangsort is.

3.6 KÖVETKEZTETÉSEK

A gazdasági reformok, a piac felemelkedése és a szocialista intézmények átalakulása drámai változásokat eredményezett a kínai társadalomban, és döntő lehetőséget biztosított a társadalmi struktúrák változásának megfigyelésére. A társadalmi struktúra átalakulásának tanulmányozásához a kutatás elsődleges feladata egy megfelelő "társadalmi osztályoséma" megalkotása. Ez a séma értékes képet adhat a kortárs kínai társadalomról, és ez a fejezet teljesítette ezt a feladatot. A három társadalmi osztályelmélet összehasonlítása és a kínai társadalomra való alkalmazásuk után a klasszikus foglalkozási osztályozást tekintjük Kína társadalmi rétegződésének elemzése szempontjából központi jelentőségűnek.

A foglalkozási osztályozás bevonása a társadalmi rétegződés sémájába gazdag eredményeket biztosít. A foglalkozási osztályozás figyelembe veszi a konkrét foglalkoztatási viszonyokat és az egyén munkaerőpiacon elfoglalt helyét a piacképes erőforrásai alapján. Ugyanakkor

3.7. táblázat A mai városi Kína társadalmi szerkezete

Foglalkozási rétegződés	Társadalmi rétegződés
I Tisztviselő és menedzser	I 1 Állami szektor
	I 2 Versenypiaci ágazat
	I 3 Versenyképtelen piaci ágazat
II Szakmai	II 1 Állami szektor
	II 2 Versenypiaci ágazat
	II 3 Versenyképtelen piaci ágazat
III Hivatalnok	III 1 Állami szektor
	III 2 Versenypiaci ágazat
	III 3 Versenyképtelen piaci ágazat
IV Ipari fizikai munkás	IV 1 Állami szektor
	IV 2 Versenypiaci ágazat
	IV 3 Versenyképtelen piaci ágazat
V Szolgáltatóipari dolgozó	V 1 Állami szektor
	V 2 Versenypiaci ágazat
	V 3 Versenyképtelen piaci ágazat
Vállalkozó	Vállalkozó
Az önfoglalkoztatók	Az önfoglalkoztatók

Forrás: A szerző

Megjegyzés: Az alkalmazottak besorolása és az egyes foglalkozási rétegeken belüli alosztályok között van hierarchia, de az alosztályok között nincs hierarchia. Például a nem versenyképes piaci szektor tisztviselő és menedzser társadalmi rétege a hierarchia szempontjából nem áll magasabb szinten, mint a szakmai állami szektor.

Lásd: 1. Standard tizenegyszeres Goldthorpe-osztály séma

2. A kínai háztartások jövedelmére vonatkozó projekt, 2002 és 2007
3. A kínai osztályszerkezet átalakulása, 1978-2005
4. A CASS társadalmi szerkezete a mai Kínában
5. Foglalkozási osztályozási rendszer, 2010

elismeri a parancsnoki és tekintélyi viszonyokat, amelyekben egy személy jogosult arra, hogy másokat felügyeljen és utasításokat adjon. Ezenkívül információt közvetít a jövedelemről és a társadalmi presztízsről, amely a foglalkozási státuszra vonatkozik (Smelser és Lipset 2005). Amióta Kína az iparosodás és a gazdasági átalakulás útján halad, a foglalkozási osztályozás egyre fontosabbá vált a kínai társadalmi osztályok tanulmányozása szempontjából.

A Goldthorpe és a CASS társadalmi osztályozási sémáinak összehasonlítása után, és figyelembe véve a SOC rendszer (2010) hat foglalkozási csoportjának magas szintű aggregációját, egy hét fő foglalkozási kategóriát tartalmazó osztályozási séma került kialakításra. A csak a foglalkozáson alapuló osztályozás azonban nem elegendő. Az átmeneti időszakban a "kínai sajátosságokkal rendelkező" intézményi felosztás elengedhetetlen, mivel Kínában hosszú ideig a tervgazdaság vagy az állam által irányított gazdaság volt a gazdasági intézményrendszer jellegzetes módja. Bár a piac és a magángazdaság megjelenése és terjeszkedése fokozatosan erodálta az államilag irányított intézményeket, az állam és a kormányzat hatása még mindig jelen van.

Az állam és a piac dualista rendszere, valamint a hazai piac felosztása szerint minden foglalkozási kategóriát (a vállalkozó és az önfoglalkoztatók kivételével) három szektorra osztanak: állami szektor, versenyképes piaci szektor és nem versenyképes piaci szektor. Így alakul ki a 17 társadalmi rétegből álló "társadalmi osztályséma". Az egyes rétegeken belüli felosztásokra azért van szükség, mert tükrözik az átmeneti időszak jellemzőit és az intézményi felosztást, valamint azt, hogy az állam és a piac együttesen hogyan hat a kínai társadalmi rétegződésre. E séma alapján, a 2002-es és 2007-es CHIP-adatok felhasználásával tanulmányozható az általános társadalmi struktúra és a nemek szerinti társadalmi osztálymegoszlás, valamint ezek átalakulása. A következő fejezetben ezeket a tartalmakat tárgyaljuk.

4. FEJEZET

KÍNAI TÁRSADALMI SZERKEZET, JÖVEDELEMELOSZTLÁS ÉS NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

CHAPTER 4

CHINESE SOCIAL STRUCTURE, EARNINGS

DISTRIBUTION AND GENDER ISSUES

Az utolsó fejezetben a társadalmi osztályelméletek összehasonlítása és a kínai társadalomra való alkalmazásuk után egy hét rétegből álló foglalkozási osztályozást hoztunk létre. Ez a foglalkozási osztályozás a Standard Occupational Classification (SOC) rendszer (2010) hat foglalkozási csoportjának és az Erikson- Goldthorpe-Portocarero (EGP) és a Chinese Academy of Social Science (CASS) társadalmi osztályozási sémáinak magas szintű aggregációjára vonatkozott. Ugyanakkor figyelembe vették a kínai háztartási jövedelem projekt (CHIP) adatsorának foglalkozási kategóriáit is. Ezenkívül a kínai sajátosságokkal rendelkező intézményi felosztás tükrözése érdekében minden egyes foglalkozási kategóriát (a vállalkozó és az önfoglalkoztató kivételével) három szektorra osztottunk: állami szektor, versenyképes piaci szektor és nem versenyképes piaci szektor, az állam és a piac dualista rendszerének, valamint a hazai piac felosztásának megfelelően. Így alakult ki a 17 társadalmi rétegből álló "társadalmi osztályséma".

A felépített társadalmi rétegződési séma és a CHIP, 2002 és 2007 adatai alapján egyértelműen kirajzolódik az általános társadalmi struktúra és a nemek szerinti társadalmi osztályok megoszlása. Ezen túlmenően, mivel az adatsorok a két év, 2002 és 2007 adatait tartalmazzák, a társadalmi szerkezet átalakulása és a nemek arányának változása is bemutatható. A későbbi szakaszokban a társadalmi osztályeloszlást, a nemek közötti összehasonlításokat és azok átalakulását tárgyaljuk. Továbbá, mivel a "társadalmi osztályséma" három dimenziót foglal magában: foglalkozás, tulajdon és iparág, az e kutatáshoz használt minta megfelel annak a feltételnek, hogy ez a három változó nem hiányzik.

A 2002-es évre vonatkozóan 10 237 megfigyelés (5 674 férfi és 4 563 nő), a 2007-es évre vonatkozóan pedig 7 199 megfigyelés (4 058 férfi és 3 141 nő) volt.

4.1 A TÁRSADALMI OSZTÁLYOK ÁTALAKULÁSA ÉS A NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

4.1.1 Társadalmi osztályok átalakulása 2002 és 2007 között

Először is, a kifejezés és a vita megkönnyítése érdekében a "fő réteg" vagy "fő osztály" a hétszeres foglalkozási osztályozásra utal, a "réteg" a "fő" vagy "alosztályozott réteg" nélkül pedig a 17-szeres "társadalmi osztályozási sémára".

Általánosságban elmondható, hogy a piacra való behatolással a teljes piaci szektor százalékos aránya mind a versenyképes, mind a nem versenyképes piaci szektorban megnőtt, amint azt a 4.1. táblázat mutatja. Ugyanakkor az állami szektor elsorvadt. Emellett a főbb társadalmi rétegek eltérő arányban részesednek a piaci és az állami szektorból. Mindkét évben az állami szektor nyilvánvalóan domináns pozíciót töltött be a felső három fő társadalmi rétegben (tisztviselő és menedzser, szakember és hivatalnok), míg a piaci szektor aránya az alsó kettőben (ipari fizikai dolgozó és szolgáltatóipari dolgozó) volt nagyobb. Az ipari fizikai munkás fő rétege felülreprezentált a versenyképes piaci szektorban, míg a szolgáltatóipari munkás fő rétege a nem versenyképes piaci szektorban.

Az adatelemzés eredményének megfigyelésére két nézőpont áll rendelkezésre: a fő társadalmi réteg és az alszektorok szempontjából. Az elején a fő foglalkozási rétegekben 2002 és 2007 között bekövetkezett változásokat tárgyalom. Először is, néhány fő réteg részesedése csökkent, mint például a vezető és tisztviselő, valamint az ipari fizikai dolgozó rétegeké. Ez különösen igaz az utóbbi csoportra, amelynek aránya drasztikusan, majdnem a felére, 28,3%-ról 14,6%-ra csökkent. Ezt a munkaerőpiaci változást Chen, Jefferson és Zhang (2011) is megerősítette,

akik szintén azt találták, hogy

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZTLÁS ÉS
NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

4.1. táblázat Társadalmi rétegződés és nemek összehasonlítása, 2002 és 2007

Társadalmi réteg	2002				2007			
	Férfiak (%)	Nő (%)	F/F arány	Összesen (%)	Férfiak (%)	Nő (%)	F/F arány	Összesen (%)
I Tisztviselő és menedzser	15.0	4.8	3.1	10.4	9.4	4.6	2.0	7.3
I 1 Állami szektor	8.3	2.9	2.9	5.9	5.0	3.0	1.7	4.2
I 2 Versenypiaci ágazat	3.8	0.8	4.9	2.4	2.1	0.5	4.8	1.4
I 3 Versenyképtelen piaci ágazat	2.8	1.1	2.5	2.1	2.2	1.2	2.0	1.8
II Szakmai	20.0	22.3	0.9	21.1	23.5	20.1	1.2	22
II 1 Állami szektor	10.2	13.1	0.8	11.5	9.6	10.4	0.9	9.9
II 2 Versenypiaci ágazat	5.1	4.0	1.3	4.6	8.0	5.3	1.5	6.8
II 3 Versenyképtelen piaci ágazat	4.7	5.2	0.9	4.9	5.9	4.4	1.3	5.3
III Hivatalnok	17.6	23.3	0.8	20.2	21.1	25.6	0.8	23.1
III 1 Állami szektor	9.2	10.2	0.9	9.7	8.7	9.4	0.9	9.0
III 2 Versenypiaci ágazat	3.6	5.0	0.7	4.3	5.6	6.2	0.9	5.8
III 3 Versenyképtelen piaci ágazat	4.8	8.1	0.6	6.3	6.9	10.1	0.7	8.3
IV Ipari fizikai munkás	32.4	23.2	1.4	28.3	17.9	10.3	1.7	14.6
IV 1 Állami szektor	5.2	3.3	1.6	4.4	1.8	1.1	1.7	1.5
IV 2 Versenypiaci ágazat	16.0	9.7	1.7	13.2	10.1	5.4	1.9	8.1
IV 3 Versenyképtelen piaci ágazat	11.2	10.2	1.1	10.8	5.9	3.8	1.6	5.0
V Szolgáltatóipari dolgozó	10.1	21.9	0.5	15.4	19.6	32.4	0.6	25.2
V 1 Állami szektor	0.8	1.6	0.5	1.2	2.4	3.2	0.8	2.8
V 2 Versenypiaci ágazat	1.0	1.8	0.6	1.3	3.3	4.6	0.7	3.9
V 3 Versenyképtelen piaci ágazat	8.4	18.6	0.5	12.9	14	24.6	0.6	18.6
Vállalkozó	0.6	0.3	2.0	0.4	1.1	0.4	2.8	0.8
Az önfoglalkoztatók	4.3	4.2	1.0	4.2	7.5	6.7	1.1	7.1
Összesen N.	5,674	4,563	1.2	10,237	4,058	3,141	1.29	7,199

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2002 és 2007.

Megjegyzés: A társadalmi rétegződés táblázatban szereplő értékek a férfiak vagy nők csoportjában százalékos arányokat (%) jelentenek.

hogyan az ipari fizikai dolgozók száma 2001 óta drasztikusan csökkent a kínai ipari alkalmazkodás miatt. Emellett a menedzser és tisztviselő réteg aránya 10,4%-ról 7,3%-ra csökken. Ez a réteg a társadalmi struktúrában belül előnyös helyzetben van, és a legkritikusabb erőforrásokkal rendelkezik. Bár e réteg aránya csökkent, a birtokukban lévő erőforrások nőttek. Az erőforrások gyorsan néhány ember kezébe kerülnek (az ő jövedelmi információikról később lesz szó).

Másodszor, a menedzserek és tisztviselők, valamint az ipari fizikai dolgozók rétegeinek csökkenő tendenciájával ellentétben a többi fő társadalmi réteg aránya nőtt. Például a tisztviselői réteg a 2002-es 20,2%-ról 2007-re 23,1%-ra nőtt. A szakmai réteg is növekszik, bár kismértékben. A szakképzettek és a hivatalnokok rétegének bővülése kielégíti a magasabb szintű munkaerő iránti igényt a kapcsolódó gazdasági ágazatokban és iparágakban Kínában. A másik két társadalmi réteg, amely szintén bővült, a magánvállalkozások tulajdonosai és az önfoglalkoztatók voltak. E két csoport létszáma folyamatosan növekszik a piacorientált gazdaság kínai fejlődésével és a magángazdaság fellendülésével.

Emellett a legnagyobb arányváltozás a szolgáltatóipari dolgozók rétegében következett be, amely a 2002-es 15,4%-ról 2007-re 25,2%-ra ugrott, felváltva az ipari fizikai dolgozókat, és így a legnagyobb munkaerő-feltevő réteggé vált. A szolgáltatóipari dolgozók rétege a kínai ipari kiigazítás eredményeként mind az új munkaerőt, mind az állami tulajdonú vállalatoktól (SOE-k) származó eredeti munkaerőt felszívta. Az alkalmazkodást követően ezeknek az elbocsátott munkásoknak a relatív társadalmi osztályozási pozíciója is megváltozik, valamint a többi társadalmi réteggel való kapcsolatuk is. Ez a munkaerőcsere, a kínai posztindusztrializációs eljárások spontán eredményeként a munkaerő többsége már nem a feldolgozóiparban, hanem a szolgáltatóiparban dolgozott (Cai, Park és Zhao 2008).

Harmadszor, ami az alágazati változásokat illeti, a fő foglalkozási réteg alágazatai eltérő változási tendenciákat tapasztaltak. A legtöbb alágazati változás összhangban van a fő társadalmi rétegek változásaival, mint például a tisztviselő és vezető, valamint az ipari fizikai dolgozó rétegek esetében. Mindhárom alszektor zsugorodik, a fő réteg csökkenésével együtt. Hasonló következtetések vonhatók le a szolgáltatóipari dolgozók rétegére, de ellentétes irányban. Vagyis a szolgáltatóipari dolgozók rétegének növekedésével az összes alágazat bővül. A szakképzettek és a hivatalnokok fő rétege esetében azonban ellentétes tendencia figyelhető meg. Bár mindkét társadalmi réteg aránya a piaci szektorban nem olyan nagy, mint az állami szektorban, mégis növekszik. Ezzel szemben az állami szektorban mindkét társadalmi réteg visszaszorult. A megnövekedett piaci szektorok a hivatásos és a hivatalnok társadalmi rétegekben e két társadalmi réteg növekedéséhez vezetnek.

Összefoglalva, a szolgáltatóiparban dolgozók aránya az ipar korszerűsödésével és átalakulásával együtt nő, míg az ipari fizikai dolgozók helyzete ezzel ellentétes. A szolgáltatóipari dolgozók társadalmi rétege nagyszámú új belépő munkavállalót és az elbocsátott ipari fizikai dolgozók tömegét szívta fel. Az ipari fizikai dolgozók és a szolgáltatóipari dolgozók rétegében bekövetkezett tömeges munkaerő-változásokkal a tisztviselői és menedzseri társadalmi réteg aránya csökken, míg a szakemberek és az alkalmazottak társadalmi rétegei bővülnek. Emellett 2002 és 2007 között nőtt a piaci szektor általános aránya. A felső három társadalmi rétegben az állami szektor elsőbbséget élvez, míg az alsó kettőben nagyobb a piaci szektor aránya. A társadalmi rétegek átalakulásában a férfiak és a nők is eltérő tapasztalatokkal találkoznak. A következő bekezdések a nemek társadalmi rétegződését és a 2002 és 2007 közötti változásokat tárgyalják.

4.1.2 A társadalmi struktúra nemek szerinti összehasonlítása: Változások és problémák

A társadalmi osztályok általános átalakulásával a férfiak és nők körülményei is megváltoznak. A 2002-es és 2007-es adatelemzés eredményei alapján összességében elmondható, hogy a nők esetében a rétegződés összeszedettebb, és a rétegződésük szintje alacsonyabb. A 2007-es évet véve példának, még mindig a 4.1. táblázatban látható módon, a férfi munkavállalók legnagyobb aránya a szakmai rétegben található (23,5%). Ezzel szemben a női szolgáltatóipari dolgozók rétege az, amelynek aránya közel egyharmadát teszi ki (32,4%). A második legnagyobb arányt a férfi és női munkavállalók esetében a hivatalnokok rétege képviseli, a férfiak esetében ez 21,1%-ot, a nők esetében 25,6%-ot tesz ki.

Az ágazatok felosztását tekintve a férfiak és a nők legnagyobb csoportja egyaránt a versenyképtelen piaci szektorba, a szolgáltatóipari dolgozók rétegébe tartozik. Arányuk azonban nagyon eltérő, a férfiaknál ez 14,0%, míg a nőknél 24,6%, azaz majdnem egynegyed. A három szektor közül a legmarginálisabbnak számító nem versenyképes piaci szektor gyűjtötte össze a legtöbb női munkavállalót.

Emellett a női munkavállalók még mindig jóval alulreprezentáltak a legfelsőbb társadalmi rétegekben, mint például a tisztviselők és a vezetők, valamint a magánvállalkozók. Arányuk csak fele a férfi társaikénak. A tisztviselői és vezetői társadalmi rétegben a férfiak és nők aránya 9,6%, illetve 4,6%. A vállalkozói réteg teljes aránya nem nagy. A férfiak aránya azonban több mint kétszerese a nőkének. Ez a férfiak és nők társadalmi rétegmegoszlásának általános körülményei 2007-ben. A nemek társadalmi osztályeloszlásának teljes képének megértéséhez figyelembe kell venni a nemek átalakulását. A későbbi bekezdésekben a nemek közötti változásokat és a 2002 és 2007 közötti összehasonlításokat ismertetjük.

A különböző évek - 2002 és 2007 - adatait összehasonlítva a nemek társadalmi osztályba sorolódása igen jelentős. Az alsó két társadalmi réteg esetében a nemek közötti növekedés vagy csökkenés a társadalmi réteg minden egyes alosztályában

követi a fő foglalkozási réteg tendenciájának változását. Összefoglalva megállapítható, hogy az alacsonyabb társadalmi rétegek esetében a társadalmi rétegek változásai tekintetében a nemek közötti különbség csekély. Ezzel szemben a felső három fő réteg esetében, mint a tisztviselő és vezető, a szakember és az alkalmazott, a női munkavállalók nem követik az általános trendet. A nők körülményei bonyolultabbak és sajátos sajátosságokkal rendelkeznek.

A férfi munkavállalók átalakulása lépést tart az alágazati változásokkal, még azokban az egyes alágazatokban is, ahol a változás nem követi ugyanazt a tendenciát, mint a fő foglalkozási rétegben. Feltételezhető, hogy a férfi munkavállalók áramlása a különböző társadalmi rétegek közötti eltérésekhez vezet. Végül is az ő számuk nagyobb, mint a női munkavállalóké, és ők alkotják a felső három társadalmi réteg fő részét. Mint említettük, a felső három társadalmi rétegben a női társadalmi megoszlásban bekövetkező átmenetnek megvannak a maga sajátosságai. Változásaik 2002 és 2007 között nem követik a főbb társadalmi rétegek általános trendmintáját.

Egyes rétegek valójában az általános tendenciával egyenesen ellentétes irányba haladnak. Például a nem versenyképes piaci szektorban a szakmai réteg esetében az általános arány bővül, de a nők aránya csökkent ebben a rétegben. Ezenkívül, bár az állami szektorban a tisztviselők és a vezetők teljes aránya csökken, a nők aránya növekszik. Bár a nemek aránya egyes társadalmi rétegekben még mindig nagyon egyenlőtlen, a nők esetében a változások ellenkező tendenciája a nemek arányának kiegyensúlyozottabbá válását eredményezi 2007-ben, ez 2002-hez képest.

Továbbá, ez a nemek közötti egyensúly az elosztási trendben két kategóriára osztható tovább: (a) a férfi/nő arány csökken, hogy kiegyenlítődjön, mint például a tisztviselők és a vezetők fő rétegei esetében, ahol a nők behatoltak a rétegbe; b) a férfi/nő arány nő, hogy kiegyenlítődjön, például a hivatalnokok, a szolgáltatóipari dolgozók és a női alkalmazottak fő rétegei esetében.

és önfoglalkoztatók. A férfi munkavállalók belépnek azokra a területekre, ahol korábban a nők domináltak.

A nemek társadalmi megoszlásának ez a fokozatos egyensúlya a lehető legjobb eredmény. Feltételezzük, hogy a technológiai fejlődéssel és a női munkavállalók humán tőkéjének javulásával fokozatosan megszűnnek a nemek közötti különbségek a munkakövetelmények tekintetében, valamint a nemek szerinti munkamegosztás társadalmi rétegződési jelentősége is (ha nem vesszük figyelembe a nemi megkülönböztetést a munkaerőpiacon). A nemek arányának változását elemezve, nagyjából a kiegyensúlyozottabb nemi megoszlás jelenti az általános tendenciát.

Összefoglalva, a legtöbb társadalmi rétegben a nemek közötti aránykülönbségek 2002 és 2007 között csökkentek. Bár a tendenciaváltozás viszonylag egyenletes eloszlást eredményez a férfiak és nők között, a női munkavállalók körülményei még mindig nem olyan optimisták, mint azt a 2007-es adatok sugallják. Egyrészt a nők még mindig nem élveznek elsőbbséget a legfelsőbb rétegekben, mint például a tisztviselői és vezetői, valamint a magánvállalkozói rétegekben, arányuk csak fele a férfi társaikénak. A vállalkozói réteg esetében a nemek közötti különbség még tovább nő. Másrészt a nők 2007-ben általában alacsonyabb társadalmi osztályba tartoznak, és a foglalkozási szegregáció körülményei még mindig súlyosak. A nők legnagyobb társadalmi osztálya a szolgáltatóipari dolgozók rétege, ahol a női munkavállalók közel egyharmada dolgozik. A kínai női munkavállalók még mindig a munkaerőpiac alacsonyabb helyzetű rétegében vannak.

A fenti részben az egyes társadalmi osztályok részesedését és a társadalmi szerkezet átalakulását, valamint a nemek közötti megoszlást, összehasonlításokat és változásokat tárgyaljuk. A későbbi bekezdésekben a jövedelemeloszlás körülményeit és a különböző társadalmi rétegek összehasonlítását szemléltetjük. A kereseteloszlás a társadalmi erőforrások elosztásának legfontosabb összetevője, és szorosan összefügg a társadalmi renddel és a társadalmi osztályok közötti kapcsolatokkal. A társadalmi

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZLÁS ÉS
NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

erőforrások igazságtalan elosztása és a túlzottan nagy szakadék

a különböző társadalmi rétegek között egyértelműen társadalmi zavarokhoz és társadalmi instabilitáshoz vezet. Az erőforrások kiegyensúlyozatlan elosztásával kapcsolatos problémák közül nem hagyhatók figyelmen kívül a nemek közötti egyenlőtlenségek és az egyenlőtlenségek. Ezért a teljes társadalmi struktúra jövedelemelosztásáról szóló vitán túlmenően a nemek közötti összehasonlítás és problémák is bemutatásra kerülnek.

4.2 A JÖVEDELEMELOSZLÁS ÉS A NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

Li, Sato és Sicular (2013) a következőképpen foglalta össze a jelenlegi kínai jövedelemeloszlási struktúrát: az emberek egy kis csoportja rendkívül magas jövedelemmel rendelkezik, míg a legtöbb ember csak a kamatok egy kis részét élvezi. A közepes jövedelműek csoportjának keresete túl alacsony, az alacsony jövedelműek csoportja pedig túl nagy, az elosztási szerkezet súlyosan egyenlőtlen. Ráadásul a szakirodalom nagy része, függetlenül a nézőpontoktól, hasonló megfogalmazásokat használ, például "a kereseti különbségek nőttek" és "az elosztás nem kiegyensúlyozott". Kiegyensúlyozatlan jövedelemeloszlást találunk például a tengerparti területek és a belső területek összehasonlításában (Knight, Li és Zhao 2001). Ugyanakkor a keresetek növekedése részlegesnek bizonyult a nem mezőgazdasági ágazatokban, különösen a terciér iparban (Goh, Luo és Zhu 2009). Az átlagmunkásokhoz képest a keresetnövekedés a magasabb végzettségűeknek kedvez (Heckman és Yi 2012).

A jövedelemelosztás ezen szempontjai gazdagítják az e területen végzett tanulmányokat. Ezenkívül a különböző társadalmi rétegek közötti kereseti összehasonlítások elengedhetetlenek, mivel a megnövekedett kereseti különbségek nemcsak az egyének közötti különbségeken keresztül, hanem a különböző társadalmi rétegeken keresztül is kifejeződnek. A társadalmi rétegek felfelé vagy lefelé mozogtak a társadalmi struktúra létráján, és a mobilitásukkal együtt a keresetük is változik (Wu és Treiman 2004). Ezek a kutatások azonban, amelyek a rétegek közötti jövedelemeloszlást vizsgálják, gyakran automatikusan elhatárolják a rétegeket a jövedelmük alapján, és a rétegeket a felső 10%-nak vagy az alsó

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZLÁS ÉS NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

10%-nak stb. nevezik. Milyen a keresetek eloszlása a "társadalmi osztályok sémája", amelyet a foglalkozás szerint építenek fel.

osztályozás és a kínai intézményi felosztás figyelembevételével? Az alábbi bekezdésekben kifejtett viták erre a kérdésre igyekeznek választ adni.

A jövedelemeloszlás tárgyalása előtt először is megadom a jövedelem fogalmát. Itt a kereset hagyományos definícióját fogadom el, amely szerint a kereset a rendszeres bérek, a változó bérek, mindenféle bónuszok, támogatások, készpénzjövödelmek és juttatások összegeként kerül kiszámításra. A vállalkozók és az önfoglalkoztatók munkaideje rugalmasabb, és a kis- és közepes méretű magánvállalkozásoknál és az informális piaci szektorban dolgozók munkaideje általában hosszabb. Így az órabéreket megfelelőbbnek tekintik a különböző társadalmi rétegek közötti egyenlőtlenségek figyelembevételére. Feltéve, hogy ez a két változó nem hiányzik, a 2002-es évre vonatkozóan 10 105 megfigyelés (5 602 férfi és 4 505 nő), a 2007-es évre vonatkozóan pedig 7091 megfigyelés (4 036 férfi és 3 053 nő) áll rendelkezésre.

4.2.1 A társadalmi rétegek jövedelemeloszlása 2002 és 2007 között

A szakasz elején ismertetem, hogyan oszlanak meg az órabérek a társadalmi rétegek között, és hogyan változnak 2002 és 2007 között. A későbbi bekezdésekben összehasonlítom a férfiak és a nők órabérét. A 2002-es és 2007-es órabérek és társadalmi rétegződéseket a 4.2. táblázat mutatja be¹⁷. A nemi kérdések további tárgyalása érdekében a 4.2. táblázat a férfiak és a nők keresetére vonatkozó információkat is bemutatja. A két év órabéreinek összehasonlítása azt mutatja, hogy az órabérek több mint kétszeresére nőttek, függetlenül a társadalmi rétegtől vagy a nemtől. A különböző társadalmi rétegek azonban eltérő jellemzőket és növekedési ütemeket mutattak. Ezek a változások három szempont szerint foglalhatók össze:

¹⁷ Annak érdekében, hogy az órabér összehasonlítható legyen két év, 2002 és 2007 között, a 2003 és 2007 közötti CPI-t alkalmazták az infláció eltávolítására. A Kínai Nemzeti Statisztikai Hivatal (NBSC) adatbázisa szerint a CPI 2003 és 2007 között külön-külön

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZLÁS ÉS
NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

101,2, 103,9, 101,8, 101,5 és 104,8 volt.

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZTLÁS ÉS
NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

4.2. táblázat A társadalmi rétegek órabére és a nemek összehasonlítása, 2002 és 2007

Társadalmi réteg	2002			2007		
	Férfi	Női	Összesen	Férfi	Női	Összesen
I Tisztviselő és menedzser	8.3	8.2	8.3	22.9	17.3	21.3
I 1 Állami szektor	8.8	8.6	8.7	24.1	16.9	21.8
I 2 Versenypiaci ágazat	8.5	9.2	8.6	26.0	20.7	25.3
I 3 Versenyképtelen piaci ágazat	6.4	6.5	6.5	17.0	17.0	17.0
II Szakmai	7.6	7.1	7.3	18.7	15.8	17.6
II 1 Állami szektor	8.5	7.9	8.2	18.8	16.8	17.9
II 2 Versenypiaci ágazat	7.0	5.9	6.5	21.2	16.1	19.5
II 3 Versenyképtelen piaci ágazat	6.4	5.9	6.2	15.3	13.2	14.5
III Hivatalnok	6.4	5.9	6.2	16.1	13.1	14.6
III 1 Állami szektor	7.0	6.3	6.7	17.9	13.9	16.1
III 2 Versenypiaci ágazat	6.3	5.7	6.0	18.3	15.9	17.2
III 3 Versenyképtelen piaci ágazat	5.6	5.4	5.5	11.9	10.7	11.3
IV Ipari fizikai munkás	5.1	4.2	4.8	12.0	8.9	11.1
IV 1 Állami szektor	5.9	5.3	5.7	15.6	14.9	15.3
IV 2 Versenypiaci ágazat	5.5	4.5	5.2	12.8	9.1	11.7
IV 3 Versenyképtelen piaci ágazat	4.2	3.6	3.9	9.6	6.8	8.7
V Szolgáltatóipari dolgozó	4.2	3.5	3.8	11.9	8.5	10.0
V 1 Állami szektor	4.7	4.9	4.8	13.9	10.5	12.1
V 2 Versenypiaci ágazat	5.0	4.9	5.0	14.5	9.8	12.1
V 3 Versenyképtelen piaci ágazat	4.1	3.3	3.5	10.9	8.0	9.2
Vállalkozó	8.5	3.6	7.1	23.4	29.7	25.0
Az önfoglalkoztatók	4.0	2.9	3.5	15.2	11.3	13.6
Összesen N.=10,105 2002-re és 7,091-re 2007-re vonatkozóan.	6.2	5.2	5.8	15.9	12.3	14.3

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2002 és 2007.

Megjegyzés: 1. A jelenlegi egység a kínai jüan.

2. A 2003 és 2007 közötti CPI-t az infláció eltávolítása érdekében kezelték.

3. A női vállalkozók órabérét többször is ellenőrzik, mert sokkal magasabb, mint férfi társaiké. Azonban nincsenek kiugró vagy szokatlan megfigyelések. Ez az állapot azért fordulhatott elő, mert a megfigyelések száma alacsony ebben a csoportban, amelyben csak 12 női vállalkozó van.

Először is, a keresetek eltérő növekedési rátái növelik a fő társadalmi rétegek és az alszektorok közötti különbségeket. A felső társadalmi rétegek kereseti képessége nagyobb mértékben nő, mint az alsó társadalmi rétegeké. Például a fő társadalmi rétegek növekedési rátái a felsőtől az alsóig (tisztviselő és vezető, a szakember, az írnok és az ipari fizikai munkás) a következők voltak: 2,57, 2,41, 2,35, illetve 2,31. A fő társadalmi rétegek növekedési rátái a következők voltak: 2,57, 2,41, 2,35 és 2,31. Ez a kiegyensúlyozatlan növekedés a korábban eltérő keresetek alapján a társadalmi szerkezet kereseti polarizációjához vezet. 2002-ben a magasabb és az alacsonyabb keresetű társadalmi rétegek közötti átlagos kereseti különbség 2,49 volt, ami 2007-re 2,91-re nőtt.

Ezt a megállapítást megerősítik Chi, Li és Yu (2011), valamint Meng, Shen és Xue (2013) tanulmányai, amelyek szerint a magasabb jövedelműek csoportja esetében a jövedelmi körülmények jobban javulnak. Ez az egyenlőtlen keresetjavulás okozta az alacsonyabb és magasabb keresetű csoportok közötti kereseti különbségek megnövekedését. A kínai gazdasági átalakulásban a társadalmi elit, amelybe a vezetők, a tisztviselők és a szakemberek tartoznak, jobban profitálnak. Ez részben annak köszönhető, hogy a piaci növekedéssel együtt nőtt az oktatásból és a készségekből származó jövedelmi hozam (az oktatásból és a munkatapasztalatból származó hozamot a későbbiekben részletesen tárgyaljuk).

106

Emellett a belső fő társadalmi rétegek órabérekülönbsége is növekszik, mivel a nem versenyképes piaci szektor keresetei nem tudnak felzárkózni a másik két alágazathoz a keresetnövekedési ütem tekintetében. A versenyképtelen piaci szektor, ahogyan azt a harmadik fejezetben tárgyaltuk, a három alszektorban marginális. Nem hasonlítható össze az állami szektorral, amely közvetlen pénzügyi és politikai támogatást kap a központi és helyi kormányzat részéről. Ugyanakkor nehezen tud versenyezni a versenyképes piaci szektorral, amelynek jobb a piaci teljesítménye és a kilátásai, mivel ez az alap- és elsődleges piac. Ezért a nem versenyképes piaci szektor jövedelemjavulása elmarad az állami és a versenyképes alszektortól. Például az ipari fizikai dolgozók fő rétegében a kereseti

különbség a

Az állami szektor és a nem versenyképes piaci szektor közötti különbség 2002-ben 1,5-szeres volt, ami 2007-ben 1,8-szorosra nőtt.

Másodsor, a keresetek eltérő növekedési üteme nemcsak a fő társadalmi rétegek alszektoraik közötti különbségeket növeli, hanem a kereseti rangsorukat is megváltoztatja. 2002-ben a keresetek csökkenő tendenciát mutatnak a főbb társadalmi rétegek mentén, és az alszektorokban is csökkenés tapasztalható. A tisztviselők és vezetők rétege áll a legmagasabb helyen, a szolgáltatóipari dolgozók pedig a kereseti ranglétra legalsó fokán. Ugyanakkor az állami szektorban keresnek a legjobban, és a nem versenyképes piaci szektorban keresnek a legkevesebbet az egyes főbb társadalmi rétegekben. 2007-ben, bár a fő társadalmi rétegek kereseti sorrendje nem változik, az alszektorok helyzete változik, és a nem manuális és manuális munka megosztásától függően eltérő.

A felső három fő társadalmi osztály (tisztviselők és vezetők, szakemberek és hivatalnokok) esetében a piaci versenyszektor kiemelkedik, és a legmagasabb jövedelemmel rendelkező ágazattá válik. Ez a jelenség először is azért alakul ki, mert az emberi tőke jövedelmi hozama a piaci szektorban magasabb, mint az állami szektorban (Hering és Poncet, 2010). A versenyképtelen piaci szektorral összehasonlítva a versenyképes piaci szektor a piacon elfoglalt előnyös pozíciója révén képes magas keresetet biztosítani, hogy hozzáértőbb munkavállalókat vonzzon. Emellett az állami szektor előnye abban rejlik, hogy viszonylag stabil munkahelyet és bőséges jóléti formákat biztosít, de nem túl magas nominális keresetet.

Ezzel szemben az alsóbb társadalmi rétegek, például az ipari fizikai munkások és a szolgáltatási ágazatban dolgozók esetében a körülmények teljesen eltérőek, akiknek a keresete az állami szektorban meglehetősen jól növekszik, és még mindig a három alágazat közül a legmagasabb. Az állami szektorbeli keresetek azért magasabbak az alacsonyabb társadalmi rétegek számára, mert az állami szektorban a kereseti különbségek viszonylag kisebbek, mint a piaci szektorban általában. Az állami szektorból származó prémiumok vagy védelem az alsóbb rétegek számára továbbra is a történelmi

szocialista

egalitárius ideológia. Bár az állami vállalatok fokozatosan megszabadultak társadalombiztosítási funkcióiktól, a juttatásokat és egyéb támogatásokat nem törölték el teljesen.

Az alacsonyabb társadalmi rétegek állami szektorában a magasabb keresetek másik magyarázata az, hogy a havi kereset helyett az órabér változóját használják. Az állami vállalatokkal összehasonlítva az informális piaci szektorban működő kis- és középvállalkozások nem fordítanak elég figyelmet az olcsó fizikai munkások védelmét szolgáló szabályozásokra. Az ebben az ágazatban dolgozó munkavállalók esetében gyakori a többletmunka és a meghosszabbított munkaidő. Még ha a teljes keresetösszeg több vagy kevesebb is, mint az állami szektorban, az órabér mutatja a kiszolgáltatott helyzetüket. Ezért a piaci ágazatokban az alsóbb rétegek körülményei rosszabbak, mint az állami szektorban.

Harmadszor, a független társadalmi rétegek - a vállalkozók és az önfoglalkoztatók - esetében az órabérük rendkívül gyorsan nő, és a relatív kereseti rangsoruk is változik. Órabérük 2002 és 2007 között legalább megháromszorozódik. A vállalkozók órábérére 7,1-ről 25-re nő, az önfoglalkoztatóké pedig 3,5-ről 13,6-ra. Az ő keresetük sokkal nagyobb ütemben nő, mint a munkavállalók társadalmi rétegeié, akiknek a keresetnövekedési rátája alig több mint kétszerese. Emellett a vállalkozók és az önfoglalkoztatók relatív kereseti rangsora is változik.

2002-ben a vállalkozók társadalmi rétegének órábérére majdnem megegyezik a szakmabeliek fő rétegének órábérével. Azonban 2007-re az ő órábérük a legmagasabb. Az önfoglalkoztatók körülményei hasonlóak a vállalkozókéhoz. Az ő órábérük 2002-ben majdnem a legalacsonyabb, ami még a szolgáltatóipari dolgozók átlagkereseténél is alacsonyabb. Azonban 2007-re az órábérük legalább az ipari fizikai dolgozók állami szektorának órábéréhez hasonlítható. A keresetek előléptetése és a keresetek rangsorolása társadalmi státuszuk és a többi társadalmi réteghez való társadalmi viszonyuk változásához vezet.

Összefoglalva, a felső társadalmi rétegek kereseti képessége nagyobb mértékben nő, mint az alsó társadalmi rétegeké, és ez a kereseti különbségek növekedéséhez vezet 2002 és 2007 között. Ráadásul a növekvő különbség nemcsak a fő társadalmi rétegekre, hanem a belső társadalmi rétegekre is hatással van. A nem versenyképes piaci szektor keresete nem tudja utolérni az állami szektort és a versenyképes piaci szektort a keresetek növekedési ütemét tekintve. Ráadásul az ágazatok kereseti rangsora is változik. A versenyképes piaci szektor a felső három társadalmi réteg számára előnyösebb, míg az alsó két társadalmi réteg számára még mindig az állami szektor a legjobb.

Végezetül a vállalkozók és az önfoglalkoztatók órábéra jelentősen nőtt. A vállalkozói réteg 2007-ben majdnem a legmagasabb jövedelmű csoport, ami társadalmi státuszuk további emelkedését jelzi. A különböző társadalmi rétegek keresetmegoszlásának változásával együtt a nemek közötti keresetmegoszlás és a férfiak és nők közötti keresetösszehasonlítás is változik. A következő bekezdések a nemek közötti keresetek összehasonlítását és a 2002 és 2007 közötti változásokat tárgyalják.

4.2.2 A nemek közötti jövedelemeloszlás: Változások és kérdések

A nemek társadalmi rétegek szerinti megoszlásának és változásainak korábbi tárgyalása azt mutatja, hogy kiegyensúlyozott nemek aránya alakult ki, bár a női munkavállalók helyzete még mindig nem optimista. Ezzel a tendenciával ellentétben a nemek közötti kereseti különbségek összességében megnöttek. Ez a következtetés más kutatók, például Gustafsson és Li (2000), Maurer-Fazio és Hughes (2002), valamint Lorber (2005) megállapításait tükrözi, akik szintén úgy találják, hogy a nemek közötti kereseti különbség nőtt. Ez a jelenség azért következik be, mert a legtöbb társadalmi rétegben a férfiak keresete gyorsabban nő, mint a nőké, amint azt a 4.2. táblázat mutatja. Ezenkívül a nemek közötti keresetek összehasonlítása és a különböző

a nőkön mint csoporton belüli társadalmi rétegek néhány jellemzőt mutatnak, amelyeket az alábbiakban foglalunk össze:

Először is, a férfiak órabére gyorsabban nő, ami a nemek közötti szakadék növekedéséhez vezet. 2002-ben egyes társadalmi rétegekben, mint például az állami szektorban a szolgáltatóipari dolgozók társadalmi rétegében a nők dominálnak, és többet keresnek, mint férfi társaik. Azonban 2007-re elveszítik az elsőbbségi elbánást. Például 2002-ben, bár a nők aránya a tisztviselői és vezetői rétegben sokkal alacsonyabb, mint a férfiaké, a nők kereseti előnyben vannak, különösen a piaci szektorban. A nők órabére a versenyképes és a nem versenyképes piaci szektorban 9,2 és 6,5, ami magasabb, mint a férfiaké (8,5 és 6,4). Ugyanakkor 2007-ben a legjobban fizetett munkakörökben dolgozó nők csak a férfiakéhoz hasonló összeget keresnek. A 2002-es évhez képest a férfiak és nők közötti különbségek megnöttek, és ezek a körülmények a teljes társadalmi struktúrára érvényesek. A nők kereseti körülményei összességében romlanak.

Másodszor, a nemek közötti kereseti különbségek a különböző társadalmi rétegekben eltérőek. Mindkét évben a nemek közötti kereseti különbség nyilvánvaló az alsóbb társadalmi rétegekben. Az alsó két társadalmi réteget tekintve például a szolgáltatóipari dolgozók rétege a legnagyobb nemek közötti kereseti különbség 2007-ben, és a második legnagyobb 2002-ben. Az ipari fizikai dolgozók rétege a legsúlyosabb nemek közötti problémákkal küzd 2002-ben, és 2007-re alig történt javulás. Ez a megállapítás összhangban van Lorber (2005), Story (2005) és Chi és Li (2008) kutatási eredményeivel, akik közvetlenül a keresetek alapján osztják fel a csoportokat. Megállapítják, hogy a nemek közötti kereseti különbségek nagyobbak az alacsonyabb keresetű csoportokban, amit "ragadós padlóhatásként" (Booth, Francesconi és Frank 1998; Engberg 1999) titulálnak.

Emellett 2007-ben a nemek közötti kereseti különbségek a tisztviselők és a vezetők rétegében jelentősen megnöttek, ami azt mutatja, hogy az "üvegplafon-hatás" Kínában is jelentőssé válik. Ezt a metaforát

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZLÁS ÉS
NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

használta a

feministák a magasan teljesítő nők karrierjét gátló láthatatlan, de áthághatatlan akadályokra hivatkozva (Davies-Netzley 1998). Itt arra a jelenségre utal, hogy a kínai dolgozó nők, akik ugyanolyan magas karrierben vesznek részt, mint férfi társaik, nem tudják elérni ugyanazt a magas jövedelmet. Chi és Li (2008) kereseti tanulmányában az "üvegplafon-hatás" inkább a fejlett országokban, nem pedig a fejlődő országokban figyelhető meg. Ez a tanulmány azt mutatja, hogy az "üvegplafon-hatás" Kínában is megjelenik. A nemek közötti kereseti különbségek elemzését (a ragadós padlóhatás és az üvegplafon-hatás) és dekompozícióját a későbbi szakaszban tárgyaljuk.

Harmadszor, az állami és piaci szektor szintén hatással van a nemek közötti kereseti különbségre, de ellentétes eredményeket mutat a nem manuális és manuális társadalmi rétegek felosztásától függően. A felső három társadalmi rétegben a nemek közötti kereseti különbség kisebb a piaci szektorban, és a férfiak általában sokkal többet keresnek, mint a nők az állami szektorban. Az alsó két társadalmi rétegben azonban fordított a helyzet. Az ipari fizikai dolgozók és a szolgáltatóipari dolgozók esetében az állami szektorban a legkisebb a nemek közötti kereseti különbség, és a női munkavállalók számára előnyösebb. Chen, Démurger és Fournier (2005) kutatási eredményei is ugyanerre a következtetésre jutnak. Megállapítják, hogy az állami szektorban a női munkavállalók bérprémiumot kapnak, és a nőkkel szembeni diszkrimináció az állami vállalatoknál nem olyan jelentős, mint a nem állami vállalatoknál.

Az ok, amiért a nemek közötti kereseti különbség kisebb az állami szektorban, hasonló ahhoz az okhoz, amiért az állami szektorban a keresetek jobbak, mint a piaci szektorban az alacsonyabb társadalmi rétegekben. Amint azt korábban tárgyaltuk, a történelmi szocialista egalitárius ideológia és az intézményi tehetetlenség miatt az állami szektor hajlamos nagyobb védelmet nyújtani a kiszolgáltatott csoportoknak (Lee 2007). Emellett egy alternatív magyarázat a piaci szektorban tapasztalható nagyobb nemi megkülönböztetésben rejlik. A piaci környezetben érvényesülő profitmaximalizálási mechanizmus miatt a nem állami vállalatok nagyobb

hangsúlyt fektetnek a munkaképességre és a nőkre.

az üzleti teljesítményt, így a "nem" a munkavállaló munkaképességének feltételezésének mutatója (Wang és Cai 2008).

Negyedszer, a nők mint csoport jövedelmei sajátos megoszlást mutatnak. A férfiakéhoz képest a nők kereseteloszlása nagyobb szórást mutat. A nők legfelső csoportjának keresete magasabb lehet, mint a férfiaké, míg a legalsó csoport keresete sokkal alacsonyabb. A nők esetében például a legmagasabb kereseti réteg a vállalkozó, és az ő órabérük 2007-ben 29,7 volt. Ez a szám 4,4-szer magasabb, mint az ipari fizikai dolgozók rétegébe tartozó, nem versenyképes piaci szektorban dolgozó nőké. Ezzel szemben a férfiak esetében a legmagasabb és legalacsonyabb keresetű társadalmi rétegek közötti különbség 2,9-szer nagyobb.

Emellett a nők közötti kereseti különbségek az egyes főbb társadalmi rétegekben változatosabbak, ami egy másik szempontból a nők csoportjában a keresetek egyenlőtlenebb eloszlását jelzi. Ráadásul a kereseti eltérés a társadalmi osztályba sorolás csökkenésével nő. Minél alacsonyabb a társadalmi osztály, annál nagyobb az eltérés a keresetek tekintetében. A három alszektor (az állami, a versenyképes és a nem versenyképes piaci szektor) közötti kereseti eltérés az ipari fizikai dolgozók rétegében a legnagyobb, és az alacsonyabb társadalmi osztályokban nagyobb. Ez a jelenség a nők polarizáltabb helyzetét mutatja, és megerősíti az előző hipotézist.

Összefoglalva, bár a nők órabére 2002 és 2007 között nőtt, a növekedés üteme sokkal lassabb, mint a férfiaké. Ezért a nemek közötti kereseti különbségek összességében növekednek. Az egyes társadalmi rétegekre jellemző, hogy a nők 2007-re elveszítik kereseti előnyüket, még azokban a társadalmi rétegekben is, ahol 2002-ben még domináltak. Ezenkívül a nemek közötti kereseti különbség a társadalmi rétegek között változik. Az alacsonyabb társadalmi rétegeknél nagyobb a nemek közötti kereseti különbség. Mind az abszolút, mind a relatív alacsony keresetek biztosítják, hogy a kereseti környezet aggasztóbb az alacsonyabb társadalmi rétegekben élő nők számára.

Továbbá az állam és a piaci szektor is hatással van a nemek közötti kereseti különbségekre. A felső három társadalmi rétegben a piaci szektor előnyösebb a női munkavállalók számára, míg az alsóbb osztályba tartozó nők számára az állami szektor több prémiumot és védelmet nyújt. Végezetül a nők, mint csoport, nagyobb kereseti eltérést mutatnak, ami a keresetek egyenlőtlenebb eloszlását jelzi, és ez a bizonytalan helyzet jelentősebb a női munkavállalók alsó rétegei esetében.

Ezek a viták részletesen bemutatják a társadalmi osztályok megoszlását és a különböző társadalmi rétegek közötti jövedelmi különbségeket. Ezen túlmenően ezek az értekezések a társadalmi rétegződés, a keresetek és azok 2002 és 2007 közötti változásainak nemek szerinti összehasonlítására is kitérnek. A társadalmi rétegek nemek szerinti megoszlásának feltárása megerősíti a férfiak és nők közötti kiegyensúlyozott tendenciát. A nemek szerinti keresetek elemzése azonban ellentétes következtetést ad. E kérdések, különösen a társadalmi rétegződés és a keresetek nemek közötti egyenlőtlenségeinek további tisztázása érdekében a társadalmi rétegződésre és a keresetekre ható tényezőkkel foglalkozunk. A társadalmi rétegződésre ható olyan tényezőket, mint a régió, az életkor és az iskolai végzettség, a későbbi bekezdésekben tárgyaljuk először.

4.3 A NEMEK TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

4.3.1 Regionális különbségek a társadalmi rétegződésben

A gazdasági fejlődés nem volt kiegyensúlyozott Kína különböző régióiban (Fujita és Hu 2001). A gazdasági fejlődés és az ipari struktúra egyenlőtlenségei miatt a különböző régiókban a foglalkozási osztályozás feltételezhetően megváltozott. A Kínai Nemzeti Statisztikai Hivatal (NSBC) szerint 2002-ben a mintában szereplő tizenkét tartomány és település az egy főre jutó GDP tekintetében a következőképpen rangsorolt¹⁸ : Peking, Csiangszu,

¹⁸ Ebben az értekezésben az egy főre jutó GDP-t használják indexként a régiók gazdasági

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZLÁS ÉS NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

fejlettségének mérésére és összehasonlítására.

Guangdong, Liaoning, Hubei, Henan, Shanxi, Anhui, Chongqing, Sichuan, Yunnan és Gansu (lásd a 3. függelék¹⁹). 2007-ben a minta kiegészült Sanghajjal és Zhejianggal, ugyanakkor törölték Pekinget, Shanxi, Gansu, Yunnan és Liaoning tartományokat, így kilenc tartomány és település került be a mintába. Az egyes régiók társadalmi rétegződését és a nemek közötti összehasonlítást a 4.3. táblázat és a 4.4. táblázat mutatja be 2002-re és 2007-re vonatkozóan.

Jiangsu, Guangdong, Shanghai és Zhejiang általában a keleti parti régiók közé sorolható, ahol a gazdaság gyorsabban fejlődött, mint Kína központi és nyugati régióiban. Hubei, Henan, Anhui és Shanxi a központi régióknak, Szecsuán, Csungking, Jünnan és Gansu pedig a nyugati régióknak tekinthetők. A 4.3. táblázatban látható, hogy 2002-ben valamennyi tartomány és település esetében a nemek közötti aránykülönbségek a tisztviselők és a vezetők fő rétegében a legnagyobbak, és ez különösen Jiangsu esetében igaz, ahol a nemek közötti arány a legmagasabb.

A hivatásos és a tisztviselők fő rétegei esetében a nemek aránya a nyugati tartományok kivételével a legtöbb régióban nagyon hasonló. Más területektől eltérően, Yunnanban több férfi, mint nő vesz részt a hivatalnoki foglalkozásban, és a nemek aránya a szakemberek között sokkal magasabb Sichuanban és Chongqingben. Ami az alsó két fő társadalmi réteget illeti, az ipari fizikai dolgozók rétegében magasabb a nemek aránya, és sokkal alacsonyabb a nemek aránya a szolgáltatóipari dolgozók rétegében. Ezek az eredmények ráadásul a legtöbb régióra vonatkoznak.

A különböző régiók közötti társadalomszerkezeti átmenet összehasonlítása érdekében a 2007-ben újra felmért tartományokra és településekre hivatkozunk. Ezek Jiangsu, Guangdong, Hubei, Henan, Anhui, Chongqing, Chongqing, Jiangsu, Guangdong, Hubei, Henan, Anhui és Chongqing.

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZLÁS ÉS NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

¹⁹ A 3. függelék a kínai tartományok és települések GDP-jét és az egy főre jutó GDP-t tartalmazza 2002-ben és 2007-ben.

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZTLÁS ÉS
NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

4.3. táblázat A nemek társadalmi rétegződésének összehasonlítása (arány) és a regionális egyenlőtlenségek, 2002

Társadalmi réteg	Bei Jing	Jiang Su	Guang Dong	Liao Ning	Hu Bei	He Nan	Shan Xi	An Hui	Chong Qing	Si Chuan	Yun Nan	Gan Su
I Tisztviselő és menedzser	2.7	5.6	2.5	3.6	2.2	3.4	2.7	3.8	2.8	4.6	3.1	4.1
I 1 Állami szektor	1.5	5.4	2.7	2.9	2.3	2.7	2.3	3.1	2.4	5.1	3.7	3.9
I 2 Versenypiaci ágazat	9.6	4.4	3.1	7.5	3.8	7.3	5.8	7.8	3.6	9.0	2.2	10.1
I 3 Versenyképtelen piaci ágazat	3.1	8.5	1.9	3.1	1.3	3.4	2.9	2.8	3.2	2.4	2.8	2.4
II Szakmai	0.9	1.0	0.7	1.0	0.9	0.8	0.8	0.9	1.2	1.3	0.8	0.8
II 1 Állami szektor	0.7	0.8	0.7	0.7	0.9	0.7	0.8	0.6	0.9	0.9	0.8	0.9
II 2 Versenypiaci ágazat	1.0	1.4	1.4	1.5	0.9	1.2	1.1	1.6	5.4	1.6	1.3	1.0
II 3 Versenyképtelen piaci ágazat	1.1	1.5	0.5	1.4	1.0	1.0	0.4	1.4	0.9	1.9	0.8	0.5
III Hivatalnok	0.6	0.8	0.7	0.8	0.8	0.9	0.9	0.7	0.7	0.6	1.1	0.6
III 1 Állami szektor	0.6	0.8	1.2	0.9	1.4	1.2	0.8	1.0	0.7	0.9	1.0	0.7
III 2 Versenypiaci ágazat	1.0	0.8	0.5	1.2	0.4	0.5	0.8	0.9	0.9	0.2	1.8	0.6
III 3 Versenyképtelen piaci ágazat	0.3	0.7	0.6	0.5	0.6	0.6	1.2	0.5	0.6	0.6	1.0	0.4
IV Ipari fizikai munkás	2.4	1.1	1.4	2.1	1.3	1.2	1.5	1.2	1.9	1.4	1.0	1.2
IV 1 Állami szektor	1.7	1.3	1.7	2.1	1.7	1.7	1.4	1.7	3.6	2.0	0.9	1.6
IV 2 Versenypiaci ágazat	2.9	1.6	1.3	2.5	1.5	1.3	2.1	1.4	2.4	1.4	1.0	1.4
IV 3 Versenyképtelen piaci ágazat	2.0	0.8	1.3	1.7	1.0	1.0	1.0	0.9	1.0	1.3	1.0	0.8
V Szolgáltatóipari dolgozó	0.5	0.5	0.8	0.3	0.5	0.4	0.4	0.3	0.2	0.6	0.5	0.6
V 1 Állami szektor	0.4	1.5	0.9	0.7	0.6	0.2	0.3	0	0	1.4	0.7	0.3
V 2 Versenypiaci ágazat	0.5	1.9	0.8	0.1	0.5	0.5	0.5	0.6	0.8	0.5	0.9	0.3
V 3 Versenyképtelen piaci ágazat	0.6	0.4	0.8	0.3	0.5	0.4	0.4	0.3	0.2	0.5	0.4	0.7
Vállalkozó//2			.6						0	1.6	1.8	0.4
Önfoglalkoztatók2			.60.81.4		01.70.4//				0.6	0.8	0.7	1.3
Összesen	1.1	1.3	1.1	1.4	1.2	1.2	1.4	1.4	1.2	1.2	1.1	1.3
Férfiak összesen=5,674, nők összesen=4,563	959	842	418	997	913	1034	681	1096	575	856	881	985

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2002.

Megjegyzés: 1. A táblázatban szereplő számok a férfiak és a nők arányára vonatkoznak.

2. A "/" azt jelenti, hogy a mintában szereplő nők száma nulla.

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZLÁS ÉS NEMEK KÖZÖTTI
EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

4.4. táblázat A nemek társadalmi rétegződésének összehasonlítása (arány) és a regionális
egyenlőtlenségek, 2007

Társadalmi réteg	Shang Hai	Zhe Jiang	Jiang SuGuangDon g	Hu BeiAnHui	He Nan	Chong Qing	Si Chuan
I Tisztviselő és menedzser	1.8	2.5	3.21.8	3.72.1	1.8	1.1	2.3
I 1 Állami szektor	2.5	2.7	1.81.2	2.41.8	1.8	0.7	1.9
I 2 Versenypiaci ágazat	3.2	0.8	/3.3	/3.0	6.5	2.8	9.0
I 3 Versenyképtelen piaci ágazat	0.5	3.2	3.22.2	4.12.2	0.8	1.4	2.4
II Szakmai	1.2	1.2	1.11.1	0.91.3	1.1	1.4	1.4
II 1 Állami szektor	0.9	0.8	1.20.7	0.71.1	0.9	1.2	1.1
II 2 Versenypiaci ágazat	1.5	2.6	1.01.8	0.91.9	1.5	1.4	2.1
II 3 Versenyképtelen piaci ágazat	1.4	1.2	1.21.2	1.71.2	1.4	1.7	1.8
III Hivatalnok	0.8	0.7	0.90.8	0.80.9	0.9	0.9	0.7
III 1 Állami szektor	0.7	0.8	0.81.2	0.81.1	1.2	1.2	0.8
III 2 Versenypiaci ágazat	1.0	0.9	1.20.7	1.10.9	0.8	0.7	0.5
III 3 Versenyképtelen piaci ágazat	0.8	0.6	0.90.6	0.60.7	0.7	0.7	0.7
IV Ipari fizikai munkás	2.6	1.4	1.72.0	3.31.4	1.3	1.8	1.7
IV 1 Állami szektor	2.5	2.4	0.71.5	3.00.7	2.5	2.8	2.5
IV 2 Versenypiaci ágazat	2.4	2.4	1.91.8	3.11.6	1.3	2.6	1.4
IV 3 Versenyképtelen piaci ágazat	4.3	0.9	1.62.6	4.01.5	1.1	1.1	1.8
V Szolgáltatóipari dolgozó	0.5	0.6	0.50.7	0.60.6	0.8	0.7	0.6
V 1 Állami szektor	1.2	0.8	0.70.4	1.30.7	0.9	0.7	0.7
V 2 Versenypiaci ágazat	0.9	0.4	0.60.7	0.81.0	0.5	1.0	0.8
V 3 Versenyképtelen piaci ágazat	0.4	0.6	0.40.7	0.50.5	0.8	0.6	0.6
Vállalkozó	2.1	7.0	5.22.0	1.12.2	2.2	4.0	0.4
Az önfoglalkoztatók	1.9	1.6	1.01.4	1.00.8	0.9	1.0	0.9
Összesen	1.4	1.3	1.41.3	1.31.3	1.2	1.2	1.2
Összesen Férfiak=4,058 Nők= 3,141	1,159	810	791783	570805	888	562	831

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2007.

Megjegyzés: 1. A táblázatban szereplő számok a férfiak és a nők arányára vonatkoznak.
2. A "/" azt jelenti, hogy a mintában szereplő nők száma nulla.

és Szecsuan. A legtöbb nemek aránya a tisztviselők és a vezetők fő rétegében jelentősen csökken, kivéve a 2007-ben kibővült Hubeit. Ezenkívül Hubei az ipari fizikai dolgozók rétegében is a nemek arányának növekedését tapasztalja. Ez a bővülés azonban más régiókban is megfigyelhető az ipari szerkezet átalakulása miatt, csak kisebb mértékben. A legtöbb régióban a nemek aránya más rétegekben, mint például a szakmai, a tisztviselői és a szolgáltatóipari dolgozók esetében kiegyenlítődik.

Összefoglalva, a különböző régiókban a foglalkozási osztályozásban feltételezett egyenlőtlenségeket az adatok nem mutatják ki. A foglalkozási besorolás, valamint a társadalmi rétegződés és a társadalmi átalakulás tekintetében nincsenek egyértelmű és jelentős regionális különbségek. A regionális egyenlőtlenségek külső és makroszintű tényezőnek tekinthetők, amelyek hatással lehetnek az egyén társadalmi rétegződésére. Ezzel szemben néhány egyéni és mikroszintű tényező, mint például az életkor és az iskolai végzettségbeli különbségek, szintén hatással lehetnek a társadalmi rétegződésre. A későbbi szakaszok részletesen bemutatják, hogy az egyének társadalmi rétegződésére hogyan hat az életkoruk és az iskolai végzettségük, és különösen e hatások nemek közötti különbségei.

4.3.2 Életkori különbségek a társadalmi rétegződésben

Az egyén életesélyei az idők során alakulnak, és a történelmi események és az állami politikák befolyásolják őket. A Kínai Népköztársaság (KNK) történetében az egyetemi felvételi vizsga eltörlése és a kulturális forradalom intenzíven befolyásolta az egyén sorsát az oktatási lehetőségeken, a munkahelyi mobilitáson és a bürokratikus előléptetésen keresztül (Zhou 2004). Ennek megfelelően az ezt követő események, mint például a nyitás politikája, a piac átfogó és mélyreható fejlesztése, az iparágak korszerűsítése, az állami vállalatok helyreállítása és a munkavállalók tömeges elbocsátása szintén hatással voltak az egyén életesélyeire, és megváltoztatták azokat. Ezek az események biztosították, hogy a különböző korosztályok különböző történelmi lehetőségekkel szembesültek és

választási lehetőségek. Így az életkor az egyén életesélyeit jelentősen befolyásoló tényezővé vált, különösen a tömeges társadalmi átalakulás időszakájában.

Először is, az "Államtanács ideiglenes eljárásai a munkavállalók nyugdíjkorhatáráról"²⁰ szerint a kínai férfi munkavállalók 60 évesen, a női munkavállalók 50 évesen, a női tisztviselők pedig 55 évesen mennek nyugdíjba. Feltehetően e szabályozás miatt a női munkavállalók átlagéletkora sokkal fiatalabb, mint a kínai munkaerőpiacon dolgozó férfi társaiké. Ezt a jelenséget a 2002-es és 2007-es CHIP-felmérések adatai is megerősítik. Minden társadalmi rétegben a férfiak átlagéletkora idősebb, mint a nőké, amint azt a 4.5. táblázat mutatja.

Továbbá, kétségtelenül a köztisztviselők és más alkalmazottak eltérő nyugdíjkorhatárával összefüggésben, a legmagasabb átlagéletkor a tisztviselők és a vezetők társadalmi rétegében csökken, mind a férfiak, mind a nők esetében. Ezen túlmenően, ha az alszektorokat tekintjük, az állami szektorban az átlagéletkor minden egyes fő társadalmi rétegben magasabb, mint a piaci alszektorokban. Ennek oka az, hogy a piaci szektorba több új belépő lép be a piac fejlődése és a magángazdaság növekedése miatt. Ugyanezzel a magyarázattal magyarázható az átlagéletkor változása a különböző társadalmi rétegekben 2002 és 2007 között.

Ezen túlmenően a felső két társadalmi réteg, a tisztviselők és vezetők, valamint a szakemberek esetében a fiatalabb belépési életkor tendenciája figyelhető meg. Ezzel szemben az átlagéletkor az alsó társadalmi rétegek, különösen az

²⁰ A jelenlegi törvényes nyugdíjkorhatárt Kínában az 1951-ben hatályba lépett "Munkaügyi biztosítási rendelet" alapján alakították ki, amely szerint a törvényes nyugdíjkorhatár férfiak esetében 60 év, nők esetében 50 év. Később, 1955-ben a női tisztviselők törvényes nyugdíjkorhatárát 55 évre halasztották az "Állami szervek személyzetének nyugdíjazására vonatkozó ideiglenes intézkedések" értelmében. Később, 1978. május 24-én a Nemzeti Népi Kongresszus Államtanácsának Állami Tanácsának 104. számú, a munkavállalók nyugdíjkorhatáráról szóló ideiglenes eljárásait a Nemzeti Népi Kongresszus Állandó

Bizottságának ötödik konferenciájának második ülésén hagyták jóvá, amely a törvényes nyugdíjkorhatárt a férfi munkavállalók esetében 60 évnél, a női dolgozók esetében 50 évnél, a női tisztviselők esetében pedig 55 évnél magasabbra állapítja meg.

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZLÁS ÉS
NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

4.5. táblázat Az életkor, az iskolai végzettség és a társadalmi rétegződés nemek szerinti
összehasonlítása, 2002 és 2007

Társadalmi réteg	Kor				Iskoláztatás éve			
	2002		2007		2002		2007	
	Férfi	Női	Férfi	Női	Férfi	Női	Férfi	Női
I Tisztviselő és menedzser	45.7	42.6	44.4	39.5	13.1	13.1	13.2	13.6
I 1 Állami szektor	45.1	42.7	44.6	40.3	13.7	13.6	13.6	13.9
I 2 Versenypiaci ágazat	46.5	40.2	43.9	34.7	12.7	12.8	12.7	13.8
I 3 Versenyképtelen piaci ágazat	46.5	44.0	44.2	39.3	12.1	12.1	12.9	12.6
II Szakmai	41.4	38.4	40.3	37.4	13.5	13.2	13.4	13.6
II 1 Állami szektor	41.8	38.5	41.3	37.7	13.9	13.5	14.0	14.0
II 2 Versenypiaci ágazat	41.4	39.1	39.1	37.1	13.1	12.8	13.4	13.4
II 3 Versenyképtelen piaci ágazat	40.4	37.5	40.3	37.1	12.8	12.6	12.4	12.9
III Hivatalnok	41.0	39.1	41.7	37.8	12.2	12.2	12.5	12.9
III 1 Állami szektor	40.4	39.1	41.7	38.6	12.9	12.6	13.0	13.1
III 2 Versenypiaci ágazat	42.1	38.4	42.1	35.3	11.9	12.1	12.4	13.1
III 3 Versenyképtelen piaci ágazat	41.3	39.6	41.5	38.5	11.3	11.7	11.8	12.5
IV Ipari fizikai munkás	41.6	38.9	43.1	39.8	9.9	10.0	10.6	10.5
IV 1 Állami szektor	42.5	39.9	43.2	38.7	10.2	10.6	10.9	11.7
IV 2 Versenypiaci ágazat	42.1	38.7	43.0	39.4	10.0	10.2	10.6	10.8
IV 3 Versenyképtelen piaci ágazat	40.6	38.7	43.1	40.7	9.7	9.5	10.4	9.7
V Szolgáltatóipari dolgozó	39.4	38.5	40.8	38.7	10.4	10.4	11.2	10.7
V 1 Állami szektor	44.4	40.7	42.1	37.5	9.8	10.3	12.4	11.8
V 2 Versenypiaci ágazat	36.3	35.1	38.9	37.8	10.9	11.2	12.0	11.4
V 3 Versenyképtelen piaci ágazat	39.2	38.6	41.1	39.0	10.4	10.3	10.8	10.4
Vállalkozó	42.8	42.5	40.5	35.2	11.2	10.9	11.2	11.3
Az önfoglalkoztatók	40.8	38.7	42.0	40.6	9.3	9.0	10.1	9.2
Összesen	41.8	38.9	41.7	38.4	11.5	11.4	12.0	11.9

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2002 és 2007.

Megjegyzés: 1. A táblázatban szereplő értékek évek.

2. 2002-ben a férfiak teljes létszáma 5 674, a nők 4 563; 2007-ben a férfiak teljes létszáma 4 058, a nők 3 141.

ipari fizikai munkás 2007-ben. Tekintettel arra, hogy a mintát véletlenszerűen választották ki, ezek a változások azért következnek be, mert az új belépők nagyobb hányada áramlik át a magasabb szociális foglalkozásokba, mint korábban bármikor. Eközben az alacsonyabb foglalkozások, különösen az ipari fizikai munkások esetében az új munkaerő befogadására való képesség nem olyan nagy, mint korábban. Ez az iparágak felértékelődésének és a terciér ipar prosperálásának következménye.

Ezenfelül ez a felfelé irányuló személyzeti áramlás jelentősebb az újonnan belépő női munkavállalók esetében. Ezt igazolja a különböző társadalmi rétegekben élő férfiak és nők életkorának összehasonlítása. A nemek közötti korkülönbség a társadalmi osztályok rendjének megfelelően növekszik. Minél magasabb a társadalmi rend, annál nagyobb a korkülönbség a férfiak és a nők között. Ez az adatelemzési eredmény részben annak köszönhető, hogy a felső társadalmi rétegekben kisebb a női munkavállalók eredeti aránya, így az új belépők száma könnyebben hat rá. Azonban ezt kombinálva a nemek közötti társadalmi rétegződés kiegyensúlyozott tendenciájáról szóló korábbi vitával, nem nehéz arra a következtetésre jutni, hogy a felsőbb foglalkozási kategóriákban minden eddiginél több női munkavállaló vesz részt.

Ráadásul ez a nemek közötti korkülönbség 2002 és 2007 között növekedést mutat, ami azt mutatja, hogy ez a tendencia 2001-ig gyorsult, és több új női belépő jelenik meg a felső társadalmi rétegekben. Számos oka van annak, hogy a fiatalabb nők közül miért lépnek be a felsőbb foglalkozásokba a mérlegen kívüli számban. Például a kínai gazdasági fejlődéssel a kapcsolódó kereskedelmi ágazatokban és iparágakban egyre nagyobb szükség van a magasabb szintű munkaerőre. Emellett a női munkavállalók iskolázottsági szintje javul, és humán tőkéjük felértékelődött. Minden eddiginél több nő pályázik ugyanolyan képzettséggel a magasabb foglalkozási pozíciókba, mint a férfiak, és amikor felveszik őket, a nemek aránya kiegyenlítődik. A férfiak és nők képzettségi szintjének javulását a későbbi bekezdésekben tárgyaljuk.

4.3.3 Oktatási egyenlőtlenségek a társadalmi rétegződésben

A 4.5. táblázat jobb oldala a különböző társadalmi rétegek iskolai végzettségi éveinek összehasonlítását, valamint a 2002 és 2007 közötti változásokat mutatja. Először is, mindkét évben megfigyelhető a nem fizikai és fizikai dolgozók közötti iskolázottsági különbség. Az átlagos iskolai végzettségi évek száma több mint 12 év a tisztviselők és vezetők, a szakemberek és a hivatalnokok társadalmi rétegei esetében. Ezek a jelenségek arra utalnak, hogy a legtöbb egyén legalább középiskolai végzettséggel és magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik. Ezzel szemben a fizikai dolgozók iskolai végzettsége sokkal alacsonyabb, különösen az ipari fizikai dolgozók esetében. A legalacsonyabb iskolázottsági szint az ipari fizikai dolgozók rétegében jelenik meg, ami annak köszönhető, hogy ez a réteg egyre nehezebben vonzza az új belépőket, akiknek az iskolai végzettsége sokat javult.

Az újonnan belépők esetében az oktatásban elért javulás tartósan fennmaradt. 1986 óta, amikor a kilencéves tankötelezettség politikáját bevezették, a diákoknak legalább a középiskola alsó tagozatáig be kell fejezniük az oktatást. Ezen túlmenően, mivel a gazdasági reformok után az oktatás megtérülési rátája nőtt (Psacharopoulos 1994), és a háztartások jövedelmei is növekedtek, a következő generáció oktatására fordítandó többletpénzek befektetésének képessége és hajlandósága is minden korábbinál nagyobb lett. A családi jövedelemnek az oktatásba való beiratkozásra gyakorolt pozitív hatását számos tanulmány igazolta, például Acemoglu és Pischke (2001), Yeung, Linver és Brooks-Gunn (2002). Ez a tapasztalat Kínában is megismétlődik.

Másodszor, a nők képzettsége gyorsabban javul, mint a férfiaké, azzal a feltétellel, hogy az iskolai évek száma mind a férfiak, mind a nők esetében nőtt. Az egygyermekes politika 1981-es bevezetése óta a közvetlen eredmény az lett, hogy bár a fiúkat "hagyományosan" előnyben részesítették, a háztartások felében a lány lett az oktatási beruházások egyetlen célpontja (Fong 2002; Milwertz 1997). Ez az egyetlen lány monopolizálta az összes családi erőforrást, így a lányoknak a fiúkhoz hasonló esélyük volt arra, hogy

oktatás megszerzése (Fong 2002; Rosenzweig és Zhang 2009). Ez a nemek közötti egyenlőtlenségek csökkenéséhez vezetett az iskolai végzettség tekintetében.

Ezenkívül, mivel kutatásom a nem mezőgazdasági népességre összpontosít, akikre a szigorúbb "egygyermekes politika" vonatkozott, a nemek közötti különbség csökkenése az oktatásban jelentősebb. Kína egyes vidéki területein, ha az elsőszülött baba lány, a pár kérvényezheti a második gyermek vállalását (Short és Zhai 1998). Ez a második gyermek versenyez az elsőszülöttel a vidéki háztartások korlátozott erőforrásaiért. Ha a második gyermek fiú, ez az "erőforrás-foglalás" hatás még nyilvánvalóbb (ibid.). Ezért a nemek közötti oktatási problémák vidéken súlyosabbak, mint a városokban. A 2002-es és 2007-es városi adatok megerősítik ezt a tényt, miszerint a nemek közötti különbség az iskolázottsági évek tekintetében már csekély.

Harmadszor, bár a nemek közötti általános egyenlőtlenségek az oktatásban csökkennek, a nemek közötti különbségek a különböző társadalmi rétegekben 2002 és 2007 között változnak. Több képzett nő vesz részt a felső három foglalkozásban, ami azt eredményezi, hogy átlagos iskolai éveik száma még magasabb, mint a férfiaké. Amint a 4.5. táblázat jobb oldalán látható, a felső három társadalmi rétegben, a tisztviselő és vezető, a szakember és a hivatalnok rétegben dolgozó nők iskolai éveik 2007-ben magasabbnak bizonyultak, mint férfi társaiké. Ez az esemény összekapcsolódik az életkori vitával, és azt mutatja, hogy a felsőbb foglalkozásokba a felsőfokú végzettséggel felvértezett új női belépők kerülnek.

A magasabb iskolai végzettség nagyobb segítséget nyújt a női munkavállalók számára a magasabb foglalkozásokba való belépéshez. A felsőbb társadalmi rétegek iskolázott nőivel ellentétben azonban az alacsonyabb iskolai végzettségű női munkavállalók inkább az alacsonyabb foglalkozásokra korlátozódnak. Ezt a jelenséget megerősíti a megnövekedett nemek közötti oktatási különbség az alacsonyabb társadalmi rétegekben,

például az ipari fizikai dolgozók és a szolgáltatóipari dolgozók körében. Ezek a viták azt a következtetést vonják le, hogy a fiatalabb és magasabb iskolai végzettségű nők képesek megszerezni

a magasabb társadalmi rétegekhez való hozzáférés, különösen más nőkhöz képest. E feltételezés tesztelése és annak további vizsgálata érdekében, hogy az életkor és az iskolai végzettség hogyan hat a nők társadalmi rétegződésére, a mintát korcsoportok szerint hat csoportra osztom. Az eredményeket a következő bekezdésekben tárgyaljuk.

A társadalmi rétegződés és a különböző korcsoportok közötti iskolai végzettségi évek feltételeit a 4.6. és a 4.7. táblázat mutatja be 2002-re és 2007-re vonatkozóan. Először is, mindkét évben a 35 évnél fiatalabb női munkavállalók száma nagyobb, mint férfi társaiké; minél fiatalabb a csoport, annál feltűnőbb ez a jelenség. Ezzel szemben a 35 évnél idősebb csoportok esetében a férfi munkavállalók létszámukat tekintve felzárkóznak, és a nemek közötti mennyiségi különbség az 50-60 éves korcsoportban éri el a csúcspontját, mivel a férfiak és a nők nyugdíjba vonulási korhatára eltérő.

Másodszor, ami a nemek oktatását illeti, a különböző korcsoportokban a férfiak és nők iskolai éveinek összehasonlítása a nők folyamatos és rendületlen iskolázottsági javulását mutatta. Mindkét évben a legidősebb csoporttól (50-60 évesek) a legfiatalabb csoportig (30 év alattiak) fokozatosan csökkent a nemek közötti oktatási különbség, amint azt a 4.6. és a 4.7. táblázat alján látható. 2002-ben a legfiatalabb csoportban a férfiak és a nők iskolai végzettsége már rendkívül közel volt egymáshoz. Ezt követően 2007-ben a nők felzárkóztak, és iskolai éveik száma (13,7 év) 0,1 évvel haladta meg a férfiakét²¹. A nők iskolai végzettségének javulása a foglalkozási besorolásban való előrelépésüket eredményezte. Bár a férfiakhoz képest még mindig volt lemaradásuk, a tisztviselők és a vezetők társadalmi rétegében való részesedésük,

²¹ A 30 év alattiak csoportja kizárhatja a népesség egy részét, akik még mindig doktori fokozatot szereznek. Mivel a kínai oktatási rendszerben az általános iskola öt vagy hat év, majd három év a középiskola, három év a felső középiskola, négy év az alapfokozat, három év általában a mesterfokozat, és három vagy négy év a doktori fokozat megszerzéséhez. Ha az összes tanévet összeadjuk, és feltételezzük, hogy valaki hatévesen, megszakítás nélkül jár iskolába, akkor a doktori fokozatot általában 28 vagy 29 évesen fejezi be. Ha valaki egy vagy két évet dolgozott, mielőtt megkezdte volna a mester- vagy doktori tanulmányait,

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZLÁS ÉS NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

akkor 30 éves korában még mindig az oktatásban lehet.

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZTLÁS ÉS NEMEK KÖZÖTTI
EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

4.6. táblázat A társadalmi rétegződés, az iskolai végzettség és a különböző korcsoportok közötti keresetek nemek szerinti összehasonlítása, 2002

Társadalmi réteg	<=30		30-35		35-40		40-45		45-50		50-60		Összesen	
	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.
I Tisztviselő és menedzser	2.7	2.7	9.5	2.0	15.6	4.6	15.4	6.2	18.0	6.4	22.9	9.0	15.0	4.8
I 1 Állami szektor	1.6	1.5	5.8	1.1	10.2	3.2	8.2	4.1	10.1	3.1	11.1	5.5	8.3	2.9
I 2 Versenypiaci ágazat	0.7	0.5	2.2	0.8	3.7	0.6	3.2	0.9	4.3	1.3	7.1	0.3	3.8	0.8
I 3 Versenyképtelen piaci ágazat	0.4	0.7	1.5	0.1	1.7	0.8	3.9	1.2	3.5	2.0	4.7	3.2	2.8	1.1
II Szakmai	20.4	22.9	24.0	27.6	22.6	22.3	18.0	19.4	16.8	19.8	19.9	23.0	20.0	22.3
II 1 Állami szektor	9.0	14.3	11.3	16.1	12.3	12.1	10.1	9.1	9.2	13.0	9.4	17.2	10.2	13.1
II 2 Versenypiaci ágazat	6.2	2.8	6.2	4.8	5.0	4.7	3.7	4.7	4.6	2.9	5.7	3.5	5.1	4.0
II 3 Versenyképtelen piaci ágazat	5.2	5.8	6.6	6.7	5.3	5.5	4.2	5.5	2.9	3.9	4.8	2.3	4.7	5.2
III Hivatalnok	21.1	24.3	19.8	21.8	18.0	22.7	16.7	22.4	15.2	23.4	16.9	28.5	17.6	23.3
III 1 Állami szektor	11.3	10.6	12.9	11.0	10.0	9.5	8.1	9.9	6.3	7.8	8.7	15.7	9.2	10.2
III 2 Versenypiaci ágazat	4.4	5.8	3.3	4.5	2.9	5.2	3.1	5.5	3.6	4.9	4.4	3.2	3.6	5.0
III 3 Versenyképtelen piaci ágazat	5.4	8.0	3.6	6.3	5.1	8.1	5.4	7.0	5.3	10.7	3.8	9.6	4.8	8.1
IV Ipari fizikai munkás	33.4	17.7	30.9	25.7	29.7	27.3	35.1	26.2	35.8	23.3	29.4	10.8	32.4	23.2
IV 1 Állami szektor	5.0	2.0	4.8	3.6	3.9	3.8	5.5	3.7	6.4	3.8	5.5	2.3	5.2	3.3
IV 2 Versenypiaci ágazat	16.2	7.6	13.2	11.4	13.7	10.9	16.8	12.2	19.7	7.9	15.2	4.9	16.0	9.7
IV 3 Versenyképtelen piaci ágazat	12.2	8.1	12.9	10.8	12.1	12.5	12.9	10.3	9.7	11.6	8.7	3.5	11.2	10.2
V Szolgáltatóipari dolgozó	17.3	28.4	9.7	18.1	8.8	18.2	10.3	21.7	9.4	22.4	7.4	25.9	10.1	21.9
V 1 Állami szektor	0.7	1.2	0.7	1.6	0.4	1.4	1.0	1.8	0.7	1.4	1.3	2.9	0.8	1.6
V 2 Versenypiaci ágazat	2.2	3.2	1.5	2.0	0.7	1.8	0.9	1.0	0.9	1.2	0.3	0.9	1.0	1.8
V 3 Versenyképtelen piaci ágazat	14.5	24.0	7.5	14.5	7.7	14.9	8.4	18.8	7.9	19.8	5.9	22.1	8.4	18.6
Vállalkozó	0.4	0.1	0.7	0.1	0.7	0.4	0.1	0.1	0.8	0.8	0.7	0	0.6	0.3
Az önfoglalkoztatók	4.7	3.9	5.5	4.8	4.7	4.5	4.5	4.1	4.2	4.0	2.8	2.9	4.3	4.2
Összesen N.	745	814	729	758	1,040	991	925	887	1,158	769	1,077	344	5,674	4,563
Órabér (¥)	4.8	4.3	5.7	5.2	6.3	5.3	6.4	5.5	6.4	5.8	7.1	6.3	6.2	5.3
Iskoláztatás éve	12.7	12.6	12.4	12.0	12.1	11.4	11.2	10.8	10.7	10.5	10.9	10.8	11.5	11.4

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2002

Megjegyzés: 1. A társadalmi rétegződés táblázatában szereplő értékek százalékos (%) értékek az egyes korcsoportokban.

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JOVEDELEMELOSZTÁS ÉS

2. A jelenlegi egység a kínai jüan NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

4.7. táblázat A társadalmi rétegződés, az iskolázottság és a különböző korcsoportok közötti keresetek nemek szerinti összehasonlítása, 2007

	<=30		30-35		35-40		40-45		45-50		50-60		Összesen	
	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.
I Tisztviselő és menedzser	4.2	4.3	9.2	4.2	8.5	4.2	12.4	5.3	9.7	4.4	11.7	6.0	9.4	4.6
I 1 Állami szektor	1.9	2.2	5.2	2.3	3.9	3.1	7.8	3.9	5.4	3.7	6.1	3.4	5.1	3.0
I 2 Versenypiaci ágazat	1.2	1.0	1.9	0.2	2.5	0.4	2.8	0.7	2.1	0	2.7	0.3	2.2	0.5
I 3 Versenyképtelen piaci ágazat	1.2	1.1	2.3	1.7	2.2	0.7	2.2	0.9	2.4	0.7	3.0	2.4	2.2	1.2
II Szakmai	25.9	22.9	29.6	24.1	28.4	22.0	22.7	15.1	18.4	13.5	18.7	21.5	23.5	20.1
II 1 Állami szektor	8.2	11.3	10.2	11.1	13.5	13.3	10.6	7.8	7.8	6.3	8.0	12.1	9.6	10.4
II 2 Versenypiaci ágazat	10.6	5.8	11.2	7.3	9.6	5.7	6.3	3.4	5.9	4.0	5.8	5.0	8.0	5.3
II 3 Versenyképtelen piaci ágazat	7.0	5.8	8.3	5.8	5.4	2.9	5.8	3.9	4.7	3.3	5.0	4.4	5.9	4.4
III Hivatalnok	23.6	30.5	21.0	24.1	17.9	22.5	18.9	23.1	21.7	27.9	22.5	24.2	21.1	25.6
III 1 Állami szektor	9.2	9.8	9.2	7.7	6.3	8.8	8.7	9.0	10.6	11.4	8.3	10.4	8.7	9.4
III 2 Versenypiaci ágazat	5.9	10.3	6.5	5.9	4.8	5.2	3.8	4.6	4.9	5.1	6.9	3.0	5.6	6.2
III 3 Versenyképtelen piaci ágazat	8.5	10.3	5.2	10.5	6.8	8.5	6.3	9.5	6.3	11.4	7.3	10.7	6.9	10.1
IV Ipari fizikai munkás	13.1	6.5	16.5	9.2	16.1	11.8	18.3	13.1	22.9	14.7	20.0	6.7	17.9	10.3
IV 1 Állami szektor	1.0	0.8	1.9	0.6	2.2	2.3	1.8	0.5	1.4	1.6	2.3	0.3	1.8	1.1
IV 2 Versenypiaci ágazat	7.9	3.7	10.0	5.4	8.0	5.5	10.9	6.8	11.6	8.1	11.8	3.0	10.1	5.4
IV 3 Versenyképtelen piaci ágazat	4.2	1.9	4.6	3.3	5.9	4.0	5.5	5.8	9.9	4.9	5.9	3.4	5.9	3.8
V Szolgáltatóipari dolgozó	28.2	30.9	13.7	30.8	17.5	31.7	17.6	35.4	18.4	34.0	20.2	31.5	19.6	32.4
V 1 Állami szektor	2.9	3.7	1.2	4.0	2.8	2.4	1.8	3.1	1.7	2.8	3.1	3.0	2.4	3.2
V 2 Versenypiaci ágazat	5.8	4.7	3.7	4.0	2.3	6.2	2.2	4.3	2.4	3.3	2.8	4.7	3.2	4.6
V 3 Versenyképtelen piaci ágazat	19.5	22.5	8.7	22.8	12.4	23.0	13.3	27.9	14.1	27.9	14.2	23.8	14.0	24.5
Vállalkozó	1.0	1.1	2.3	1.2	4.0	1.0	1.8	0.9	1.6	0.5	1.1	0	1.9	0.9
Az önfoglalkoztatók	4.2	3.9	7.7	6.3	7.6	6.9	8.3	7.1	7.3	5.1	5.8	10.1	6.7	6.2
Összesen N.	696	725	520	522	647	578	652	588	576	430	967	298	4,058	3,141
Órabér (¥)	15.0	12.4	17.2	13.6	17.3	12.4	15.8	11.0	15.1	10.0	15.0	11.8	15.8	12.0
Iskoláztatás éve	13.5	13.7	13.4	12.8	12.5	11.7	11.8	10.9	11.1	10.7	10.5	10.0	12.0	11.9

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2007.

Megjegyzés: 1. A társadalmi rétegződés táblázatában szereplő értékek százalékos (%) értékek az egyes korcsoportokban.

2. A jelenlegi egység a kínai jüan.

és szakmai, nőtt. Ráadásul ez a jelenség a fiatalabb korosztályok esetében jelentősebb volt.

Harmadszor, ami a nők foglalkozási besorolásának javulását illeti, a legfiatalabb csoport rendelkezik a legjobb körülményekkel, és a nemek közötti szakadék a foglalkozási besorolásban az életkor növekedésével együtt nőtt. Például 2002-ben és 2007-ben, amint azt a 4.6. és a 4.7. táblázat mutatja, a 30 évnél fiatalabb nők még a magasabb foglalkozási besorolás előnyét is élvezték. A nők legalább ugyanolyan arányban voltak a tisztviselői és vezetői rétegben, mint férfi társaik. Ezen kívül magasabb arányt képviseltek a szakmai és a hivatalnok rétegben is. A nemek arányának összehasonlítása a 30 évnél fiatalabbak és a 30-35 év közöttiek csoportja között azonban azt mutatja, hogy a női tisztviselők és vezetők aránya mindkét évben azonos arányról majdnem a felére csökkent a férfiakéhoz képest. A női szakemberek és hivatalnokok helyzete sem volt optimista, előnyös helyzetük szintén csökkent.

A nemek közötti foglalkozási különbségek az életkor növekedésével nőttek, egészen az 50-60 éves korcsoportig, ahol a nemek aránya kissé kiegyenlítődött, különösen a felső társadalmi rétegek esetében. Meg kell azonban jegyezni, hogy az 50-60 éves korcsoportban sok női munkavállaló kimaradt a férfiak és nők eltérő nyugdíjkorhatára miatt. Az egyszerű női dolgozók esetében ez 50 év, a női tisztviselők esetében pedig 55 év. Ezzel szemben a férfi munkavállalók esetében a nyugdíjkorhatár 60 év. Így az 50-60 év közötti csoportból kizárták a női dolgozók nagy részét, de fenntartották azokat, akik részt vettek a foglalkozásban, mint például a tisztviselő, a vezető és a szakember az állami szektorokban. Ez a felső társadalmi rétegekben a nők arányának eltúlzásához vezetett. A valóságban arányuk nem volt olyan magas, mint amilyenek az adatok mutatták.

Összefoglalva, az új belépők nagyobb hányada áramlott át a magasabb szociális foglalkozásokba és a piaci ágazatokba, mint korábban. Ez annak volt köszönhető, hogy a gazdasági fejlődés, a piac bővülése és az iparágak

A feljavításhoz több magas szintű személyzetre van szükség. Továbbá, a munkaerő-felvételek emelkedő tendenciája jelentősebb volt az újonnan belépő nők esetében, és 2002 és 2007 között gyorsuló tendenciát mutatott. Az új női pályakezdők a felsőbb foglalkozásokba a jobb iskolai végzettségüknek köszönhetően kerültek be. Ezzel szemben az alacsonyabb iskolai végzettségű női munkavállalók inkább az alacsonyabb foglalkozásokra korlátozódtak.

Bár az iskolai végzettség és a foglalkozási besorolás javult a nők esetében, ezek nem vezettek egyidejűleg a keresetek javulásához. A 4.6. és a 4.7. táblázat az egyes korcsoportok 2002-es és 2007-es órabérét is bemutatta. A nemek közötti általános kereseti különbség 2002 és 2007 között nőtt. A fiatalabb nők esetében, akiknek az iskolázottsági és foglalkozási körülményei jobbak voltak, mint férfi társaiké, a nemek közötti kereseti különbség még mindig nőtt, nem is beszélve az idősebb női csoportokról. A nemek közötti kereseti különbség az életkor növekedésével nőtt.

Miért romlott a nők jövedelmi helyzete akkor is, amikor javult az iskolai végzettségük? Ha a nők kevesebbet kerestek, miközben ugyanolyan emberi erőforrásokkal rendelkeztek, mint a férfiak, akkor fennállt a nemek közötti megkülönböztetés. Ha létezik nemi megkülönböztetés, akkor milyen mértékű? Minden nő ugyanolyan mértékű? Hogyan hatnak az egyéni jellemzők a nemek közötti keresetekre? A későbbiekben feltétel nélküli kvantilis regressziót (UQR) fogok használni annak bemutatására, hogy a nemek közötti órabérre milyen hatással volt, és hogyan változik a nemek közötti megkülönböztetés a különböző kereseti csoportokban.

4.4 A NEMEK KÖZÖTTI JÖVEDELEMELOSZLÁST BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK²²

²² Az ebben a szakaszban szereplő tartalom egy része a szerző cikkében jelent meg: Tang, Yao és Wenjin Long (2013): "Gender Earnings Disparity and Discrimination in Urban China: Unconditional Quantile Regression" in African Journal of Science, Technology, Innovation and Development, 5 (3): 202-212

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZLÁS ÉS
NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/20421338.2013.796743>
<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/20421338.2013.796743>

4.4.1 Feltétel nélküli kvantilis regressziós modell és a hatásváltozók

Az UQR-modellt Firpo, Fortin és Lemieux (2009) dolgozta ki az amerikai munkaerőpiaci kereseti polarizációról szóló tanulmányaikban. Ez a módszer egy regressziós modellt biztosít a magyarázó változók (például iskolai végzettség, foglalkozás) eloszlásában bekövetkező változások hatásának értékelésére a függő változó (például a kereset) határeloszlásának minden egyes kvantilisében. Ezen túlmenően az UQR előnye, hogy az átlag helyett az Oaxaca-Blinder-féle dekompozíciót tudja létrehozni a kvantilisekre (Firpo, Fortin és Lemieux 2009).

Az UQR nemek közötti kereseti különbségek lebontására szolgáló eljárása két lépésből áll: az első lépés hasonlít DiNardo, Fortin és Lemieux (1996) kutatásához, amely a nemek közötti teljes kereseti különbséget egy újrasúlyozási módszerrel "összetételhatásra" és "szerkezethatásra" bontja. Az "összetételi hatás" arra a megmagyarázott összetevőre vonatkozik, amely a termelékenységi jellemzők nemek szerinti nyugdíjkülönbségének tulajdonítható. A "szerkezeti hatás" a megmagyarázatlan komponens vagy a nemek közötti megkülönböztetés, amely a munkavállalók jellemzőinek eltérő megtérülési arányából adódik. Így kimutatható a nemek közötti megkülönböztetés a különböző kvantilisokban. Ha a $v(Y)$ az Y kereseti eloszlását reprezentálja, a nemek közötti általános kereseti különbségek a 3.1. egyenlet szerint bonthatók:

$$v(Y_m) - v(Y_f) = [v(Y_m) - v(Y_c)] + [v(Y_c) - v(Y_f)] \quad (3.1)$$

Ebben az egyenletben Y_m és Y_f a férfi, illetve a női munkavállalók keresetét jelöli, Y_c egy ellentételező kereseti kifejezés, amely a női megfigyelések újrasúlyozásával nyerhető (DiNardo, Fortin és Lemieux 1996; Firpo, Fortin és Lemieux 2007). Az alternatív kereset azt mutatja meg, hogy mit keresnének a nők, ha a férfiakéval megegyező hozamot kapnának a jellemzőikre. Így a férfiak és a nők közötti kereseti különbségek

a $v(Y_m) - v(Y_c)$, valamint a $v(Y_c) - v(Y_f)$ "szerkezeti hatás" összegeként írható fel. Az újraszűzési tényezőt a következőképpen határozzuk meg:

$$i\psi = [1 - p(X_i)]p/p(X_i)(1 - p) \quad (3.2)$$

Itt $p(X)$ "annak a valószínűsége, hogy egy dolgozó férfi, adott X egyéni tulajdonságok mellett", és p a hímek arányát jelöli a populációban. A gyakorlatban $p(X)$, amely propensity score-nak tekinthető, logit/probit regresszióból származik. Ezért az újraszűzött adatok $i\psi Y_c$ a nők kontrafaktuális jövedelemeloszlásának megvalósulásának tekinthető (Chi és Li 2008).

A második lépés az "összetételi hatás" és a "szerkezeti hatás" további bontása az egyes kovariánsok hozzájárulására. Ebben az eljárásban a Recentered Influence Function (RIF) segítségével reprezentáljuk az egyéni megfigyelésnek a kereset kvantilisére gyakorolt hatását. A függvénye a következőképpen írható fel: $E [RIF (Y; q_\tau) | X]$. Az iterált várakozások alkalmazásával a kovariánsok marginális hatásait a kereset kvantumára becsüljük. A RIF az OLS-regresszióhoz hasonló lineáris specifikációt feltételez (Firpo, Fortin és Lemieux 2007):

$$E [RIF (Y; q_\tau) | X] = X\beta \quad (3.3)$$

Itt az β együttható a X magyarázó változók marginális hatását jelenti a q_τ kereseti kvantilisének. Mind a 2002-es, mind a 2007-es évről vonatkozóan a RIF megbecsüli a magyarázó változók hozzájárulását a férfiak és a nők kereseti kvantilisének, valamint a nők kontrafaktuális kereseti struktúráját:

$$RIF (Y_k; \hat{q}_\tau) = X_k \beta_k, k = m, f, c \quad (3.4)$$

Itt az aljelzők m , f , c a férfiak, nők, illetve a nők kontrafaktuális kereseti struktúráját jelölik, $RIF(Y_k ; \hat{q}_\tau)$ a τth kvantilisre vonatkozó RIF-becslést, a $\hat{\beta}_{\beta}$ a kvantilis parciális hatásának becslését jelenti. A 3.4. egyenletből származó RIF-regresszió segítségével a nemek közötti kereseti különbség dekompozíciója a különböző kvantiliseknél a következőképpen adható meg:

$$\hat{q}(Y_m) - \hat{q}(Y_f) = [X_m \hat{\beta} - X_f \hat{\beta}] + [X_f \hat{\beta} - X_f \hat{\beta}] + \tau \quad (3.5)$$

$\hat{q}(Y_m) - \hat{q}(Y_f)$ a nemek közötti kereseti különbséget jelenti a τth kvantilis. X a kovariánsok átlagainak vektora. $A_{\beta c}$ olyan kontrafaktuális eloszlás, amely a nők esetében a személyes jellemzők férfi hozamát feltételezi. Így $x_{m\beta m} - x_{f\beta c}$ az "összetételhatást" jelenti, amelyet a nemek közötti nyugdíjkülönbségek okoznak.

$x_{f(\beta c - \beta f)}$ a nemek által okozott "struktúrahatalás".
megkülönböztetés és RS és RS e hatások hibái.
 $\tau\tau$

Ezután ismertetem, hogy milyen kovariánsokat vagy változókat fogunk használni a különböző kvantilisek szerinti kereseti különbségek magyarázatára. A korábbi fejezetekben és szakaszokban tárgyaltak szerint a foglalkozás, a tulajdonlás és az iparág hatással van a jövedelemeloszlásra. Például a menedzserek és tisztviselők, valamint a vállalkozók keresete általában magasabb. A külföldi és a vegyesvállalati vállalkozásokban a nem fizikai alkalmazottak többet keresnek, mint a többi tulajdonostípusban. A monopol iparágakban a keresetek jobbak, mint az alacsony szintű és a hagyományos iparágakban. Ezenkívül az életkor és az iskolai végzettség is befolyásolja az egyéni kereseteket, különösen a nők esetében. A korábbi bekezdésekben levont következtetés az, hogy a fiatalabb és magasabb képzettségű nők általában többet keresnek, mint más nők.

Ezenkívül figyelembe kell venni a régiót, a családi állapotot, valamint azt is, hogy a háztartásban van-e kisgyermek stb. Ha a regionális különbségeket vesszük példának, a keleti tartományok, a központi régiók és a nyugati tartományok közötti kereseti különbség nyilvánvaló, és 2002 és

2007 között egyre nő. Amint az a 4.8. táblázatban látható, az órabér sokkal gyorsabban növekszik a

a keleti parti területek, amelyek növelik az eredeti kereseti különbséget a középső és nyugati tartományokhoz képest. Jiangsu-ban az órabér majdnem megháromszorozódik, Guangdongban pedig több mint kétszeresére emelkedik, a már amúgy is magas keresetektől kiindulva.

Ezenkívül a nemek közötti kereseti különbségek a régiók eltérő gazdasági fejlettségi szintjétől függően változnak. Amint azt a korábbi bekezdésekben említettük, a gazdasági fejlettség szerint a régiókat keleti, középső és nyugati régiókba sorolják. A nyugati területeken, amelyek gazdasága a legkevésbé fejlett, a legkisebb a nemek közötti kereseti különbség. Ezzel szemben a keleti régiók esetében a nemek közötti kereseti különbségek sokkal nagyobbak. Például Sanghajban, ahol 2007-ben a legmagasabb volt az egy főre jutó GDP, a legnagyobb a nemek közötti kereseti különbség. Ráadásul a keleti területek nemek közötti kereseti különbség 2002 és 2007 között sokkal gyorsabban nőtt, mint a központi és nyugati régióké. Ezért a regionális egyenlőtlenségeket figyelembe veszik és beleteszik az UQR-be.

4.8. táblázat A nemek közötti keresetek összehasonlítása és a regionális különbségek, 2002 és 2007

Régió	2002			Régió	2007		
	Összesen	Férfi	Női		Összesen	Férfi	Női
Yunnan	5.74	5.91	5.56				
Sichuan	4.58	4.85	4.24	Sichuan	10.94	12.19	9.43
Gansu	4.63	4.94	4.22				
Chongqing	6.00	6.63	5.22	Chongqing	10.45	10.92	9.88
Hubei	5.19	5.52	4.79	Hubei	11.91	13.1	10.31
Shanxi	4.55	4.90	4.07				
Henan	4.15	4.52	3.69	Henan	10.19	10.8	9.47
Anhui	5.13	5.69	4.34	Anhui	11.09	12.03	9.84
Jiangsu	5.82	6.22	5.30	Jiangsu	14.47	16.6	11.6
Guangdong	9.25	10.01	8.41	Guangdong	19.94	22.49	16.58
				Zhejiang	15.78	17.78	13.21
				Shanghai	18.32	20.80	14.86

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2002 és 2007.

Megjegyzés: 1. 2002-ben az összes N. 10 105, 2007-ben pedig 7091.

2. A táblázatban a "bevétel" pénznemegysége kínai jüan.

Ami a családi állapot hatását illeti, annak a férfiak és nők keresetére gyakorolt hatása feltételezhetően eltérő. Padavic és Reskin (2002) szerint a házas férfiak általában magasabb jövedelemmel rendelkeznek, mint a nőtlen férfiak, illetve az egyedülálló és a házas nők, a háztartáson belüli hagyományos munkamegosztás miatt. A férfiak a fő kenyérkeresők, míg az olyan feladatok, mint a családtagokról való gondoskodás és a házimunka a nőkre hárulnak. Ezért amikor a férfiak és a nők egyaránt részt vesznek a munkában, a férfiak motivációja, hogy több erőfeszítést tegyenek a munkába, természetesebbnek tekinthető, és a munkaadók könnyebben elfogadják, és ezek a tényezők a férfiak magasabb fizetéséhez vezetnek (Pollmann-Schult 2011).

Ezzel szemben a családi állapot negatív hatással van a nők keresetére. A női munkavállalók többsége a házasságkötés után több időt tölt háztartásvezetéssel és egyéb házimunkával, mint férfi társaik, különösen akkor, ha a párnak gyermeke van (Du és Dong 2010; Lundberg és Rose 2000; Schneider 2011; Waldfogel 1998). Emellett az anyaként dolgozó munkavállalókkal szembeni megkülönböztetés is a nők alacsonyabb fizetéséhez vezető tényező (Mandel és Semyonov 2005; Zhang, Hannum és Wang 2008). Úgy gondolják, hogy a kisgyermekvállalás negatív hatással van a nők keresetére, míg a férfiaknál ez a hatás a jelek szerint csekély (Clark és Corcoran 1986; Waldfogel 1998). Kínában a gyermekek általában hatéves korukban mennek iskolába, így az a gyermek, akinek a kora hat évnél fiatalabb, kisgyermeknek számít.

Összefoglalva, a férfiak és a nők esetében az egy órára jutó logaritmikus keresetet a következő változók függvényében használjuk:

- I. Kor² ;
- II. Iskolai évek;
- III. Régiók (keleti régió, központi régió és nyugati régió);
- IV. Családi állapot (1 a házas, 0 az egyéb);
- V. Van-e kisgyermekük (1, ha 6 év alatti gyermekük van, 0, ha nincs);

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZLÁS ÉS
NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

- VI. Foglalkozás (vezető és tisztviselő, szakember, hivatalnok, ipari alkalmazott)

fizikai dolgozó, szolgáltatóipari dolgozó, vállalkozó és önfoglalkoztató);

VII. Tulajdonosi kör (állami és közintézmény, állami tulajdonú vállalkozás, közös tulajdonú vállalkozás, külföldi és vegyesvállalat, magánvállalkozás és egyéni vállalkozás);

VIII. Iparág (monopolipar, csúcstechnológiai ipar és kisiparág).

4.4.2 A nemek közötti kereseti különbség és a diszkrimináció különböző kvantiliseknél

Ebben a szakaszban a nemek közötti kereseti különbségek dekompozíciójának eredményeit tárgyaljuk. A 4.9. táblázat a "férfi és női munkavállalók közötti kereseti különbséget", a "megmagyarázott kereseti különbséget" és a "megmagyarázatlan kereseti különbséget" mutatja a különböző kvantilisekre (10th, 20th, 30th, 40th, 50th, 60th, 70th, 80th és 90th) 2002-re és 2007-re vonatkozóan. Ezenkívül a "megmagyarázatlan arány" is szerepel, amely a nemek közötti kereseti különbség megmagyarázatlan részének a teljes nemek közötti kereseti különbséghez viszonyított arányértékét mutatja. A nemek közötti kereseti különbségek összehasonlítása az egyes kvantilisekben 2002 és 2007 között azt mutatja, hogy a nemek közötti teljes kereseti különbség növekszik, különösen a magasabb keresetű csoportok esetében. 2002-ben a nemek közötti legnagyobb kereseti különbség a legalsó kereseti kvantilisen mutatkozik (10th, 0,2689), míg a magasabb kereseti csoportban a legkisebb a nemek közötti kereseti különbség (70th, 0,1334). A 80th (0,1361) és a 90th (0,1350) kereseti különbségek szintén nem olyan jelentősek, mint az alacsonyabb kereseti csoportoknál. Ezzel szemben 2007-ben, bár az alsó kereseti csoportban nyilvánvaló nemek közötti kereseti különbségek vannak, a magasabb kereseti csoportban érik el a csúcst (80th, 0,2826). Amint azt a korábbi részekben feltételeztük, az "üvegplafon-hatás" Kínában jelentős.

Ezenkívül nemcsak a nemek közötti teljes kereseti különbség nő, hanem a megmagyarázhatatlan különbség is növekszik 2002 és 2007 között, amit a megmagyarázhatatlan arány is kiemel. Ez a megállapítás összhangban

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZLÁS ÉS
NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

van a következtetésekkel

4.9. táblázat A nemek közötti kereseti különbségek és a nemek közötti kereseti különbségek szakképzettségi szintek szerinti bontása, 2002 és 2007

2002	10.	20.	30.	40.	50.	60.	70.	80.	90.
Nemek közötti kereseti különbség	0.2689	0.2556	0.2376	0.2349	0.1926	0.1566	0.1334	0.1361	0.1350
Megmagyarázott rész	0.1375	0.1328	0.1211	0.1140	0.1094	0.0982	0.0924	0.0934	0.0932
Megmagyarázhatatlan rész	0.1314	0.1228	0.1165	0.1209	0.0832	0.0584	0.0410	0.0427	0.0418
Megmagyarázhatatlan arány	48.9%	48.0%	49.0%	51.5%	43.2%	37.3%	30.7%	31.4%	31.0%
2007	10.	20.	30.	40.	50.	60.	70.	80.	90.
Nemek közötti kereseti különbség	0.2899	0.2693	0.2113	0.2380	0.3015	0.2755	0.2493	0.2826	0.2612
Megmagyarázott rész	0.0971	0.0633	0.0663	0.0658	0.0647	0.0749	0.0756	0.0670	0.0617
Megmagyarázhatatlan rész	0.1928	0.2060	0.1450	0.1722	0.2368	0.2006	0.1737	0.2156	0.1995
Megmagyarázhatatlan arány	66.5%	76.5%	68.6%	72.4%	78.5%	72.8%	69.7%	76.3%	76.4%

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2002 és 2007.

Megjegyzés: 2002-ben a teljes létszám 9 833 (férfi=5 480, nő=4 353), 2007-ben a teljes létszám 7 123 (férfi=4 016, nő=3 107).

Démurger, Fournier és Chen (2007) tanulmánya, amely megerősíti, hogy a kínai gazdasági átmenet nemi megkülönböztető magatartást és fokozati változást hozott a munkaerőpiac különböző szegmenseiben. Továbbá a nemek közötti megmagyarázhatatlan kereseti különbség 2007-ben a magasabb kereseti csoportban jelentősebb. Ez összefüggésbe hozható a fejezet korábbi részeinek megállapításaival, amelyek szerint bár az oktatás és a foglalkozás javult a női munkavállalók esetében, a férfiakhoz képest a kereseti különbségek egyre nagyobbak. A nemek közötti kereseti különbségek növekedése nagymértékben a nemek közötti megkülönböztetésnek köszönhető. 2007-ben az általános megmagyarázhatatlan arányok 65% felett vannak, a 80-as és 90-es években pedig 75% fölött vannak.

Összefoglalva, mind a teljes, mind a megmagyarázatlan nemek közötti kereseti különbség növekedése a női munkavállalók romló körülményeit jelzi a kereseti környezetben, különösen a magasabb keresetű nők esetében. Bár ők magasabb jövedelemmel rendelkeznek, mint a többi nő, mégis nagyobb nemek közötti kereseti különbséget, valamint nagyobb mértékű nemi diszkriminációt kell elviselniük. A korábbi vitákból kiderül, hogy a régió, az életkor, az oktatás stb. szerinti egyenlőtlenségek köztudottan hatással vannak a társadalmi rétegződésre. Hogyan hatnak ezek a tényezők a nemek közötti kereseti különbségekre és a nemek közötti megkülönböztetésre? Hogyan változik a személyes jellemzők hatása a különböző kereseti csoportokban? A későbbi szakaszok ezeket részletesen tárgyalják.

4.4.3 Nemek közötti különbségek a visszatérési arányban a különböző kvantiliseknél

A magyarázó változók, mint például az iskolai végzettség, az életkor, a régió, a foglalkozás, a tulajdonjog és a családi állapot együtthatóit a keresetek különböző kvantiliseinél (10th, 20th, 30th, 40th, 50th, 60th, 70th, 80th és 90th) a férfiak és nők esetében az UQR segítségével becsültük. Az együtthatók e magyarázó változók órábérre gyakorolt marginális hatásaként

értelmezhető. A becslési eredményeket a 4.10. és a 4.11. táblázat mutatja 2002-re és 2007-re vonatkozóan (4.10. táblázat a) és 4.11. táblázat a) a férfiakra, illetve 4.10. táblázat b) és 4.11. táblázat b) a nőkre vonatkozóan). Ugyanakkor az OLS regresszió eredményei is

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZTLÁS ÉS
NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

4.10(a) táblázat A visszatérési ráta eredményei az UQR becslésből, 2002 a
férfiak esetében

Férfi	10.	20.	30.	40.	50.	60.	70.	80.	90.	OLS
Állandó	-3.362***	-2.602***	-2.045***	-1.207***	-0.643***	-0.208	0.173	0.380*	0.698**	-1.198***
Iskoláztatás éve	0.042***	0.047***	0.054***	0.048***	0.047***	0.041***	0.041***	0.046***	0.046***	0.046***
kor	0.030***	0.044***	0.051***	0.064***	0.083***	0.095***	0.109***	0.101***	0.113***	0.066***
Házasság	0.076	0.120	0.122	0.075	0.015	0.034	0.039*	0.010*	0.018*	0.064*
Gyermek	0.077	0.037	0.017	0.048	0.051	0.036	0.044	0.041*	0.010	0.052*
Keleti régió	0.386***	0.333***	0.306***	0.279***	0.289***	0.291***	0.315***	0.383***	0.514***	0.362***
Központi régió	0.069	-0.004	-0.059*	-0.104***	-0.108***	-0.095***	-0.081***	-0.071**	-0.042	-0.050*
Hivatalos személy és menedzser	0.189***	0.193***	0.219***	0.261***	0.254***	0.211***	0.234***	0.277***	0.350***	0.226***
Szakmai	0.179***	0.161***	0.165***	0.127***	0.106***	0.153***	0.176***	0.185***	0.234***	0.167***
Clerk	0.210***	0.110**	0.090*	0.022	0.001	0.026	0.023	0.024	0.059	0.067**
Szolgáltatóipari munkavállaló	-0.458***	-0.311***	-0.254***	-0.146**	-0.108**	-0.064*	-0.029	-0.014	0.003	-0.178***
Vállalkozó	0.013	0.171	0.365*	0.321*	0.256*	0.233*	0.354*	0.303	0.683*	0.323**
Önálló vállalkozó	-0.238	-0.076	-0.042	-0.006	0.029	0.048	0.087*	0.093	0.117	0.022
Közigazgatás	0.858***	0.698***	0.617***	0.473***	0.372***	0.270***	0.251***	0.110*	-0.044	0.413***
Állami tulajdonban	0.814***	0.631***	0.515***	0.375***	0.258***	0.165***	0.169***	0.087*	0.011	0.359***
Kollektív tulajdonban	0.304*	0.204*	0.009	-0.077	-0.056	-0.074*	-0.06	-0.094*	-0.166**	0.023
Külföldi és közös vállalat	0.902***	0.793***	0.731***	0.595***	0.447***	0.391***	0.432***	0.495***	0.390**	0.599***
Privát	0.659***	0.412***	0.299***	0.234***	0.157***	0.089*	0.102**	0.071	0.069	0.261***
Monopolisztikus ipar	0.202***	0.240***	0.228***	0.229***	0.240***	0.261***	0.231***	0.234***	0.246***	0.222***
High tech ipar	0.203**	0.128**	0.023	0.030	0.051	0.034	0.016	0.026	0.010	0.071**
Korrigált R ²	0.153	0.220	0.242	0.241	0.242	0.227	0.207	0.168	0.125	0.328

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2002.

Megjegyzések: 1. A függő változó az órabér logaritmus.

2. A gyermek a kisgyermekek családban való jelenlétének hatását jelenti;

3. A keleti régió magában foglalja: Jiangsu, Shanghai, Zhejiang és Guangdong; a központi régió magában foglalja: Hubei, Henan és Anhui; nyugati régió: Chongqing, Sichuan.

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZLÁS ÉS NEMEK KÖZÖTTI

EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

4. * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$;

4.10(b) táblázat A visszatérési ráta eredményei az UQR becslésből, 2002 a nők

Férfi	esetében									
	10.	20.	30.	40.	50.	60.	70.	80.	90.	OLS
Állandó	-2.836***	-2.435***	-1.452***	-1.537***	-1.384***	-0.833***	-0.156	0.415	0.819**	-1.219***
Iskoláztatás éve	0.060***	0.063***	0.073***	0.066***	0.065***	0.057***	0.049***	0.044***	0.036***	0.054***
kor	0.023*	0.025	0.036***	0.041**	0.053***	0.057***	0.067***	0.066***	0.079***	0.058***
Házasság	0.064	0.103	0.094*	0.073	-0.016	0.018	0.02	-0.006	0.028	0.035
Gyermek	-0.085	-0.068	-0.088*	-0.05	0.006	0.024	0.03	0.063	0.011	-0.011
Keleti régió	0.373***	0.255***	0.215***	0.211***	0.239***	0.298***	0.329***	0.391***	0.421***	0.302***
Központi régió	-0.086	-0.159***	-0.202***	-0.221***	-0.229***	-0.204***	-0.152***	-0.125***	-0.081**	-0.152***
Hivatalos személy és menedzser	0.199**	0.343***	0.369***	0.432***	0.423***	0.390***	0.378***	0.426***	0.493***	0.374***
Szakmai	0.186***	0.315***	0.319***	0.332***	0.302***	0.274***	0.216***	0.198***	0.259***	0.258***
Clerk	0.197***	0.284***	0.230***	0.212***	0.203***	0.153***	0.133***	0.094*	0.118*	0.170***
Szolgáltatóipari munkavállaló	-0.206*	-0.133*	-0.107	-0.093*	-0.099*	-0.093*	-0.065	-0.092*	-0.056	-0.114***
Vállalkozó	0.069	0.183	0.462	0.270	0.130	0.025	0.401***	0.353***	0.278**	0.053
Önálló vállalkozó	-0.380*	-0.281*	-0.165	-0.025	-0.087	-0.058	-0.026	-0.021	0.004	-0.119*
Közigazgatás	0.742***	0.630***	0.547***	0.475***	0.322***	0.299***	0.183***	0.068	-0.009	0.392***
Állami tulajdonban	0.744***	0.643***	0.491***	0.388***	0.235***	0.160***	0.085*	0.061	0.011	0.350***
Kollektív tulajdonban	0.524***	0.303**	0.089	-0.003	-0.106	-0.109*	-0.104*	-0.074	-0.069	0.089*
Külföldi és közös vállalat	0.782***	0.707***	0.681***	0.646***	0.464***	0.440***	0.375***	0.326**	0.376**	0.548***
Privát	0.647***	0.524***	0.389***	0.222***	0.126*	0.109*	0.061	0.055	0.077	0.284***
Monopolisztikus ipar	0.084	0.177***	0.214***	0.287***	0.332***	0.305***	0.267***	0.251***	0.194***	0.220***
High tech ipar	0.125*	0.142**	0.102*	0.141**	0.066	0.045	0.033	0.012	0.019	0.080**
Korrigált R ²	0.141	0.219	0.248	0.274	0.302	0.293	0.245	0.194	0.129	0.353

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2002.

Megjegyzések: 1. A függő változó az órabér logaritmus.

2. A gyermek a kisgyermekek családban való jelenlétének hatását jelenti;

3. A keleti régió magában foglalja: Jiangsu, Shanghai, Zhejiang és Guangdong; a központi régió magában foglalja: Hubei, Henan és Anhui; nyugati régió:

Chongqing, Sichuan. 4. *p<0,05; ** p<0,01; *** p<0,001;

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZLÁS ÉS NEMEK KÖZÖTTI
EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

4.11(a) táblázat A visszatérési ráta eredményei az UQR becslésből, 2007 a
férfiak esetében

Férfi	10.	20.	30.	40.	50.	60.	70.	80.	90.	OLS
Állandó	-0.774*	0.153	-0.39	-0.478*	-0.231	0.002	0.13	0.537*	1.187***	0.098*
Iskoláztatás éve	0.052***	0.048***	0.059***	0.061***	0.061***	0.061***	0.061***	0.059***	0.057***	0.055***
kor	0.01	0.035**	0.038*	0.045***	0.048***	0.050***	0.049***	0.051***	0.053**	0.038***
Házasság	0.087	0.161**	0.169**	0.160**	0.127*	0.119**	0.101*	0.115*	0.121*	0.118**
Gyermek	0.049	0.033	0.063	0.097*	0.091*	0.080*	0.07	0.083	0.074	0.070*
Keleti régió	0.433***	0.402***	0.507***	0.522***	0.515***	0.518***	0.499***	0.550***	0.604***	0.493***
Központi régió	-0.072	-0.072	0.035	0.036	0.056	0.01	0.019	0.006	0.013	0.013
Hivatalos személy és menedzser	0.235***	0.293***	0.410***	0.509***	0.524***	0.552***	0.558***	0.521***	0.555***	0.516***
Szakmai	0.130*	0.191***	0.251***	0.274***	0.273***	0.286***	0.290***	0.285***	0.172***	0.229***
Clerk	0.107	0.113*	0.172***	0.219***	0.196***	0.176***	0.172***	0.135**	0.061	0.141***
Szolgáltatóipari munkavállaló	-0.104	-0.038	0.024	0.051	0.099*	0.103*	0.086*	0.064	0.098*	0.042
Vállalkozó	0.398***	0.586***	0.697***	0.744***	0.748***	0.847***	0.850***	0.878***	0.892**	0.712***
Önálló vállalkozó	0.244*	0.419***	0.462***	0.514***	0.489***	0.513***	0.479***	0.396***	0.329***	0.425***
Közigazgatás	0.548***	0.501***	0.384***	0.299***	0.250***	0.183***	0.123**	0.074	0.067	0.296***
Állami tulajdonban	0.661***	0.576***	0.424***	0.344***	0.267***	0.235***	0.194***	0.111*	0.047	0.343***
Kollektív tulajdonban	0.557***	0.391***	0.224**	0.115	0.095	0.083	0.038	-0.021	-0.076	0.177***
Külföldi és közös vállalat	0.551***	0.515***	0.410***	0.371***	0.398***	0.418***	0.408***	0.336***	0.500***	0.482***
Privát	0.450***	0.309***	0.168**	0.099*	0.132**	0.072	0.089*	0.001	-0.053	0.189***
Monopolisztikus ipar	0.285***	0.339***	0.374***	0.378***	0.393***	0.429***	0.439***	0.458***	0.448**	0.235***
High tech ipar	0.168**	0.218***	0.210***	0.162***	0.120***	0.119***	0.098**	0.089*	0.058	0.129***
Korrigált R ²	0.144	0.183	0.214	0.229	0.250	0.246	0.223	0.186	0.119	0.339

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2007.

Megjegyzések: 1. A függő változó a 2007-es órabér logaritmus a 2002-es áron.

2. A gyermek a kisgyermekes családban való jelenlétének hatását jelenti;

3. A keleti régió magában foglalja: Jiangsu, Shanghai, Zhejiang és Guangdong; a központi régió magában foglalja: Hubei, Henan és Anhui; nyugati régió: Chongqing, Sichuan. 4. * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$;

4.10(b) táblázat A visszatérési ráta eredményei az UQR becslésből, 2002 a nők esetében

4.11(b) táblázat A visszatérési ráta eredményei az UQR becslésből, 2007 a nők

Férfi	esetében									
	10.	20.	30.	40.	50.	60.	70.	80.	90.	OLS
Állandó	0.386	0.810**	0.871***	0.375	0.491*	0.369	0.545*	0.495	0.806*	0.492**
Iskoláztatás éve	0.059***	0.067***	0.068***	0.072***	0.058***	0.049***	0.046***	0.042***	0.052***	0.058***
kor	-0.002	-0.015	-0.011	0.01	0.01	0.019	0.018	0.031*	0.048**	0.017*
Házasság	0.039	0.096	0.098*	0.110*	0.104**	0.083	0.090*	0.109*	0.098	0.079**
Gyermek	-0.025	-0.028	-0.008	-0.016	-0.002	0.023*	0.025*	0.051*	0.045	-0.023*
Keleti régió	0.429***	0.405***	0.380***	0.412***	0.398***	0.377***	0.367***	0.331***	0.305***	0.396***
Központi régió	-0.139*	-0.117**	-0.069	-0.02	0.017	0.063	0.036	0.066	0.059	0.002
Hivatalos személy és menedzser	0.214*	0.269***	0.331***	0.460***	0.524***	0.513***	0.572***	0.584***	0.641***	0.546***
Szakmai	0.180*	0.243***	0.324***	0.500***	0.502***	0.491***	0.524***	0.350***	0.222**	0.340***
Clerk	0.128	0.131*	0.203***	0.326***	0.301***	0.251***	0.239***	0.223***	0.091	0.191***
Szolgáltatóipari munkavállaló	-0.089	-0.053	-0.026	0.116***	0.061	0.063	0.076	0.125*	0.064	0.028
Vállalkozó	0.502***	0.669***	0.746***	0.940***	1.110***	1.295***	1.551***	1.204**	1.592**	1.102***
Önálló vállalkozó	-0.121	0.044	0.210*	0.492***	0.441***	0.421***	0.466***	0.516***	0.438***	0.349***
Közigazgatás	0.330***	0.274***	0.211***	0.223***	0.215***	0.138**	0.134*	0.112*	0.074	0.209***
Állami tulajdonban	0.362***	0.370***	0.286***	0.291***	0.213***	0.173**	0.181**	0.161**	0.102	0.263***
Kollektív tulajdonban	0.149	0.229**	0.168**	0.135	0.074	0.029	0.063	0.138*	-0.001	0.147**
Külföldi és közös vállalat	0.230***	0.263***	0.269***	0.408***	0.413***	0.487***	0.473***	0.549***	0.611***	0.455***
Privát	0.171*	0.101	0.104*	0.110*	0.068	0.041	0.033	0.005	0.018	0.117**
Monopolisztikus ipar	0.100*	0.122***	0.171***	0.257***	0.265***	0.288***	0.304***	0.311***	0.302***	0.228***
High tech ipar	0.073	0.073	0.082*	0.171***	0.135**	0.108**	0.099*	0.148***	0.094*	0.095***
Korrigált R ²	0.153	0.211	0.231	0.240	0.241	0.240	0.230	0.162	0.116	0.327

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2007.

Megjegyzések: 1. A függő változó a 2007-es órabér logaritmus 2002-es áron.

2. A gyermek a kisgyermekek családban való jelenlétének hatását jelenti;

3. A keleti régió magában foglalja: Jiangsu, Shanghai, Zhejiang és Guangdong; a központi régió magában foglalja: Hubei, Henan és Anhui; nyugati régió: Chongqing, Sichuan.

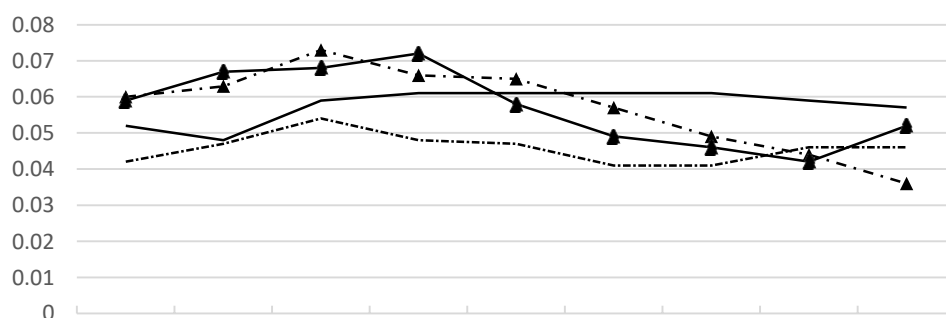
4. *p<0,05; ** p<0,01; *** p<0,001;

becsült és a táblázatokban bemutatott értékek összehasonlítása érdekében. Továbbá, hogy a nemek és a különböző évek közötti összehasonlítást egyértelműbbé tegyem, az együttthatókat grafikonon is ábrázolom, amint az a 4.1. ábrától a 4.8. ábráig látható.

Először is, az "iskolai végzettség" és a "kereset" közötti együttthatók az OLS szerint 2002 és 2007 között mind a férfiak, mind a nők esetében növekedőnek bizonyultak. Az oktatás megtérülésének feltételezhetően növekednie kell Kína piaci fejlődésével. Ez a következtetés összhangban van Zhang, Zhao, Park és Song (2005) megállapításával, akik ugyanannak a projektnek az adatait használják, de az 1995-ös és 2002-es évekre vonatkozóan. Ezenkívül ismert, hogy az oktatás fontosabb szerepet játszik a nők keresetének befolyásolásában (Byron és Manaloto 1990; Wu és Xie 2003). A férfiak és a nők 2002-es és 2007-es oktatási megtérülési rátáinak összehasonlítása igazolja ezt az érvet, miszerint a nők esetében az oktatás megtérülési rátája magasabb, mint a férfiaké.

Az UQR becslése részletesebb képet ad arról, hogyan változik az oktatási megtérülési ráta a különböző kvantiliseknél. Mindkét évben az oktatás megtérülése jelentősebb a női munkavállalók esetében, akiknek a keresete alacsonyabb, és a megtérülés a keresetnövekedéssel együtt csökken. Bár a nők oktatási hozama magasabb, mint a férfiaké, és 2002 és 2007 között növekszik, a növekedés üteme a férfiak esetében gyorsabb, különösen a magasabb keresetű férfiak esetében, amint azt a 4.1. ábra mutatja. Így a magasabb

4.1. ábra Az "iskolába járás" visszatérési arányának összehasonlítása a nemek között a különböző kvantilisekben, 2002 és 2007 között

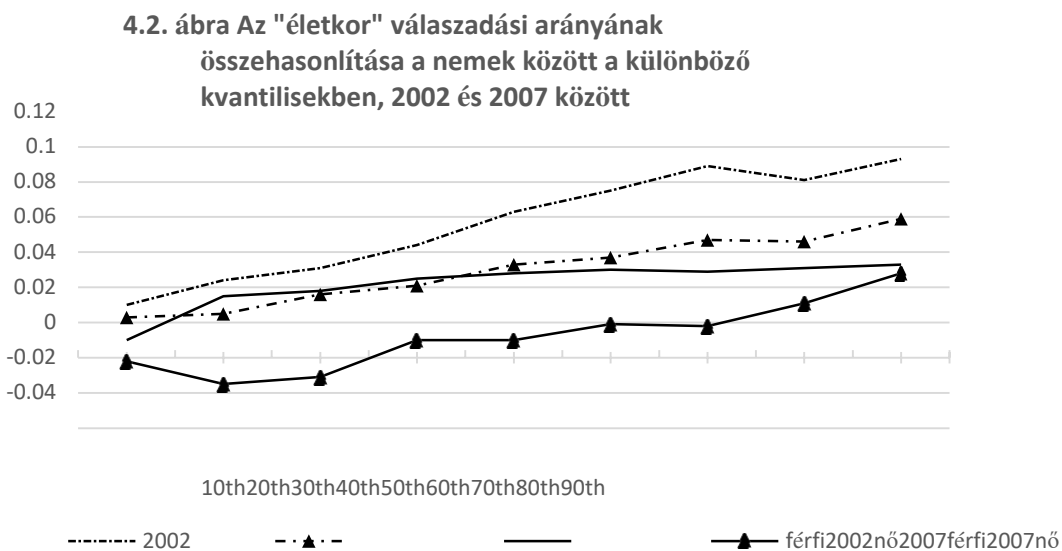
10th20th30th40th50th60th70th80th90th

-----4.11 (b) táblázat A visszatérési ráta eredményei az UQR becslésből, 2007
2002 2007
esetében férfi2002nő2007férfi2007nő

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2002 és 2007.

kereseti csoportban a férfiak oktatási visszatérési aránya meghaladja a nőkéét. Ez részben megmagyarázza a korábbi szakaszokban tárgyalt jelenséget: a férfiak és nők közötti kereseti különbség 2002 és 2007 között a magasabb kereseti csoportban jelentősen megnőtt.

Ezenkívül a keresetek kvantilisokra történő becsléséből származó eredmények azt mutatják, hogy a 4.2. ábrán látható módon az életkor hozama a keresetek növekedésével nő. A Chi, Li és Yu (2011) által adott magyarázat szerint a munkatapasztalat (életkor) értékesebb a magas keresetű és magasan képzett munkahelyeken. Ezzel szemben az alacsony jövedelmű, kézi munkát és alacsony képzettséget igénylő munkahelyeken nem értékelődik fel nagymértékben. Ez az állítás a férfi munkavállalók esetében még inkább érvényesül, mivel az "életkor" és a "kereset" közötti együttthatójuk sokkal magasabb, mint a nőké. Sőt, 2007-ben az életkor (munkatapasztalat) megtérülése a nők esetében még a 10th, 20th és 30th kvantilisoknál is mínusz. Az életkor növekedése, amely távolról sem segíti az alacsonyabb keresetű nőket abban, hogy többet keressenek, hanem negatív hatású lehet.

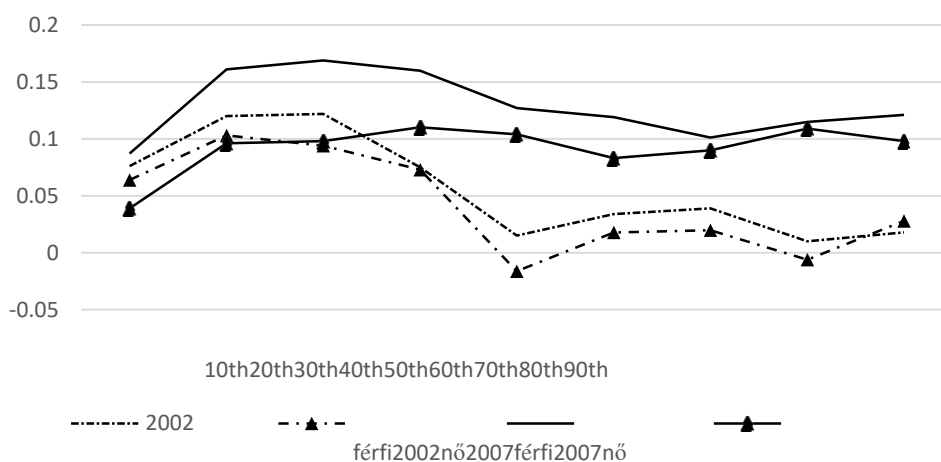
Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2002 és 2007.

Harmadszor, mint feltételeztük, a háztartási tényezők, mint például a házasság és a gyermek, eltérő módon befolyásolják a nők és a férfiak

keresetét, annak ellenére, hogy Kínában jelenleg elfogadott a házimunka és a gyermeknevelés terén a nemek közötti egyenlőségre törekvő szerepvállalás. Ami a családi állapot keresetre gyakorolt hatását illeti,

a korábbi várakozásoknak megfelelően 2002-ben és 2007-ben is magasabb a hozam a férfiaknál, mint a nőknél. Ráadásul a házasság pozitív hatása a férfi munkavállalók esetében 2002 és 2007 között erősödik, míg a nők esetében visszaszorul. Így a nemek közötti különbség a házasság keresetre gyakorolt hatását tekintve megnő, és a nők esetében a házasság hozama sokkal kisebb, mint a férfiaké, amint azt a 4.3. ábra mutatja.

4.3. ábra A "Házasság" visszatérési arányának összehasonlítása a nemek között a különböző kvantilisekben, 2002 és 2007 között

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2002 és 2007.

Hasonló megállapítások tehetők a kisgyermekes szüléstől származó megtérülésekkel kapcsolatban is. Sok brit anyával ellentétben, akik egynél több gyermeket szülnek, és anyává válásuk után inkább a csökkentett munkaidőt választják (Warren 2003; Goos és Manning 2007), a legtöbb városi kínai anyát korlátozza az "egygyermekes politika"²³. Karrierjüket nem szakítják meg folyamatosan a terhesség esetei. A kisgyermekvállalás azonban még mindig hatással van az anyák keresetére Kínában, mivel a kisgyermek gondozására több időt fordítanak, mint a partnerük (Lorber 2005). A "kisgyermek" és a "kereset" közötti mínusz együtttható a nők esetében azt jelzi, hogy

²³ Az "egygyermekes politikát" felülvizsgálták és felváltotta az új családtervezési politika, amelyet a KKP 18th Központi Bizottságának 2013. novemberi harmadik plenáris ülésén

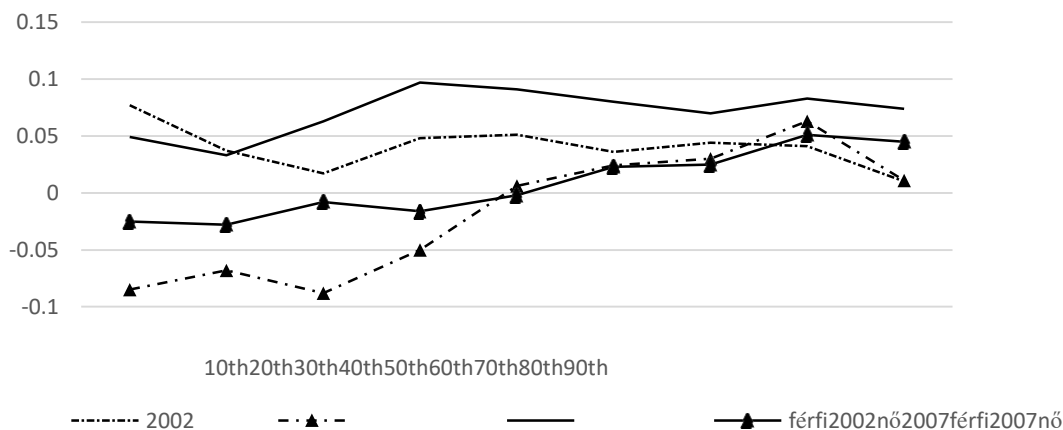
4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZTLÁS ÉS NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

fogadtak el. A legújabb nemzeti családtervezési politika szabályozta, hogy az olyan kínai pároknak, akiknek az egyik házastársa egyke, két gyermek vállalása engedélyezett.

a kisgyermekvállalás negatívan hat az anya fülbevalóira. Ezzel szemben egy apa esetében nincs ilyen negatív hatás.

Ráadásul a kisgyermek születése 2007-ben komolyan csökkenti az anyák keresetét (az OLS által becsült megtérülési ráta 2007-ben még alacsonyabb, mint 2002-ben). A versenyesebb piaci környezetben a házas nők és az anyák idejét és figyelmét a munka helyett a család vonja el, és ez általában súlyosabban rontja a karrierépítésüket, majd a magasabb kereseti lehetőségeiket (Koenker és Hallock 2001). Ez a negatív hatás különösen jelentős az alacsonyabb és közepes keresetű anyák esetében, amint azt a 4.10b. és a 4.11b. táblázat mutatja. Ennek oka az, hogy az alacsonyabb keresetű nőknek általában kisebb a karrierjük és a munkahelyi kompetenciáik kiteljesítésére irányuló ambíciójuk. Az a döntésük, hogy több időt és erőfeszítést töltenek a háztartásban, mint a munkában, csökkenti a keresetüket (Zhu és Zhang 2012).

4.4. ábra A "gyermek" válaszadási arányának összehasonlítása a nemek között a különböző kvantilisekben, 2002 és 2007 között

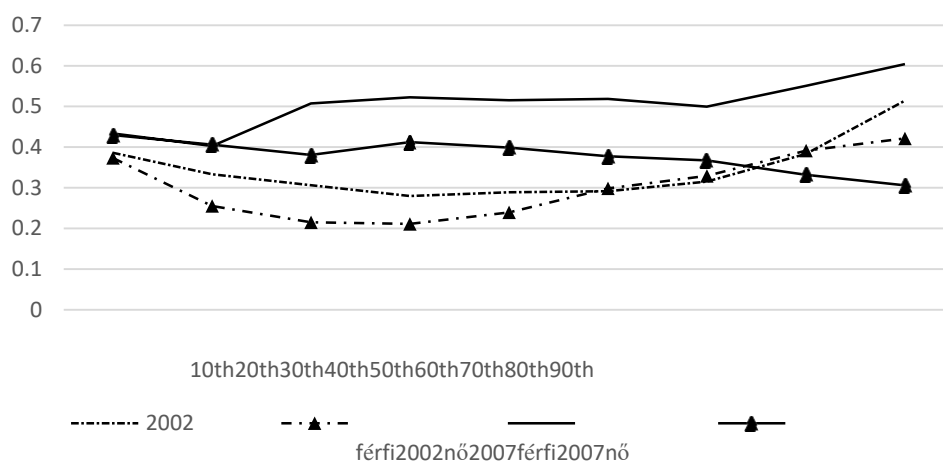
Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2002 és 2007.

Negyedszer, ami a regionális egyenlőtlenségek keresetre gyakorolt hatását illeti, a keleti régió munkavállalói 2002-ben és 2007-ben is sokkal magasabb keresettel rendelkeztek. Ezen túlmenően a regionális egyenlőtlenségek hozzájárulása a keresetekhez mind a magasabb, mind az alacsonyabb keresetű férfiak és nők esetében jelentősebb, amint azt a 4.5.

ábra mutatja. Ennek oka, hogy a keleti part menti tartományok nyitottak
legkorábban

a külvilág felé, és gazdaságilag fejlettebbek. Kelet-Kínában több magasabb jövedelmű ember jelent meg, mint más régiókban. Ugyanakkor, mivel ezekben a régiókban összességében magasabb a kereseti színvonal, még a legalacsonyabb keresetek is elfogadhatóak és magasabbak (a keleti parti régiókban a nyersanyagárak és a megélhetési költségek is magasabbak, mint a központi és nyugati tartományokban). Ezzel szemben a regionális különbségek hozzájárulása a keresetekhez kevésbé jelentős az alacsony-közepes keresetekkel rendelkező népesség esetében (pl. a 30th és a 40th kvantilisnél).

4.5. ábra A "régió" választadási arányának összehasonlítása a nemek között a különböző kvantilisekben, 2002 és 2007 között

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2002 és 2007.

Megjegyzés: Az ábrán bemutatott megtérülési arányok a "keleti régióban" való tartózkodás megtérülési arányai a "nyugati régióban" való tartózkodáshoz képest. A "központi régióban" és a "nyugati régióban" való elhelyezkedés megtérülési rátái csak a táblázatokban szerepelnek, de nincsenek ábrázolva.

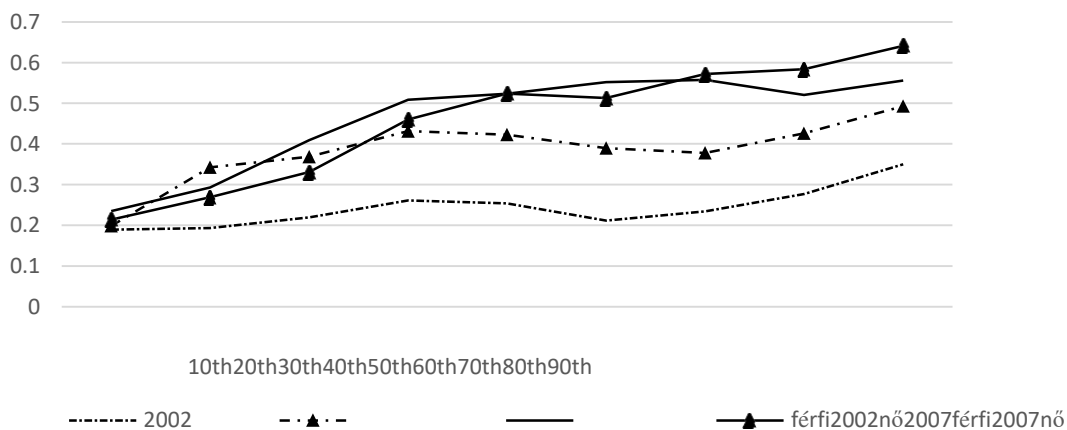
2007-ben azonban a regionális különbségek másképp hatnak a nők keresetére. A keleti régióhoz tartozás továbbra is jobban hozzájárul a férfiak esetében a 80th és 90th kvantiliseknél a keresetekhez, míg a nők esetében a kvantilisek alsó felében. Tang és Long (2013) szerint a "munkaerőpiac polarizációjában" a magasabb keresetű férfiak a legnagyobb nyertesek, nemcsak a közepes keresetű férfiak keresetének csökkenése árán, hanem a magas keresetű nők kárára is. A keleti fejlett régiókban élő férfiak nagyobb

eséllyel kapnak

rendkívül magas jövedelem. A nők esetében azonban ez a történet megváltozott. A gazdaságilag fejlett régióban való tartózkodás hozzájárulása a magasabb keresetekhez 2007-ben a nők esetében sokkal kisebb volt

Ötödször, a foglalkozás, a tulajdon és az iparág becslése nagymértékben összhangban van az előző hipotézissel. A különböző kvantilisok szerinti kereseteloszlást figyelembe véve, az alkalmazott (tisztviselő és vezető, szakember, hivatalnok, tisztviselő, ipari fizikai dolgozó és szolgáltatóipari dolgozó) és a vállalkozói réteg közötti keresetkülönbség sokkal nagyobb a 80th és a 90th kvantilisoknál, amint azt a 4.6. ábra mutatja. Ez a becslés azt jelzi, hogy a vállalkozóként való foglalkozásban való részvétel segíthet abban, hogy az egyén a legmagasabb jövedelmi csoportba kerüljön. Ezenkívül a foglalkozás és a kereset közötti együttthatók 2007-ben sokkal nagyobbak, mint 2002-ben, ami azt jelzi, hogy a kereseti különbségek egyre nagyobbak a különböző foglalkozások között.

4.6. ábra A "Foglalkozás" visszatérési arányának összehasonlítása a nemek között a különböző kvantilisokban, 2002 és 2007 között

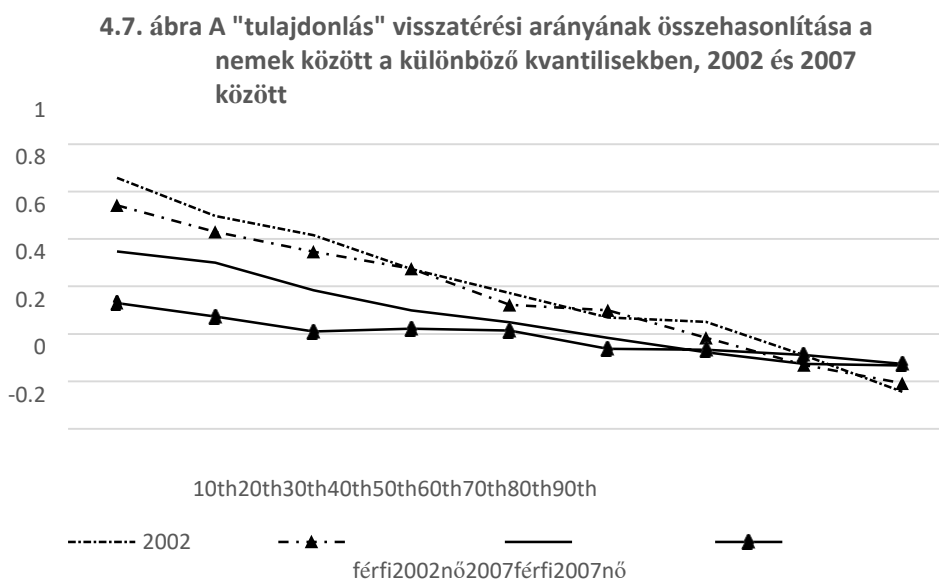
Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2002 és 2007.

Megjegyzés: Az ábrán bemutatott megtérülési arányok a "tisztviselő és vezető" foglalkozásban való részvétel megtérülési arányai az "ipari fizikai munka" foglalkozáshoz képest. Az egyéb foglalkozások, mint például a "szakember", "hivatalnok" stb. visszatérési arányai az "ipari fizikai munkához" viszonyítva vannak, és csak a táblázatokban szerepelnek, de nincsenek ábrázolva.

Ami a tulajdonjog hatását illeti a különböző kvantilisok keresetére, megállapítható, hogy a tulajdonjog hatása jelentősebb az alacsonyabb

jövedelemmel rendelkezők esetében.

2002-ben és 2007-ben is, amint azt a 4.7. ábra mutatja. A "fizikai munka" foglalkozáshoz képest a "tisztviselő és vezető" foglalkozásban való részvétel sokkal jobban megéri az alacsonyabb keresetűek számára. Ezzel szemben az ipar hatását illetően ellentétes megállapítás tehető, legalábbis a férfiak számára 2007-ben. A magasabb keresetű férfiak és nők számára fontosak az ipari foglalkozások. Ez a becslés azt mutatja, hogy a megfelelő tulajdonosi és ágazati forma kiválasztása sokkal fontosabb a jobb kereset eléréséhez. Sőt, a külföldi és a közös tulajdonú, valamint a monopol iparágak sokkal jobban járnak.

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2002 és 2007.

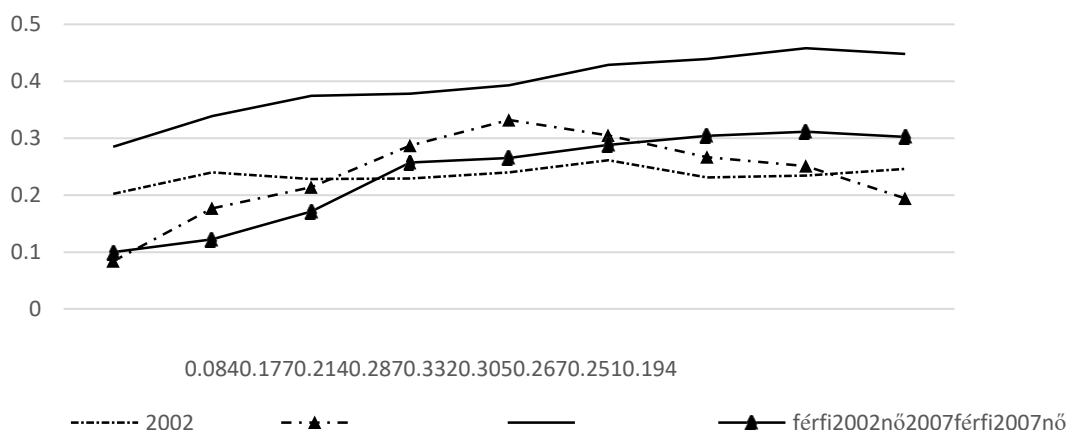
Megjegyzés: Az ábrán látható megtérülési arányok a "közigazgatás" tulajdonosi kategóriába tartozás megtérülési arányai az "egyéni" tulajdonosi kategóriához képest. Az egyéb tulajdonosi típusok, mint például a "kollektív tulajdon", "külföldi és közös vállalat" stb. megtérülési rátái az "egyéni" kategóriához képest csak a táblázatokban szerepelnek, de nem grafikusán ábrázolva.

Röviden, az olyan tényezőket, mint az iskolai végzettség, az életkor, a régió, a családi állapot és az, hogy van-e kisgyermekük, a férfiak és a nők esetében a keresetek különböző kvantiliseinél becsüljük meg. Az iskolázottsági hozamok 2002 és 2007 között mindkét nem esetében növekednek, de a magasabb keresetű női munkavállalók növekedési üteme nem olyan gyors, mint férfi társaiké. Az "életkorból" származó hozamok

becslése azt mutatja, hogy a munkatapasztalat 2002 és 2007 között mind a férfiak, mind a nők esetében csökken. Továbbá, a nők életkora sokkal kevésbé jövedelmező, különösen

az alacsonyabb keresetű nők esetében. A háztartási tényezők, mint például a családi állapot és a kisgyermek, eltérő módon hatnak a nőkre és a férfiakra a keresetek tekintetében. A női munkavállalók esetében a házasságból származó hozam sokkal kisebb, és a kisgyermek hatása még negatív is.

4.8. ábra Az "Ipar" visszatérési arányának összehasonlítása a nemek között a különböző kvantilisokban, 2002 és 2007 között

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2002 és 2007.

Megjegyzés: Az ábrán bemutatott megtérülési ráták a "monopol iparágban" való részvétel megtérülési rátái a "nem versenyképes iparág" képest. A "versenyképes ipar" és a "nem versenyképes ipar" megtérülési rátái csak a táblázatokban szerepelnek, de nincsenek ábrázolva.

Ami a regionális hatást illeti, a keleti régióban való lakóhely nagyobb mértékben járul hozzá a magasabb és alacsonyabb keresetekhez 2002-ben. 2007-ben a regionális különbségek továbbra is nagymértékben hatnak a férfiakra a 80th és 90th kvantilisoknál, míg a nőknél a magasabb kereset felénél nem járulnak hozzá olyan mértékben, mint 2002-ben. A foglalkozásra vonatkozó becslés azt mutatja, hogy a kereseti különbség sokkal nagyobb a 90th kvantilisonál a vállalkozói és az alkalmazotti foglalkozások között. Az olyan foglalkozásokban való részvétel, mint a vállalkozó, segít a felső keresetek realizálásában. Ezenkívül a különböző foglalkozások közötti kereseti különbségek 2007-ben sokkal nagyobbak. A foglalkozás fontosabb szerepet játszik a keresetek befolyásolásában, csakúgy, mint a tulajdonlás és az iparág. Ez utóbbi két tényező 2007-ben szintén jelentősebbé vált. A külföldi és a közös tulajdon, valamint a monopolhelyzetű iparágak jobban

segítik a sokkal magasabb keresetek elérését.

4.5 KÖVETKEZTETÉSEK

A harmadik fejezetben felépített "társadalmi osztályséma" alapján ebben a fejezetben az egyes társadalmi rétegek részesedését és a társadalmi struktúra átalakulását, valamint a nemek közötti megoszlást, összehasonlításokat és változásokat tárgyaljuk. A társadalmi szerkezet átalakulásának elemzése azt mutatja, hogy a munkaerő az ipari fizikai munkások piacáról a szolgáltatóipari munkások piacára vándorolt. Ez a társadalmi változás az iparosodás utáni eljárások eredményeként a munkaerő többsége már nem a feldolgozóiparban dolgozik (Cai, Park és Zhao 2008).

Ezzel az óriási munkaerő-migrációval a többi társadalmi réteg aránya is megváltozott. Az olyan társadalmi rétegek, mint a szakemberek és a hivatalnokok a magas szintű munkaerő iránti nagy keresletnek megfelelően bővültek. Ezenkívül a magánvállalkozók és az önfoglalkoztatók aránya is nőtt a magángazdaság virágzásával és a piac fejlődésével. Ezenkívül a piaci fejlődés közvetlen eredményeként minden társadalmi rétegben bővült a piaci szektor. A felső három társadalmi rétegben azonban az állami szektor még mindig nyilvánvalóan domináns helyzetben van, míg az alsó kettőben nagyobb a piaci szektor aránya.

A társadalmi rétegek átalakulásával a férfiak és a nők eltérő tapasztalatokkal találkoztak. A nemek közötti összehasonlítások és a 2002 és 2007 közötti változások a legtöbb társadalmi rétegben azt mutatják, hogy a nemek közötti aránykülönbségek a férfiak és nők közötti egyenletesebb eloszlás felé csökkentek. A női munkavállalók körülményei azonban még mindig nem optimisták, ahogyan azt a 2007-es adatok sugallják. Egyrészt a nők sokkal kisebb arányban vannak jelen a felsőbb rétegekben, mint például a tisztviselők és a vezetők, illetve a vállalkozók. Másrészt a nők nagy számban foglalnak el alacsonyabb szintű társadalmi rétegeket. A női munkavállalók esetében a munkahelyi szegregáció még mindig súlyos.

A jövedelemeloszlással, amely a társadalmi rétegződés legfontosabb összetevője, szintén ebben a fejezetben foglalkoztunk. Bemutatásra kerültek a jövedelemeloszlás körülményei, a különböző társadalmi rétegek összehasonlítása, valamint a nemek közötti jövedelem-összehasonlítás az egyes társadalmi rétegekben. Kezdjük azzal, hogy a felső társadalmi rétegek kereseti képessége jobban növekszik, mint az alsóbb rétegeké, ami a különböző társadalmi rétegek közötti keresetek polarizációját okozza. Ráadásul a megnövekedett szakadék nemcsak a fő társadalmi rétegekre, hanem a belső társadalmi rétegekre is hatással van. A nem versenyképes piaci szektor keresetnövekedési üteme nem tudja utolérni a másik két alszektort, és a versenyképes piaci szektor teljesít a legjobban. Ez a kereseti sorrendjük megváltozásához vezetett.

A különböző társadalmi rétegek jövedelemeloszlásának változásával a nemek közötti jövedelem és a nemek közötti megoszlás is változik. Bár a nők órábérére 2002 és 2007 között nőtt, a növekedés üteme sokkal lassúbb volt, mint a férfiaké. 2007-ben a nemek közötti kereseti különbségek nyilvánvalóan megnöttek. Emellett az állam és a piaci szektor is hatással van a nemek közötti kereseti különbségre. A felső három társadalmi rétegben a piaci szektor előnyösebb a női munkavállalók számára, míg az alsóbb osztályba tartozó nők számára az állami szektor több prémiumot és védelmet nyújt. Tekintettel azonban az állami szektor alacsony arányára az alsó társadalmi rétegekben, ezek a védelem és prémiumok csekélyek voltak.

A nemek társadalmi rétegződésére ható tényezők feltárása során olyan tényezőket vettek figyelembe, mint a régió, az életkor és az iskolai végzettség. Bár a regionális különbségek és a társadalmi rétegződés között nincs egyértelmű és szignifikáns kapcsolat, az életkor és az oktatás hatása a társadalmi differenciálódásra azonosítható. A felsőbb társadalmi rétegek esetében tendencia mutatkozik a fiatalabb belépési kor felé. Ráadásul ez a felfelé irányuló személyzeti áramlás jelentősebb a női pályakezdők esetében. A fiatalabb női alkalmazottak a magasabb foglalkozásokban az oktatás javulásával és a humán erőforrás-fejlesztéssel

főváros. A kevésbé képzett női munkavállalók azonban inkább az alacsonyabb foglalkozásokra korlátozódnak.

A nők esetében javult az iskolázottság és a foglalkozás, de ez nem járt együtt a keresetük javulásával. Ennek feltárására, hogy miért romlott a nők keresete, a nemek közötti keresetek lebontására és a hatás szemléltetésére az UQR-t vették alapul. A becslés eredményei azt mutatják, hogy a nemek közötti megkülönböztetés okozta keresetvesztés nőtt, különösen a magasabb keresetű nők esetében. Ők 2007-ben nagyobb nemek közötti kereseti különbséggel, valamint a nemek közötti megkülönböztetés nagyobb mértékével találkoztak. Ezen túlmenően a férfiakhoz képest a női munkavállalók az iskolai végzettségükből származó hozamok kisebb mértékű növekedését, de az életkorukból származó hozamok nagyobb mértékű csökkenését tapasztalják. Ezenkívül a háztartási tényezők, mint például a családi állapot és a kisgyermek, negatívabb hatást gyakorolnak a nőkre, mint a férfiakra.

Más tényezők, például a régió szintén hatással vannak a férfiak és a nők keresetére. A kínai gazdasági fejlődés kiegyensúlyozatlansága miatt a keleti régiókban élők magasabb jövedelemmel rendelkeznek (a nyersanyagárak és a megélhetési költségek is magasabbak). Ez a jelenség 2002-ben az alacsonyabb és a magasabb keresetűek esetében jelentősebb. Ugyanakkor a tényezők tárgyalása kiterjed a foglalkozásra, a tulajdonviszonyokra és az iparágra is, és megállapította, hogy ezek a tényezők 2007-ben jelentősebb szerepet játszanak a keresetek meghatározásában. A vita azt mutatja, hogy bizonyos foglalkozásokban való részvétel nagyobb lehetőséget eredményez a magasabb kereset realizálására, különösen az állami és közös tulajdonú vállalatoknál, valamint a monopol iparágakban.

4. FEJEZET KÍNAI TÁRSADALMI STRUKTÚRA, JÖVEDELEMELOSZLÁS ÉS
NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

5. FEJEZET

A "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" AZ EGYÉNEK ÉS A HÁZASPÁROK ESETÉBEN

CHAPTER 5

'SOCIAL CLASS INDEX' FOR INDIVIDUALS AND FOR MARRIED COUPLES

A harmadik fejezetben felépített "társadalmi osztályséma" alapján az utolsó fejezet a társadalmi szerkezet átalakulását, a jövedelemeloszlást és a nemek közötti összehasonlításokat ismertette. A társadalmi rétegződés nemek szerinti összehasonlítása arról számolt be, hogy a nők inkább az alacsonyabb szintű társadalmi rétegek egy szűk tartományába tömörültek. Annak ellenére, hogy a legtöbb társadalmi réteg egyenletes tendenciát mutat a férfiak és nők arányát tekintve 2002 és 2007 között, a problémák, mint például a foglalkozási szegregáció és a női munkavállalók alacsonyabb szintű rétegei még mindig súlyosak. Emellett a nemek közötti kereseti különbségek is jelentősen megnöttek. A nemek közötti kereseti különbség mindkét évben az alacsonyabb kereseti csoportban nyilvánvaló, és 2007-ben a tisztviselői és vezetői rétegeknél jelentősen megnőtt. Ez a változás azt mutatja, hogy a "ragadós padlóhatás" mellett az "üvegplafon-hatás" is jelentőssé vált a "jelenlegi" Kínában.

A nemek társadalmi rétegződésére és a jövedelemre ható tényezők feltárása során olyan mutatókat vettek figyelembe, mint a régió, az életkor és az iskolai végzettség. Megállapították, hogy a fiatalabb munkavállalók nagyobb eséllyel találkoznak a magasabb foglalkozásokban, különösen a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező nők esetében. Ezzel szemben a kevésbé képzett női munkavállalók inkább az alacsonyabb foglalkozásokra korlátozódnak. A nők képzettségének és foglalkozásának javulása azonban nem vezetett egyidejűleg a keresetek javulásához, mivel a nemek közötti megkülönböztetés sokkal nagyobb mértékben nőtt. Ezen túlmenően a magasabb keresetű nők alacsonyabb iskolázottsági megtérülése a nemek közötti kereseti különbségek megnövekedésének másik oka. Ezenkívül az életkor tényezője sokkal kevésbé jövedelmező a nők számára, mint a

férfiaké, és a háztartási mutatók, mint például a családi állapot és a kisgyermek, eltérő módon hatnak a férfiakra és a férfiakra.

nők. A nőknek kevesebb hozadéka van a házasságból, és a kisgyermekvállalás hatása még negatív is. A férfiak esetében a háztartási mutatók magasabbak és pozitívak. Továbbá a régió, a foglalkozás, a tulajdonjog és az ipar hatását is kidolgozták.

Ezek az elemzések értékesek, és számos hasznos eredményt és következtetést hordoznak. Ezek a viták részletes képet adnak a társadalmi szerkezetről, a jövedelemeloszlásról és a nemek közötti összehasonlításokról. Ugyanakkor ezek az elemzések megpróbálják feltárni a társadalmi rétegződés és a keresetek nemek közötti egyenlőtlenségek okait. Azonban, hasonlóan más társadalmi osztályok méréseihez, amelyeknek megvannak az előnyei és a korlátai is; ez a társadalmi rétegződési elemzés sem kivétel. A későbbiekben a foglalkozás, a tulajdonjog és az iparág alapján egy kínai "társadalmi osztálysémát" létrehozó módszer előnyeit, és különösen annak korlátait tárgyaljuk. A legfontosabb továbbá az, hogy miként lehet kezelni ezeket a korlátokat, és hogyan lehet továbbvinni a nemek társadalmi rétegződésének elemzését. Erre összpontosít ez a fejezet.

5.1 A TÁRSADALMI OSZTÁLYOK SÉMÁJÁNAK MÉRÉSÉVEL KAPCSOLATOS KÉT KÉRDÉS

A "társadalmi osztályséma" megalkotásának célja, hogy a hasonló körülmények között élőket ugyanabba a társadalmi rétegbe sorolja, és eközben elhatárolja őket másoktól. A társadalmi rétegződés elemzése, amely a fent említett "társadalmi osztálysémán" alapul, számos előnnyel jár. E megközelítés legfőbb értéke, hogy minden egyes társadalmi réteghez ki tudja vonni a hasonlóságot, és el tudja őket titulálni. Így tisztázódik a társadalmi osztály társadalmi szerkezete és összetétele. Ez a hasonlóságaik és tendenciáik tanulmányozásához is kényelmes.

A "társadalmi osztályséma" módszere azonban bizonyos mértékig korlátozható. Egyrészt a "társadalmi osztályséma" az egyén foglalkozási besorolására épül, amely az egyén termelőszférában betöltött képességén alapul (Marshall, Newby, Rose és Vogler 2012). A korábbi

a "nemek és osztályok" vitájáról szóló vitában, ismert, hogy a háztartás hatását kell vizsgálni. Másrészt a hasonló körülmények között élő lakosságot bizonyos társadalmi rétegekbe sorolják, de a rétegen belüli finom különbségeket nem differenciálják. A következő bekezdésekben részletesen tárgyalom ezeket a szempontokat.

5.1.1 Az egyes társadalmi rétegeken belüli finom különbségek

A "társadalmi osztállyséma" módszere csak korlátozottan alkalmas az egyes társadalmi rétegeken belüli finom különbségek magyarázatára. Még ha az egyének ugyanabba a társadalmi rétegbe sorolhatók is, vannak köztük különbségek. Például a felépített "társadalmi osztállysémában" az egyének azért kerültek ugyanabba a társadalmi rétegbe, mert azonos foglalkozású, tulajdonú és iparágú személyek voltak. Más társadalmi vonatkozásokban, például a jövedelem, az iskolai végzettség, a jóléti helyzet és a munkahelyi stabilitás terén még mindig különbségekkel szembesülnek. Ezek az egyazon társadalmi rétegen belüli sajátos egyenlőtlenségek nem mutathatók ki a "társadalmi osztállysémán" alapuló elemzéssel.

Alkalmanként, az ilyen egyenlőtlenségek elhatárolása és a konkrét kutatási kérdések kielégítése érdekében a "társadalmi osztályok sémáját" alosztályokba kell sorolni. Például az én "társadalmi osztállysémában", az állam és a piac kínai dualista rendszerének és a hazai piacon belüli megosztottságnak a kifejezése céljából, minden egyes foglalkozási réteg három szektorra van felosztva. Valójában ezek az alosztályok végtelenek lehetnek, amíg az alosztályozás az egyes személyek között van, mert az egyének közötti eltérések folyamatosan azonosíthatók ezen alosztályok esetében.

Ezen túlmenően a "társadalmi osztállyséma" főként néhány kulcsfontosságú változó felhasználásával épül fel. Ha még mindig az én "társadalmi osztályozási sémámat" vesszük példának, akkor az elsősorban a foglalkoztatási viszonyokat és feltételeket figyelembe vevő foglalkozási osztályozásra épül. Ugyanakkor a tulajdon és az iparág változókat az egyes

foglalkozási rétegek felosztására használják fel, hogy

a kínai intézményi sajátosságok kifejezése. Ezen túlmenően a tulajdonosi típusok és az iparágak által okozott jövedelmi és egyéb társadalmi szempontok szerinti különbségeket is körülhatárolják, de az egyének közötti konkrét különbségeket alig számszerűsítik. Ráadásul ezeket a különböző társadalmi rétegek közötti egyenlőtlenségeket e séma alapján részletezik és tárgyalják, ahelyett, hogy közvetlenül integrálnák.

Az egyazon társadalmi rétegen belüli finom különbségek ábrázolása és az egyes megfigyelések sajátos körülményeinek bemutatása érdekében a főkomponens-elemzést (PCA) alkalmazzák, hogy minden egyes megfigyelésre átfogó "társadalmi osztályindexet" (SCI) hozzanak létre. Ugyanezt a módszert alkalmazzák a globális versenyképességi index (GCI) létrehozásához, amely "az országok gazdasági növekedésben mutatkozó erősségeinek és gyengeségeinek összehasonlítása" (Porter, Delgado, Ketels és Stern 2008, 43. o.). Ennek az indexnek a funkciója hasonló az olyan indexekhez, mint a "Corruption Perception Index", amely az országok korrupciós szintjét mutatja (Lambsdorff 2007), vagy a "Comprehensive Assessment Index", amely az egyetemek oktatási és kutatási képességét fejezi ki. (Az "SCI" létrehozását és elemzését a fejezet későbbi részében részletesen bemutatjuk).

Ennek az "SCI-nek" megfelelően lehet elérni a finom különbségeket és az egyes megfigyelések rangját. Ez egy szintetizáló eljárás, amely ezeket a változókat PCA segítségével kombinálja, hogy egyetlen értéket hozzon létre. Továbbá, ez az index átfogóan tükrözi az egyén társadalmi besorolását. Ez azért van így, mert az "SCI" nemcsak a foglalkozást, a tulajdont és az iparágat foglalja magában, hanem a társadalmi rétegződéssel kapcsolatos egyéb szempontokat is, mint például a jövedelem, az iskolai végzettség, a munkahelyi stabilitás és a társadalombiztosítási helyzet. Ezeket a társadalmi szempontokat nehéz közvetlenül felhasználni a "társadalmi osztályozási séma" létrehozásakor.

Most a PCA és a létrehozott "SCI" módszer megoldja az azonos társadalmi osztályon belüli finom különbségek kifejezésének nehézségét.

5. FEJEZET A "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" AZ EGYÉNEK ÉS A HÁZASPÁROK ESETÉBEN

Továbbra is fennáll a kérdés, hogy miként lehet vizsgálni a házasság és a család hatását az egyén társadalmi rétegződésére. A következő passzusok illusztrálják a következők lényegét

háztartási perspektívát egy társadalmi rétegződési vizsgálatban, és hogyan lehet a PCA-t használni e kérdés vizsgálatára.

5.1.2 A háztartás hatása: Tevékenységek és erőforrások megosztása

A "társadalmi osztálysema" az egyén foglalkozási besorolására épül, amely a termelőszférában betöltött képességén alapul (Marshall, Newby, Rose és Vogler 2012). Az egyéni nézőpontra azért van szükség, mert a nemek közötti egyenlőtlenségek és egyenlőtlenségek így tisztázhatók. A pusztán egyéni perspektívából kiinduló vizsgálatok azonban figyelmen kívül hagyhatják, hogy az egyén társadalmi rétegződése nem független, nem befolyásolhatatlan, és elsősorban a munkaerőpiacon elfoglalt pozíciójától függ. Valójában aligha létezik teljesen független társadalmi réteg, amely figyelmen kívül hagyja a háztartás hatását. Amint Purcell, MacArthur és Samblanet (2010) javasolják, a konstituált család a háztartási integráció és újraelosztás révén alakítja át az egyén társadalmi pozícióját.

A negyedik fejezetben leírtakból kiderül, hogy a nők nemi megkülönböztetéssel szembesülnek, és a férfiakhoz képest kereseti különbségekkel küzdenek a munkaerőpiacon, de a történetnek még nincs vége. Az egyéni keresetek a házasságkötés után a háztartáson belül újraeloszthatók. Ismeretes, hogy a családi állapot és a gyermekgondozás csökkenti a nők kereseti képességét a termelőszférában, de a nők feleségként és anyaként jogot szereznek arra, hogy rendelkezzenek a háztartás közös jövedelméről, bár az alkupozíciójuk a különböző háztartásokban változik (Song 2008). Ezenkívül a háztartáson belüli újraelosztási hatás nemcsak az egyénekre, hanem a teljes társadalmi struktúrára is hatással van. Az exogám házasságok esetében a társadalmi különbségek csökkennek a nemek és a különböző társadalmi rétegek tekintetében. Ezzel szemben az endogám házasságok esetében a társadalmi különbségek a különböző családi egységek és társadalmi rétegek tekintetében akár ki is szélesedhetnek.

A bevezető fejezetben arról folytatott vita, hogy a családot (háztartásfő) vagy az egyént kell-e egységnek tekinteni, rávilágít a

a házasság hatása a párok társadalmi osztályára, különösen a nőkére. (Erikson és Goldthorpe 1992; Goldthorpe 1983; Heath és Britten 1984; Sorensen 1994). Az 1980-as években az osztály és a nemek kérdéséről folytatott vitában (Abbott 1987; Acker 1973; Goldthorpe 1983; Stanworth 1984a) az ortodox osztályelemzés előírta, hogy a társadalmi osztályt a háztartásra mint egységre kell alapozni.

Ennek az az oka, hogy a nők nagy része sokáig nem volt jelen a munkaerőpiacon, vagy gyakran ki-be járkált, részmunkaidős állást vállalt, vagy kevesebbet dolgozott, miután megnősült és gyermeket szült (Marshall, Roberts, Burgoyne, Swift és Routh 1995). A hagyományos házasságban élő nők "laza kötődése a munkaerőpiachoz" (Erikson 1984, 500. o.) és a férjétől való gazdasági függőségük miatt Davis és Moore (1945), Barber és Merton (1957) és más korábbi rétegződésméleti kutatók azt feltételezték, hogy a nők osztályhelyzetét a férjük pozíciója képviseli.

A nők fizetett munkában való növekvő részvételével azonban ez a gondolkodásmód tarthatatlanná vált, és fokozatosan visszaszorult, hogy helyébe az egyéni perspektívából történő fejlődés vizsgálatának módszere lépjen (Heath és Britten 1984; Sorensen 1994; Stanworth 1984b). Ugyanakkor nem szabad tagadni a családi állapot társadalmi rétegződésre gyakorolt hatását. Azok, akik azt a véleményt védték, hogy a családot vagy a háztartást egységnek kell tekinteni az osztályrétegződés kutatásában, megállapították, hogy a család hatása a feleségre és a férjre eltérő.

Goldthorpe és munkatársai nyolc különböző ipari nemzet népességén alapuló kutatást hajtottak végre 1973 és 1987 között, és megállapították, hogy a nők szubjektív társadalmi rétegződését jobban befolyásolja a férjük osztályhelyzete, mint a sajátjuké (Erikson és Goldthorpe 1992). Ezzel szemben a férj társadalmi helyzetét egyáltalán nem befolyásolta a feleség munkapozíciója. Társadalmi helyzetük ugyanolyan maradt, függetlenül attól, hogy a feleség háziasszony, titkárnő, professzor vagy

szakképzetlen munkás. Hasonló következtetés olvasható Zipp és Plutzer (1996) és Baxter (1994) tanulmányaiban. Sőt, ők is azt a következtetést vonják le, hogy a nők elnyomása túlságosan hangsúlyos, ha az osztályelemzéshez egyéni megközelítést használunk.

Más különböző vélemények is elhangzottak, és megvilágították a nemek társadalmi rétegződésének vizsgálatára alkalmas módszereket. Először is, a nő társadalmi helyzete nem feltételezhető, hogy teljes mértékben a férjétől függ. Stanworth (1984a) ugyanazon adatok felhasználásával újraelemzte Goldthorpe érvelését, és Goldthorpe-tól eltérő következtetést vont le. Úgy találta, hogy a feleség és a férjek között a társadalmi rétegződés tekintetében eltérés van. Ezenkívül Abbott és Sapsford (1986) egy nagy brit adathalmaz felhasználásával nem értett egyet Goldthorpe véleményével, és azt javasolta, hogy a feleség társadalmi osztályba sorolását legalább részben a saját jellemzői határozzák meg, nem pedig az, hogy teljesen függ a férjétől. Sőt, Hayes és Jones (1992) ausztrál adatok alapján ugyanezt a következtetést igazolta, miszerint a házas nők nem feltétlenül elsősorban a házastársuktól származtatják osztályhelyzetüket.

Másodszor, a nők társadalmi helyzete egyre inkább a saját tulajdonságaiktól függött, különösen a dolgozó nők esetében. Davis és Robinson (1988) például a nőket mint csoportot két csoportra osztotta, háziasszonyokra és dolgozó nőkre. Rámutattak arra, hogy a háziasszonyok valószínűleg a férjük társadalmi osztályhelyzetét tekintették sajátjuknak, a dolgozó nők viszont a saját, valamint a férjük jellemzőinek is azonos súlyt tulajdonítottak. Továbbá, az 1970-es és 1980-as évek között az Egyesült Államokban a nők társadalmi rétegződésében a "kölcsonzési modellről" a "megosztási modell" irányába történt elmozdulás (ibid.). Jelenleg, harminc évvel később, ez az átalakulás várhatóan egy "függetlenebb modell" felé mozdul el, amely nagymértékben függ a nő saját személyes jellemzőitől. Ugyanakkor a nők munkája egyre nagyobb hatással van a család mindennapi életére, így a férjet az osztályba sorolási szempontok tekintetében a felesége is befolyásolhatja (Leiulfsrud és Woodward 1987).

Harmadszor, a férj hatással lehet a felesége társadalmi rétegződésére, de nem a társadalmi státuszára. Azok a kutatók, akik a nemet a társadalmi osztályok elemzésének lényeges elemének tekintik, ragaszkodnak ahhoz, hogy az egyén státuszának van egy független vonása, amely nem osztható meg. Acker (1988) szerint az egyén által megszerzett társadalmi státusz különbözik attól, amit egy másik személlyel való társulás révén ér el. Alternatív módon, a társadalmi státusz szempontjából a nem fizetett háziasszony társadalmi státusza különbözik a férjétől, mivel társadalmi státuszát a férje révén éri el, nem pedig saját maga által.

Weber megfigyelte a "társadalmi osztály" és a "társadalmi státusz" közötti különbségeket is. A weberi értelemben vett társadalmi rétegződés két különböző, de egymással összefüggő dimenzióból állt, amelyeket analógia útján az egyéni és a háztartási perspektívának tekinthetünk (Dale, Gilbert és Arber 1985). Egyrészt a munkaerő-piaci kapcsolatokon alapuló társadalmi rétegződés az egyén szintjén mérhető. Másrészt a fogyasztási minták és a megélhetési költségek által képviselt társadalmi rétegződés a család szintjén mérhető. A munkaerőpiaccal való közvetlen kapcsolat, amely az egyén társadalmi státuszához rendelhető, és a foglalkozási osztályhelyzetéhez kapcsolódik, ritkán kerül megosztásra. Ezzel szemben a háztartással való kapcsolat, amely a háztartás közös keresetéhez, a fogyasztáshoz és a megélhetési kiadásokhoz kapcsolódik, általában megosztott. Ez a kutatás ezeket az elveket alkalmazta, miszerint az egyén társadalmi státusza független, a háztartás közös jövedelme és fogyasztása pedig megosztott, amikor a háztartás hatását tárgyalja a későbbi bekezdésekben.

Mindent egybevetve, az egyéni és a háztartási perspektíva egyaránt alapvető fontosságú a társadalmi rétegződés tanulmányozásában. A két perspektíva kombinálása előnyösebb, mint az egyik teljes elfogadása és a másik elhagyása. Ezután a kérdés az, hogyan lehet a két perspektívát kombinálni, és hogyan lehet megfigyelni a háztartás hatását a párok társadalmi rétegződésére? Az említett mérés a "SCI" létrehozásához minden egyes megfigyeléshez inspirál

hogyan lehet meghatározni a háztartás és a házasság hatását. A változók egy olyan változókészletének megváltoztatásával, amely nem csak a meg nem osztott "foglalkozási besorolást" veszi figyelembe, hanem a családon belüli újraelosztást és cserét is, egy új "SCI" szintetizálódik. A két index összehasonlítása után kimutatható a házasságnak a házaspár társadalmi rétegződésére gyakorolt hatása, valamint a társadalmi osztálypozíciók változása. E két "SCI" létrehozásának módját részletesen e fejezet későbbi részében tárgyaljuk. A következő bekezdések először az egyéni "SCI" létrehozásának eljárását mutatják be.

5.2 A "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" FELÉPÍTÉSE EGYÉNI SZEMPONTBÓL

A PCA-t az "SCI" létrehozására használják. Ezt a módszert egy ország globális versenyképességének értékelésére használják egyetlen, teljesen integrált index létrehozásával (Porter, Delgado, Ketels és Stern, 2008). A PCA képes korrelált változók halmazát főkomponensek halmazává alakítani, amelyek az eredeti változók konnotációját képviselik. A főkomponensek száma általában kevesebb, mint az eredeti változók száma, és ezek a főkomponensek lineárisan nem korrelálnak egymással. Ezek a korrelálatlan komponensek felhasználhatók a változók különböző dimenzióinak reprezentálására. Az első főkomponens magyarázza a megfigyelt változók legnagyobb varianciáját, és e változók lineáris kombinációjával számítható ki. A második főkomponens a fennmaradó variancia maximális összegét írja le, és így tovább, amíg az összes variancia meg nem magyarázódik.

Minden egyes főkomponens a változókészlet különböző dimenzióit képviseli, különösen azokat, amelyek sajátértéke nagyobb, mint 1. Ezután minden egyes komponens értékét, amelyet a "predict" szintaxis automatikusan kiszámíthat, megszorozza a megfelelő együtthatóval a végső integrált érték kiszámításához. Ebben a tanulmányban ez az érték az "SCI". Ezt a számítási eljárást egy későbbi szakaszban részletesen tárgyaljuk. A PCA előfeltétele

módszer lényege, hogy a mutatók nagymértékben korrelálnak egymással és kapcsolatban állnak a mérés alapjául szolgáló jelenséggel (Porter, Delgado, Ketels és Stern, 2008). Itt először a mutató kiválasztásának eljárását és a mutatók közötti kapcsolatot mutatom be.

5.2.1 A mutató kiválasztási eljárás

Ez a szakasz a foglalkozási jellemzők és a társadalmi rétegződés szempontjainak kombinált fajtáit tárgyalja, valamint azt, hogy hogyan lehet létrehozni az egyes megfigyelésekhez tartozó "SCI"-t. Weber megfigyelte az osztály és a társadalmi státusz közötti különbségeket, és a társadalmi rétegződés számos aspektusát - például a piaci teljesítményt, a tekintélyt, a tulajdont és a különleges képességeket - tárgyalta (Babbie 2013). Később az empirikus osztályelemzés megvalósíthatóságának kielégítése érdekében a kutatók megpróbáltak egy határozott módszert kidolgozni az eltérések kimutatására, mint például a John Goldthorpe és társai által konstruált módszerek (Erikson, Goldthorpe és Portocarero 1979; Goldthorpe 2007).

Goldthorpe társadalmi osztályozási sémájának célja a munkaerőpiaci pozíciók, különösen a munkaadók és a munkavállalók közötti kapcsolatok megkülönböztetése volt. Ezek a kapcsolatok két fő kategóriába sorolhatók: "munkaszerződés" és "szolgálati viszony" (Goldthorpe 1980). Ennek megfelelően a foglalkozási jellemzők, mint például a foglalkoztatási feltételek, a karrierlehetőségek és a munkavállaló autonómiája számos specifikus változóval azonosítható (Goldthorpe 2000). Emellett Pierre Bourdieu osztályelemzése szerint az osztálymodell kidolgozása nem kizárólag a foglalkoztatási egyenlőtlenségekhez, hanem a gazdasági, társadalmi és kulturális tőke kölcsönhatásához kapcsolódik (Devine 2010; Savage, Warde és Devine 2005). Olyan társadalmi és kulturális mutatókat vizsgálnak, mint az iskolai végzettség, a szabadidő eltöltésének formái, a lakás elhelyezkedése és állapota, valamint a társadalmi hálózat (Bennett, Savage, Silva, Warde, Gayo-Cal és Wright 2009; Dorling 2011; Wilkinson és Pickett 2011).

Ezek a társadalmi osztályelemzések jó hivatkozási alapot jelentenek a kutatásomhoz, különösen a társadalmi osztály jellemzőit tükröző változók kiválasztásának folyamatához. Goldthorpe például a foglalkozási biztonság mértékét tárgyalta, amelyet tanulmányomban a munkaszerződéses státusz tárgyalása helyettesít. Az "állandó munkaszerződés" stabilabbnak tekinthető, mint a "páratlan munkaügyi státusz". Ugyanakkor olyan reális kérdéseket is figyelembe veszünk, mint például az adatsorok korlátai. Bár a 2007-es kínai háztartási jövedelmi projekt (CHIP) sok információt szolgáltat a foglalkozásra és a munkakörülményekre, valamint a demográfiai adatokra vonatkozóan, még mindig hiányzik belőle néhány specifikus információ, például a munkavállaló autonómiájára és a társadalmi hálózatokra vonatkozó információk.

A változók kiválasztásának alaptételei

A változók kiválasztásának folyamatában néhány alapvető tantételt alkalmaznak, hogy jobb képet adjanak a társadalmi rétegződésről. Először is, olyan változókat veszünk figyelembe, mint a foglalkozás, a tulajdon és az iparág. Ezek a "társadalmi osztályozási séma" létrehozásának alapvető összetevői. Ezenkívül az előző fejezetben bemutatott feltétel nélküli kvantilis regresszió (UQR) eredményei alapján a foglalkozás, valamint a tulajdon és az iparág alapvető szerepet játszik a jövedelmi különbségek befolyásolásában. Ezért a PCA-ban a foglalkozás, a tulajdon és az iparág változókat választottuk ki.

Másodsor, a PCA-t kiegészítik a gazdasági szempontokkal, amelyek az osztályelemzés lényeges részét képezik. A munkavállalók gazdasági helyzetében mutató eltérések a különböző foglalkozások, tulajdonviszonyok és iparágak közötti különbségek megnyilvánulásai és eredményei. Ugyanakkor a "társadalmi-gazdasági közelség" miatt a gazdasági körülmények más társadalmi szempontok minőségének meghatározásában is fontos szerepet játszanak (Erikson, Goldthorpe és Hallsten 2012). Az egyén keresetére vonatkozó információk erősen tükrözik az egyén pénzügyi és gazdasági helyzetét. A korábbi fejezetek logikáját

követve, amelyek a

az órabér a különböző társadalmi rétegek gazdasági egyenlőtlenségeinek elemzésére, az órabér változatlanul az "SCI" szintetizálásakor kerül kiválasztásra.

Harmadszor, a kereseti egyenlőtlenségek figyelembevétele mellett a társadalombiztosítási körülményeket, különösen a társadalombiztosítási egyenlőtlenségeket is figyelembe vesszük. A kínai társadalombiztosítási rendszer társadalombiztosításból, szociális jólétből, szociális segélyből stb. áll. (Hussain 1994). A társadalombiztosítási rendszer, amely a társadalombiztosítási rendszer magját képezi, magában foglalja a nyugdíj-, az egészségügyi, a munkanélküliségi, a baleseti és az anyasági biztosítást. Amint azt a korábbi fejezetekben tárgyaltuk, a kínai társadalombiztosítási rendszer nem a társadalom egészére, hanem a lakosság egy kiválasztott részére terjed ki. Ugyanakkor a garantált összeg is eltérő az egyes személyek között, és ezek a társadalombiztosítási projektek különböző kormányzati hivatalokhoz tartoznak. Ezenkívül a társadalombiztosítás történelmi városi-vidéki és tulajdonosi szegmensét nem sikerült teljesen felszámolni, és jelenleg a vállalkozások pénzügyi helyzetéhez és a foglalkoztatási egységek gazdasági helyzetéhez kapcsolódik. Mindezek a jellemzők széttöredezetté és egyenlőtlené teszik a kínai társadalombiztosítási rendszert, különösen a társadalombiztosítási rendszert (Saunders és Shang, 2001).

Általában a városi közszféra jobb társadalombiztosítást nyújt alkalmazottai számára, különösen a monopol iparágakban. Ennek oka, hogy a társadalombiztosítási rendszert először az állami tulajdonú vállalatok (SOE-k) elbocsátott munkavállalóinak garanciájaként alakították ki. Fokozatosan a fedezetet kiterjesztették más tulajdonú vállalatok alkalmazottaira is. A társadalombiztosítási reformot követően az 1990-es években a költségek az állami tulajdonú vállalatokról az államra szálltak át, és a valóságban a kormány, a munkaadók és a munkavállalók osztoznak rajtuk.²⁴ A kormány, a munkáltatók és a munkavállalók között megosztott költségek százalékos aránya a foglalkoztatási egységtől függően változik. A költségmegtakarítás érdekében a kis- és közepes méretű magánvállalkozások egyes munkáltatói vonakodnak

5. FEJEZET A "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" AZ EGYÉNEK ÉS A HÁZASPÁROK ESETÉBEN

²⁴ Az egészségügyi, nyugdíj- és munkanélküliségi biztosításon a vállalkozás és a munkavállalók osztoznak, míg a baleset- és anyasági biztosítást teljes egészében a vállalkozások vállalják.

a társadalombiztosítási rendszerhez való csatlakozáshoz. Ez azt eredményezi, hogy sok, az informális szektorban dolgozó munkavállaló védtelen helyzetben van.

A munkavállalók társadalombiztosítási egyenlőtlenségei a munkaerőpiacon elfoglalt előnyös vagy hátrányos helyzetüket jelzik. Ugyanakkor az egyenlőtlenségek az életminőséggel is összefüggnek. Ezért az egyén társadalombiztosítási körülményei beépülnek a PCAba. Az adatkészlet a társadalombiztosításra és a lakáskasszára vonatkozó információkat tartalmaz. A társadalombiztosítás és a lakásalapok pontos szintje azonban nincs meghatározva. Ebben az elemzésben összehasonlítom a biztosítással rendelkező munkavállalókat és azokat, akiknek felelősségük van a biztosítás fizetésére.

Negyedszer, az iskolai végzettségre vonatkozó információk is szerepelnek a változóhalmazban. Az iskolai végzettség a társadalmi rétegződés fontos szempontja. A műveltségi tőke szintjét szimbolizáló iskolai végzettség kiindulópont a szakmaválasztás és a karrierépítés megértéséhez. Ezenkívül az iskolai végzettség a foglalkozással és a karrier-szinttel kombinálva meghatározza a gazdasági és társadalmi kilátásokat (Bukodi, 2009). Az iskolai végzettségnek a foglalkoztatási lehetőségekkel, a foglalkozási kilátásokkal és a kereseti körülményekkel való összefüggése azt mutatja, hogy az oktatás a társadalmi rétegződés fontos ága. Továbbá számos tanulmányban az iskolázottsági különbségeket használták fel a kereseti különbségek magyarázatára. Ezért a PCA-ban az iskolai végzettségi szintet jelző változót, az iskolázottsági éveket alkalmazzuk.

A végső kiválasztott változók és értékelések

A fentiekben tárgyalt általános megfontolások után a foglalkozási jellemzők különböző szempontjaira vonatkozó végleges készlet az alábbiakban látható módon alakult ki:

- I. Foglalkozás²⁵ (7 a tisztviselők esetében; 6 a hivatásosok esetében; 5 a hivatalnokok

esetében; 4 a tisztviselők esetében).

²⁵ A "foglalkozás" itt kvázi metrikus változóként van felfogva. Ezenkívül a

- ipari fizikai dolgozó; 3 a szolgáltatóipari dolgozó; 2 a vállalkozás tulajdonosa; 1 az önálló vállalkozó);
- II. Tulajdonosi viszonyok²⁶ (5 az állami tulajdonú; 4 a kollektív tulajdonú; 3 a külföldi vállalkozás; 2 a magánvállalkozás; 1 az önálló vállalkozó);
- III. Iparág²⁷ (5 az állami monopóliummal rendelkező iparra; 4 a félig állami monopóliummal rendelkező iparra; 3 a versenyképes piaci szektorban működő iparra; 2 a félig versenyképes piaci szektorban működő iparra; 1 a nem versenyképes piaci szektorban működő iparra);
- IV. Munkahelyi stabilitás (5 állandó munkavállaló esetében; 4 hosszú távú szerződéssel rendelkező munkavállaló esetében; 3 rövid távú szerződéssel rendelkező munkavállaló esetében; 2 ideiglenes munkavállaló esetében; 1 háztartási alkalmazott esetében);
- V. Munkanélküliségi biztosítás (5 a munkáltató által fizetett; 4 a munkáltató és a munkavállaló által fizetett; 3 a munkavállaló által fizetett; 2 a biztosítás nélküli; 1 a nem tudom a biztosítást);
- VI. Nyugdíjbiztosítás (5 a munkáltató által fizetett; 4 a munkáltató és a munkavállaló által fizetett; 3 a munkavállaló által fizetett; 2 a biztosítás hiánya; 1 a biztosítás nem ismert);
- VII. Sérülésbiztosítás (5 a munkáltató által fizetett; 4 a munkáltató és a munkavállaló által fizetett; 3 a munkavállaló által fizetett; 2 a biztosítás hiánya; 1 a biztosítás nem ismert);
- VIII. Egészségbiztosítás (5 a munkáltató által fizetett; 4 a munkáltató és a munkavállaló által fizetett; 3 a munkavállaló által fizetett; 2 a nincs biztosítás; 1 a nem tudom a biztosítást);
- IX. Lakhatási alapok (5 a munkáltató által fizetett; 4 a munkáltató és a munkavállaló által fizetett; 3 a munkavállaló által fizetett; 2 a biztosítás nélkül; 1 a biztosítás nem ismert);
- X. Iskolai végzettség;
- XI. Órabér;

foglalkozási besorolás a harmadik fejezetben tárgyalt, van egy rangsor között a rétegződés a munkavállaló, de nincs rangsor, ha vegyes. Az adatok ellenőrzése után azonban azt találtam, hogy a vállalkozók inkább a nem állami tulajdonú és a nem versenyképes iparágakban jelennek

5. FEJEZET A "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" AZ EGYÉNEK ÉS A HÁZASPÁROK ESETÉBEN

meg. Sok vállalkozónak még az iskolai végzettsége és képzettsége is kevés. Ezeket a tényezőket figyelembe véve, a többi kiválasztott változóval összhangban 2-t rendelék a vállalkozóhoz és 1-et az önfoglalkoztatóhoz.²⁶ A "tulajdonjogot" itt kvázi-mérő változóként fogom fel.

²⁷ Az "iparágot" itt kvázi metrikus változóként fogjuk fel.

5.2.2 A mutatók dimenziója és szerkezete

A PCA eredményét befolyásolja a változók mérete. Minél nagyobb a változó mérete, annál nagyobb súlyt helyeznek rá. Ezért a változók méretének eltérő hatásának kiküszöbölése érdekében először a természetes logaritmikus formákat alkalmazzuk az "iskolai végzettség éve" és a "kereset" változók esetében. Ezt követően minden változót Z-értékre standardizálunk (nulla átlag és egy egységnyi szórás). A PCA elvégzése előtt a változók belső konzisztenciájának ellenőrzésére a Cronbach α (alfa) megbízhatósági együtthatót alkalmazzák. Amint az 5.1. táblázatban látható, az alfa-érték 0,8878, ami magasabb, mint a kért és elfogadható 0,7-es érték. Ez az eredmény azt mutatja, hogy a társadalmi rétegződéssel kapcsolatos munkakörülmények belső konzisztenciája előnyös.

5.1. táblázat A változók belső konzisztenciája

Tesztskála = átlag (standardizált tételek)		
Átlagos tételek közötti		kovariancia:.4183926
A	skála elemeinek száma	:11
Skála megbízhatósági	együtthatója:	0.8878

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2007.

Megjegyzés: A standardizált 11 tétel a foglalkozás, a tulajdon, az iparág, a munkahely stabilitása, a munkanélküliségi biztosítás, a nyugdíjbiztosítás, a balesetbiztosítás, az egészségbiztosítás, a házipénztár, az iskolai végzettség és az órabér.

A végső "SCI" szintetizálása előtt először a változók mögöttes szerkezetét határozzák meg egy faktorelemzéssel (FA). Az FA és a "promax ferde rotáció" eredményeit az 5.2. és 5.3. táblázat mutatja. Először is, a három legfontosabb faktor sajátértékei 1,0-nál nagyobbak, és együttesen a 11 változó kumulatív varianciájának mintegy 70%-át magyarázzák. A három faktor, amelyek sajátértékei nagyobbak, mint 1, azt jelzik, hogy a 11 változó között három fő dimenzió vagy szempont van. A következők tisztázása érdekében

a változók közötti kapcsolatot és azt, hogy mely dimenziókhoz tartoznak, mind a varimax ortogonális, mind a promax ferde rotációt alkalmazzák. A két forgatás csoportosítási eredményei hasonlóak. A faktorterhelések miatt, és amint az az 5.3. táblázatban látható, a promax ferde rotáció eredményei szembetűnőbbek.

5.2. táblázat A faktorelemzés eredményei

Faktorelemzés/korreláció		Az obs.		s	6777
Módszer: Rotáció: (nem rotált)		záma _ megtartott			3
Paraméter		tényezők=		Number of=	30
Komponens	Sajátérték	Különbség	Arány	Kumulatív	
1. tényező	4.48402	2.71296	0.4076	0.4076	
2. tényező	1.98106	1.01556	0.1801	0.5877	
3. tényező	1.23355	0.56296	0.1121	0.6999	
4. tényező	0.69455	0.07312	0.0631	0.7630	
5. tényező	0.58745	0.03581	0.0534	0.8164	
6. tényező	0.53369	0.02353	0.0485	0.8649	
7. tényező	0.43785	0.02475	0.0398	0.9047	
8. tényező	0.34132	0.01512	0.0310	0.9358	
9. tényező	0.28427	0.01344	0.0258	0.9616	
10-es tényező	0.21476	0.00727	0.0195	0.9811	
11. tényező	0.20747	.	0.0189	1	

LR teszt: független vs. telített: Valószínűleg >Chi2 = 0,0000 Forrás:

Chi2(55) = 240,49 Prob.>Chi2 = 0,0000: Kínai háztartási jövedelem projekt,
2007

A változók így kialakult csoportosítása meglehetősen összhangban van a koncepcióval. Először is, az olyan változók, mint a foglalkozás, a tulajdonlás és az iparág, valamint a munkahelyi stabilitás, sokkal nagyobb mértékben terhelik az első faktort. Az egyes elemek faktorterhelése az 5.3. táblázatban látható módon van súlyozva. Ezek a változók a "munkahelyi jellemzőkkel" kapcsolatos információkra vonatkoznak. Ebben a tekintetben az eredmények igazolják a foglalkozás, a tulajdonjog és az iparág használatának jogosságát a "társadalmi osztályok sémájának" létrehozásához, mivel ezek szoros kapcsolatban állnak egymással a kínai

munkaerőpiacon.

5.3. táblázat A ferde Promax-rotáció eredményei

Faktorelemzés/korreláció	A	=6777
Módszer: Rotáció: (Kaiser off)	megfigyelések száma	=3
	Megmaradt tényezők	=30
	Paraméterek száma	

Tényező	Eltérés	Arány
Factor1	3.47753	0.3161
Factor2	3.40714	0.3097
Factor3	2.23969	0.2036

LR teszt: független vs. telített: Valószínűleg $>Chi^2 = 0,0000$ Forrás:

$Chi^2(55) = 240,49$ Prob. $>Chi^2 = 0,0000$: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2007

Rotált faktortöltések (mintamátrix) és egyedi varianciák

Változó	Factor1	Factor2	Factor3	Egyediség
Foglalkozás	0.7713	-0.0577	0.1273	0.3402
Tulajdonjog	0.8852	0.0006	-0.1624	0.3162
Iparág	0.6691	-0.1757	0.2004	0.4309
Munkahelyi stabilitás	0.7821	0.1688	-0.0698	0.3029
Nyugdíjbiztosítás	-0.0132	0.8284	-0.1159	0.3613
Sérülésbiztosítás	-0.0798	0.8009	0.1296	0.3401
Munkanélküli égi biztosítás	-0.0228	0.8448	0.0507	0.2765
Egészségbiztosítás	-0.0543	0.8384	-0.0679	0.4154
Lakhatási alapok	0.3106	0.4989	0.1867	0.4537
Órabér	0.0799	0.1001	0.8104	0.3455
Iskoláztatás éve	0.0286	-0.0476	0.7845	0.3836

Tényező rotációs mátrix

	Factor1	Factor2	Factor3
Factor1	0.4508	-0.5831	0.3580
Factor2	0.8391	0.8124	0.5936
Factor3	-0.3043	0.0061	0.7207

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2007

Másodszor, az olyan változók, mint a nyugdíj, a sérülés, a munkanélküliség, az egészségbiztosítás és a lakástakarék sokkal nagyobb mértékben szerepelnek a második faktorban, ami a "társadalombiztosítási körülményekkel" kapcsolatos információkat tükrözi. Ezenkívül egy másik említésre méltó pont, hogy a lakásalapok faktorterhelése pozitív faktorterhelést mutat az első faktoron, amely a "munkahelyi jellemzőkkel" foglalkozik. Ez az előfordulás eltér más, "biztosítási körülményekkel" kapcsolatos változóknál, mint például a nyugdíj, a sérülés, a munkanélküliség és az egészségbiztosítás. Ezeknek a változóknak sokkal kisebb és negatívabb töltései vannak az első faktoron.

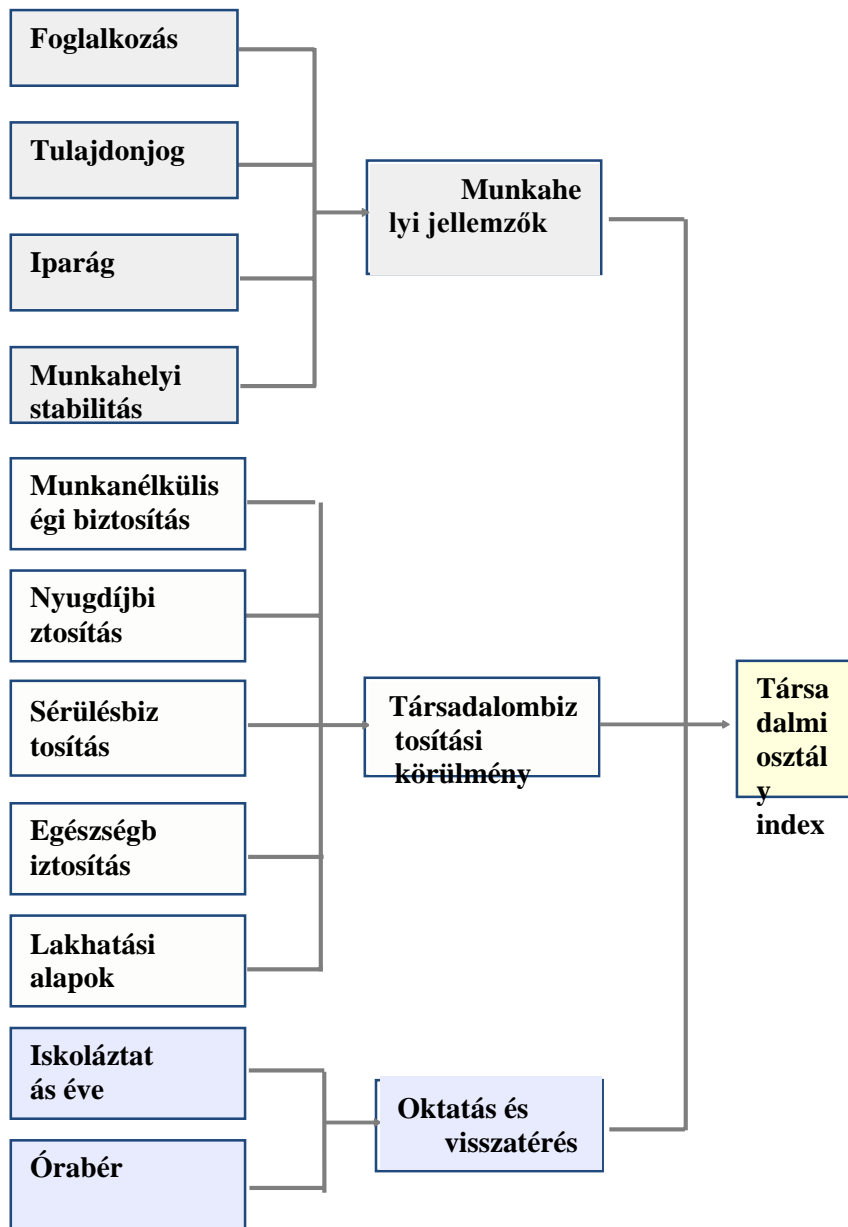
Ennek oka abban rejlik, hogy a lakásbiztosítási alapok által lefedett lakosság nem olyan nagy, mint a társadalombiztosítás más formái. A társadalombiztosítások másik öt formája törvényileg kötelező, míg a lakásbiztosítások nem kötelezőek. A valóságban még a kötelező társadalombiztosítás sem fedi le teljesen a munkavállalókat, nemhogy a lakáskasszákat. Továbbá a lakosság, amely a háztartási alapok rendszeréből részesül, főként bizonyos foglalkoztatási egységekben koncentrálódik, mint például a kormány, a közintézmények és a nagyméretű állami tulajdonú gazdasági társaságok. Ezek a jellemzők a foglalkozási, tulajdonosi és iparági helyzethez tapadnak, amelyek bizonyos jelentőséget képviselnek, mint "munkahelyi jellemzők". Ezért nem nehéz megérteni, hogy a "házipénztár" miért rendelkezik viszonylag magas töltéssel az első faktoron - a "munkahelyi jellemzők" faktoron.

Harmadszor, az olyan változók, mint az órabér és az iskolai végzettség éveit sokkal magasabb töltéssel rendelkeznek a harmadik faktoron, amely a foglalkozási követelménnyel és annak megtérülésével kapcsolatos. Az iskolai évek azt az oktatási szintet vagy képesítést jelentették, amelyre egy adott foglalkozáshoz szükség volt. Az órabér az oktatásból származó hozamot tükrözi a foglalkozási pozíció révén. A keresetek és az iskolai végzettség ugyanabban a dimenzióban esnek a változók halmazában. Ez a munkaerő-piaci körülményekkel függ össze, amit számos kutató igazolt, az iskolázottsági különbségeket használva a kereseti különbségek

magyarázatára. Az oktatás és a keresetek körülményei a munkaerőpiaci egyenlőtlenségeket egy másik perspektívából tükrözik, amely eltér a "munkahelyi

jellemzők" és "társadalombiztosítási körülmények". A különböző mutatók és a "SCI" közötti kapcsolatokat az 5.1. ábra mutatja be.

5.1. ábra A mutatók és a "társadalmi osztályindex" közötti kapcsolat

Ezenkívül a független vs. telített LR-tesztben az alacsony valószínűség ($p=0,000$) azt mutatja, hogy a tényező nélküli modell túl egyszerű. Ez az eredmény azt jelenti, hogy létezik egytényezős vagy többtényezős modell, amely megmagyarázza e változók kapcsolatát és kombinációját. Ezért annak érdekében, hogy

annak megállapítására, hogy az FA-ból kinyert három faktoros modell a tökéletesen illeszkedő modell-e, ennek ellenőrzésére a maximális valószínűségű faktorálást alkalmazzák. A maximum-likelihood faktorálás egy formális hipotézisvizsgálatot biztosít, amely segít meghatározni a faktorok megfelelő számát. A maximális valószínűségű három faktoros modell p-értéke ezekre a változókra vonatkozóan nagyobb, mint 0,05. Ez a jelenség azt mutatja, hogy ez a három faktoros modell nem lényegesen rosszabb, mint egy tökéletesen illeszkedő modell. Ezért ezt a három dimenziót elfogadjuk. Mivel az értekezésnek ez a része a változókhoz tartozó dimenziókra és a változók szerkezetére összpontosít, a maximális valószínűségű faktorálás validálási eredményeit itt elhagyjuk.

Összefoglalva, a kiválasztott tizenegy változót a faktorelemzés után három dimenzióba csoportosítottuk. A változók, például a foglalkozás, a tulajdon, az iparág és a munkahelyi stabilitás sokkal magasabb töltéssel rendelkeznek az első faktoron, amely a "munkahelyi jellemzők" dimenziójához kapcsolódik. Az olyan változók, mint a nyugdíj, a sérülés, az egészségügyi, a munkanélküli biztosítás és a lakhatási alapok sokkal magasabb töltésekkel rendelkeznek a második faktoron, amely a "szociális biztonsági körülmények" dimenzióját alkotja. Az órabér és az iskolai végzettség éveit sokkal magasabb töltéssel rendelkeznek a harmadik faktoron, amely az "oktatási követelmény és megtérülés" dimenzióval kapcsolatos.

Ezek a változók átfogóan szemléltetik a társadalmi rétegződés bizonyos aspektusait, valamint a munkavállalók munkaerő-piaci helyzetének és körülményeinek számos perspektíváját. Továbbá a faktorelemzés igazolja a foglalkozás, a tulajdon és az iparág változóinak közelségét, és igazolja, hogy helyénvaló ezeket együttesen kombinálni a kínai munkaerőpiac munkahelyi jellemzőinek tükrözésére. A kapcsolatuk és szerkezetük tárgyalása után a későbbi bekezdések azt tárgyalják, hogyan lehet ezeket a változókat felhasználni egy "SCI" létrehozásához. Ez az "SCI" a megfigyelés társadalmi rétegződését hivatott számszerűsíteni több dimenzióból.

5.2.3 A "társadalmi osztályindex" számítási eljárása

A PCA első eredménycsoportja majdnem megegyezik az FA első részével. Csak a "faktor" változott "komponensre", és a tizedesjegyek száma is más, amint az az 5.4. táblázatban látható. Az 5.5. táblázatban látható második rész a változók faktorpontszámát mutatja be, amelyet a főkomponensek értékének kiszámításához használunk. Amint azt a korábbi bekezdésekben említettük, az egyes főkomponensek a változókészlet különböző dimenzióit képviselik, és a 'predict' szintaxis segítségével automatikusan kiszámíthatók. Például az első főkomponens (f1), amely a "munkahelyi jellemzőkkel" kapcsolatos, úgy kerül kiszámításra, hogy a faktorpontszámot megszorozzuk a megfelelő változó értékével, majd a termékeket összeadjuk. Hasonló lépésekkel számoljuk ki az f2-től f11-ig terjedő komponenseket.

5.4. táblázat A főkomponens-elemzés eredményei

Főkomponensek/korreláció	A	=6777		
	megfigyelések	=3		
	száma. Comp.	=12		
Rotáció: (nem forgatott=fő)	Trace	=0.6999		
	Rho			
Komponens	Sajátérték	Különbség	Arány	Kumulatív
1. komponens	4.48402	2.712961	0.4076	0.4076
2. komponens	1.98106	1.015558	0.1801	0.5877
3. komponens	1.23355	0.562957	0.1121	0.6999
4. komponens	0.694549	0.0731236	0.0631	0.7630
5. komponens	0.587453	0.0358099	0.0534	0.8164
6. komponens	0.533692	0.0235261	0.0485	0.8649
7. komponens	0.437845	0.024753	0.0398	0.9047
8. komponens	0.341322	0.0151225	0.0310	0.9358
9. komponens	0.284269	0.013438	0.0258	0.9616
10. komponens	0.214762	0.007267	0.0195	0.9811
11. komponens	0.207473	.	0.0189	1

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2007

5.5. táblázat A főkomponens-elemzésből származó pontozási együtthatók

Variable	Comp.2	Comp.3	Comp.4	Comp.5	Comp.6	Comp.7	Comp.8	Comp.9	Comp.10	Comp.11	Unexp.	
Comp.1												
Foglalkozás0	.3381	0.3572	-0.2688	0.1140	-0.1757	-0.1205	0.3077	-0.2271	-0.1968	0.0057	0.6652	0
Tulajdonjog0	.3266	0.2672	-0.2570	-0.1343	-0.0026	-0.1058	-0.3082	0.6560	0.4394	-0.0276	0.0865	0
Ipar0	.2549	0.3391	0.0749	-0.3342	0.4930	0.6365	0.1897	-0.0925	-0.0069	0.0012	-0.1000	0
Munkahelyi stabilitás0		0.2446	-0.3266	0.0637	-0.2195	-0.2180	0.1526	-0.1573	-0.1587	-0.0036	-0.7273	0
biztosítás	.3627											
Nyugdíj0	.2749	-0.4185	-0.1443	0.3443	0.3188	0.0796	0.1586	0.4637	-0.4794	0.1782	0.0079	0
biztosítás												
Sérülés0	.3089	-0.3813	0.1235	-0.2458	-0.3393	0.1084	0.2907	-0.0579	0.3482	0.5894	0.0135	0
biztosítás												
Munkanélküliség0	.3270	-0.4118	0.0359	-0.0836	-0.2313	0.1852	0.1329	-0.0100	0.1001	-0.7738	0.0275	0
biztosítás												
Orvosi0	.3134	-0.2147	-0.0935	0.2966	0.5236	-0.2395	-0.2298	-0.4610	0.4012	0.0159	0.0297	0
biztosítás												
Lakhatási alapok0	.3387	-0.0861	0.1290	-0.3137	-0.1480	0.0350	-0.7000	-0.1764	-0.4482	0.1082	0.0772	0
Örököslet0	.2207	0.1219	0.6564	-0.2139	0.2112	-0.5625	0.2466	0.1431	-0.0971	-0.0884	-0.0151	0
0												
Earnings	,2070 év	0.2602	0.5058	0.6596	-0.2587	0.3071	-0.1418	0.0460	0.1029	0.0384	-0.0549	0

Schooling

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2007

Megjegyzés: A "Comp." a "Component"-re, az "Unexp." pedig a "Unexplained"-re utal.

A PCA és az FA eredményei egyaránt azt mutatják, hogy a három legfelső faktor a változókészlet három dimenzióját képviseli. Mindegyik megfigyelés három dimenziója – "munkahelyi jellemzők", "társadalombiztosítási körülmények" és "igazolás és visszatérés" – automatikusan értékelhető, és ezen értékek alapján rangsorolható. Ez a három komponens a 11 változó együttes varianciájának körülbelül 70%-át magyarázza. Ha csak ezt a három főkomponenst használnánk, akkor a többi dimenzió információjának 30%-a elveszne. Annak érdekében, hogy a társadalmi rétegződés körülményeit átfogóan, egy "SCI" létrehozásával ábrázoljuk, az összes kapcsolódó információt fel kell használni, még az utolsó, a variancia magyarázatához kevésbé hozzájáruló komponens is. A 4.1. egyenletben látható képlet a "fő tényezők hányadának" (F) kiszámításához használt összes komponensre vonatkozóan.

$$\mathbf{F} = \frac{\lambda_1 \mathbf{f}_1}{\sum_{i=1}^{11} \lambda_i} + \frac{\lambda_2 \mathbf{f}_2}{\sum_{i=1}^{11} \lambda_i} + \dots + \frac{\lambda_{11} \mathbf{f}_{11}}{\sum_{i=1}^{11} \lambda_i} \quad (4.1)$$

Az összetevő előtt álló együtthatót az adott összetevő súlyának lehet tekinteni. A PCA eredményei az 5.4. táblázatban látható módon adják meg az egyes komponensek arányát jelentő együtthatókat. Ezért az F végső értéke a 4.2. egyenlet szerint írható fel. Az F értékét úgy tekintjük, mint ami az egyes megfigyelések "SCI"-jét képviseli az átvitel után, és a maximumot 100-ra, a minimumot pedig 0-ra teszik. Mint szintetizált index, átfogóan tükrözi a társadalmi osztály társadalmi-gazdasági szempontjait. Ez az "SCI" nem csak a foglalkozásra, a tulajdonviszonyokra és az iparágra vonatkozó információkat foglalja magában, hanem olyan átfogóbb információkból is áll, mint a munkahelyi stabilitás, a társadalombiztosítási körülmények, a jövedelem és az iskolai végzettség. Most, hogy minden egyes megfigyeléshez "SCI-t" adtak, még az azonos társadalmi rétegen belüli egyenlőtlenségek is feltárulnak. A későbbi bekezdésekben bemutatom ezt az "SCI-t", annak eloszlását, a különböző társadalmi rétegek közötti összehasonlításokat és a nemek közötti összehasonlításokat.

$$\mathbf{F} = 0.4076\mathbf{f}_1 + 0.1801\mathbf{f}_2 + 0.1112\mathbf{f}_3 + 0.0631\mathbf{f}_4 + \dots + 0.0189\mathbf{f}_{11}$$

(4.2)

5.3 AZ EGYÉNI "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" ELOSZLÁSA

5.3.1 A társadalmi osztályszerkezet és a "társadalmi osztályindex" eloszlása

E fejezet e szakasza a különböző társadalmi rétegek közötti "SCI" összehasonlítását tartalmazza. Az "SCI" eloszlásának eredménye összehasonlítható az órabér társadalmi rétegek közötti eloszlásának tárgyalásával. E két vita azonban teljesen eltérő jelentéssel bír, mivel az "SCI" a társadalmi rétegződés számos aspektusát magában foglalja, míg a kereset annak egyik lényeges aspektusa.

Ezen túlmenően, ami a legfontosabb, az "SCI" összehasonlítása világos képet nyújt a "társadalmi osztályok sémáján" alapuló társadalmi rétegződés igazolásáról. Amint az 5.6. táblázatban látható, az átlagos "SCI" a fő társadalmi rétegek sorrendje szerint csökken. A tisztviselői és vezetői rétegnek van a legmagasabb SCI-je, az önfoglalkoztatóknak pedig a legalacsonyabb²⁸. Az "SCI" összehasonlítása a fő társadalmi rétegek alszektora (állami szektor, versenyképes piaci szektor és nem versenyképes piaci szektor) között szintén a "társadalmi osztálysémát" követi. Az állami szektor dominál, szorosan követi a versenyképes piaci szektor, és a nem versenyképes piaci szektor az utolsó helyen áll.

²⁸ Magyarázatra szorul a vállalkozói réteg "SCI"-je, amely az utolsó előtti helyen állt. A foglalkozási besorolás szerint a munkáltató és a munkavállaló elsőként került megkülönböztetésre. Van egy rangsor a munkavállalói rétegződés között, de nincs rangsor, amikor keverednek. Ezért a vállalkozó nagyon alacsony értéket kapott a foglalkozáshoz, amikor a PCA-ban elhelyezték. Ezenkívül a vállalkozók inkább a nem állami tulajdonú és nem versenyképes iparágakban jelennek meg, amelyeknek szintén alacsonyabb az értéke az állami tulajdonú és monopol iparágakkal összehasonlítva, amikor a PCA-ban szerepelnek. Továbbá sok vállalkozó, különösen az első gazdagok, a tökéletlen jogrendszer, a társadalmi hálózat vagy szorgalmas munkájuk kihasználásával szereznek vagyont. Legtöbbjük nem rendelkezik nagy oktatási előnnyel. Ezenkívül, mivel a legtöbb vállalkozó a piaci szektorhoz csatlakozott, a társadalombiztosításukat maguk fizették. Ezért az átfogó "SCI" nem túl magas, bár rendkívül magas jövedelemmel rendelkeznek, amint azt az előző fejezetben

5. FEJEZET A "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" AZ EGYÉNEK ÉS A
HÁZASPÁROK ESETÉBEN

tárgyaltuk.

5. FEJEZET A "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" AZ EGYÉNEK ÉS A
HÁZASPÁROK ESETÉBEN

**5.6. táblázat A "társadalmi osztályindex" összehasonlítása a
társadalmi rétegek között**

	Férfi	N.	Női	N.	Összesen	F/F
I Tisztviselő és menedzser	78.6	355	78.9	138	78.7	0.996
I 1 Állami szektor	83.5	185	82.1	92	83.2	1.012
I 2 Versenypiaci ágazat	78.6	85	80.8	14	79	0.966
I 3 Versenyképtelen piaci ágazat	67.7	85	67.7	32	67.6	1.007
II Szakmai	75.9	922	76.9	615	76.3	0.987
II 1 Állami szektor	82.4	361	81.2	315	82.3	1.002
II 2 Versenypiaci ágazat	76.3	331	76.2	162	76.3	1.001
II 3 Versenyképtelen piaci ágazat	65.4	230	65.8	138	65.6	0.994
III Hivatalnok	72.4	816	70.8	769	71.6	1.023
III 1 Állami szektor	79.4	335	77.6	276	78.5	1.023
III 2 Versenypiaci ágazat	74.1	221	73.5	190	73.8	1.008
III 3 Versenyképtelen piaci ágazat	62.2	260	62.9	303	62.6	0.989
IV Ipari fizikai munkás	66.2	683	64.2	303	65.6	1.031
IV 1 Állami szektor	75.9	64	75	31	75.6	1.012
IV 2 Versenypiaci ágazat	69.8	394	67.6	163	69.1	1.033
IV 3 Versenyképtelen piaci ágazat	57.1	225	56.1	109	56.8	1.018
V Szolgáltatóipari dolgozó	55.8	731	52.5	929	54	1.063
V 1 Állami szektor	72.9	88	69	92	70.9	1.057
V 2 Versenypiaci ágazat	66	126	61.8	138	63.8	1.068
V 3 Versenyképtelen piaci ágazat	50.5	517	48.6	699	49.4	1.039
Vállalkozó	46.6	40	45.6	9	46.4	1.022
Az önfoglalkoztatók	31.6	280	27.1	187	29.7	1.166
Összesen N.	66.2	3827	62.9	2950	64.8	1.052

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2007.

Megjegyzés: Az M/F a "Társadalmi osztályindex" nemek közötti számértékének összehasonlítása.

A különböző társadalmi rétegek közötti "SCI" összehasonlítás szintén egy sajátos sorrendet mutat. Ez kiegészíti a korábbi fejezetek tárgyalását, amelyek csak a főbb társadalmi rétegek és az egyes rétegek alszektorainak sorrendjét tárgyalták. Amint az 5.6. táblázat is mutatja, az átlagos "SCI" a szakmai réteg állami szektorában magasabb, mint a tisztviselői és vezetői réteg versenyző piaci szektorában. A tisztviselői réteg állami szektorának átlagos indexe magasabb, mint a tisztviselői és menedzseri réteg nem versenyző szektorának indexe. Számos hasonló példa van az osztályok közötti pozíciócserére. Ezért az egyes társadalmi osztályok sajátos sorrendje megfigyelhető az átlagos "SCI" szerint.

Az "SCI" egyik előnye, hogy képes kifejezni az egyének közötti finom különbségeket és meghatározni a mintában elfoglalt pontos helyüket. Ezen túlmenően, mivel ez az "SCI" sok, a társadalmi rétegződéssel kapcsolatos információt tartalmaz, a séma alapján az azonos társadalmi rétegben lévő "SCI" nagyon változatos. Ezért az "SCI" alapján felépített társadalmi csoportok nagyon különböznek a "társadalmi osztályséma" társadalmi rétegeitől (az osztályséma társadalmi rétegeitől való megkülönböztetés érdekében az "SCI" alapján felépített csoportokat társadalmi csoportoknak nevezzük). Például az "SCI" szerinti felső 10%-os társadalmi csoport nemcsak a tisztviselői és menedzseri réteget alkotja, hanem a szak- és hivatalnokokat, sőt a fizikai és szolgáltatóipari dolgozókat is, ha elméletileg elég magas az iskolai végzettségük, a jövedelmi szintjük és a szociális biztonságuk. A kérdés ezután az, hogy a társadalmi rétegek, amelyek a konstruált "társadalmi osztálysémából" származnak, hogyan oszlanak meg a társadalmi csoportokban, vagy fordítva.

Azzal a szándékkal, hogy tisztázzuk e társadalmi csoportok összetételét, és összehasonlítsuk a "társadalmi osztály sémával", a mintát egyenletesen tíz csoportra osztjuk (1. tizedtől 10. tizedig), az egyén "SCI-je" szerint a felsőtől az alsóig. Mivel az "SCI"-nek magas és alacsony a jelentősége, ez a tíz csoport, amely az "SCI" alapján épül fel, a felsőtől az alsóig, szintén sorrendi konnotációval van ellátva. Az első csoport (a felső 10%-os csoport vagy

az 1. tized) feltételezhetően magasabb átfogó társadalmi osztálypozícióval rendelkezik, és a társadalmi feltételek a felső 10%-os csoporttól az alsó 10%-os csoport felé haladva fokozatosan csökkennek. Az 5.7. táblázat a társadalmi osztályok sémájából és a tíz társadalmi csoportból származó társadalmi osztályeloszlás keresztábrázolását mutatja be. Bár a tíz társadalmi csoport mindegyike vegyesen tartalmaz tisztviselőket, szakembereket, hivatalnokokat, valamint fizikai és szolgáltatóipari dolgozókat, százalékos arányuk nagyon eltérő.

Az eltérő százalékos arányok és a társadalmi rétegek mintázatának változásai e tíz csoporton belül ismét igazolják a konstruált "társadalmi osztályséma" elfogadhatóságát és legitimitását. A tisztviselők és a hivatásosok fő társadalmi rétegeinek százalékos aránya a felső 10%-os csoporttól (1. tized) az alsó 10%-os csoportig (10. tized) nagyon egyértelműen csökkenő tendenciát mutat. Ezzel szemben a szolgáltatóipari dolgozók fő társadalmi rétege növekvő tendenciát mutat a felső csoporttól az alsó csoport felé. Ami a többi fő társadalmi réteget illeti, mint például a hivatalnokok és az ipari fizikai munkások, a legnagyobb százalékos arány a középső csoportokban csökken. Ez szintén összhangban van a "társadalmi osztályok sémájával". Az egyetlen különbségük az, hogy a hivatalnokok legmagasabb aránya a 3. tized társadalmi csoportjában van, míg ez az ipari fizikai munkások esetében az 5. tizedbe esik. Emellett az alágazatok társadalmi csoportokon belüli megoszlása is az előző feltevést tükrözi. A versenyképes piaci szektor eloszlása a magasabb társadalmi csoportokban nem olyan mértékű, mint az állami szektorban, de sokkal jobb, mint a nem versenyképes piaci szektorban.

Összefoglalva, az "SCI" nemcsak a társadalmi rétegződés átfogó bemutatását tartalmazza, hanem képes arra is, hogy kimutassa az egyén pontos rangját a mintában. Ezenkívül az "SCI" összehasonlítása a különböző társadalmi rétegek között igazolja a létrehozott "társadalmi osztályozási séma" jogosságát. A foglalkozás, a tulajdonjog és az ipar alapján kialakított "társadalmi osztályséma" megbízhatóságát bizonyítja az a tény, hogy az index a fő társadalmi rétegek sorrendjét követve csökken a hivatalos és a

társadalmi osztályok rétegétől kezdve a hivatalos és a társadalmi osztályok rétegéig.

5.7. táblázat A társadalmi osztályok és a társadalmi csoportok kereszt táblája

Társadalmi rétegződésDecile	1	Tized ésjegy	Tized ésjegy	Tized ésjegy	Tized ésjegy	Tized ésjegy	Tized ésjegy	Tized ésjegy	Tized ésjegy	Tized ésjegy	Összesen N.
I Tisztviselő és menedzser	151	105	70	59	35	34	25	9	4	1	493
I 1 Állami szektor	125	73	37	22	10	6	4	0	0	0	277
I 2 Versenypiaci ágazat	24	27	20	13	7	4	4	0	0	0	99
I 3 Versenyképtelen piaci ágazat	2	5	13	24	18	24	17	9	4	1	117
II Szakmai	349	295	246	187	145	128	91	58	31	7	1537
II 1 Állami szektor	273	166	112	62	25	21	13	4	0	0	676
II 2 Versenypiaci ágazat	72	106	103	76	51	42	28	12	3	0	493
II 3 Versenyképtelen piaci ágazat	4	23	31	49	69	65	50	42	28	7	368
III Hivatalnok	153	218	240	225	212	173	166	133	56	9	1585
III 1 Állami szektor	124	146	125	86	70	34	17	8	1	0	611
III 2 Versenypiaci ágazat	28	61	91	87	67	26	28	20	3	0	411
III 3 Versenyképtelen piaci ágazat	1	11	24	52	75	113	121	105	52	9	563
IV Ipari fizikai munkás	7	38	80	139	192	165	134	129	92	10	986
IV 1 Állami szektor	6	24	23	16	9	7	5	5	0	0	95
IV 2 Versenypiaci ágazat	1	14	54	110	146	111	73	37	11	0	557
IV 3 Versenyképtelen piaci ágazat	0	0	3	13	37	47	56	87	81	10	334
V Szolgáltatóipari dolgozó	16	22	42	68	93	177	256	325	395	266	1660
V 1 Állami szektor	14	15	19	30	24	32	24	17	4	1	180
V 2 Versenypiaci ágazat	2	7	21	26	29	45	54	44	33	3	264
V 3 Versenyképtelen piaci ágazat	0	0	2	12	40	100	178	264	358	262	1216
Vállalkozó	0	0	0	0	1	1	5	11	17	14	49
Az önfoglalkoztatók	0	0	0	0	0	0	1	13	83	370	467
Összesen N.	676	678	678	678	678	678	678	678	678	678	6777

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2007.

Megjegyzés: A társadalmi csoportok táblázatában szereplő értékek az egyes társadalmi rétegekbe tartozó megfigyelések számát jelentik.

a menedzserektől a szolgáltatóipari dolgozóig. Ugyanakkor az index betartja az alágazatok sorrendjét is az állami szektortól a versenyképtelen piaci szektorig.

Továbbá, a társadalmi rétegek átlagos "SCI-je" megmutatja a társadalmi rétegek relatív helyzetét, és kiegészíti a korábbi fejezetekben a sémáról folytatott vitát. Végül, bár az index alapján konstruált társadalmi csoportok az osztálysémától eltérő jelentéssel bírtak, a társadalmi rétegek eltérő aránya a társadalmi csoportokban és annak változási mintázata szembetűnő. A magasabb társadalmi rétegek könnyebben megtalálhatók a felső társadalmi csoportokban, és százalékos arányuk a felső társadalmi csoporttól az alsó társadalmi csoport felé haladva csökken. Ez a bizonyíték ismét megerősíti a konstruált "társadalmi osztály séma" elfogadhatóságát és legitimitását.

A különböző társadalmi rétegek közötti "SCI" megvitatása után a későbbi bekezdések a nemek közötti összehasonlítással, valamint a házaspárok közötti "SCI" összehasonlítással foglalkoznak. Mint említettük, a házasság és a háztartások újraelosztása és cseréje hatással van az egyén társadalmi rétegződésére, majd az általános társadalmi struktúrára. A házaspárok "SCI"-jének összehasonlítása előkészíti az utat, és hivatkozási pontot biztosít a jövőbeli vitákhoz az újonnan létrehozott "SCI"-ben, amely a háztartások újraelosztását és cseréjét vizsgálja.

179

5.3.2 A "társadalmi osztályindex" nemek szerinti összehasonlítása a társadalmi rétegek között

Az 5.6. táblázatban az egyes társadalmi rétegekben az "SCI" nemek szerinti összehasonlításának eredményei is megtalálhatók. Először is, az alacsonyabb fő társadalmi rétegek, például az ipari fizikai dolgozók és a szolgáltatóipari dolgozók esetében a nők átlagos SCI-je alacsonyabb, mint a férfiaké, függetlenül az alszektortól. Ez a jelenség azt jelzi, hogy az alacsonyabb foglalkozású nők általában rosszabb átfogó társadalmi

5. FEJEZET A "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" AZ EGYÉNEK ÉS A
HÁZASPÁROK ESETÉBEN

rétegződéssel rendelkeznek, mint a férfiak.

Ezzel szemben az "SCI" átlagos értékei a női munkavállalók esetében magasabbak a felső két fő társadalmi rétegben, a tisztviselői és vezetői, valamint a szakmai rétegben. Ez az előfordulás a piaci szektorban e két rétegben a magasabb női "SCI"-nek köszönhető. Ezenkívül a piaci szektorban a tisztviselői réteg esetében a női "SCI" átlaga szintén magasabb, mint a férfiaké. A nem fizikai munka vállalása a piaci szektorban segíti a nőket abban, hogy magasabb átfogó társadalmi pozíciót érjenek el. Figyelembe kell azonban venni egy fontos százalékos arányt is, mégpedig a női alkalmazottak között a tisztviselők és vezetők arányát. Ők csak egyharmadát teszik ki a férfiaknak.

Másodszor, az "SCI" nemek közötti szakadék a társadalmi rendet követve tovább nő. Az alacsonyabb társadalmi rétegek, például a fizikai rétegek esetében nagyobb a nemek közötti különbség az "SCI" tekintetében. Az alacsonyabb társadalmi rétegekben tapasztalható nagy nemi különbségek okai különbözőek. Először is, a nemek közötti kereseti különbségek, amint azt az előző fejezetben tárgyaltuk, nyilvánvalóak voltak az alsóbb társadalmi rétegekben. Ezenkívül a nem fizikai munkát végző női munkavállalók magasabb iskolai végzettségi átlaggal rendelkeznek; míg a kevésbé iskolázott nők inkább az alacsonyabb foglalkozási rétegekre korlátozódnak. Alternatívaként az alacsonyabb társadalmi rétegekbe tartozó nők nem rendelkeznek semmilyen iskolázottsági előnnyel. Az alacsonyabb iskolai végzettség, az alacsonyabb kereset és foglalkozás miatt nem nehéz megérteni, hogy az alsó rétegekbe tartozó nők átfogó társadalmi helyzete miért rosszabb még a férfiakénál is.

Harmadszor, miután a mintát tíz társadalmi csoportra osztottuk egyenletesen, a "SCI" szerint, felülről lefelé haladva, összehasonlítjuk a társadalmi rétegek és a társadalmi csoportok nemi megfigyeléseit. Az összehasonlítás eredményét az 5.8. táblázat mutatja be. Általánosságban elmondható, hogy mind a férfiak, mind a nők esetében azok, akik az osztályséma magasabb társadalmi rétegéből származnak, általában magasabb pozíciót foglalnak el a társadalmi csoportokban. A társadalmi csoportonkénti differenciálásnak azonban megvannak a maga sajátosságai. Például a

társadalmi csoportokban a nemek aránya nem olyan szélsőséges, mint az osztálysémában. Ez azt jelzi, hogy a "társadalmi

5. FEJEZET A "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" AZ EGYÉNEK ÉS A HÁZASPÁROK ESETÉBEN

5.8. táblázat A társadalmi rétegek és a társadalmi csoportok közötti nemek összehasonlítása

Szociális Rétegződés	Tizedes																				1Tizedes	
	2Tizedes		3Tizedes		4Tizedes		5Tizedes		6Tizedes		7Tizedes		8Tizedes		9Tizedes		10TeljesN.		M.	F.		
	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.
Hivatalos&M.	110	41	72	33	48	22	48	11	24	11	26	8	15	10	8	1	3	1	1	0	355	138
I 1	90	35	44	29	20	17	17	5	7	3	4	2	3	1	0	0	0	0	0	0	185	92
I 2	19	5	24	3	17	3	12	1	5	2	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0	85	14
I 3	1	1	4	1	11	2	19	5	12	6	18	6	8	9	8	1	3	1	1	0	85	32
II Szakmai	205	143	174	121	146	100	115	73	87	58	74	54	57	34	36	22	23	8	5	2	922	615
II 1	150	122	88	78	58	54	31	32	14	11	12	9	4	9	4	0	0	0	0	0	361	315
II 2	52	20	71	35	67	36	52	24	30	21	27	15	22	6	7	5	3	0	0	0	331	162
II 3	3	1	15	8	21	10	32	17	43	26	35	30	31	19	25	17	20	8	5	2	230	138
III Hivatalnok	99	54	121	97	129	111	114	110	101	112	84	89	62	104	66	66	34	23	6	3	816	769
III 1	82	42	79	67	69	56	45	40	32	39	14	20	8	9	5	3	1	0	0	0	335	276
III 2	16	12	36	25	49	42	44	43	37	30	13	13	13	15	11	9	2	1	0	0	221	190
III 3	1	0	6	5	11	13	25	27	32	43	57	56	41	80	50	54	31	22	6	3	260	303
IV Ipari.	6	1	28	10	67	13	100	39	134	57	110	56	90	44	83	46	59	32	6	5	683	303
IV 1	5	1	15	9	19	4	10	6	4	5	5	2	2	3	4	1	0	0	0	0	64	31
IV 2	1	0	13	1	46	8	80	30	106	39	71	41	48	25	22	15	7	4	0	0	394	163
IV 3	0	0	0	0	2	1	10	3	24	13	34	13	40	16	57	30	52	28	6	5	225	109
V Service Ind.	11	5	13	9	23	19	39	29	53	40	85	91	114	142	140	186	153	242	100	166	731	929
V 1	10	4	8	7	12	7	16	14	13	11	13	19	9	15	4	13	3	1	0	1	88	92
V 2	1	1	5	2	9	12	17	9	17	12	27	18	21	33	20	24	8	25	1	2	126	138
V 3	0	0	0	0	2	0	6	6	23	17	45	54	84	94	116	149	142	216	99	163	517	699
Vállalkozó	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	4	1	10	1	14	3	11	3	40	9
Önálló vállalkozó	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	10	3	59	24	211	159	280	187
Összesen N.	431	244	408	270	413	265	416	262	400	278	379	299	342	336	353	325	345	333	340	338	3827	2950

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2007.

Megjegyzés: Az 1. tizedtől a 10. tizedig terjedő értékek a megfigyelések számát jelentik.

az "osztálysema" inkább a nemek közötti foglalkozási szegregációt magyarázza, míg a társadalmi csoportok osztályozása inkább az átfogó társadalmi tényezőket mutatja be.

Ráadásul, bár a társadalmi csoportokban a nemek aránya nem olyan szélsőséges, a nemek közötti különbség még mindig létezik. A társadalmi csoportokban a nemek aránya kiegyensúlyozatlanabb, mint a nemek természetes aránya a teljes munkaerőpiacon²⁹. A társadalmi csoportok felső felében, az 1. tizedtől az 5. tizedig több férfi található, mint nő. Ugyanakkor a nők inkább a társadalmi csoportok alsó felében koncentrálnak, különösen a 10. tizedes társadalmi csoportban, ahol a legmagasabb a nők aránya.

A különböző társadalmi rétegek és társadalmi csoportok közötti "SCI" nemek közötti összehasonlításokat tárgyaltam. Emellett a párok közötti összehasonlítás is a középpontban volt, különösen a házasság és a háztartáscsere hatásának figyelembevétele után. Az egyéni "SCI" létrehozására irányuló eljárás a házaspárok "SCI"-jének mérési módját javasolja. A tanulmányban néhány, a háztartásmegosztási tevékenységekkel kapcsolatos jellemzőt is felvettek. Ugyanakkor más szempontok, amelyek a társadalmi státuszra vonatkozó foglalkozásból erednek, változatlanok maradtak. Így nemcsak az egyén társadalmi státuszának függetlenségét vették figyelembe, hanem a háztartási csere és újraelosztás hatását is. A későbbi bekezdések részletesen bemutatják, hogyan lehet ezt a két nézőpontot kombinálni.

5.4

A "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX

"

MEGALKOTÁSA A HÁZTARTÁS HATÁSÁT FIGYELEMBE VÉVE.

Amint azt a korábbi bekezdésekben tárgyaltuk, mind az egyéni, mind a háztartási szempontok hasznosak. Az egyéni perspektívájú vizsgálatokra azért van szükség, mert a nők láthatatlanok, és fekete dobozzá válnak, ha a

5. FEJEZET A "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" AZ EGYÉNEK ÉS A
HÁZASPÁROK ESETÉBEN

²⁹ A természetes nemek aránya itt a CHIP 2007-es adatsorában a nemek általános munkaerő-
piaci arányára utal, amely megközelítőleg 1,2.

a háztartást egységnek tekintik, és a férj társadalmi státuszát a feleség társadalmi státuszának képviselőjére használják. Az osztályelemzésben azonban csak az egyéni megközelítés alkalmazása eltúlozhatja a nemek közötti társadalmi különbséget a társadalmi megoszlásban. Végül is a férjek és a feleségek számos közös erőforráson és tevékenységen osztoznak a házasság során.

Emellett a háztartás hatással van az általános társadalmi struktúrára is. Ha a házaspárok társadalmi helyzete megváltozik, az egész társadalmi struktúra átrendeződik. A házasok megváltozott helyzetét követve a nem házasok helyzete is megváltozik. A családok közötti társadalmi szakadékok az exogám vagy endogám házasságoktól függően szűkülnek vagy tágulnak. E kérdések megfigyeléséhez elengedhetetlen feladat a házasság, különösen a háztartások újraelosztásának a házaspárokra, majd az egész népességre gyakorolt hatásának meghatározása.

A PCA jó módszer egy átfogó index létrehozására, amely a társadalmi rétegződés számos aspektusát reprezentálja. Az egyéni "SCI" létrehozására szolgáló intézkedés inspirálja a háztartás és a házasság hatásának meghatározását. A háztartási újraelosztás és csere a PCA-ban szintetizálendő lényeges dimenzióknak tekinthető. Ezért az eredeti változókészlet megváltoztatásával és kicserélésével egy új "SCI" jön létre. Ez az új index különbözik a már létrehozotttól, amely csak az egyéni jellemzőket vette figyelembe. Ezenkívül ez az index a háztartások közös erőforrásaira és tevékenységeire vonatkozó információkat is tartalmaz. A két index összehasonlítása jelzi a házassági állapotnak a párok társadalmi osztályára gyakorolt hatását.

A bemutatás és a vita megkönnyítése érdekében a már létrehozott társadalmi osztályindexet "Közvetlen társadalmi osztályindex"-nek (DSCI) vagy "Közvetlen index"-nek nevezzük, a most tárgyalandó, a háztartásban végzett közös tevékenységek és az újraelosztás tartalmát tartalmazó indexet pedig "Közvetett társadalmi osztályindex"-nek (ISCI) vagy "Közvetett index"-nek. Ezután a kérdés az lesz, hogy

a háztartások újraelosztásának hatását, és milyen változókat kell hozzáadni vagy használni a PCA-ban a "közvetett index" megalkotásához.

5.4.1 Tényezőváltozások és folytonosságok: A kiválasztás okai

Mielőtt megvitátnánk, hogy milyen változókat választunk ki, egy kérdést meg kell vitatni. Az "SCI" létrehozásának korábbi megbeszéléseiből ismert, hogy minden változót először szabványosítani kell, mielőtt a PCA-ba helyeznénk. A standardizált érték érzékeny arra a populációra, amelyhez tartozik, és változik a különböző csoportokkal. Ezért a két "társadalmi osztályindex" összehasonlíthatóságának biztosítása érdekében a minta csoportjának vagy populációjának azonosnak kell lennie. A "Közvetlen társadalmi osztályindex" létrehozásához 6777 megfigyelés áll rendelkezésre. Ugyanezt a csoportot használják a "közvetett index" kialakításához. Ezenkívül, mivel a tanulmány a háztartásnak a házaspárok társadalmi rétegződésére gyakorolt hatásával foglalkozik, a házaspárok alcsoportját emeljük ki. Ezeket a házaspárokat szigorúan megfeleltetjük az adatokban, hogy a két PCA-eljárás során azonosak legyenek. Ezekben a 6777 megfigyelésben 2173 házaspár (4346 eset) volt, ami a népesség mintegy 66%-át teszi ki.

Most az "Indirekt társadalmi osztályindex" létrehozásához szükséges változó kiválasztását ismertetjük. Először is, az egyén munkaerő-piaci helyzete vagy társadalmi státusza továbbra is a társadalmi osztályelemzés alapja, így a foglalkozási jellemzőkkel kapcsolatos változók változatlanok maradnak. Amint azt a korábbi bekezdésekben tárgyaltuk, az egyén által közvetlenül elért társadalmi státusz különbözik a másokhoz való kötődés révén elért státusztól. Az egyén saját munkaerő-piaci pozíciójából merített társadalmi státusznak elsöprő hatása van, amely még a párok között sem osztható meg. Következésképpen az egyén foglalkozása és érintett jellemzői még házasságkötés után is elsődlegesen meghatározzák társadalmi rétegét.

A házaspárok esetében a házastárs hatással lehet partnerére bizonyos eszmék, ideológia, fogyasztási ízlés és életmód tekintetében. A partner foglalkozási státuszára azonban alig van hatással, ahogyan a kollégákkal való formális interakciókra, a munkahelyi tapasztalatokra és tevékenységekre stb. is. Röviden, a házastárs alig befolyásolja partnere foglalkozási besorolását. Ezen túlmenően, elméleti szempontból, még ha a partner foglalkozására hatással is van, ezt a hatást végső soron a saját foglalkozása, majd társadalmi rétegződése fordítja vissza. Ezzel visszatérünk a foglalkozásvizsgálat régi megközelítéséhez.

Módszertani szempontból a házastárs hatása nem mérhető a foglalkozás helyettesítésével és helyettesítésével. Ez azt jelenti, hogy a foglalkozás és az egyén kapcsolódó jellemzőinek változói nem változtathatók. Megkíséreltük a házastárs foglalkozásának új változóját hozzáadni a változókészlethez. A házastárs foglalkozási jellemzőinek hozzáadása a PCA-hoz azonban a házastársak foglalkozási jellemzőinek hozzáadásával elveszíti azokat a megfigyeléseket, amelyek egyedülállóak, mivel a partnerük adatai hiányoznak. Ez nem kívánatos, mivel a kutatás célja a háztartás hatásának vizsgálata a teljes társadalmi szerkezetre, nem csak a párokéra. Ebben az értelemben az egyéni perspektíva megmarad a foglalkozási osztályozásban. A házasság vagy a háztartás hatása nem destabilizálhatja a háztartás alapját. Ezért az olyan változók, mint a foglalkozás, a tulajdon, az iparág, a munkahelyi stabilitás, az iskolai végzettség és a társadalombiztosítási körülmények nem változnak, és újra felhasználásra kerülnek a "közvetett index" szintéziséhez. Ezek a változók közvetlenül az egyén foglalkozási helyzetére vonatkoznak, és nem oszthatók meg a párok között.

Másodszor, a család hatása a házaspár társadalmi rétegződésére elsősorban a közös ingatlanok, jövedelmek stb. gazdasági erőforrások és a napi fogyasztás révén fejeződik ki. Kezdjük azzal, hogy a gazdasági erőforrásokat megosztják, ami különbözik a foglalkozási státusztól, amelyet alig osztanak meg. A gazdasági erőforrások megosztását a házaspárok között még a törvény is garantálja. A házasság során a férj és a feleség jogilag és

5. FEJEZET A "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" AZ EGYÉNEK ÉS A
HÁZASPÁROK ESETÉBEN

egyenlően igényt tartanak a közös

a háztartáson belüli részesedés. Ezután a háztartás gazdasági erőforrásainak a párok közötti megosztása, különösen a jövedelmeké, látható és mindennapos jelenség. Ez a megosztás az interakció egyéb formáinak alapja, és a háztartási csere és újraelosztás lényeges eleme. A jövedelem megosztásának hagyománya még arra az időszakra vezethető vissza, amikor a nők még nem dolgoztak, és a férfiakat tekintették a kenyérkeresőnek. A munkamegosztás révén a férj és a feleség hozzájárult a családhoz. A feleségek végezték a házimunkát és gondoskodtak a családtagokról, a férfiek pedig megkeresték a fizetést, hogy az egész háztartás alapvető ellátását kielégítsék. Amióta a nők részt vesznek a fizetett munkában, keresetük a családhoz való további hozzájárulássá vált.

Következésképpen a gazdasági erőforrások megosztása a háztartás fontos hatása. Ezért a házasodás után az egyes partnerek egyéni jövedelmét a háztartás számlájába integrálni kell tekinteni. Az adatok nem adják meg a háztartási vagyonteljes összegét, de részletes információk állnak rendelkezésre a háztartás 2007. évi jövedelemtípusairól. Ez megosztotta a háztartás teljes keresetét, az egyéni kereset helyébe lépett, hogy bemutassa az egyén gazdasági helyzetét. Továbbá a háztartási jövedelmeket nem csak a párok, hanem a családtagok között is megosztják, ha van gyermekük. A megosztott háztartási kereset változója tehát a háztartás teljes keresetének a háztartás tagjainak számával való elosztására utal. Egy egyedülálló felnőtt esetében nincs ilyen házas családi hatás, így az ő egyéni keresetüket továbbra is felhasználjuk. Míg a házaspárok esetében az egyéni keresetek helyébe a közös háztartási keresetek lépnek a "közvetett társadalmi osztályindex" szintéziséhez.

Harmadszor, további három új változót adunk hozzá, az élelmiszerfogyasztást, a ruházkodást, valamint a kultúrát és a szórakozást. Amint azt a fenti bekezdésekben tárgyaltuk, a háztartási fogyasztás, amelyet a párok közösen használnak, nyilvánvaló és mindennapos jelenség. A háztartási jövedelemmel együtt ez a közös fogyasztási magatartás képezi a családon belüli egyéb interakciók alapját. A háztartási jövedelem határozza meg a háztartási fogyasztás minőségét és mennyiségét. A fogyasztás viszont

5. FEJEZET A "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" AZ EGYÉNEK ÉS A
HÁZASPÁROK ESETÉBEN

a háztartási jövedelmet jelenti

körülmények. Ezenkívül a fogyasztás a fogyasztási cikkek kiadási portfólióján keresztül a család életszínvonalára és életmódjára vonatkozó információkat tükrözi. A mindennapi ismétlődő közös fogyasztás és a szabadidős szórakoztató tevékenységekben való részvétel elemzése feltárja a háztartás egyénekre gyakorolt hatását. Az adatsorok gazdag információt nyújtanak a háztartások fogyasztásáról, például az étel- és ruházati, lakóhelyi, közlekedési és kommunikációs, háztartási létesítmények, valamint a kultúra és szórakozás fogyasztásáról.

Mindezeket a fogyasztási kategóriákat először a PCA-ba helyezzük. Az étel- és ruházati, valamint a kulturális és szórakoztató fogyasztás kivételével azonban a többi változó dimenziói nem ideálisak. Egy rotáció után a lakóhelyre, a közlekedésre és kommunikációra, valamint a háztartási eszközökre vonatkozó fogyasztás nem ugyanarra a dimenzióra töltődik be, mint a "fogyasztási körülmény". Ugyanakkor a másik két fő dimenzióra, a "munkahelyi jellemzők"-re és a "társadalombiztosítási körülmények"-re kis mértékben töltődnek fel. A magyarázat például a lakóhelyre vonatkozó fogyasztás esetében az, hogy az inkább a megfigyelt életkorával függ össze, minthogy maga a fogyasztás társadalmi rétegződési jelentőséggel bírna.

Köztudott, hogy a kínai lakásárak 2002 óta gyorsan emelkednek. Jelenleg sok városban a lakásárak meghaladják az új generáció vásárlóerejét, különösen a bevándorlók esetében. Az idősebbekhez képest a fiatal generáció, különösen az 1980-as évek után születettek, kénytelenek jelzáloghitelt vagy bérleti díjat fizetni, mert elszalasztották a lehetőséget, hogy saját lakásuk legyen, amikor elérték a házassági kort. A fiatal generációnak lakhatási kiadásai vannak, míg az idősebb népességnek nincsenek. Ugyanez a magyarázat alkalmazható a háztartási létesítményekre is. Ezért ezek a változók nem tartoznak ugyanabba a dimenzióba, mint az étel- és ruházati, valamint kulturális és szórakozásra fordított fogyasztás, amelyek a társadalmi osztályok rutinszerű fogyasztását képviselik. Végül csak az étel- és ruházati, kulturális és szórakozási fogyasztás változókat választjuk ki a PCA-ba való bevitelre.

Összefoglalva, a foglalkozási besorolással kapcsolatos változók, amelyeket a párok nehezen osztanak meg, változatlanok maradnak. Ezek a változók közé tartozik a foglalkozás, a tulajdonjog, az iparág, a munkahelyi stabilitás, az iskolai végzettség és a társadalombiztosítási körülmények. Ezzel szemben a háztárssal megosztható változókat, mint például az egyéni keresetet, a háztartás közös keresete váltja fel. Ezenfelül három új változó, az élelmiszer- és ruházati fogyasztás, valamint a kultúra és szórakozás változók is bekerülnek. A "Közvetlen index" létrehozásával megegyező lépéseket követve minden egyes megfigyelés új indexet - a "Közvetett indexet" - kap az új változókészlettel.

A háztartások jövedelme és fogyasztása közvetíti a háztartások újraelosztását és cseréjét. Változása a "közvetlen indexhez" képest a háztartásból származó hatást fejezi ki. Mivel e fejezet középpontjában e két index összehasonlítása áll, az új változóhalmaz szerkezetének és belső összefüggéseinek tárgyalása nem kerül részletezésre. Most, hogy a két társadalmi osztályindexet létrehoztuk, a következő bekezdések összehasonlítják ezt a két indexet, és érzékeltetik, hogy a háztartási tényezők hogyan hatnak a párok, a nemek és a teljes népesség társadalmi rétegződésére.

5.4.2 A háztartás hatása: A társadalmi osztályindex és a nemek közötti megoszlás változásai

Ebben a szakaszban először az egyén társadalmi osztályhelyzetének változását tárgyaljuk. A PCA által az egyes megfigyelésekre létrehozott közvetlen és közvetett "SCI" alapján a mintában elfoglalt pontos helyük is rangsorolásra kerül. A társadalmi pozíció változásának eredményeit az 5.9. táblázat mutatja be. Összehasonlításból, kivéve csak két megfigyelés rangsorát, amelyekre nem volt hatással, a teljes minta társadalmi pozíciói átrendeződtek. Közülük a minta mintegy 49%-a tapasztalta, hogy társadalmi rangja emelkedett. Ezzel szemben 51%-uknak csökkent. Ekkor felmerül a kérdés, hogy kinek a "SCI" csökken, és kinek a

**5.9. táblázat A társadalmi osztályba sorolás
változásainak összehasonlítása**

Comp.	Csökkent		Risen		Ugyanaz		Median of	Risen Range	A csökkent tartomány mediánja	
	Férfi	Női	Férfi	Női	Férfi	Női	Férfi	Női	Férfi	Női
1. tized	76.1	63.9	23.7	36.1	0.23	0	144	140	365	351
2. tized	65.0	57.4	35.1	42.6	0	0	361	429	783	614
3. tized	57.6	55.9	42.4	44.2	0	0	542	602	1021	782
4. tized	58.9	48.5	41.1	51.5	0	0	773	918	867	858
5. tized	53.8	43.5	46.3	56.5	0	0	862	928	673	815
6. tized	49.9	38.5	49.9	61.5	0.26	0	915	1133	685	567
7. tized	50.0	39.9	50.0	60.1	0	0	891	889	583	533
8. tized	53.0	42.5	47.0	57.5	0	0	641	660	517	477
9. tized	49.9	41.4	50.1	58.6	0	0	701	509	372	329
Decile10	33.2	34.9	66.8	65.1	0	0	353	301	146	174
Összesen N.	2123	1350	1702	1600	2	0	2123	1350	1702	1600

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2007.

Megjegyzés: 1. A társadalmi csoportok felosztása a "Közvetlen társadalmi osztályindex" alapján történik.

2. A "Csökkent", "Nőtt" és "Ugyanaz" érték a felső 10%-tól az alsó 10%-ig a megfigyelések százalékos aránya.

3. A tartomány az egyes társadalmi csoportok mediánértéke.

4. A férfiak esetében 3827, a nők esetében pedig 2950 esetről van szó, köztük 2173 párról.

index javul a család hatásának figyelembevétele után? Továbbá, hogyan változott a társadalmi osztálypozícióik köre?

E kérdés megválaszolása érdekében a különböző társadalmi csoportok közötti összehasonlításra hivatkozunk. Még mindig az 5.9. táblázathoz hasonlóan a felső társadalmi csoport a "Közvetlen index" újbóli beállítása után is inkább csökkenti társadalmi rangsorát. Különösen a felső 10%-os társadalmi csoportok (1. tized) esetében a minta azon részének aránya, amelynek indexe csökkent, háromszorosa annak a részének, amelynek indexe nőtt. Ezzel szemben az alacsonyabb társadalmi csoportok, különösen az alsó 10% (10. tized) esetében a társadalmi helyzetükhöz képest növekvő tendenciát tapasztalunk. Ez a jelenség azt mutatja, hogy a háztartáscsere és az újraelosztás változó hatással van a különböző társadalmi csoportokra. A felső társadalmi csoportok egyéni társadalmi osztályhelyzetének csökkenésére és az alacsonyabb társadalmi csoportokból származók társadalmi osztályhelyzetének javulására hajlamosít. A háztartási csere és újraelosztás a társadalmi szerkezet átalakításán keresztül áthidalja a különböző társadalmi csoportok egyedei közötti társadalmi szakadékot.

Ami a társadalmi pozícióváltozások tartományát illeti, elméletileg a maximum (alulról felfelé) és a minimum (felülről lefelé) történhet. A valóságban azonban az ilyen szélsőséges példák ritkák. Ráadásul a javulás és a visszalépés tartománya a különböző társadalmi csoportok esetében változatos. Kik azok tehát, akik a háztartási újraelosztást figyelembe véve a legtöbbet javultak vagy a legkevesebbet hátráltak társadalmi helyzetükben? A különböző csoportok közötti összehasonlítás kiegészül ennek a kérdésnek a megválaszolásával. Amint az 5.9. táblázatban látható, a felső 10%-os társadalmi csoportnak volt a legkisebb a javuló társadalmi osztályba sorolás tartománya. Ennek oka, hogy ők a legfelső csoportba tartoznak, akiknek már amúgy is magas társadalmi pozíciójában kevesebb a javítanivaló. Ugyanezen okból kifolyólag az alsó 10%-os társadalmi csoport mutatja a legkisebb csökkenést a tartományban.

A felső 10%-os és az alsó 10%-os társadalmi csoportok legkisebb

változásával szemben a legnagyobb változás a középső társadalmi csoportokban következik be, a 3. decilis társadalmi csoportjától a 7. decilisig. Az 5.9. táblázatban bemutatott medián változási tartományuk még ahhoz is elég nagy, hogy kilépjenek az eredeti társadalmi

csoportok. A középső társadalmi csoportokban a változás iránya is különbözött. Az alsó középső társadalmi csoportok (6. és 7. tized) atársadalmi helyzet javulása tekintetében nagyobb tartományban találkoznak. Ezzel szemben a felső középső társadalmi csoportok (3. és 4. tized) a társadalmi pozíció romlása tekintetében nagyobb tartományban találkoznak. A felértékelődött társadalmi pozíció nagyobb tartománya az alsó középső társadalmi csoportokban és a hanyatló társadalmi pozíció nagyobb tartománya a felső középső társadalmi csoportokban átstrukturálja az eredeti középső társadalmi csoportokat és enyhíti az eredeti társadalmi szakadékokat.

Összefoglalva, a "közvetett index" rekonstruálja a társadalmi struktúrát, és megváltoztatja az egyén társadalmi pozícióját a mintában. A két társadalmi rangsor összehasonlításának eredményei alapján a felső társadalmi csoportok hajlamosak társadalmi rangjukat csökkenteni, bár a változás mértéke nem olyan nagy, mint a középső társadalmi csoportoké (3. tizedtől a 7. tizedig). Ezzel szemben az alacsonyabb társadalmi csoportok inkább javítják társadalmi pozíciójukat. Ráadásul az alsó középső társadalmi csoportok nagyobb tartományban találkoznak a társadalmi pozíciójuk javulása tekintetében, míg a felső középső csoportok nagyobb tartományban találkoznak a társadalmi pozíciójuk csökkenése tekintetében. Ezek a társadalmi pozíciókiigazítások és változások enyhítik a különböző társadalmi csoportokhoz tartozó egyének közötti társadalmi különbségeket. A különböző társadalmi csoportok közötti társadalmi pozícióváltozások összehasonlítása után a következő szakaszok a nemek közötti társadalmi rétegződés változásait emelik ki ezen az új "SCI"-n és rangsorokon belül.

Amint azt már említettük, a háztartás hatása csökkenti a különböző társadalmi csoportok közötti társadalmi szakadékokat. Megállapítható-e ugyanez a megállapítás a nemek közötti társadalmi rétegződési szakadékokra vonatkozóan? Erre a kérdésre a két társadalmi réteg közötti összehasonlítás ad választ. Amint az 5.9. táblázatban látható, a férfiak 55,5%-ának csökken a társadalmi osztályrangja a családi újraelosztás hatásának figyelembevétele után, míg a nők esetében 45,8%-os csökkenés tapasztalható. Azoknál, akik növelik társadalmi osztályrangjukat, a helyzet fordítva történik. Több nő

(54,2%) tapasztalja, hogy társadalmi osztályrangja növekszik, ami közel 10%-kal magasabb, mint a férfiaké. Ráadásul ez a növekvő tendencia jelentősebb a középső és még az alacsonyabb társadalmi csoportok, például a 6. tized, a 7. tized és az alsó 10% esetében. A nők nagyobb aránya ezekben a társadalmi csoportokban növeli

társadalmi osztályhelyzetük a háztartás hatásának figyelembevétele után.

A nemek közötti társadalmi szakadék enyhülése jobban megfigyelhető a nemi népesség társadalmi csoportok közötti megoszlásának változásából. Amint az 5.10. táblázatban látható, a "közvetett index" nemek közötti aránya minden társadalmi csoportban jelentős kiegyenlítődési tendenciát mutat a férfiak és nők között. A nők aránya a társadalmi csoportok felső felében növekszik. Bár a felső társadalmi csoportokban még mindig a férfiak vannak előnyben, a nemek közötti aránykülönbség csökken. Ezzel szemben a társadalmi csoportok alsó felében a nők aránya csökken, míg a férfiaké nő. Ez a változás enyhíti a társadalmi csoportok eredeti nemek közötti aránykülönbséget. Itt kell megemlíteni, hogy a társadalmi osztályrang csökkenése nem jelenti azt, hogy az egyén reális élethelyzete romlik. A mintában elfoglalt relatív helyük változását az eltérő mérések okozzák.

Ezenkívül a társadalmi osztályhelyzet változásának mértéke a férfiak és a nők esetében eltérő. Az 5.9. táblázat a nemek közötti összehasonlítást is bemutatja a különböző társadalmi csoportokban. A társadalmi pozíciójukat javítók esetében a nők hajlamosak sokkal nagyobb mértékben javítani, mint a férfiak. Különösen a 6. tizedes társadalmi csoportban a nők nagyobb arányban és nagyobb mértékben javítják társadalmi pozíciójukat. Ezzel szemben azok esetében, akik visszalépnek, a nők a férfiakhoz képest kisebb mértékben hajlanak a lefelé haladásra. A nők társadalmi rangjának nagyobb mértékű javulása és kisebb mértékű visszalépése a háztartások közös tevékenységének a társadalmi rétegződésükre gyakorolt pozitív hatását mutatja. A két rangsor összehasonlításából származó összes bizonyíték, a társadalmi csoportokban a nemek kiegyensúlyozott aránya, valamint a társadalmi rangok tartományának kiegyensúlyozatlan változása a férfiak és nők között azt bizonyítja, hogy a háztartási csere és újraelosztás enyhíti a nemek közötti eredeti társadalmi szakadékot.

Ez a következtetés bizonyítja a háztartás nemek közötti társadalmi rétegződésre gyakorolt hatásának vizsgálatának szükségességét. Ugyanakkor azt a következtetést is megerősíti, hogy ha csak az egyéni perspektívát

5. FEJEZET A "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" AZ EGYÉNEK ÉS A
HÁZASPÁROK ESETÉBEN

használjuk, és nem vesszük figyelembe a

5.10. táblázat A társadalmi csoportok nemek szerinti megoszlásának változása

Összehasonlítás	Férfi	Közvetlen	F/F	Férfiindex	Közvetett	Index
Tized1 (első 10%)	11.3	8.3	1.36	10.4	9.4	1.11
Decile2 (T10%-10	,7)	9.2	1.17	10.0	10.0	1.01
T20%)3 (T20%-10	,8)	9.0	1.20	10.4	9.5	1.10
T30%)4 (T30%-10	,9)	8.9	1.22	10.6	9.3	1.14
T40%)5 (T40%-10	,5)	9.4	1.11	10.4	9.5	1.10
T50%)6 (T50%-9	,9)	10.1	0.98	9.8	10.3	0.95
T60%)7 (T60%-8	,9)	11.4	0.78	10.2	9.7	1.06
T70%)8 (T70%-9	,2)	11.0	0.84	9.6	10.5	0.92
T80%)9 (T80%-9	,0)	11.3	0.80	9.2	11.1	0.83
T90%)10 (alsó8	,9)	11.5	0.77	9.3	10.9	0.86
10%)	Össze	2,950	1.30	3,827	2,950	1.30
	sen	3,827				

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2007.

Megjegyzés: Az 1. tizedtől a 10. tizedig terjedő érték a megfigyelések százalékos aránya.

a háztartás házaspárokra gyakorolt hatását, a nemek közötti különbségek mesterségesen megnagyobbodhatnak. Az újraszabályozott "közvetett index" egyesíti az egyéni és a háztartási szempontokat, és átfogóbb értékelést nyújt. A családi állapot és a gyermekgondozás, a nők keresőképességét és karrierlehetőségeit csökkentve, lefelé húzza a társadalmi rétegződésüket a termelőszférában, de a háztartás közös jövedelme és fogyasztása rekonstruálja ezt a besorolást. A nemek közötti összehasonlítások és problémák elemzése a "közvetett index" és annak rangsorai alapján pótolja a csak egyéni vagy háztartási szemléletű vizsgálatok hiányosságait. A rekonstruált társadalmi csoportok és nemek kérdéseinek megvitatása után azt kell megvizsgálni, hogy a házasság miért képes enyhíteni a különböző társadalmi csoportok és nemek közötti társadalmi különbségeket.

5.5 A HÁZASSÁGI DÖNTÉSEK ÉS ANNAK HATÁSA A TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉSRE

5.5.1 Házassági választás: A "közvetlen társadalmi osztályindex" összehasonlítása a párok között

Annak tisztázása érdekében, hogy a házasság milyen szerepet játszik a nemek és a különböző társadalmi csoportok közötti társadalmi különbségek enyhítésében, a vitát a házastársak társadalmi rétegződésének szempontjából a házassági választás modelljével kell kezdeni. Az egy háztartásban élő házaspárokra vonatkozó információk szigorú összevetése után a házaspárok közötti "közvetlen index" összehasonlítása azt mutatja, hogy a férj általában magasabb "SCI-vel" rendelkezik, mint a házastársa, mielőtt összeházasodnak. Amint az 5.11. táblázat mutatja, a férfiek 62%-a magasabb társadalmi pozícióban volt, mint a felesége, ami kétszerese azon feleségek arányának, akiknek az "SCI"-je magasabb, mint a férjé. A nemek közötti társadalmi különbség a férj és a feleség között a termelési területen a házasságkötés után átrendeződik, a háztartási csere és újraelosztás miatt.

5.11. táblázat A közvetlen és közvetett "társadalmi osztályindex" összehasonlítása a párok között

Közvetlen társadalmi osztályindex	Férfi	Női	Összesen
Magasabb, mint a Partner	62.0%	34.9%	48.4%
Egyenrangú partner	3.1%	3.1%	3.1%
Összesen	2,173	2,173	4,346
Közvetett társadalmi osztályindex	Férfi	Női	Összesen
Magasabb, mint a Partner	53.7%	35.3%	44.5%
Egyenrangú partner	11.0%	11.0%	11.0%
Összesen	2,173	2,173	4,346

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2007.

Valójában az exogámia (a társadalmi csoportokon átívelő házasság) enyhíti a férj és feleség közötti eredeti nemi társadalmi különbségeket, függetlenül attól, hogy a férj társadalmi helyzete magasabb vagy alacsonyabb, mint a feleségé. Ez azért van így, mert a társadalmi szakadékok a háztartások

közös gazdasági erőforrásain és fogyasztásán keresztül átlagolódnak, amikor a kapcsolódó változókat a PCA-ban helyezzük el. Ez az átlagos eredmény úgy jelenik meg, hogy a férj "Közvetlen indexe" csökken, ha

az elején magasabb volt. Akkor is javulhatott, ha eredetileg alacsonyabb volt, mint a felesége. A férj társadalmi helyzetének javulása, még ha a rész nem is akkora, mint a feleségé, a nemek közötti társadalmi szakadék csökkenésének egy másik formája.

A férjnek a háztartás újraelosztása után megnövekedett társadalmi pozíciója csökkenti az eredeti társadalmi különbségeket a magasabb "SCI"-vel rendelkező feleségével szemben. Ennek megfelelően a feleség akkor találkozik a társadalmi pozíciójának javulásával, ha az övé alacsonyabb, mint a férjé. Mivel nagyobb azoknak a feleségeknek az aránya, akiknek a társadalmi pozíciója kezdetben alacsonyabb, mint a férjé, a háztartásból származó javuló hatást a feleségek szélesebb körben érzik. Ezért amíg a párok között különbség van a produktív szférában, addig a háztartás hatása átlagolni fogja azt, és a férjek és feleségek eredeti megoszlásával ellentétes eredményt ér el, és a nemek közötti társadalmi különbségek csökkennek.

A fenti bekezdésekben leírtakból ismert, hogy a háztartások megosztott gazdasági erőforrásai, például a jövedelem és a fogyasztás, átlagoló hatással bírnak, ami csökkenti a párok közötti nemek közötti társadalmi különbségeket. Ezen túlmenően, mivel a feleségek társadalmi pozíciója alacsonyabb, mint a férjeiké a termelési területen, több nő társadalmi osztálypozíciója javult a háztartás átlagoló hatásának figyelembevételét követően. Ezután a kérdés az, hogy mekkora a párok közötti társadalmi különbségek tartománya? A háztartás átlagoló hatásai valóban csökkentették a párok közötti társadalmi különbségeket és a nemek közötti társadalmi különbségeket. Ha azonban a párok közötti társadalmi különbségek főként ugyanazon társadalmi csoport szintjén jelentkeznek, akkor a különböző háztartások közötti társadalmi különbségek az endogámia nagy lehetősége miatt megnövekedhetnek. Ha a magasabb társadalmi csoportokból származó férfiak többsége szintén a magasabb társadalmi csoportokból származó nőket vesz feleségül, akkor a különböző társadalmi csoportok közötti társadalmi szakadékok még akkor is kitágulhatnak, ha a háztartásátlagolás hatásai csökkentik a nemek közötti társadalmi szakadékokat.

5. FEJEZET A "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" AZ EGYÉNEK ÉS A HÁZASPÁROK ESETÉBEN

Annak érdekében, hogy konkrét képet kapjunk a kínai házassági megfelelésről és a párok közötti társadalmi különbségekről, a társadalmi hovatartozásuk összehasonlítása

csoportokat az 5.12. táblázat a) pontja tartalmazza. Egyrészt a legmagasabb házassági ajánlat az azonos társadalmi csoportokban történik. Ugyanakkor a felső 10% és az alsó 10% társadalmi csoportját leszámítva az endogámia aránya kevesebb, mint a fele, és az exogámia összesített aránya nagyobb, mint az endogámia aránya. A társadalmi csoportokon átívelő házasság csökkenti a különböző háztartások, majd a különböző társadalmi csoportok közötti eredeti társadalmi különbségeket. Ráadásul a középső társadalmi csoporthoz közelebb ez az exogámia jelentősebb. A magyarázat hasonló a háztartás általános társadalmi csoportokra gyakorolt hatásának tisztázásával, hogy a középső társadalmi csoportban lévő lakosságnak több esélye volt a mobilitásra. Míg a felső 10% és az alsó 10% társadalmi csoport mobilitása viszonylag csekély. Felfelé a társadalmi csoporton átnyúló házasság a felső társadalmi csoport számára nehéz, mert nem tudnak feljebb emelkedni, és ugyanez vonatkozik az ellenkező irányban lefelé az alsó társadalmi csoportra.

Másrészt a férfiakhoz képest a nők több keresztházasságot kötnek, különösen felfelé irányuló házasságot, olyanokkal házasodva, akiknek a társadalmi rétege magasabb náluk. Mégis, ahogy az 5.12(a) táblázatban látható, a jobb felső kézben - a saját társadalmi csoportjuknál magasabbra házasodott nők esetében - sokkal több az esetek száma, mint a bal alsó kézben. A társadalmi csoportok alsó feléből érkező férfiak alig veszik feleségül a társadalmi csoportok felső felében lévő nőket. Ezzel szemben a társadalmi csoportok alsó felébe tartozó nők esetében ezek az arányok sokkal magasabbak. A nők a magasabb társadalmi csoportokba tartozó férfikkal házasodnak, és ez nemcsak a párok közötti társadalmi szakadékokat csökkenti, hanem a különböző háztartások és társadalmi csoportok közötti szakadékokat is, és együttesen megváltoztatja az eredeti társadalmi struktúrát. Ezért a házasság, különösen az osztályokon átívelő házasság objektíven szerepet játszik a társadalmi erőforrások átcsoportosításában és újraelosztásában, és áthidalja a különböző családok és társadalmi csoportok közötti társadalmi szakadékokat. A későbbi szöveghelyek részletesen bemutatják az "SCI" és a házaspárok társadalmi helyzetének változását.

5.5.2 A háztartás hatása: A "közvetett társadalmi osztályindex"

összehasonlítása párok között

149
22
8
5
4
1
5
2
2
0
198

52157797310250
10338181268980224
2974521910815133231
12336444311515123234
4143476432921207252
81011317042241113221
468132470402313206
4710121424693517194
1365139277933178
001244927136183
2172002112212242162322292252,173

Forrás: Kínai háztartási jövedelem projekt, 2007.

Megjegyzés: A táblázatban szereplő érték a megfigyelések száma.

Amint a fenti bekezdésekben említettük, a párok közötti társadalmi különbségek csökkennek a háztartás átlagoló hatása miatt. A párok közvetlen és közvetett "SCI" eredményeit hasonlítjuk össze annak bemutatására, hogy a háztartás megosztott jövedelme és fogyasztása hogyan építi át a férjek és feleségek közötti társadalmi rétegződést. A párok közötti "közvetlen index" összehasonlítását a házassági választásról szóló vitában tárgyaljuk. A férjek 62%-a olyan feleséget választott, akinek a társadalmi pozíciója alacsonyabb volt, mint a házasság előtt. Ez a szám kétszerese a lefelé házasodó feleségek arányának. Ezenkívül a teljes mintában 3,1%-nak volt azonos "SCI"-je és azonos társadalmi pozícióban lévő párja. A "Közvetlen indexet" használó párok körülményeit, mint referenciákat, felsoroljuk, hogy összehasonlíthassuk a "Közvetett indexet" használó párok körülményeivel.

Amint az 5.11. táblázatban látható, a család hatásának figyelembevétele után közel tíz százalékkal, 62%-ról 53,7%-ra csökken azoknak a férfiaknak az aránya, akiknek a társadalmi helyzete még mindig magasabb, mint a házas társáé. Ennek megfelelően a női csoport aránya, amelynek "SCI"-je magasabb, mint a férjéé, kismértékben, 35,3%-ra emelkedik. Ez azért van így, mert a házasságnak átlagoló hatása van, de aligha fordítja meg alapvetően azt a sztereotip háztartási helyzetet, amelyben a férjek általában magasabb társadalmi pozícióban vannak, mint a feleségük. A házaspárok közötti közvetlen és közvetett "SCI" összehasonlítások alapján azonban a házaspárok közötti társadalmi különbségek sokkal kisebbek. Különösen azon csoport esetében, amelynek "SCI"-je megegyezik a házas társával, az arányuk 3%-ról 11%-ra nőtt.

A párok közötti társadalmi szakadék csökkenése sokkal fenomenálisabb a párok kapcsolt társadalmi csoportjai közötti összehasonlításból, amelyek a közvetlen és közvetett "SCI" szerint oszlanak meg. Az 5.12(b) táblázat ezeket az összehasonlításokat tartalmazza. A párok közötti társadalmi szakadékok házasság előtti tartományát tárgyaljuk annak magyarázatára, hogy a házassági megfelelés, az exogámia hogyan csökkenti a különböző társadalmi csoportok közötti társadalmi szakadékokat. A párok közötti társadalmi szakadék áthidalása enyhíti és rekonstruálja a társadalmi

5. FEJEZET A "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" AZ EGYÉNEK ÉS A
HÁZASPÁROK ESETÉBEN
pozícióikat a populációban, majd a nem házasok társadalmi pozícióinak és a
teljes társadalmi struktúrának az újbóli kiigazításához vezet.

A férjek és feleségek közötti társadalmi különbségek köre sokkal kisebb. A párok nagyobb arányban tartoznak ugyanabba a társadalmi csoportba. Ezenkívül a párok közötti szakadékok, különösen azok a szakadékok, amelyek több társadalmi csoporton átívelnek, sokkal kisebbek.

A háztartás házaspárokra gyakorolt hatásával kapcsolatban meg kell említeni azt a másik gondolatot is, hogy a feleségek hajlamosabbak társadalmi pozíciójukat növelni, mint férjeik társaik. Az, hogy a feleségek aránya a társadalmi csoportok felső felében nő, a társadalmi csoportok alsó felében pedig csökken, a háztartás közös tevékenységeinek a feleségek társadalmi rétegződésére gyakorolt pozitív hatását mutatja. Ezzel szemben a férj aránya a társadalmi csoportok felső felében csökkenéssel szembesül. A feleségek alacsonyabb keresetet és alacsonyabb foglalkozási rétegződést tapasztalnak a munkaerőpiacon, miközben a családi és háztartási újraelosztás kompenzálja veszteségük egy részét. A családi állapot és a gyermekgondozás elveheti a feleségek idejét és képességeit a magasabb keresetük és a jóléti karrierjük miatt a termelési területen, míg a közös háztartási jövedelem megosztása a férjükkel némileg jutalmazza őket.

Összefoglalva, a háztartások kiegyenlítésének hatása nagyobb lehetőséget biztosít a feleségek társadalmi helyzetének javítására, mivel a termelőszférában rosszabb helyzetet tapasztalnak. Így az eredeti nemek közötti társadalmi különbségek enyhülnek a férjek és feleségek közötti társadalmi egyenlőtlenségek csökkenését követően. Eközben a különböző társadalmi csoportok közötti társadalmi különbségek csökkennek az osztályok közötti házasságok révén. Ezért a családi állapot rekonstruálja a párok társadalmi pozícióit, és a nem házasok és a teljes társadalmi struktúra társadalmi pozíciójának újrendeződéséhez vezet. A családi állapot negatív hatással lehet a nőkre a munkaerőpiacon, ami alacsonyabb keresetükben és alacsonyabb foglalkozási rétegződésben mutatkozik meg, míg a háztartás gazdasági erőforrásainak és fogyasztásának megosztása a férjükkel bizonyos mértékig rekonstruálja ezt a besorolást.

5.6 KÖVETKEZTETÉSEK

Ebben a fejezetben egy új módszert dolgoztunk ki a nemek közötti társadalmi rétegződés vizsgálatára. Az elején a "társadalmi osztályok sémáján" alapuló társadalmi rétegződés előnyeit és hátrányait vitattuk meg. A foglalkozási besorolást alkalmazó megközelítésnek számos értéke volt, ugyanakkor bizonyos mértékig korlátozható is. Egyrészt nehéz megvizsgálni az ugyanazon társadalmi rétegen belüli finom különbségeket. Másrészt a termelőszférát az egyén szemszögéből vizsgálja, anélkül, hogy figyelembe venné a háztartások átalakulásának hatását az általános társadalmi struktúrára.

E kihívások megoldására, valamint a társadalmi rétegződés elemzésének és a nemek közötti egyenlőség kérdésének az előző fejezetekben egyéni nézőpontból történő megvitatásának kiegészítésére a PCA módszerét alkalmaztuk. A PCA minden egyes megfigyeléshez egyetlen átfogó "SCI-t" hozott létre, amely a társadalmi rétegződés számos szempontját és összetevőjét egyesíti, mint például a foglalkozás, a tulajdon, az iparág, a munkahelyi stabilitás, az iskolai végzettség, a társadalombiztosítási körülmények és a jövedelem. Ez az "SCI" még ugyanazon társadalmi rétegen belül is kifejezheti az egyének közötti finom különbségeket. Ezenkívül az FA eredményei alapján egyértelmű a kapcsolat e változók között. Ez megerősíti a foglalkozás, a tulajdon és az iparág használatának jogosságát a "társadalmi osztály séma" felépítéséhez, mivel ezek a változók ugyanabban a dimenzióban vannak, együttesen bemutatva a "munkahelyi jellemzők" szempontjait.

Az "SCI" a fő társadalmi rétegek és az alágazatok sorrendjét követve csökken. Ezenkívül az átlagos "SCI" megmutatja az egyes társadalmi rétegek relatív helyzetét. A társadalmi séma és a társadalmi csoportok összehasonlítása alapján az "SCI" alapján a magasabb társadalmi rétegek könnyebben megtalálhatók a felső társadalmi csoportokban, és arányuk a felső társadalmi csoporttól az alsó társadalmi csoport felé haladva csökken. Ezek a bizonyítékok ismét igazolják a létrehozott "társadalmi osztályséma" jogosságát. Ami a nemek közötti összehasonlításokat illeti, a nem manuális társadalmi rétegek piaci szektorában a nők általában magasabb társadalmi pozíciót foglalnak el, mint a férfiak. Sőt, az alsóbb társadalmi csoportok esetében a nők átfogó társadalmi pozíciója még a férfiakénál is alacsonyabb,

5. FEJEZET A "TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX" AZ EGYÉNEK ÉS A
HÁZASPÁROK ESETÉBEN

mivel ők

hajlamosak az alacsonyabb foglalkozási rétegződésre, alacsonyabb iskolai végzettségre, alacsonyabb jövedelemre stb.

Az "SCI" létrehozásának módszere megvilágítja, hogyan lehet tanulmányozni a háztartás egyénekre gyakorolt hatását. A háztartási újraelosztási szféra tükrözése érdekében a PCA-ban egy módosított változókészletet helyeztek el az "ISCI" létrehozásához. Néhány, a foglalkozási státuszhoz kapcsolódó, a házastársakkal alig megosztott jellemző, mint például a foglalkozás, a tulajdonjog, az iparág, a munkahelyi stabilitás, az iskolai végzettség és a társadalombiztosítási körülmények, változatlanok maradtak. Más szempontok, amelyek a háztartás közös erőforrásaira és tevékenységeire vonatkozó információkat tartalmaznak, mint például az étel- és ruházati, kulturális és szórakozási fogyasztás, hozzáadódnak. Ezenkívül az egyéni jövedelmek helyébe a háztartás közös jövedelmei lépnek, hogy kifejezzék a háztartási cserét és újraelosztást. Ezért a "közvetett index" új változóhalmazzal történő létrehozása után, és az indexnek az eredetivel való összehasonlítása révén sikerült a családi állapotnak a társadalmi rétegződésre gyakorolt hatását kimutatni.

A háztartás megosztott gazdasági erőforrásai és fogyasztása átlagoló hatást gyakorol, ami a párok közötti társadalmi szakadék csökkenéséhez vezet. Ez az kiegyenlítő hatás inkább a feleségek társadalmi helyzetét képes javítani, mivel a termelőszférában alulmaradnak. Így az eredeti nemek közötti társadalmi különbségek enyhülnek a férjek és feleségek közötti társadalmi különbségek csökkenését követően. Ugyanakkor az osztályokon átívelő házassággal a különböző társadalmi csoportok közötti társadalmi különbségek csökkennek. A családi állapot negatív hatással van a nőkre a munkaerőpiacon, de pozitív hatással van a háztartások újraelosztásában. Ez a tanulmány az átfogó "közvetett indexen" alapul, amely a termelő és az újraelosztási szférát együttesen kombinálta, és amely az egyik szférából való vizsgálat által okozott problémákat orvosolja.

NOTTINGHAMI EGYETEM

6. FEJEZET

**KÖVETKEZTE
TÉSEK**

Ez a fejezet összefoglalja a tanulmány statisztikai eredményeit és elméleti hozzájárulásait. A megállapítások alapján szakpolitikai következtetéseket vonunk le. Végül a tanulmány elméleti és módszertani korlátai alapján további tanulmányokra vonatkozó javaslatok kerülnek kifejtésre.

6.1 TÁRSADALMI OSZTÁLYSÉMA A VÁROSI KÍNÁBAN

Ahhoz, hogy a kínai társadalmi szerkezet átalakulását és a nemek közötti egyenlőség kérdését a társadalmi rétegződés szempontjából megfigyelhessük, először is létre kell hozni egy megfelelő "társadalmi osztálysémát". Ezen túlmenően megfelelő mutatókat kell meghatározni e séma felépítéséhez, hogy garantálni lehessen, hogy az tükrözze a mai Kína jellemzőit. Ugyanakkor ezeknek a mutatóknak megvalósíthatónak kell lenniük az ismétlődő operacionalizáláshoz (Babbie 2013). E séma felépítéséhez a klasszikus mérőszámot - a foglalkozási besorolást - választottuk. A foglalkozás, mint a társadalmi rétegződés legfontosabb mutatója, a hasonló munkavállalókat a munkahelyválasztás önszelektív mechanizmusa révén juttatja ugyanabba a foglalkozásba. Emellett a foglalkozás státuszt, presztízt, parancsnoki képességet és tekintélyi kapcsolatokat implikál, továbbá információt közvetít a kereseti képességről és a képzettségről (Smelser és Lipset 2005). Továbbá a munkahelyi társadalmi interakciók és kapcsolatok, a formális és informális kapcsolatok és kötelek a munkatársi csoportokon belül általában megerősítik az ízlést, az elképzeléseket és a gondolkodásmódot.

A foglalkozási megosztottság nyomai számos nyugati osztályelemző

elméletben megtalálhatók (Marx és Engels 1906; Weber 1978). Így volt ez Kínában is, ahol a foglalkozás mint osztályozás története a korai kínai gondolatokig visszavezethető. A foglalkozási osztályozás azonban

helyébe a "politikai identitásrendszer" lépett, amely a maoista időszak alatt az egyéneket családi háttérük, politikai beállítottságuk és ideológiájuk alapján bélyegezte meg. Egy viszonylag egyenlőségi és egyszerű struktúrájú társadalomban az intézményes felosztás, mint például a városi és vidéki felosztás, az állami és kollektív tulajdon felosztása, valamint a káderek és a közmunkások közötti identitásbeli felosztás vezető szerepet játszott az egyén társadalmi-gazdasági státuszának meghatározásában.

A kínai gazdasági reform és fejlődés után a foglalkozási osztályozás fokozatosan modern értelmet nyert, és a társadalmi osztályozás eszközévé vált Kínában. A foglalkozások több foglalkozási csoportba történő besorolása és összevonása érdekében, hogy kifejezzék a munkaerőpiacon elfoglalt előnyös és hátrányos helyzetüket, a Standard Occupational Classification (SOC) rendszert (2010) használták. Ezen túlmenően a Kínai Társadalomtudományi Akadémia (CASS) 10-es társadalmi osztályozási sémáját és Goldthorpe 11-es társadalmi osztályozási sémáját hasonlították össze és kölcsönözték a foglalkozási osztályozás szempontjából. Ezenkívül figyelembe kell venni a Kínai Háztartási Jövedelem Projekt (CHIP) adatállományaiban használt foglalkozási kategóriák megvalósíthatóságát. A foglalkozási osztályozás sémáját előzetesen hét réteggel építették fel: tisztviselő és menedzser, szakember, hivatalnok, tisztviselő, ipari fizikai munkás, szolgáltatóipari munkás, vállalkozó és önfoglalkoztató.

Az azonos foglalkozási kategóriákba tartozó körülmények közötti különbségek azonban a 2002-es és 2007-es CHIP-adatok alapján kimutathatók, sőt néha igen jelentősek. Ezek az eltérések nagyrészt az állam és a piac kínai dualista intézményének köszönhetőek, ami kimutatható a tulajdonviszonyok típusában és az ipar és a piac közötti nyitottság szintjében (Zhou, Tuma és Moen 1995). Ezért az állami és piaci dualizmus, valamint a versenyképesség és a piacon elfoglalt pozíció alapján az egyes foglalkozási rétegeket három alszektorra osztották: állami szektor, versenyképes piaci szektor és nem versenyképes piaci szektor. Végül létrehozták a 17 társadalmi rétegből álló "társadalmi osztályosémát". E séma alapján, a CHIP 2002 és 2007 adatsoraival,

a társadalmi struktúra és annak átalakulása, valamint a nemek összehasonlítása és változásai szemléltethetők.

6.2 A TÁRSADALMI STRUKTÚRA ÁTALAKULÁSA ÉS A NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG KÉRDÉSEI

Az elemzés eredményei e séma és a 2002-es és 2007-es CHIP-adatsorok alapján azt mutatták, hogy a tisztviselői és vezetői réteg aránya 2002 és 2007 között csökkent. Ugyanakkor a gazdaság modernizációját és a kínai iparágak kiigazítását és korszerűsítését követően 2007-ben a szolgáltatási dolgozók rétege váltotta fel a fizikai dolgozók rétegét, és vált az elsődleges munkaadóvá. Ez a bővülés más társadalmi rétegekben is megfigyelhető volt. Az olyan rétegek, mint a szakemberek és a hivatalnokok a gazdasági növekedéssel együtt bővültek, hogy kielégítsék a magasabb szintű munkaerő iránti igényt. Emellett a magánvállalkozói és az önfoglalkoztatói rétegek aránya is nőtt a magángazdaság virágzásával és a piac fejlődésével. Ugyanezen okból a teljes piaci szektorok bővültek a rétegek alszektoraiban, különösen az alsó kettőben (ipari fizikai dolgozó és szolgáltatási ipari dolgozó). A felső három fő társadalmi rétegben (tisztviselő és menedzser, szakember és hivatalnok) azonban még mindig nyilvánvalóan domináns volt az állami szektor.

A legfontosabb, hogy ezek az elemzések rávilágítanak a társadalmi rétegződés nemek közötti egyenlőtlenségeire és azok változásaira. A nemek szerinti munkamegosztás a legáltalánosabb és legalapvetőbb munkamegosztás (Crompton 1989; Ferree és Hall 1996). Ezt a kínai adatok ismét igazolták. A nemek közötti vita arról számolt be, hogy a nők inkább az alacsonyabb szintű társadalmi rétegek egy szűk körébe csoportosultak. A férfiakhoz képest a női rétegek csoportosulása súlyosabb volt, és rétegszintjeik még alacsonyabbak voltak. Ezen túlmenően a legfelső társadalmi rétegek, mint például a tisztviselő és a menedzser, vagy a magánvállalkozó esetében a női alkalmazottak körülményei szintén pesszimisták voltak. Mindkét évben, 2002-ben és 2007-ben arányuk a férfiakénak csak a felét tette ki. A nemek arányának változása azonban kissé optimista volt.

2002 és 2007 között a legtöbb társadalmi réteg egyenletes tendenciát mutatott a férfiak és nők arányát tekintve.

A nemek társadalmi rétegződését befolyásoló tényezők feltárása során olyan tényezőket vettek figyelembe, mint a régió, az életkor és az iskolai végzettség. Bár a regionális különbségek és a társadalmi rétegződés között nincs figyelemre méltó összefüggés, az életkor és az iskolai végzettség társadalmi differenciálódásra gyakorolt hatását azonosították. Olyan jelenséget észleltek, hogy a felső társadalmi rétegekben fiatalabb tendenciát mutattak ki. Ráadásul ez a felfelé irányuló áramlás a női újoncok esetében jelentősebb volt. Ezt a különböző társadalmi rétegekben a férfiak és nők életkorának összehasonlítása igazolja. A nemek közötti korkülönbség a társadalmi osztályok sorrendjének megfelelően növekszik. A magasabb foglalkozásban foglalkoztatott fiatalabb női munkavállalók magasabb iskolai végzettséggel rendelkeztek. Ezzel szemben a kevésbé iskolázott női munkavállalók inkább az alacsonyabb foglalkozásokra korlátozódtak.

A Kínában a különböző társadalmi csoportok közötti kereseti különbségek növekedése nemcsak Kínában, hanem világszerte nagy figyelmet keltett a kutatók körében (Whyte 2010). Ebben a tanulmányban a jövedelemeloszlás elemzése megerősítette ezt a nézetet, és néhány új megállapítással járult hozzá. Ez a kutatás igazolta, hogy a kínai gazdasági fejlődés okozta átlagos keresetnövekedés a különböző társadalmi rétegek között nagyon kiegyensúlyozatlan volt. Bár az órabérek masszívan nőttek, és 2002 és 2007 között legalább több mint kétszeresére emelkedtek, a kereseti polarizáció nyilvánvaló volt. Ráadásul ez a kiegyensúlyozatlan keresetnövekedés nemcsak a különböző társadalmi rétegek közötti különbségeket növelte, hanem a különböző alszektorok közötti különbségeket is. A nem versenyképes piaci szektor keresetnövekedési üteme nem tudta utolérni a másik két alszektor, és ez a kereseti sorrendjük megváltozásához vezetett.

2007-re a felső három társadalmi rétegben a piaci versenyszektor jövedelmei voltak a legmagasabbak, míg az állami szektor még mindig

KÖVETKEZTETÉSEK

előnyösebb volt, és több prémiumot biztosított az alsóbb társadalmi rétegek számára. Ezt összekapcsolva, a

kisebb aránya és az állami szektor zsugorodó tendenciája az alsóbb rétegekben, az alsóbb rétegek foglalkoztatási védelme elsorvadt. Emellett a vállalkozók és az önfoglalkoztatók órabére rendkívül gyorsan nőtt. A vállalkozói réteg 2007-ben majdnem a legmagasabb rangsorban szerepelt, ami tükrözi társadalmi státuszuk és társadalmi kapcsolataik változását.

Továbbá, a férfiak és nők közötti aránykülönbségek csökkenésétől eltérően az egyes társadalmi rétegekben a nemek közötti kereseti különbségek szinte minden társadalmi rétegben nőttek. Egyes társadalmi rétegek, amelyekben 2002-ben a nők domináltak, 2007-re vesztésre álltak. Például a nemek közötti kereseti különbség a tisztviselők és a vezetők társadalmi rétegében 2007-ben jelentősen megnőtt. Ugyanakkor a nemek közötti kereseti különbség mindkét évben még mindig megfigyelhető az alacsonyabb kereseti csoportban. A fizikai dolgozók és a szolgáltatási dolgozók rétegeiben nagy volt a nemek közötti kereseti különbség, amelyek időközben a legtöbb női munkavállalót halmozták fel. Ez az esemény azt mutatta, hogy mind a "ragadós padló hatás", mind az "üvegplafon hatás" a kínai nők esetében "jelenleg" jelentős.

A foglalkozás mellett az állam és a piaci szektor is hatással volt a nemek közötti kereseti különbségre. A felső három társadalmi réteg piaci szektorában a nemek közötti kereseti különbségek kisebbek voltak, míg az alsó társadalmi rétegek esetében az állami szektor némi védelmet nyújtott a nők számára. Annak további feltárása érdekében, hogy mi hatott a nemek közötti keresetekre, és miért romlott a nők keresete, a feltétel nélküli kvantilis regressziót (UQR) alkalmazták a kereseti különbségek felbontására. Az elemzés eredményei azt mutatták, hogy a nemek közötti megkülönböztetés okozta keresetvesztés nőtt, különösen a magasabb keresetű nők esetében, ami körülbelül 70%-ot tesz ki. Ezen túlmenően a magasabb keresetű női munkavállalók esetében viszonylag alacsonyabb oktatási hozamot mutattak ki. Hasonlóképpen, a nők életkora sokkal kevésbé jövedelmező, mint a férfiaké, és a háztartási tényezők, mint például a házasság és a kisgyermek, másképp hatnak a nőkre és a férfiakra. A női munkavállalók esetében a házasságkötés hozadéka kisebb, és a kisgyermekvállalás hatása még negatív

Ami a regionális hatást illeti, a keleti régiókban élők általában magasabb jövedelemmel rendelkeznek, még akkor is, ha a fejlett régiókban az árupiaci árak és a megélhetési költségek is magasabbak. Ezenkívül a regionális különbségek nagyobb mértékben járulnak hozzá a magasabb és alacsonyabb keresetekhez 2002-ben. 2007-ben a regionális hatás még mindig nyilvánvaló a magasabb és alacsonyabb keresetű férfiak és az alacsonyabb keresetű nők esetében. A magasabb keresetű nők esetében azonban a keleti régiókban való elhelyezkedés nem járul hozzá olyan mértékben, mint 2002-ben. A foglalkozás keresetre gyakorolt hatásának becslése azt mutatta, hogy a kereseti különbség a 90-es kvantilisnél volt a legnagyobbth a vállalkozói és az alkalmazotti foglalkozások között. Ezenkívül a foglalkozás fontosabb szerepet játszott a keresetekre gyakorolt hatásban, csakúgy, mint a tulajdonjog és az iparág. A külföldi és a közös tulajdon, valamint a monopolhelyzetű iparágak segítettek a sokkal magasabb keresetek elérésében.

6.3 TÁRSADALMI OSZTÁLYINDEX EGYÉNI ÉS HÁZASPÁROK ESETÉBEN

Annak érdekében, hogy megvizsgáljuk az azonos társadalmi rétegen belüli finom különbségeket, és megfigyeljük az újraelosztás hatását a háztartásokban, a nemek közötti társadalmi rétegződés vizsgálatára a főkomponens-elemzést (PCA) alkalmaztuk. A PCA módszere minden egyes megfigyelés esetében egyetlen átfogó "társadalmi osztályindexet" (SCI) hozott létre, amely a társadalmi rétegződés számos szempontját és összetevőjét egyesítette, mint például a foglalkozás, a tulajdon, az iparág, a munkahelyi stabilitás, az iskolai végzettség, a társadalombiztosítási körülmények és a jövedelem.

A becslési eredmények azt mutatták, hogy a kiválasztott tizenegy változót három dimenzióba csoportosították. A foglalkozás, a tulajdon, az iparág és a munkahelyi stabilitás változói a "munkahelyi jellemzők" dimenzióhoz kapcsolódnak. A nyugdíj-, a sérülés-, az egészségügyi, a munkanélküli biztosítási és a lakásbiztosítási alapok változói sokkal nagyobb töltéssel rendelkeznek a "társadalombiztosítási körülmények" dimenzióra. Az órabér és az iskolai végzettség évei az "oktatási követelmény" és a

"megtérülés" dimenziókkal szemben. A foglalkozás, a tulajdon és az iparág változóinak közelsége igazolta az elfogadottságot.

a módszer, amely ezeket kombinálja, hogy tükrözze a kínai munkaerőpiac munkahelyi jellemzőit.

Ezen túlmenően a "SCI" a fő társadalmi rétegek és az alágazatok sorrendjét követve csökkent. Ezenkívül az átlagos "SCI" megmutatta az egyes társadalmi rétegek relatív helyzetét. A társadalmi séma és a társadalmi csoportok összehasonlítása alapján az "SCI" alapján a magasabb társadalmi rétegek könnyebben megtalálhatók voltak a felső társadalmi csoportokban, és százalékos arányuk a felsőtől az alsó felé haladva csökkent. Ezek a bizonyítékok ismét igazolták a létrehozott "társadalmi osztályséma" jogosságát. Ami a nemek közötti összehasonlítást illeti, a nem manuális társadalmi rétegek piaci szektorában a nőknek általában magasabb volt az "SCI"-jük, mint a férfiaknak. Ezzel szemben az alacsonyabb társadalmi csoportok esetében a nők átfogó társadalmi pozíciója még a férfiakénál is rosszabb volt, mivel az alacsonyabb foglalkozási rétegben lévő nők általában alacsonyabb iskolai végzettséggel és alacsonyabb jövedelemmel rendelkeznek.

Az egyéni "SCI" tanulmányozásának módja megvilágította, hogyan lehet tanulmányozni a háztartás rájuk gyakorolt hatását. A háztartási újraelosztási szféra tükrözése érdekében a PCA-ban egy megváltozott változókészletet helyeztek el a "közvetett társadalmi osztályindex" vagy "közvetett index" létrehozása érdekében. Néhány, a házastársakkal alig megosztott foglalkozási státuszhoz kapcsolódó jellemző, mint például a foglalkozás, a tulajdon, az iparág, a munkahely stabilitása, az iskolai végzettség évei és a társadalombiztosítási körülmények, változatlan maradt. Más szempontok, amelyek a háztartás közös erőforrásaival és tevékenységeivel kapcsolatos információkat tartalmaztak, mint például az élelmiszer-, ruházati, kulturális és szórakoztató fogyasztás, kiegészültek. Ezenkívül az egyéni jövedelem helyett a háztartás közös jövedelmét adták meg, hogy kifejezzék a háztartás hatását. Ezért ezzel az új változókészlettel minden egyes megfigyeléshez létrehozták a "közvetett indexet", és rekonstruálták az eredeti társadalmi struktúrát az "SCI" alapján.

6. FEJEZET
KÖVETKEZTETÉSEK

A két társadalmi rangsor közvetlen és közvetett "SCI" szerinti összehasonlításának eredményei alapján megállapítható, hogy a "közvetlen index" rekonstruálta a teljes

társadalmi struktúra, és csökkentette a párok, nemek és társadalmi csoportok közötti társadalmi különbségeket. A háztartás megosztott gazdasági erőforrásai és a fogyasztás átlagoló hatást gyakoroltak, ami a párok közötti társadalmi különbségek csökkenéséhez vezetett. Ez az kiegyenlítő hatás inkább a feleségek társadalmi helyzetét volt képes javítani, mivel a termelési szférában inkább alulmaradtak. A családi állapot negatív hatással van a nőkre a munkaerőpiacon, csökkentve keresetüket és karrierlehetőségüket, és visszahúzza társadalmi rétegződésüket, de a háztartás szempontjából pozitív hatása volt a háztartás megosztott gazdasági erőforrásain és fogyasztásán keresztül.

Ezen túlmenően, miután megkülönböztette a kínai házassági párosítást és a párok közötti társadalmi különbségeket, megállapította, hogy bár a legmagasabb házassági javaslat az azonos társadalmi csoportokban történt, az endogámia aránya kevesebb mint fele volt. Az, hogy az exogámia (társadalmi csoportokon átívelő házasság) teljes aránya nagyobb volt, mint az endogámia aránya, csökkentette a különböző háztartások, majd a különböző társadalmi csoportok közötti eredeti társadalmi szakadékokat. A háztartás átlagoló hatását figyelembe véve a felső társadalmi csoport egyedei hajlamosak voltak társadalmi rangjuk csökkentésére, bár a változás mértéke nem volt olyan nagy, mint a középső társadalmi csoportoké. Ezzel szemben az alacsonyabb társadalmi csoportok lakossága inkább javította társadalmi pozícióját. A családi állapot tehát átstrukturálta a párok társadalmi pozícióit, és a nem házasok társadalmi pozíciójának, majd a teljes társadalmi struktúrának az átrendeződéséhez vezetett.

Ez a PCA-módszer és a létrehozott közvetlen és közvetett "SCI" a nemek közötti társadalmi rétegződés tanulmányozásának módszere szempontjából újítást jelent. Ez a módszer a társadalmi rétegződés számos tényezőjét szintetizálta, hogy átfogóan ábrázolja az egyének közötti egyenlőtlenségeket. Ugyanakkor ez a módszer figyelembe vette az osztályt és a nemet, az egyéni és a háztartási perspektívát, megoldva azt a problémát, hogy hogyan kezeljük a háztartás hatását a nemek közötti társadalmi rétegződés vizsgálatában.

6.4 POLITIKAI KÖVETKEZMÉNYEK

A mai Kínában mind a társadalomtudósok, mind a politikai döntéshozók nagy aggodalommal figyelik a társadalmi struktúra felgyorsult differenciálódását és a különböző társadalmi rétegek közötti megnövekedett kereseti különbségeket. E tanulmány eredményei és következtetései igazolják ezeket az aggodalmakat. Bár a házasság, különösen az exogámia bizonyos mértékig áthidalja a társadalmi különbségeket, a társadalmi csoportok és a nemek közötti túl nagy különbségekre továbbra is nagy figyelmet kell fordítani. Ugyanakkor ellenintézkedéseket kell hozni. A szociálpolitika egyik jelentős problémája az egyenlőtlenségek csökkentését célzó intézkedések és azok mértéke. Ezen túlmenően néhány, e tanulmányból tükröződő sajátos kérdésen is el kell gondolkodni.

Először is, az oktatási kérdések esetében a kialakulóban lévő tudásalapú gazdaság megköveteli az oktatás általános szintjének javítását és a lakosság képzettségének növelését. Továbbá, mivel az oktatás képes átalakítani az egyének életesélyeit, az oktatáshoz való hozzáférés egyenlőtlenségei és az iskolázottsági szintek eltérései eltérő társadalmi pozíciókat eredményezhetnek. A kutatás eredményei igazolják ezeket a pontokat, és azt mutatják, hogy mind a férfiak, mind a nők esetében nőtt az oktatásban való megtérülési arány. Emellett a felsőoktatás a nők számára is elősegítheti a magasabb foglalkozásokba való bekerülést. Még azoknál a nőknél is, akik kevesebbet keresnek, az ő oktatási megtérülési rátájuk viszonylag magasabb. Ezek a következtetések azt sugallják, hogy a jövőben több állami finanszírozásra van szükség az oktatási rendszerbe történő befektetéshez, hogy javuljon a lakosság általános képzettségi szintje. Emellett a közfinanszírozást egyenlőtlenül kell elosztani, hogy az alacsonyabb keresetű családok is részesüljenek, amelyek gyermekei esetleg kevesebb lehetőséget kapnak arra, hogy elérjék ugyanazt az oktatási szintet, mint a magasabb keresetű családok gyermekei.

Másodszor, az 1986 óta fennálló tankötelezettséggel jelentősen csökkent a nemek közötti különbség az iskolázottságban, különösen a fiatalok

esetében. A magasabb foglalkozásokban résztvevők esetében a

a nők iskolai évei még magasabbak, mint társaiké. A lányok kiváló iskolai teljesítménye viszonylag új keletű, de visszatérő jelenség Kínában. Egyes nyugati országokban jelenleg jelentős aggodalomra ad okot a fiúk alulteljesítménye az oktatási rendszerben (Liddiard és Mitton 2012). Ez a jelenség a korábbi helyzet fordítottja, amikor a lányok kevesebbet teljesítettek a tanulmányi eredményekben (ibid.). A kínai politikai döntéshozók számára korai megelőző intézkedésekre és fellépésekre van szükség arra az esetre, ha a közeljövőben hasonló probléma merülne fel.

Harmadszor, bár a nők kiválóan teljesítenek az iskolában, és a férfiakhoz képest csökkent az iskolázottsági lemaradásuk, ez nem vezetett a nemek közötti kereseti különbségek megfelelő csökkenéséhez. A nemek közötti diszkrimináció okozta kereseti egyenlőtlenség súlyosabb, mint valaha. Ráadásul a kínai nők esetében mind a "ragadós padló hatás", mind az "üvegplafon hatás" jelentősebbé vált. A nemek közötti megkülönböztetés megakadályozza, hogy az emberek a minőségük és képességeik alapján kapjanak munkát, és esetleg kizárja a női munkavállalók ígéretes előléptetését. Ezért több összehangolt erőfeszítésre és hatékony szakpolitikai végrehajtásra van szükség annak érdekében, hogy a kínai dolgozó nők javíthassanak helyzetükön és a munkaerőpiacon való bánásmódjukon.

A munkaerő-piaci helyzet azonban bonyolultabb annál, hogy egyszerű politikai változtatásokkal orvosolni lehetne (Li 2002). Amint azt a korábbi fejezetben tárgyaltuk, egyes, a nőket védő politikák és rendelkezések nem biztos, hogy a női munkavállalókra a várt hatást gyakorolják. Például, ahogy Weichselbaumer és Winter-Ebmer (2007) javasolják, a nők munkafeltételeire és jogaira vonatkozó munkaügyi törvények hatása növelte a vállalatok számára a nők foglalkoztatásának költségeit. Ezért a kormány és az állam támogatása nélkül néhány plauzibilis, a nőkre irányuló pozitív politika valójában megerősítheti az egyenlőtlen foglalkoztatási gyakorlatot.

6.5 KORLÁTOZÁSOK ÉS JAVASLATOK A JÖVŐBELI TANULMÁNYOKHOZ

Bár ezek az elemzések és a tanulmányban alkalmazott innovatív módszerek jelentősek, és számos hasznos eredményt és következtetést érnek el, vannak bizonyos korlátok. Az ötödik fejezetben tárgyaltuk a "társadalmi osztályozási séma" korlátait, például azt, hogy az egyén foglalkozási besorolása alapján épül fel, amely viszont a termelőszférában való képességén alapul, és nem veszi figyelembe a házasság hatását. Ezen túlmenően a "társadalmi osztályoséma" korlátozottan képes megmagyarázni az egyes társadalmi rétegeken belüli finom különbségeket. E korlátok pótlására a PCA segítségével létrehoztam egy közvetlen és közvetett "társadalmi osztályindexet" a nemek közötti társadalmi rétegződés tanulmányozására.

Ez az átfogó közvetett "társadalmi osztályindex" egyesítette az osztályt és a nemet, valamint az egyéni és a házas háztartás perspektíváját. Sajnálatos azonban, hogy az indexek nem vették figyelembe a szülői háztartás osztályhelyzetét. Ezért a szülő társadalmi osztályának és a generációk közötti migrációnak a hatása nem vizsgálható. Az e szempontok elemzésének hiánya a felhasznált adatok korlátainak tulajdonítható. A CHIPs adatai csak kevés információt szolgáltatnak a felmérésben résztvevők szüleiről. Azok az esetek, amelyek adatai teljes körűek voltak (a szülők adatait teljes mértékben megadták, mert felnőtt gyermekükkel éltek együtt), körülbelül 500 és 600 főre tehetőek. Ha a háztartás és a szülők hatását figyelembe vettük volna, akkor azok a megfigyelések, amelyeknél a partner adatai hiányoztak, veszteséget jelentettek volna.

A jövőben, amikor megfelelőbb adatok állnak rendelkezésre, vagy amikor a nemzedékek közötti migráció tanulmányozása kerül elsősorban a középpontba, a kutatás tovább magyarázhatja a háztartásban élő szülő hatását felnőtt gyermekeire, valamint összehasonlítást nyújthat a szülők és utódaik között. Ezen túlmenően a tanulmányt tovább erősíthette volna, ha a megosztott tevékenységekre és a fogyasztásra vonatkozó információk mellett néhány más társadalmi szempontra, például a társadalmi kapcsolatokra és a társadalmi hálózatokra stb. vonatkozó adatokat is össze lehetett volna gyűjteni

a háztartás. A társadalmi hálózatokat és a társadalmi tőkét egyre gyakrabban használják a foglalkozási eredmény magyarázatára (Lin 2001; Li 2007).

A jövőbeni tanulmányok emellett összehasonlító perspektívát is alkalmazhatnak. Az összehasonlítás kiterjedhetne arra, hogy a gazdasági átmenet milyen mértékben befolyásolta a nők életútját és kilátásait Kínában, Oroszországban és a volt keleti blokk országaiban. Az összehasonlítás kiterjedhetne a kínai nők szárazföldi Kínában, Tajvanon és Hongkongban szerzett tapasztalataira is a társadalmi rétegződés folyamatában. Ez jobb következtetések levonását tenné lehetővé, és az eredményeket össze lehetne hasonlítani. A doktori címet viselő kutató korlátozott ideje és energiája miatt azonban ezeket a feladatokat és a további kutatásokat a jövőbeni tanulmányokra hagyjuk.

(A VÉG)

BIBLIOGRAPHY:

-
- Abbott, Pamela. 1987. "A nők társadalmi osztályazonosítása: Does Husband's Occupation Make a Difference?" (A férj foglalkozása számít-e?). *Szociológia* 21(1): 91-103.
- Abbott, Pamela és Roger Sapsford. 1986. "A házas dolgozó nők osztályazonosítása - Ritter és Hargens kritikai replikációja". *British Journal of Sociology* 37(4): 535-49.
- Acemoglu, Daron és J-S Pischke. 2001. "Változások a bérszerkezetben, a családi jövedelemben és a gyermekek iskolázottságában". *European Economic Review* 45(4): 890-904.
- Acker, Joan. 1973. "A nők és a társadalmi rétegződés: A szellemi szexizmus esete". *American Journal of Sociology*: 936-45.
- Anagnost, Ann. 2008. "Az "osztálytól" a "társadalmi rétegekig": A társadalmi teljesség megragadása a reformkori Kínában". *Third World Quarterly* 29(3): 497-519.
- Appleton, Simon, Lina Song és Qingjie Xia. 2005. "Kína átkelt a folyón? The Evolution of Wage Structure in Urban China during Reform and Retrenchment". *Journal of Comparative Econometrics* 33(4): 644-63.
- . 2013. "A városi bérek közötti egyenlőtlenségek megértése Kínában 1988-2008: Evidence from Quantile Analysis." *Discussion Paper Series*, No. 7101, <http://www.econstor.eu/bitstream/10419/69344/1/733994415.pdf>.
- Babbie, Earl R. 2013. *A társadalomkutatás gyakorlata*: Cengage Learning.
- Barber, Bernard és Robert King Merton. 1957. *Társadalmi rétegződés: A struktúra és a folyamat összehasonlító elemzése*: Harcourt, Brace.
- Bauer, Peter T. és Basil S. Yamey. 1951. "Gazdasági fejlődés és foglalkozási megoszlás". *The Economic Journal* 61(244): 741-55.
- Baxter, Janeen. 1994. "Elég-e a férj osztálya? Osztályhelyzet és osztályidentitás az Egyesült Államokban, Svédországban, Norvégiában és Ausztráliában". *American Sociological Review* 59(2): 220-35.
- Becker, Gary S. 1957. *A diszkrimináció közgazdaságtana*: University of Chicago Press. Bennett, Tony, Mike Savage, Elizabeth B. Silva, Alan Warde, Modesto Gayo-Cal, and David Wright. 2009. *Kultúra, osztály, megkülönböztetés*: Routledge.
- Benson, John és Ying Zhu. 1999. "Piacok, cégek és munkavállalók a kínai állami vállalatoknál". *Human Resource Management Journal* 9(4): 58-74.
- Bian, Yanjie. 1994. *Munka és egyenlőtlenség a városi Kínában*: State University of New York Press.
- . 2002. "Kínai társadalmi rétegződés és társadalmi mobilitás". *Annual Review of Sociology* 28(1): 91-116.
- Bian, Yanjie és John R. Logan. 1996. "A piaci átmenet és a hatalom fennmaradása: A változó rétegződési rendszer a városi Kínában". *American Sociological Review*

61(5): 739-58.

- Bian, Yanjie és Zhanxin Zhang. 2002. "A piacosság és a jövedelemeloszlás a városi Kínában, 1988 és 1995". *Research in Social Stratification and Mobility* 19: 377-415.
- Bian, Yanjie, Ronald Breiger, Deborah Davis és Joseph Galaskiewicz. 2005. "Foglalkozás, osztály és társadalmi hálózatok a városi Kínában". *Social Force* 83(4): 1443-68.
- Bishop, John A., Feijun Luo és Fang Wang. 2005. "Gazdasági átmenet, nemek közötti torzítás és a keresetek eloszlása Kínában". *Economics of Transition* 13(2): 239-59.
- Blackburn, Robert M. és Jennifer Jarman. 2006. "Gendered Occupations Exploring the Relationship between Gender Segregation and Inequality." (Nemek szerinti foglalkozások a nemi szegregáció és az egyenlőtlenség közötti kapcsolat feltárása). *International Sociology* 21(2): 289-315.
- Booth, Alison L., Marco Francesconi és Jeff Frank. 1998. *Glass Ceilings or Sticky Floors?* : Citeseer.
- Bourdieu, Pierre. 1984. *Megkülönböztetés: Az ízlés megítélésének társadalmi kritikája*: Harvard University Press.
- Brainerd, Elizabeth. 2000. "Nők az átmenetben: A nemek közötti bérkülönbségek változása Kelet-Európában és a volt Szovjetunióban." *Industrial and Labour Relations Review* 54: 138-62.
- Brandt, Loren és Thomas G. Rawski. 2008. *Kína nagy gazdasági átalakulása*: Cambridge University Press.
- Bray, David. 2005. *Társadalmi tér és kormányzás a városi Kínában: A Danwei rendszer a kezdetektől a reformig*: Stanford University Press.
- Bremmer, Ian. 2010. "A szabad piac vége: Ki nyeri az államok és a vállalatok közötti háborút?" *European View* 9(2): 249-52.
- Bryman, Alan. 2012. *Társadalomkutatási módszerek*. Oxford University Press.
- Byron, Raymond P. és Evelyn Q. Manaloto. 1990. "Az oktatás megtérülése Kínában." *Gazdasági fejlődés és kulturális változás* 38(4): 783-96.
- Cai, Fang, Albert Park és Yaohui Zhao. 2008. "A kínai munkaerőpiac a reformkorszakban". PP.167-214 in *China's Great Economic Transformation (Kína nagy gazdasági átalakulása)*, szerkesztette Loren Brandt és Thomas G. Rawski: Cambridge University Press.
- Chan, K. W. 2010. "A háztartások nyilvántartási rendszere és a migráns munka Kínában: Megjegyzések egy vitához." *Population and Development Review* 36(2): 357-64.
- Chan, Kam Wing és Will Buckingham. 2008. "Kína eltörli a Hukou-rendszert?" *The China Quarterly* 195: 582-606.
- Chan, Kam Wing és Li Zhang. 1999. "A Hukou-rendszer és a vidék-város migráció Kínában: Folyamatok és változások." *The China Quarterly* 160: 818-55.
- Chang, Chia-Lan. 2007. *Családi ügyek: A nők tárgyalása a konfucianus családi etikával a Csing-kori és a köztársasági Kínában*: ProQuest Information and Learning Company.
- Chen, Chunlai. 2009. "A kínai közvetlen külföldi befektetésekre vonatkozó törvények és politikák fejlődése a WTO-csatlakozás után". PP.85-98 in *Rising China: Global Challenges and Opportunities*, szerkesztette Jane Golley és Ligang Song: Australian National University.

BIBLIOGRÁFIA

Chen, Paul és Per-Anders Edin. 2002. "Hatékonysági bérek és ágazati
bérkülönbségek: A Comparison across Methods of Pay." (A bérmódszerek
összehasonlítása). *Review of Economics and Statistics* 84(4): 617-31.

- Chen, Shiyi, Gary H. Jefferson és Jun Zhang. 2011. "Strukturális változás, termelékenységnövekedés és ipari átalakulás Kínában". *China Economic Review* 22(1):133-150.
- Chen, Xiangming. 1991. "Kína városhierarchiája, várospolitika és területfejlesztés az 1980-as években". *Urban Studies* 28(3): 341-67.
- Chen, Yi, Sylvie Démurger és Martin Fournier. 2005. "Earnings Differentials and Ownership Structure in Chinese Enterprises" (Eredménykülönbségek és tulajdonosi szerkezet a kínai vállalatoknál). *Economic Development and Cultural Change* 53(4): 933-58.
- Chen, Zhao, Ming Lu és Guanghua Wan. 2009. "Az iparágak közötti bérkülönbségek". *Fukino Project Discussion Paper Series*, No.016, http://www.hit-u.ac.jp/ijrc/pdf/files/Fukino_DP_16_B7h4r3.pdf
- Chen, Zhiyong, Ying Ge és Huiwen Lai. 2011. "Közvetlen külföldi befektetések és a bérek egyenlőtlensége: Evidence from China." *World Development* 39(8): 1322-32.
- Chi, Wei és Bo Li. 2008. "Üvegplafon vagy ragacsos padló? A nemek közötti kereseti különbségek vizsgálata a kereseti eloszlásban a városi Kínában, 1987-2004." *Journal of Comparative Economics* 36(2): 243-63.
- Chi, Wei, Bo Li és Qiumei Yu. 2011. "A kereseti egyenlőtlenségek növekedésének dekompozíciója a városi Kínában: A Distributional Approach." *China Economic Review* 22(3): 299-312.
- Chun, Lin. 1996. "Állampolgárság Kínában: a társadalmi átalakulás nemi politikája". *Társadalompolitika: International Studies in Gender, State & Society* 3(2-3): 278-90.
- Clark, Shirley M. és Mary Corcoran. 1986. "A női oktatók szakmai szocializációjának perspektívái: A felhalmozódó hátrány esete?" *The Journal of Higher Education* 57(1): 20-43.
- Connell, Robert W. 1990. "Az állam, a nemek és a szexuális politika". *Elmélet és társadalom* 19(5): 507-44.
- Cooke, Fang Lee. 2001. "Esélyegyenlőség? A jogalkotás és a közpolitikák szerepe a nők foglalkoztatásában Kínában." *Women in Management Review* 16(7): 334-48.
- Cooke, Fang Lee. 2013. "Nők a kínai menedzsmentben". PP. 285-308. In *Women and Management: Global Issues and Promising Solutions* edited by Michele A. Paludi: ABC CLIO LLC.
- Creswell, John W. 2013. *Kutatási tervezés: Kvalitatív, kvantitatív és vegyes módszertani megközelítések*: Sage.
- Croll, Elisabeth. 1983. *Kínai nők Mao óta*: Zed Books Ltd.
- . 2013. *Feminizmus és szocializmus Kínában*: Routledge.
- Crompton, Rosemary. 1989. "Osztályelmélet és nemek". *The British journal of sociology* 40(4): 565-87.
- Dale, Angela, Gilbert Nigel Gilbert és Sara Arber. 1985. "A nők integrálása az osztályelméletbe". *Sociology* 19(3): 384-408.
- David, Matthew és Carole D. Sutton. 2004. *Társadalomkutatás: A kutatás alapjai*: Sage.
- Davies-Netzley, A. Sally 1998. "Nők az üvegplafon felett: A nők és a nők közötti egyenlőtlenségek: a "Perceptions on Vállalati mobilitás és a siker stratégiái." *Gender and Society* 12(3): 340-361.

- Davis, Deborah S. 2000. "Társadalmi osztályok átalakulása a városi Kínában: A városi szakemberek és menedzserek képzése, felvétele és előléptetése 1949 után". *Modern Kína*: 251-75.
- Davis, Kingsley és Wilbert E. Moore. 1945. "A rétegződés néhány alapelve". *American Sociological Review* 10(2): 242-49.
- Davis, Nancy J. és Robert V. Robinson. 1988. "A férfiak és nők osztályazonosítása az 1970-es és 1980-as években". *American Sociological Review*: 103-12.
- Démurger, Sylvie, Martin Fournier és Yi Chen. 2007. "A nemek közötti kereseti különbségek és diszkrimináció alakulása a városi Kínában, 1988-95". *The Developing Economies* 45(1): 97-121.
- Démurger, Sylvie, Marc Gurgand, Shi Li és Ximing Yue. 2009. "A migránsok mint másodosztályú munkavállalók a városi Kínában? Egy dekompozíciós elemzés." *Journal of Comparative Economics* 37(4): 610-28.
- Függőség, cég. 2002. "Állami női munkavállalók a kínai gazdasági reformban". PP.141-64 in *Transforming Gender and Development in East Asia (A nemek közötti egyenlőség és a fejlődés átalakítása Kelet-Ázsiában)*, szerkesztette Esther Ngan-Ling Chow: Routledge.
- Devine, Fiona. 2010. "Habitus és osztályozások". PP.151-56 in *Cultural Analysis and Bourdieu's Legacy* edited by Elizabeth Silva and Alan Warde: Routledge.
- Dickson, Bruce J. 2003. *Vörös kapitalisták Kínában: A párt, a magánvállalkozók és a politikai változás kilátásai*: Cambridge University Press.
- DiNardo, John, Nicole M. Fortin és Thomas Lemieux. 1996. "A munkaerő-piaci intézmények és a bérek eloszlása, 1973-1992: A Semiparametric Approach." *Econometrica* 64(5): 1001-44.
- Ding, Qujian és Therese Hesketh. 2006. "Családméret, termékenység preferenciák és nemek aránya Kínában az egygyermekes családpolitika korában: Results from National Family Planning and Reproductive Health Survey (A nemzeti családtervezési és reprodukív egészségügyi felmérés eredményei)". *British Medical Journal* 333(7564): 371-73.
- Djilas, Milovan. 1957. *Az új osztály: A kommunista rendszer elemzése*: Praeger New York.
- Dong, Xiaoyuan és Paul Bowles. 2002. "Szegmentáció és diszkrimináció Kína kialakulóban lévő ipari munkaerőpiacán". *China Economic Review* 13(2): 170-196.
- Dorling, Daniel. 2011. *Igazságtalanság: Why Social Inequality Persists*: The Policy Press.
- Du, Fenglian és Xiaoyuan Dong. 2009. "Miért tart a nőknél hosszabb ideig a Munkanélküliség, mint a férfiak a szerkezetátalakítás utáni városi Kínában?" *Cambridge Journal of Economics* 33(2): 233-52.
- . 2010. "A nők munkaerő-piaci részvétele és a gyermekgondozással kapcsolatos döntések a városi Kínában a gazdasági átmenet során". *Tanszéki munkadokumentumok*, No. 04, Közgazdasági Tanszék, Winnipegi Egyetem, <http://economics.uwinnipeg.ca/RePEc/winwop/2010-04.pdf>.
- Duke, Vic és Stephen Edgell. 1987. "Az osztály operacionalizálása a brit szociológiában: Elméleti és empirikus megfontolások". *British Journal of Sociology* 38: 445-63.
- Durkheim, Emile. 1984. *A munkamegosztás a társadalomban*: Simon & Schuster Inc.
- Eagly, Alice H. 2013. *A társadalmi viselkedés nemi különbségei: A Social-role*

BIBLIOGRAFÍA

Interpretation:
Psychology Press.

- Eddy, U. 2009. "A kínai értelmiség újjáalakítása a KKP Zhishifenzi-fogalmának eredetéről". *Modern Kína* 35(6): 604-31.
- Edin, Maria. 2003. "Állami kapacitás és helyi ügynöki ellenőrzés Kínában: CCP Cadre Management from a Township Perspective". *The China Quarterly* 173: 35-52.
- Engberg, Karen. 1999. *Nem az üvegplafon, hanem a ragacsos padló: És más dolgok, amelyeket lányainknak tudniuk kell a házasságról, a munkáról és az anyaságról*: Prometheus Books.
- Erikson, Robert, John H. Goldthorpe és Martin Hällsten. 2012. "Nincs visszaút a visszaesésből? A társadalmi mobilitás elemzésének "mikroosztályos" megközelítésének kritikája". *Acta Sociologica* 55(3): 211-29.
- Erikson, Robert. 1984. "A férfiak, nők és családok társadalmi osztálya". *Sociology* 18(4): 500-14.
- Erikson, Robert és John H. Goldthorpe. 1992. "Egyén vagy család? Results from Two Approaches to Class Assignment (Az osztálybeosztás két megközelítésének eredményei)". *Acta Sociologica* 35(2): 95-105.
- Erikson, Robert, John H. Goldthorpe és Lucienne Portocarero. 1979. "Intergenerational Class Mobility in Three Western European Societies: Anglia, Franciaország és Svédország." *British Journal of Sociology*: 415-41.
- Fan, C. Cindy. 1997. "Egyenetlen fejlődés és azon túl: A regionális fejlesztés elmélete a Mao utáni Kínában." *International Journal of Urban and Regional Research* 21(4): 620-39.
- . 2003. "Vidék-város migráció és a nemek közötti munkamegosztás az átmeneti Kínában". *International Journal of Urban and Regional Research* 27(1): 24-47.
- Felski, Rita. 2000. *Doing Time: Feminista elmélet és posztmodern kultúra*: New York University Press.
- Ferree, Myra Marx és Elaine J. Hall. 1996. "A rétegződés újragondolása feminista szemszögből: Gender, Race, and Class in Mainstream Textbooks (Nemek, fajok és osztályok a mainstream tankönyvekben)." *American Sociological Review* 61(6): 929-50.
- Firpo, Sergio, Nicole Fortin és Thomas Lemieux. 2007. "A bérelőslások dekomponálása újraszerkesztett befolyásfüggvény-regressziók segítségével". Kiadatlan kézirat, <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.344.2035&rep=rep1&type=pdf>.
- . 2009. "Feltétel nélküli kvantilis regressziók". *Econometrica* 77(3): 953-73.
- Fiske, Susan T. 2013. *Social Cognition: From Brains to Culture*: Sage.
- Fong, Vanessa L. 2002. "Kína egygyermekes politikája és a városi leányok szerepvállalása". *American Anthropologist* 104(4): 1098-109.
- Friedan, Betty. 2013. *A női misztikum*: W. W. Norton & Company.
- Fu, Zhengyuan 1996. *Kína jogászai: A legkorábbi totalitáriusok és uralkodásuk művészete*: ME Sharpe Inc.
- Fujita, Masahisa és Dapeng Hu. 2001. "Regionális egyenlőtlenségek Kínában 1985-1994: a globalizáció és a gazdasági liberalizáció hatásai". *The Annals of Regional Science* 35(1): 3-37.
- Goh, Chor-Ching, Xubei Luo és Nong Zhu. 2009. "Jövedelemnövekedés, egyenlőtlenség és a szegénység csökkentése: A Case Study of Eight Provinces

BIBLIOGRÁFIA

in China (Nyolc kínai tartomány esettanulmánya)". *China Economic Review*
20(3): 485-96.

- Goldthorpe, John H. 1980. *Társadalmi mobilitás és osztályszerkezet a modern Nagy-Britanniában*: Clarendon Press.
- . 1983. "Nők és osztályelemzés: A hagyományos nézet védelmében." *Szociológia* 17(4): 465-88.
- . 2000. *A szociológiáról: Számok, elbeszélések és a kutatás és az elmélet integrációja*: Oxford University Press.
- . 2007. *Szociológiáról, kritikáról és programról*: Stanford University Press.
- Goodman, David S. G. és Xiaowei Zang. 2008. "Az új gazdagok Kínában: a társadalmi változások dimenziói". PP1-20. in: *Az új gazdagok Kínában*: Goodman szerkesztésében: Routledge
- Goos, Maarten és Alan Manning. 2007. "Pocsék és szép munkahelyek: A munka növekvő polarizációja Nagy-Britanniában". *The Review of Economics and Statistics* 89(1): 118-33.
- Granrose, Cheryl S. 2005. *A nők foglalkoztatása a kínai kultúrákban*: Edward Elgar Publishing.
- . 2007. "Nemek közötti különbségek a karrierfelfogásban a Kínai Népköztársaságban". *Career Development International* 12(1): 9-27.
- Guo, Yingjie. 2013. "Az igazságosság és az osztály diskurzusai". PP. 12-34. in *Elitek és kormányzás Kínában*, szerkesztette Xiaowei Zang és Chien-Wen Kou: Routledge.
- Gustafsson, Björn és Shi Li. 2000. "Gazdasági átalakulás és a nemek közötti kereseti különbségek a városi Kínában". *Journal of Population Economics* 13(2): 305-29.
- Guthrie, Doug. 2012. *Kína és a globalizáció: a kínai társadalom társadalmi, gazdasági és politikai átalakulása*: Routledge.
- Hauser, Seth M. és Yu Xie. 2005. "A kereseti egyenlőtlenségek időbeli és regionális eltérései: Urban China in Transition between 1988 and 1995." (Városi Kína az átmenetben 1988 és 1995 között). *Social Science Research* 34(1): 44-79.
- Hayes, Bernadette C. és F. L. Jones. 1992. "Osztályazonosítás ausztrál párok körében: Are Wives' Characteristics Irrelevant?" (A feleségek jellemzői irrelevánsak?) *The British Journal of Sociology* 43(3): 463-83.
- Heath, Anthony és Nicky Britten. 1984. "A nők munkája különbséget tesz: A Reply to Goldthorpe." *Szociológia* 18(4):475-90.
- Heckman, James J. és Junjian Yi. 2012. "Human Capital, Economic Growth, and Inequality in China" (Emberi tőke, gazdasági növekedés és egyenlőtlenség Kínában). *Discussion Paper Series*, No. 6550, National Bureau of Economic Research
<http://www.econstor.eu/bitstream/10419/58663/1/716017407.pdf>
- Hering, Laura és Sandra Poncet. 2010. "A piacra jutás és az egyéni bérek: Evidence from China." *The Review of Economics and Statistics* 92(1): 145-59.
- Hodson, Randy és Robert L. Kaufman. 1982. "Gazdasági dualizmus: A Critical Review." *American Sociological Review*: 727-39.
- Hong, Fan. 2013. *Lábkötés, feminizmus és szabadság: A női testek felszabadítása a modern Kínában*: Routledge.
- Howell, Jude. 1996. "Harc a túlélésért: a Nőszövetség kilátásai a Mao utáni Kínában". *World Development* 24(1): 129-43.

- Howell, Anthony. 2011. "Munkaerő-piaci szegmentáció Urumqi, Xinjiang: A munkaerő-piaci szegmensek feltárása és a migráció és a szegmentáció közötti kapcsolat vizsgálata". *Growth and Change* 42(2): 200-26.
- Huang, Yasheng. 2003. *Kína eladása: Közvetlen külföldi befektetések a reformkorszakban*: Cambridge University Press.
- Hurst, William. 2009. "A kínai munkás a szocializmus után". *The China Quarterly* 198: 459-93.
- Hussain, Athar. 1994. "A szociális biztonság a mai Kínában és annak reformja". *The American Economic Review* 84(2): 276-80.
- Jamieson, Lynn, Michael Anderson, David McCrone, Frank Bechhofer, Robert Stewart és Yaojun Li. 2002. "Az együttélés és az elköteleződés: Fiatal férfiak és nők partnerségi tervei". *Sociological Review* 50(3): 356-77.
- Jaguscik, Justyna. 2008. "A társadalmi struktúra változásai és a kialakuló középosztály a Kínai Népköztársaságban". *Szociológiai tanulmányok* 4(191): 91-111.
- Jaquette, Jane S. 1982. "A nők és a modernizációs elmélet: A Decade of Feminist Criticism (A feminista kritika évtizede)." *World Politics* 34(2): 267-84.
- Johansson, Sten és Ola Nygren. 1991. "Kína eltűnt lányai: A New Demographic Account." *The Population and Development Review* 17(1): 35-51.
- Johnson, Kay Ann. 2009. *A nők, a család és a paraszti forradalom Kínában*: University of Chicago Press.
- Jordan, Ann D. 1994. "A nők jogai a Kínai Népköztársaságban: Patriarchális bor a szocialista palackból". *Journal of Chinese Law* 8: 47-104.
- Keller, Evelyn Fox. (1985), *Reflections on Gender and Science*: Yale University Press.
- Knight, John és Lina Song. 2003. "Növekvő városi bérkülönbségek Kínában". *Economics of Transition* 11(4): 597-619.
- Knight, Jonh, Shi Li, Renwei Zhao. 2001. "A bérek és jövedelmek térbeli elemzése a városi Kínában". PP.133-66 in *China's Retreat from Equality: Income Distribution and Economic Transition*, szerkesztette Carl Riskin, Renwei Zhao és Shi Li: ME Sharpe Inc.
- Koenker, Roger és Kevin Hallock. 2001. "Kvantilis regresszió: Bevezetés." *Journal of Economic Perspectives* 15(4): 43-56.
- Kraus, Richard Curt. 1981. *Osztálykonfliktus a kínai szocializmusban*: Columbia University Press.
- Kryshtanovskaya, Olga és Stephen White. 1996. "A szovjet nomenklaturától az orosz elitig". *Europe-Asia Studies* 48(5): 711-33.
- Kuhn, Philip A., 2010. "Chinese View of Social Classification" PP.16-28 in *Class and Social Stratification in Post-revolution China* edited by James L. Watson: Cambridge University Press.
- Lam, Willy Wo-Lap. 2006. *Kínai politika a Hu Jintao-korszakban: Új vezetők, új kihívások*: ME Sharpe Inc.
- Lambsdorff, Johann Graf. 2007. "A 2007-es Korrupció Érzékelési Index módszertana". *Transparency International és a Passaui Egyetem*.
- Lee, Ching Kwan. 2007. *A törvény ellen: Munkástüntetések a kínai rozsdáövezetben és a napövezetben*: University of California Press.

- Lee, Hong Yung. 1991. *A forradalmi káderektől a párttechnokratákig a szocialista Kínában*: University of California Press.
- Leiulfsrud, Håkon és Alison Woodward. 1987. "Nők az osztályok kereszteződésében: A családi osztály hagyományos elméleteinek elvetése". *Sociology* 21(3): 393-412.
- Leontaridi, M. R. 1998. "Segmented labour markets: theory and evidence", *Journal of Economics Surveys* 12(1): 63-101.
- Leung, Alicia S. M. 2003. "Feminizmus az átmenetben: A kínai kultúra, ideológia és a kínai nőmozgalom fejlődése". *Asia Pacific Journal of Management* 20(3): 359-74.
- Li, Bingqin. 2004. "Városi társadalmi kirekesztés az átmeneti Kínában". *Discussion Paper*, No. 82, Centre for Analysis of Social Exclusion http://eprints.lse.ac.uk/6309/1/Urban_Social_Exclusion_in_Transitional_China.pdf.
- Li, Hongbin, Lingsheng Meng, Qian Wang és Li-An Zhou. 2008. "Politikai kapcsolatok, finanszírozás és vállalati teljesítmény: Evidence from Chinese Private Firms." *Journal of Development Economics* 87(2): 283-99.
- Li, Qiang, Dayong Hong és Shige Song. 1995. "A kínai társadalmi csoportok jövedelemkülönbségének elemzése. (kínaiul)" *Science and Technology Review* 13 (11): 61-4.
- Li, Qiang. 2001. "A középosztályról és a középső rétegről. (kínaiul)" *Journal of Renmin University of China* 2: 17-20.
- Li, Shi. 2005. "11.8: 1 Decode the Earnings Gap. (kínaiul)" *Data* 7:22-5.
- Li, Shi, Hiroshi Sato és Terry Sicular. 2013. *Növekvő egyenlőtlenség Kínában: Kihívások a harmonikus társadalom számára*: Cambridge University Press.
- Li, Shi, Zhong Wei és Sai Ding. 2005. "Empirikus elemzés a kínai lakosok ingatlaneloszlásának egyenlőtlenségéről és okáról. (kínai nyelven)" *Economic Research Journal* 6(7): 4-12.
- Li, Shi és Renwei Zhao. 2007. "Tovább nő-e a jövedelemkülönbség? (kínaiul)" *Journal of Theoretical Reference* 7:50-2.
- Li, Xiaojiang. 2013. "Az emberiség fejlődése és a nők felszabadítása". *Differences* 24(2): 22-50.
- Li, Xiaorong. 1995. "A nemek közötti egyenlőtlenség Kínában és a kulturális relativizmus". *Nők, kultúra és fejlődés* 20: 407-26.
- Li, Yaojun. 2002. "Leesés a létráról? Szakmai és vezetői karrierpályák és munkanélküliségi tapasztalatok". *European Sociological Review* 18(3): 253-70.
- . 2007. "Társadalmi tőke, társadalmi kirekesztés és jólét". PP. 60-75 in *Public Health: Social Context and Action*, szerkesztette A. Scriven és S. Garman: Sage.
- . 2013. "Társadalmi osztály és társadalmi tőke Kínában és Nagy-Britanniában: A Comparative Study." *Social Inclusion* 1(1): 59-71.
- Li, Yaojun, F. Bechhofer, D. McCrone, M. Anderson és R. Stewart. 2002. "Megosztott munkásosztály? Tervezés és karrierfelfogás a szolgáltató és a munkásosztályban". *Work, Employment and Society (Munka, foglalkoztatás és társadalom)* 164: 617-36.
- Li, Yi. 2005. *A kínai társadalmi rétegződés szerkezete és fejlődése*: University Press of American.

- Liang, Qichao. 1999. "A hatalom elmélete. (kínaiul)" PP.674-887 in *The Complete Set of Liang Qichao* edited by Qichao Liang, Pinxing Zhang, Gang Yang and Xiangyi Wang: Beijing Press.
- Liddiard, Mark és Lavinia Mitton. 2012. "Social Need and Patterns of Inequality" PP.81-99 in *Social Policy* edited by John C. Baldock, Lavinia Mitton, Nick Manning and Sarah Vickerstaff: Oxford University Press.
- Lin, Jing. 1999. *Társadalmi átalakulás és magánoktatás Kínában*: Praeger Publishers.
- Lin, Kun-Chin. 2009. "Osztályképződés vagy töredezettség? Szövetségek és megosztottságok a vezetők és a munkavállalók között az állami tulajdonú vállalatoknál". PP. 61-94. in *Laid-off Workers in a Workers' State*, szerkesztette Thomas B. Gold, William J. Hurst, Jaeyoun Won és Qiang Li: Palgrave Macmillan.
- Lin, Nan. 2001. *Társadalmi tőke*. Cambridge University Press.
- Lin, Thung-Hong és Xiaogang Wu. 2009. "A kínai osztályszerkezet átalakulása, 1978-2005". *Social Transformations in Chinese Societies* 5: 81-116.
- Lin, Yi-Min. 2001. *Politika és piac között: Cégek, verseny és intézményi változások a Mao utáni Kínában*: Cambridge University Press.
- Liu, Guocheng és Xiaoguang Liu. 2003. "A kínai államháztartási rendszer jelenlegi helyzete: Ellenintézkedések és javaslatok. (kínaiul)" *Public Finance Research* (7): 27-9.
- Liu, Pak-Wai, Xin Meng és Junsen Zhang. 2000. "Ágazati nemek közötti bérkülönbségek és diszkrimináció az átmeneti kínai gazdaságban". *Journal of Population Economics* 13(2): 331-52.
- Liu, Yuting és Fulong Wu. 2006. "Az állam, az intézményi átmenet és az új városi szegénység kialakulása Kínában". *Szociálpolitika és közigazgatás* 40(2): 121-37.
- Liu, Zhiqiang. 2003. "A humán és politikai tőkébe való befektetés gazdasági hatása és meghatározó tényezői Kínában". *Economic Development and Cultural Change* 51(4): 823-49.
- Logan, John és Susan S. Fainstein. 2011. "Bevezetés: Sain Faines, Sain Fain: Urban China in Comparative perspective (Városi Kína összehasonlító perspektívában). PP.17-29 in *Urban China in Transition* edited by John Logan: John Wiley & Sons.
- Lorber, Judith. 1994. *A nemek paradoxonai*: Yale University Press.
- .2005. *A nemek közötti egyenlőtlenség*: Roxbury Kiadó.
- Lu, Xueyi. 2002. *Kutatási jelentés a társadalmi rétegződésről a mai Kínában*. (kínaiul): Társadalomtudományi Dokumentációs Kiadó.
- . 2003. "Vita a szocialista Kína társadalmi osztályszerkezetéről: Két osztály és egy réteg. (kínaiul)" *Igazságkeresés (Qiu Shi)* 11: 4-6.
- . 2012. *A mai Kína társadalmi szerkezete*: World Scientific.
- Lundberg, Shelly és Elaina Rose. 2000. "A szülőség és a házas férfiak és nők keresete". *Labour Economics* 7(6): 689-710.
- Luo, Chuliang és Shi Li. 2007. "A humán tőke, az iparágak jellemzői és jövedelmi egyenlőtlenségei. (kínai nyelven)" *Management World* 10: 5-11.
- Mallee, Hein. 1995. "Kína háztartás-nyilvántartási rendszere a reform alatt". *Development and Change* 26(1): 1-29.

- Mandel, Hadas és Moshe Szemjonov. 2005. "Családpolitikák, bérszerkezetek és nemek közötti különbségek: Sources of Earnings Inequality in 20 Countries (A kereseti egyenlőtlenségek forrásai 20 országban)." *American Sociological Review* 70(6):949-67.
- Manion, Melanie. 1985. "A káderirányítási rendszer, a Mao utáni időszak: A párt- és állami vezetők kinevezése, előléptetése, áthelyezése és eltávolítása". *The China Quarterly* 102:203-33.
- March, Candida, Ines A. Smyth és Maitrayee Mukhopadhyay. 1999. *Útmutató a nemi elemzési keretekhez*: Oxfam.
- Marshall, Gordon. 1997. *Az osztály újrapozicionálása: Társadalmi egyenlőtlenség az ipari társadalmakban*: Sage.
- Marshall, Gordon, Howard Newby, David Rose és Carol Vogler. 2012. *Társadalmi osztály a modern Nagy-Britanniában*: Routledge.
- Marshall, Gordon, Stephen Roberts, Carole Burgoyne, Adam Swift és David Routh. 1995. "Osztály, nemek és az aszimmetria hipotézis". *European Sociological Review* 11(1): 1-15.
- Marx, Karl és Friedrich Engels. 1906. *A Kommunista Párt kiáltványa*: CH Kerr & Company.
- Maurer-Fazio, Margaret és James Hughes. 2002. "A piaci liberalizáció hatása a kínai nők relatív keresetére". *Journal of Comparative Economics* 30(4): 709-31.
- Meng, Xin. 2000. *Munkaerő-piaci reform Kínában*: Cambridge University Press.
- Meng, Xin és Paul Miller. 1995. "A foglalkozási szegregáció és annak hatása a nemek közötti egyenlőségre".
Bérdiszkrimináció a kínai vidéki ipari szektorban." *Oxford Economic Lapok* 47(1): 136-55.
- Meng, Xin, Kailing Shen és Sen Xue. 2013. "Economic Reform, Education Expansion, and Earnings Inequality for Urban Males in China, 1988-2009". *Journal of Comparative Economics* 41(1): 227-44.
- Milwertz, Cecilia Nathansen. 1997. *A népességszabályozás elfogadása: A városi kínai nők és az egygyermekes családpolitika*: Routledge.
- Moghadam, Valentine M. 1992. "Fejlődés és a nők emancipációja: Van-e kapcsolat?" *Development and Change* 23(3): 215-55.
- Mok, Ka Ho és Kinglun Ngok. 2001. "Egy új munkásosztály kialakulóban? A parasztmunkások felemelkedése és a kínai szociálpolitika következményei". *Work: A Journal of Prevention, Assessment and Rehabilitation* 38(3): 241-56.
- Naughton, Barry. 2007. "Piaci átmenet: Stratégia és folyamat. PP.85-112 in *The Chinese Economy: Transitions and Growth*: szerkesztette Barry Naughton: Massachusetts Institute of Technology Press.
- Nee, Victor. 1989. "A piaci átmenet elmélete: Az újraelosztástól a piacokhoz az államszocializmusban." *American Sociological Review*: 663-81.
- Nee, Victor és Rebecca Matthews. 1996. "Piaci átmenet és társadalmi átalakulás az államszocializmus reformjában". *Annual Review of Sociology*: 401-35.
- Neuman, William Lawrence. 2005. *Társadalomkutatási módszerek: Quantitative and Qualitative Approaches*: Allyn and Bacon.
- Nolan, Peter Hugh. 2005. "Kína válaszüton". *Journal of Chinese Economic and Business Studies* 3(1): 1-22.

- Oakley, Ann. 1999. "Az emberek ismerete: Nemek és módszertan." PP.154- 77 in *Critical Issues in Social Research (Kritikus kérdések a társadalomkutatásban)* szerkesztette Suzanne Hood, Berry Mayall és Sandy Oliver. Buckingham: Open University Press.
- Oi, Jean C. 1995. "A helyi állam szerepe Kína átmeneti gazdaságában". *The China Quarterly* 144: 1132-49.
- Oksenberg, Michel, Pitman B. Potter és William B. Abnett. 1998. *A szellemi tulajdonjogok előmozdítása: Információs technológiák és a gazdasági fejlődés folyamata Kínában: Ázsia/csendes-óceáni Kutatóközpont.*
- Ou, Zhenzhong és Yunsen Li. 2011. "A közgazdaságtanban általánosan használt kínai mikroadatok": Wang Yanan Közgazdasági Tanulmányok Intézete, Xiamen Egyetem.
- Padavic, Irene és Barbara F. Reskin. 2002. *Nők és férfiak a munkahelyen*: Pine Forge Press.
- Parish, William L., 2010. "Destratification in China" PP.84-120 in *Class and Social Stratification in Post-revolution China* edited by James L. Watson: Cambridge University Press.
- Parkin, Frank. 1974. *Osztályegyenlőtlenség és politikai rend*: Praeger.
- Pun, Ngai és Chris King-Chi Chan. 2004. "Az osztálydiskurzus szubszumciója Kínában". *Pearl River*: 75-91.
- Pun, Ngai és Huilin Lu. 2010. "Befejezetlen proletarizálódás: A parasztmunkások második generációja a mai Kínában". *Modern Kína* 36(5): 493-519.
- Polachek, Solomon és June O'Neill. 1993. "Miért csökkent a nemek közötti bérszakadék az 1980-as években". *Journal of Labour Economics* 11(1): 205-28.
- Pollmann-Schult, Matthias. 2011. "Házasság és jövedelem: Miért keresnek többet a házas férfiak, mint az egyedülálló férfiak?" *European Sociological Review* 27(2): 147-63.
- Porter, Michael E., Mercedes Delgado, Christian Ketels és Scott Stern. 2008. "Mozgás egy új globális versenyképességi index felé". *Globális versenyképességi jelentés 2009*: 43-63.
- Pow, Choon-Piew. 2009. *Zárt közösségek Kínában: Class, Privilege and the Moral Politics of the Good Life*: Routledge.
- Psacharopoulos, George. 1994. "Az oktatásba való befektetés megtérülése: A Global Update." *World Development* 22 (9): 1325-43.
- Punch, Keith F. 2005. *Bevezetés a társadalomkutatásba: Kvantitatív és kvalitatív megközelítések*: Sage.
- Purcell, David, Kelly Rhea MacArthur és Sarah Samblanet. 2010. "A nemek és az üvegplafon a munkahelyen". *Szociológiai iránytű* 4(9): 705-17.
- Ralston, David A., Jane Terpstra-Tong, Robert H. Terpstra, Xueli Wang és Carolyn Egri. 2006. "Kína mai állami tulajdonú vállalatai: Haldokló dinoszauruszok vagy dinamikus dinamók?" *Strategic Management Journal* 27(9): 825- 43.
- Raymo, James M. és Yu Xie. 2000. "A városi idősek jövedelme a reform utáni Kínában: Politikai tőke, humán tőke és az állam." *Social Science Research* 29(1): 1-24.
- Ren, Hai. 2013. *A középosztály a neoliberais Kínában: A kockázat, az életépítés és a tematikus terek kormányzása*. Routledge.

- Roberts, Ken. 2011. *Osztály a mai Nagy-Britanniában*: Palgve Macmillan.
- Rosenzweig, Mark R. és Junsheng Zhang. 2009. "A népességszabályozási politikák több humántőke-befektetést indukálnak? Ikrek, születési súly és Kína "egygyermekes" politikája". *The Review of Economic Studies* 76(3): 1149-74.
- Ryan, Barbara. 2013. *A feminizmus és a nőmozgalom: A változás dinamikája a társadalmi mozgalmak ideológiájában és aktivizmusában*: Routledge.
- Saich, Tony. 2004. *Kína kormányzása és politikája*: Palgrave Macmillan.
- Saunders, Peter. 1989. *Társadalmi osztály és rétegződés*: Routledge.
- Saunders, Peter és Xiaoyuan Shang 2001. "A társadalombiztosítási reform Kína piacgazdaságra való áttérésében". *Social Policy & Administration* 35(3): 274-89.
- Savage, Mike, Alan Warde és Fiona Devine. 2005. "Tőkék, eszközök és erőforrások: Néhány kritikus kérdés." *The British Journal of Sociology* 56(1): 31-47.
- Schneider, Daniel. 2011. "Piaci keretek és háztartási munka: New Tests of Gender Performance Theory." *Journal of Marriage and Family* 73(4): 845-60.
- Schram, Stuart R., 2010. "Class, old and new, in Mao Zedong's Thought, 1949-1976" PP.29-55 in *Class and Social Stratification in Post-revolution China* edited by James L. Watson: Cambridge University Press.
- Scott, John. 2002. "Társadalmi osztály és rétegződés a késő modernitásban". *Acta Sociologica* 45(1): 23-35.
- Seeborg, Michael C., Zhenhu Jin és Yiping Zhu. 2000. "Az új vidék-város munkaerő-mobilitás Kínában: Okok és következmények." *The Journal of Socio-Economics* 29(1): 39-56.
- Sheridan, James E. 2008. *Kína szétesőben*: Simon and Schuster.
- Shi, Zhiyou. 1995. *Állam és társadalom Kína politikai gazdaságában: a szocialista reform kulturális dinamikája*: Lynne Rienner Publishers.
- Short, Susan E. és Fengying Zhai. 1998. "Looking Locally at China's One-child Policy" (Kína egygyermekes politikája helyben vizsgálva). *Studies in Family Planning* 29(4): 373-87.
- Shu, Xiaoling. 2005. "Piaci átmenet és nemi szegregáció a városi Kínában". *Social Science Quarterly* 86(1): 1299-323.
- Shu, Xiaoling és Yanjie Bian. 2003. "Piaci átmenet és a nemek közötti kereseti különbségek a városi Kínában". *Social Forces* 81(4): 1107-45.
- Skeggs, Beverley. 1997. *Az osztály és a nemek formációi: Becoming Respectable*: Sage.
- Smelser, Neil J. és Seymour Martin Lipset. 2005. *Social Structure & Mobility in Gazdasági fejlődés*: Aldine.
- Tehát, Alvin Y. 2003. "Az osztályok és az osztálykonfliktusok változó mintázata Kínában". *Journal of Contemporary Asia* 33(3): 363-76.
- Solinger, Dorothy. J. 1999. *Az állampolgárság megkérdőjelezése a városi Kínában: Parasztmigránsok, az állam és a piac logikája*: University of California Press.
- Song, Huijie 2006. "A "köztisztviselői láz" elemzése a közigazgatás szemszögéből. (kínaiul)" *Journal of Changchun University of Science and Technology* (Társadalomtudományi kiadás) 19(2): 66-9.

- Song, Lina. 2008. "In Search of Gender Bias in Household Resource allocation in Rural China."
IZADiscussionPapers_
<http://www.econstor.eu/bitstream/10419/34761/1/564786012.pdf>.
- Song, Yu-Ling, Shou-Xin Sui és Chun-Yue Wang. 2010. "A kínai jövedelemeloszlás egyenlőtlenségeinek problémái és javaslati összehasonlító elemzési megközelítéssel". PP.1899-1905 in *Management Science and Engineering (ICMSE)*, 2010 International Conference on: IEEE.
- Sorensen, Annemette. 1994. "Nők, család és osztály". *Annual Review of Sociology* 20: 27-47.
- Sperling, Susan. 1991. "Páviánok aktatáskákkal: Feminizmus, funkcionalizmus és szociobiológia a főemlősök nemének evolúciójában." *Signs*: 1-27.
- Stacey, Judith. 1983. *Patriarchátus és szocialista forradalom Kínában*: University of California Press.
- Stainback, Kevin, Thomas N. Ratliff és Vincent J. Roscigno. 2011. "A munkahelyi nemi megkülönböztetés kontextusa: Nemi összetétel, munkahelyi kultúra és relatív hatalom". *Social Forces* 89(4): 1165-88.
- Stanworth, Michelle. 1984. "Nők és az osztályelemzés: Válasz John Goldthorpe-nak". *Szociológia* 18(2): 159-70.
- Story, Jonathan. 2005. "Kína: A világ műhelye?" *Journal of Chinese Economic and Business Studies* 3(2): 95-109.
- Sun, Yan. 2005. "Korrupció, növekedés és reform: a kínai rejtély". *Current History-New York Then Philadelphia* 104(683): 257-63.
- Tang, Yao és Long, Wenjin. 2013. "Nemek közötti kereseti különbségek és diszkrimináció a városi Kínában: Feltétel nélküli kvantilis regresszió." *African Journal of Science, Technology, Innovation and Development* 5(3): 202-12.
- Tomba, Luigi. 2011. "A kínai munkásosztály újjáalakítása: PP.144-60 in *China's Changing Workplace: Dynamism, Diversity and Disparity*, szerkesztette Peter Sheldon, Sunghoon Kim, Yiqiong Li és Malcolm Warner: Routledge.
- Walder, Andrew G. 1995. "A karriermobilitás és a kommunista politikai rend". *American Sociological Review*: 309-28.
- Waldfoegel, Jane. 1998. "A gyermekes nők bérezésében tapasztalható "családi szakadék" megértése". *The Journal of Economic Perspectives* 12(1): 137-56.
- Warren, Tracey. 2003. "Osztály és nemek szerinti munkaidő? Az időszegénység és a háztartási munka megosztása". *Sociology* 37(4): 733-52.
- Wang, Chaoming és Chuanliang Zeng. 2007. "A lakosok jövedelemkülönbsége és az érdekek összehangolása az átalakulási időszakban Kínában - a társadalmi rétegződés alapján. (kínai nyelven)" *Social Science Research* 1:120-6.
- Wang, Meiyan. 2005. "A nemek közötti bérkülönbségek a kínai városi munkaerőpiacon". *Economic Research Journal* 12: 35-44.
- Wang, Meiyan és Fang Cai. 2008. "Nemek közötti kereseti különbségek a városi Kínában". *Review of Development Economics* 12(2): 442-54.
- Wang, Xiaolu és Gang Fan. 2005. "A jövedelmi egyenlőtlenségek Kínában és befolyásoló tényezői. (kínai nyelven)" *Economic Research Journal* 10: 24-36.
- Wang, Zheng. 1999. *Nők a kínai felvilágosodásban: Szóbeli és szöveges történetek*: University of California Press.

- Weber, Max. 1946. "Osztály, státusz, párt". PP.180-95 in: *Max Weber-től: Essays in Sociology* edited by Max Weber: Oxford University Press.
- Weber, Max. 1978. *Gazdaság és társadalom: Az értelmező szociológia vázlatja*: University of California Press.
- Weichselbaumer, Doris és Rudolf Winter-Ebmer. 2007. "A verseny és az egyenlő bánásmódra vonatkozó törvények hatása a nemek közötti bérkülönbségekre". *Economic Policy* 22(50): 235-87.
- Weil, Robert. 2006. "A munkásosztályok helyzete Kínában". *Monthly Review- New York* 58(2): 25-40.
- Whyte, Martin. 2010. *A társadalmi vulkán mítosza: Az egyenlőtlenség és az elosztási igazságtalanságok észlelése a mai Kínában*: Stanford University Press.
- Whyte, Martin King és Maocan Guo, 2009. "Mennyire dühösek a kínai polgárok a jelenlegi egyenlőtlenséggel kapcsolatban? Evidence from a National Survey." in *Social Stratification in Chinese Societies* edited by Kwok-Bun Chan, Ku S. Agnes és Yin-Wah Chu: Koninkliike Brill.
- Wilkinson, Richard G., Kate Pickett. 2011. *A lélekmérce*: Tantor Incorporated. Wong, Keung, Daniel Fu, Changying Li és Hexue Song. 2007. "Vidéki migránsok Munkások a városi Kínában: A marginalizált élet." *International Journal of Szociális jólét* 16(1): 32-40.
- Wright, Erik Olin. 1997. *Az osztály számít: Comparative Studies in Class Analysis*: Cambridge University Press.
- . 2002. "A kizsákmányolás árnyéka Weber osztályelemzésében". *American Sociological Review*: 832-53.
- Wright, Erik Olin és Eric Lloyd Wright. 1985. *Osztályok*. London: Verso.
- Wright, Teresa. 2010. *A tekintélyelvűség elfogadása: Állam-társadalom kapcsolatok a kínai reformkorszakban*: Stanford University Press.
- Wu, Fulong. 2004. "Városi szegénység és marginalizáció a piaci átmenet alatt: a kínai városok esete". *International Journal of Urban and Regional Research* 28(2): 401-23.
- Wu, Fulong, Jiang Xu és Anthony Gar-On Yeh. 2013. *Városfejlesztés a reform utáni Kínában*: Állam, piac és tér: Routledge.
- Wu, Xiaogang és Donald J. Treiman. 2004. "A háztartás-nyilvántartási rendszer és a társadalmi rétegződés Kínában: 1955-1996". *Demography* 41(2): 363-84.
- Wu, Xiaogang és Jinghua Cheng. 2012. "New Middle Class and the Rule of Law in China." Publikálatlan kézirat: http://works.bepress.com/cgi/viewcontent.cgi?article=1027&context=xiaogang_wu
- Wu, Xiaogang és Yu Xie. 2003. "A piac kifizető? Az oktatás jövedelmi hozzájárása a városi Kínában". *American Sociological Review* 68(3): 425-42.
- Xie, Yu és Emily Hannum. 1996. "A kereseti egyenlőtlenségek regionális eltérései a reformkori városi Kínában". *American Journal of Sociology*: 950-92.
- Yan, Xiaojun. 2012. "'Meggazdagodni nem csak dicsőséges': Economic Reform and the New Entrepreneurial Party Secretaries (Gazdasági reform és az új vállalkozó párttitkárok)". *The China Quarterly* 210: 335-54.
- Yang, Tao Dennis és Hao Zhou. 1999. "Vidéki és városi egyenlőtlenségek és ágazati munkamegosztás Kínában". *The Journal of Development Studies* 35(3): 105-33.

- Yeung, W. Jean, Miriam R. Linver és Jeanne Brooks-Gunn. 2002. "How Money Matters for Young Children's Development: Parental Investment and Family Processes (Szülői befektetés és családi folyamatok)." *Child Development* 73(6): 1861-79.
- Yue, Ximing, Shi Li és Terry Sicular. 2010. "Igazoltak-e a monopol iparágakban dolgozók magas fizetései? (kínai nyelven)" *Social Sciences in China* 3: 6-13.
- . 2011. "Magas jövedelmek a monopol iparágakban: A Discussion. (kínaiul)" *Social Sciences in China* 32(2): 178-96.
- Zhang, Junsen, Yaohui Zhao, Albert Park és Xiaoqing Song. 2005. "Az iskoláztatás gazdasági megtérülése a városi Kínában, 1988-2001." *Journal of Comparative Economics* 33(4): 730-52.
- Zhang, Mo. 2008. "A közpénzből a magánpénzbe: Az újonnan hatályba lépett kínai tulajdonjogi törvény és a tulajdonjogok védelme Kínában". *Berkeley Business Law Journal* 5(2): 317-63.
- Zhang, Yuping, Emily Hannum és Meiyang Wang. 2008. "Nemek szerinti foglalkoztatási és jövedelmi különbségek a városi Kínában: A házasság és a szülőség hozzájárulásának figyelembevétele." *Social Forces* 86(4): 1529-60.
- Zheng, Wang. 2000. "Gender, Employment and Women's Resistance" PP.158-82 in *Chinese Society: Change, Conflict and Resistance*, szerkesztette Elizabeth J. Perry és Mark Seldon: Routledge.
- Zheng, Yefu. 1994. "A férfiak és nők közötti egyenlőség szociológiai tükrözése. (kínai nyelven)" *Szociológiai kutatás* 2: 108-13.
- Zhou, Xueguang. 2004. *Az állam és az életésélyek a városi Kínában*: Cambridge University Press.
- Zhou, Xueguang, Nancy Brandon Tuma és Phyllis Moen. 1995. *A rétegződés dinamikája az államszocializmusban: The Case of Urban China, 1949-1993*: Cornell University.
- Zhou, Ye-An és Jianyi Zhao. 2004. "Kereskedelmesítés, a gazdasági szerkezet változása és a gazdasági szerkezet kormányzati politikájának átalakulása - Kína tapasztalatai". *Management World* 5: 1-8.
- Zhu, Pingfang és Zhengyu Zhang. 2012. "Feltétel nélküli kvantilis regresszió: Irodalmi áttekintés és empirikus példa. (kínai nyelven)" *Statistical Research* 29(3):88-96.
- Zipp, John F. és Eric Plutzer. 1996. "Feleségek és férjek: Társadalmi osztály, nemek és osztályidentifikáció az Egyesült Államokban". *Sociology* 30(2): 235-52.

1. függelék

Kínai háztartási jövedelem projekt Városi háztartási felmérés Kérdőív (2002)

Lakóhely: _____ (Tartomány)(Város)
_____ (Kerület)

Háztartás kódszáma: _____

Telefonszám _____

Az összeíró neve _____

Az adatszolgáltató telefonszáma _____

(Számológép: Kérjük, a mennyiségi kérdésekre megválaszoláskor különböztessék meg a "nulla értéket" az "ismeretlen"-től. Kérjük, a "nulla érték" esetén írják be a 0-t, az "ismeretlen" esetén pedig az 1,9-et.)

1. rész. Az egyének helyzete

1. A tagok személyes jellemzői

A. A kérdések (101- 125) minden tagra vonatkoznak.

(Kérjük, hogy a kérdésekre adott válaszok során a tagok kódja következetes legyen.)

101. A tagok neve (az összeíró a háztartások adatai szerint töltötte ki: 2002 decemberében).

102. A tagok személyi azonosító kódjai ("1" az első oszlopban a háztartásfőt jelenti)

103. A tagok kapcsolata a háztartásfővel

1) Önmagam;	2) Házastárs;	3) Gyermekek;	4) Törvényes gyermek;
5) Unoka;	6) Szülő;	7) Szülő a jogban;	8) Nagyszülő;
9) Testvér;	10) Egyéb rokon;		11) Nem rokon;

104. A "Hukou" típusa

- 1) A lakóhely szerinti város (megye) városi Hukou-ja
- 2) A lakóhely szerinti város (megye) vidéki Hukou-ja
- 3) Más város (v a g y megye) városi Hukou-ja
- 4) Más város v a g y megye vidéki Hukou-ja ()

105. Nem1) _____ férfi;2)nő;

106. Kor _____

107. A tagok jelenlegi státusza

- 1) Dolgozó vagy alkalmazott;2)Hivatalosan szolgálaton kívüli (lixiu);3)Nyugdíjas;
- 4) Munkaéptelen;5)Elbocsátott (Xiagang); 6) Ligang (elhagyott állás);
- 7) Korengedményes nyugdíjba vonulás; 8) Belső nyugdíjba vonulás;
- 9) Munkanélküli; 10)a munkaközvetítésre váró fiatalok; 11)főállású háztartásbeli;

12) Jelenleg
intézménybe lép;
14) mások

nappali tagozatos diák;13)Állásmegosztásra vár vagy felsőoktatási

108.

Nemzetiség?1)

Han;2)

Kisebbség;3)egyéb

A kérdés száma és rövid

leírásaKód

<101> Név									
<102> Tételkód	1 (Háztartásve- zető)	2. tag	3. tag	4. tag	5. tag	6. tag	7. tag	8. tag	szám
<103> Kapcsolat									a103
<104> Hukou									a104
<105> Nemek									a105
<106> Életkor									a106
<107> Állapot									a107
<108> Nemzet									a108
<109> Házasság									a109
<110> A párt tagja									a110
<111> A párthoz való csatlakozás éve									a111
<112> Iskolai végzettség									a112
<113> Iskolai végzettség									a113

(Kérjük, először azokat a tagokat sorolja fel, akik jövedelemszerzők.)

109. Családi állapot

1) Soha nem volt házas;2) Házastárssal;3) Elvált;4)Özvegy vagy özvegy;5)Egyéb

110. Melyik párt tagja?

1) A Kommunista Párt;2)Más pártok;3)Kommunista Ifjúsági Liga; 4) Nincs párt.

111. A pártba való belépés éve (bármelyik párt) _____Év

112. Iskolai végzettség

- 1) Soha nem tanultam;
- 2) Osztályok az analfabetizmus felszámolására;
- 3) Általános iskola;
- 4) Junior középiskola;
- 5) Felső középiskola (beleértve a szakmai középiskolát is);
- 6) Szakközépiskola;
- 7) Junior főiskola;
- 8) Főiskola/egyetem;
- 9) Diplomás

113. Hány évet tanult 2002 végéig? (Nem számítva az iskolai tanulmányait felfüggesztő, az iskolából kilépő vagy ugyanazon az évfolyamon maradó éveket)

114. Ha valaha is tanultál középiskolában, kérlek, mondd meg, milyen iskolához tartozik:

- 1) Nemzeti vagy tartományi szintű kulcs középiskola;
- 2) Városi szintű kulcs középiskola;
- 3) Megyei (járási) szintű kiemelt középiskola;4)Rendes középiskola;
- 5) Szakközépiskola, szakközépiskola;
- 6) Egyéb típusok

115. A középiskolai teljesítményed.

<119h> Egyéb testi fogyatékoság									a119h
<120> Súlyos beteg									a120
<121> Orvosi és egészségügyi szolgáltatások									a121

233

<122> Saját gyógykezelési költségek									a122
<123> Orvosi költségek a nyilvánosság részéről									a123
<124> A városi Hukou megszerzésének éve									a124
<125> A városi Hukou megszerzésének módja									a125
<126> A háztartásban töltött hónapok száma									a126
<127> Szellemi ifjúság									a127
<128> Vidéki évek									a128
<129> Vegyen részt ebben a felmérésben									a129

125. Hogyan jutott városi Hukouhoz, ha korábban nem volt?

- 1) Főiskolára járt; 2) hivatalnokká válni; 3) belépni a hadseregbe;
4) kormányáltal elfoglalt földterület; 5) Házvásárlás a városban; 6) Hukou vásárlása.
7) Egyéb (kérjük, adja meg)

126. Hány hónapig élt ez a tag ebben a háztartásban 2002-ben? _____ (hónapokban)

127. Voltál-e valaha vidéki értelmiségi fiatal, akit leküldtek vidékre? (a 35 évnél idősebb tagokra vonatkozik).

- 1) Igen 2) Nem

128. Ha igen, hány évet töltött vidéken? _____ (év)

129. Minden felnőtt kérjük, válaszoljon: ha részt vesz ebben a felmérésben (pl. közvetlenül válaszol a kérdésekre és kitölti a kérdőívet).

- 1) Igen 2) Nem

B. A kérdések a háztartásfőre és a 18-50 év közötti házastársra vonatkoznak.

A háztartásfő és a házastárs szüleinek adatai

	Household fej		Házastárs	
	Atya	Anya	Atya	Anya
130a. Születési év	hf1	hm1	sf1	sm1
130b. Túlélés vagy nem? (Ha túlélők, töltsé ki az 1-est; ha halottak, töltsé ki a halál évét (négy szám))	hf2	hm2	sf2	sm2
130c. Iskolai végzettség: 1) soha nem iskolázott; 2) az analfabetizmus felszámolására szolgáló osztályok; 3) általános iskola; 4) alsó középiskola; 5) felső középiskola (beleértve a szakmai középiskolát is); 6) szakközépiskola. középiskola; 7) középiskola; 8) főiskola/egyetem; 9) diplomások	hf3	hm3	sf3	sm3
130d. KKP vagy más párttag? 1) Igen 2) Nem	hf4	hm4	sf4	sm4
130e. Foglalkozás (a nyugdíjazás előtti foglalkozás szerint). 1) Magáncég tulajdonosa (vezetője); 2) Önálló vállalkozó; 3) Szakember; 4) Kormányzati ügynök, intézmény és vállalkozás igazgatója; 5) Kormányzati ügynök, intézmény és vállalkozás osztályvezetője; 6) Irodai/iroda személyzet; 7) Szakmunkás; 8) Szakképzetlen munkás; 9) Eladó vagy szolgáltató munkás; 10) Mezőgazdasági termelő; 11) egyéb munkavállalók 12) háztartásbeliek és egyéb nem dolgozók	hf5	hm5	sf5	sm5

130f. Foglalkoztak-e valamilyen iparral és kereskedelemmel? 1) Igen 2) Nem	hf6	hm6	sf6	sm6
130g. Chengfen (társadalmi státusz) a földreform idején: 1) szegény paraszt vagy földnélküli; 2) alsó középparaszt; 3)	hf7	hm7	sf7	sm7

gazdag-közepes paraszt; 4) gazdag paraszt; 5) földbirtokos; 6) kézi munkás munkás; 7) irodai dolgozó; 8) vállalkozó; 9) kisbirtokos; 10) forradalmi káder; 11) forradalmi fegyveres; 12) egyéb				
---	--	--	--	--

C. A (131-150.) kérdéseket 2002 végéig a munkavállalóra (az álláshelyen) kell alkalmazni.

131. Mikor kaptad az első munkát? _____Év
- 131a. Mennyi ideig keresett állást, mielőtt megkapta az első állását ? _____Hónapok
132. Hány éve dolgozik 2002 végén? Ebből, _____Évek
132a. Hány éve dolgozik a jelenlegi munkaegységénél ? _____Évek
133. 2002 végén hány hónapos munkahelyen kívüli képzésben részesült ?
_____Hónapok 133a. Hasznosak-e a képzések a jelenlegi munkája szempontjából? (ha valaha is részesült munkahelyen kívüli képzésben)
- 1) Segítőkész 2) Nem segít 3)) Nehéz megmondani
134. Az Ön jelenlegi munkaegysége:
1) Vállalkozás 2) Kormányzati szereplő 3) Intézmény 4) Egyéb
135. Ha vállalkozásról van szó, a jelenlegi munkaegység tulajdonjoga
1) Központi/tartományi szintű állami vállalatok;
2) Helyi SOE;
3) Városi kollektíva;
4) Magánvállalkozás (beleértve a társulást is);
5) Önálló vállalkozó;
6) Kínai-külföldi közös vállalat
7) Külföldi vállalat;
8) Állami részvénytársaság
9) Egyéb részvénytársaság;
10) Vidéki magánvállalkozások
11) Vidéki egyéni vállalkozás;
12) Egyéb tulajdonjog
136. Ha ez egy vállalkozás, mekkora volt a nyereségessége 2002-ben?
1) veszteséges (vagy a csődszélén) 2) csekély nyereséget ért el
3) nagy nyereséget ért el
137. Az elmúlt tíz évben változott-e a munkaegységének tulajdonjoga?
1) Igen 2) Nem
- 137a. Ha "igen", melyik évben ? _____Év
138. Ha "igen", mi volt a korábbi tulajdonosa? (A kódokat lásd a 135. kérdésben)
139. Hány alkalmazott van a munkaegységében?
1) 1-100; 2) 101-500; 3) 501-1000; 4) több mint 1000
140. Foglalkoztatási jellemzők
1) Vállalat vagy intézmény állandó alkalmazottja (beleértve a kádereket és a közalkalmazottakat)

- 2) Hosszú távú szerződéses munkavállaló
- 3) Ideiglenes munkavállaló vagy rövid távú szerződéses munkavállaló
- 4) Szerződés nélkül foglalkoztatottak
- 5) Magánvállalkozó vagy önálló vállalkozó

6) Egyéb

Tételek	1	2	3	4	5	6	7	8	
<131>Az első munkahely megszerzésének éve									a131
<131a>Munkakeresés hónapjai									a131a
<132> Foglalkoztatás évei									a132
<132a> Évek a folyó munkaegységben									a132a
<133> Hónapokig tartó munkahelyen kívüli képzés									a133
<133a>Segítőképzés									a133a
<134> Az egység típusa									a134
<135>Tulajdonjog									a135
<136> Nyerességesség									a136
<137> Tulajdonosváltás									a137
<137a>A tulajdonosváltás éve									a137a
<138>Előző tulajdonjog									a138
<139> Az egység alkalmazottai									a139
<140> Foglalkoztatási jellemzők									a140

141 Foglalkozások:

- 1) Magáncég tulajdonosa (vezetője);
- 2) Önálló vállalkozó;
- 3) Szakmai
- 4) Kormányzati ügynök, intézmény és vállalkozás igazgatója
- 5) Kormányzati ügynök, intézmény és vállalkozás főosztályvezetője
- 6) Irodai/iroda személyzet;
- 7) Szakmunkás;
- 8) Szakképzetlen munkás
- 9) Eladó vagy szolgáltató munkatárs;
- 10) Gazdálkodó;
- 11) Egyéb

142. A kormányzati szervek, intézmények és vállalkozások szakembereinek és kádereinek szakmai megnevezése és közigazgatási rangja

- 1) Senior cím;2)Középszintű cím;3)Junior cím; 4) Technikus szint
- 5) Irodavezetői szint vagy magasabb;6)Osztályvezetői szint; 7) Szekcióvezetői szint; 8) Szekciótagok

143. Az Ön munkaegységének ágazata

- 1) Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, állattenyésztés és halászat;
- 2) Ásványi anyag;
- 3) Gyártás
- 4) Villany, gáz és vízellátás;
- 5) Építés;
- 6) Földtani kutatás, öntözési adminisztráció
- 7) Szállítás, raktározás, posta és kommunikáció
- 8) Nagykereskedelem, kiskereskedelem és élelmiszeripari szolgáltatások;
- 9) Pénzügyek és biztosítás;
- 10) Ingatlanok
- 11) Szociális szolgáltatások;
- 12) Egészségügy, sport és szociális jólét
- 13) Oktatás, kultúra és művészetek, tömegmédia és szórakoztatás
- 14) Tudományos kutatás és szakmai szolgáltatások
- 15) Kormányzati képviselők, pártszervezetek és társadalmi csoportok
- 16) Egyéb

144. Hogyan kapta meg a jelenlegi állását?

- 1) Kormány által kiosztva;
- 2) Örököltém;
- 3) Nyílt vizsgálaton keresztül;
- 4) Munkaerő-közvetítő ügynökségen keresztül;
- 5) Az újságon keresztül találtam rá;
- 6) Valaki, akit Ön vagy a családja ismer, ajánlotta;
- 7) Magadtól találtad meg;
- 8) Saját vállalkozásba kezdett;
- 9) Jelenleg nem működik;
- 10) Egyéb (kérjük, adja meg): _____.

144a. Ha rokon vagy barát révén talált munkát, akkor ő az Ön

- 1) Családtag vagy rokon; 2) Szomszéd; 3) Iskolaár; 4) Kolléga; 5) Egyéb

144b. A kommunista párt tagja?

- 1) Igen; 2) Nem.

144c. Káder-e? (csak a kormánytisztviselőket és a vállalati és intézményi igazgatókat is beleértve) 1).

Igen; 2) Nem.

144d. Mennyire szoros a kapcsolata vele?

- 1) Nem közel; 2) Úgy-ahogy; 3) Közel; 4) Nagyon közel

145. Az Ön foglalkoztatási helyzete 2002-ben

- 1) Egészevben foglalkoztatott; 2) Az év egy részében munkanélküli vagy elbocsátott.

146. Ha Ön az év egy részében munkanélküli volt, hány napot töltött munkanélküliként, illetve munkanélküliként vagy munkanélkülivé vált 2002-ben?

146a. A munkanélküliség/elhagyás ideje alatt hány napot töltött informális gazdasági tevékenységgel?

146b. Jelentkezett-e munkanélküliként a munkaügyi hivatalnál (vagy belépett-e az Újrafoglalkoztatási Központba), ha az év egy részében munkanélküli vagy elbocsátott volt?

- 1) Igen; 2) Nem

147. Hány hónapig dolgozott (alkalmazott) 2002-ben? _____ Hónapok

147a. Hány munkanapot dolgozik havonta átlagosan? (Hétvége nélkül) _____ Napok

147b. Hány órát töltöttek munkanaponként a teherhordáson? _____ Órák

Tétel	1	2	3	4	5	6	7	8	
<141> Foglalkozás									a141
<142> Szakmai cím és adminisztratív									a142
<143> Szektor									a143
<144> A jelenlegi állás megszerzésének módjai									a144
<144a> A vezető közötti kapcsolat									a144a
<144b> A bemutató fél									a144b
<144c> A vezető státusza									a144c
<144d> Kapcsolat lezárása									a144d

<146> Munkanélküli/elhagyott napok száma									a146
<146a>Az informális szektorban töltött napok száma									a146a
<146b> Munkanélküliségi nyilvántartás									a146b
<147> Foglalkoztatott hónapok									a147
<147a> Munkanapok/hónapok									a147a
<147b> Munkaidő/nap									a147b
<148> A képviselők forduljanak									a148
<149> Munkaszervezés									a149
<150> Munkahelyváltás									a150

148. Ha munkahelyet akarsz váltani, hány barátodat és rokonodat tudod megkérni, hogy segítsenek neked?

149. Segített valamelyikük valaha is abban, hogy megtalálja a jelenlegi állását?

1) Igen 2) Nem

150. Váltott munkahelyet az elmúlt 3 évben? (Beleértve a munkanélküliek, az álláshelyen kívüli újrafoglalkoztatottak és az álláshelyen kívüli visszatérők korábbi munkaegységének váltását)

1) Igen 2) Nem

(Ha az "Igen" választ adta, kérjük, válaszoljon a 151-157. kérdésekre; ha a "Nem" választ adta, kérjük, válaszoljon a 158-160. kérdésekre).

151. Ha igen, hányszor váltott munkahelyet? (A jelenlegi munkahelyet kivéve)

152. A korábbi munkaegység tulajdonjoga (a válaszok megegyeznek a 135. kérdéssel)

153. Az előző munkahelye foglalkozása (a válaszok megegyeznek a 141. kérdéssel)

154. Hogyan kapta meg az előző állását? (a válaszok megegyeznek a 144.

kérdéssel) 154a Ha egy rokonán vagy barátján keresztül talált munkát,

akkor ő az Ön

1). Családtag vagy rokon; 2). Szomszéd; 3) Iskola-társ; 4) Kolléga; 5) Egyéb

154b. Kommunista párttag-e?

1). Igen; 2) Nem.

154c. Káder?

1). Igen; 2) Nem.

154d. Mennyire szoros a kapcsolata veled?

1). Nem közel; 2) Úgy-ahogy; 3) Közel; 4). Nagyon közel

Tételek	1	2	3	4	5	6	7	8	
<151>A munkahelyváltás ideje									a151
<152>A korábbi egység tulajdonjoga									a152
<153>Foglalkozás									a153
<154> A munka megszerzésének eszközei									a154
<154a> A bevezető közötti kapcsolat									a154a

<156a>A belépés éve									a156a
<156b>A belépés hónapja									a156b
<156c>A távozás éve									a156c
<156d>A távozás hónapja									a156d
<157>Juttatás kifizetése									a157
<158>Munkahelyváltásra való hajlandóság									a158
<159>A távozás oka									a159
<160>A maradásom oka									a160

155. Miért hagyta ott az előző munkahelyét?

1) Alacsony jövedelem;	2) a munkahelyi biztonság hiánya;	3) Nem kielégítő munkakörülmények;
4) Elégtelen juttatások;	5) A szerződés lejárt	6) Munkahelyi egység által elbocsátott;
7) Xiagang lett;	8) Saját vállalkozás indítása;	9) Egyéb

156a-b. Mikor lépett be az előző munkaegységébe 156a.

Év _____ ;156b.Hónap _____

156c-d. Mikor hagyta el előző munkahelyét 156c.

Év _____ ;157d.Hónap _____

157. Az előző munkahelyi egység még mindig fizet Önnek ellátást?

- 1) Mind2) Néhány3) Egyik sem4)Nem tudom

158. Ha még soha nem váltott munkahelyet, gondolt már arra, hogy egy jobb munkahelyre költözzön? 1).

Igen2)Nem

159. Ha "Igen", akkor az indoklás a következő

- 1) Jobb fizetésért;
- 2) Egy biztosabb állásért;
- 3) A jobb munkakörülményekért;
- 4) A jobb ellátások érdekében
- 5) Lakhatás;
- 6) Saját vállalkozást akart indítani;
- 7) Egyéb (kérjük, adja meg)

160. Ha "igen", és nem váltott munkahelyet, mi az oka?

- 1) Nem talál jó munkaegységet;
- 2) A szerződés nem járt le;
- 3) Nehézségeik vannak a lakhatásukkal kapcsolatban
- 4) Problémái vannak a szociális juttatásokkal;
- 5) Képzettség és pénzeszközök hiánya;
- 6) Nem kaphat jóváhagyást a jelenlegi vezetőktől;
- 7) Nincs kapcsolat (Guanxi)
- 8) Családi gondok;
- 9) Egyéb (kérjük, adja meg)

D.A (161-174.) kérdéseket a munkanélküliekre kell alkalmazni (beleértve a munkanélkülieket, az álláson kívüli (xiagang), a belső nyugdíjasokat és a ligangokat) 2002 végéig.

161 Mikor kaptad az első munkát

? _____Év

161a. Mennyi ideig keresett állást, mielőtt megkapta az első állását

? _____Hónapok

162 Az Ön foglalkoztatási helyzete 2002-ben

- 1) Munkanélküli vagy az év egy részében elbocsátott személy
- 2) Munkanélküli vagy elbocsátott egész évben

163 Ha Ön az év egy részében munkanélküli volt, hány napot töltött munkanélküliként, illetve munkanélküliként vagy munkanélkülivé vált 2002-ben?

Tételek	1	2	3	4	5	6	7	8	
<161> Az első munkahely megszerzésének éve									a161
<161a>Munkakeresés hónapjai									a161a
<162>Foglalkoztatási helyzet									a162
<163> Munkanélküliek/elhagyott/ligangoltak napjai									a163
<163a> Az informális szektorban töltött napok száma									a163a
<163b>Munkanélküliségi nyilvántartás									a163b
<164>Képzés (munkanélküliség/elhagyás/ligang előtt)									a164
<165> Képzés (mivel munkanélküli/elhagyott/ligangolt)									a165
<166>Segítőképes a képzésben									a166
<167>Profitability									a167
<168>Tulajdonjog									a168
<169> Foglalkoztatási jellemzők									a169
<170> Foglalkozás									a170
<171> Szektor									a171
<171a> Gyártási típus									a171a
<172> Foglalkoztatott napok									a172

163a A munkanélküliség/elhagyás ideje alatt hány napot töltött informális gazdasági tevékenységgel?

163b. Jelentkezett-e munkanélküliként a munkaügyi hivatalnál (vagy belépett-e az Újrafoglalkoztatási Központba), ha az év egy részében munkanélküli vagy elbocsátott volt?

- 1) Igen
- 2) Nem

164. A munkanélküliség/elhagyás/ligázás előtt hány év munkahelyen kívüli képzésben részesült?

165. Mióta munkanélküli/kirúgták/leépült, hány hónapos munkahelyen kívüli képzésben részesült?

166. A képzések segítenek Önnek munkát találni? (Ha valaha is részesült munkahelyen kívüli képzésben)

- 1) Segítő
- 2) Nem segít
- 3) Nehéz megmondani

167. Milyen volt 2002-ben annak a munkaegységnek a jövedelmezősége, ahonnan Ön munkanélkülivé vált/elhagyta a munkahelyét/leépítés/ligang

- 1) Veszteségben (vagy a csőd szélén)
- 2) Csekély nyereséget termelt
- 3) Magas nyereséget ért el

168. Annak a munkaegységnek a tulajdonjoga, ahonnan Ön munkanélküli/elhagyott/felmentett volt, a következő

- 1) Központi/tartományi szintű állami tulajdonú gazdasági egységek
- 2) Helyi SOE
- 3) Városi kollektíva

- 4) Magánvállalkozás (beleértve a társulást is)
- 5) Önálló vállalkozó

- 6) Kínai-külföldi közös vállalat
- 7) Külföldi vállalat
- 8) Állami részvénytársaság
- 9) Egyéb részvénytársaság
- 10) Vidéki magánvállalkozások
- 11) Vidéki egyéni vállalkozás
- 12) Egyéb tulajdonjog

169. Annak a munkahelynek a foglalkoztatási jellemzői, ahonnan Ön munkanélküli/elhagyott/felfüggesztett volt, a következők

- 1) Vállalat vagy intézmény állandó alkalmazottja (beleértve a kádereket és a közalkalmazottakat)
- 2) Hosszú távú szerződéses munkavállaló
- 3) Ideiglenes munkavállaló vagy rövid távú szerződéses munkavállaló
- 4) Szerződés nélkül foglalkoztatottak
- 5) Magánvállalkozó vagy önálló vállalkozó
- 6) Egyéb

170. Annak a munkahelynek a foglalkozása, ahonnan munkanélküli/elhagyott/felfüggesztett volt, a következő

- 1) Magáncég tulajdonosa (vezetője)
- 2) Önálló vállalkozó
- 3) Szakmai
- 4) Kormányzati ügynök, intézmény és vállalkozás igazgatója
- 5) Kormányzati ügynök, intézmény és vállalkozás főosztályvezetője
- 6) Irodai/iroda személyzet
- 7) Szakmunkás
- 8) Szakképzetlen munkás
- 9) Eladó
- 10) Szolgáltató dolgozó
- 11) Farmer
- 12) Egyéb

171. Annak a munkaegységnek az ágazata, ahonnan Ön munkanélküli/elhagyott/leépült, a következő

- 1) Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, állattenyésztés és halászat
- 2) Ásványi anyagok
- 3) Gyártás
- 4) Villany-, gáz- és vízellátási létesítmények
- 5) Építés
- 6) Földtani kutatás, öntözési adminisztráció
- 7) Szállítás, raktározás, posta és kommunikáció
- 8) Nagykereskedelem, kiskereskedelem és élelmiszeripari szolgáltatások
- 9) Pénzügyek és biztosítás
- 10) Ingatlanok
- 11) Szociális szolgáltatások
- 12) Egészségügy, sport és szociális jólét
- 13) Oktatás, kultúra és művészetek, tömegmédia és szórakoztatás
- 14) Tudományos kutatás és szakmai szolgáltatások
- 15) Kormányzati képviselők, pártszervezetek és társadalmi csoportok
- 16) Egyéb

171a. Ha a feldolgozóiparban dolgozik, kérjük, adja meg

- 1) Nehézgépgyártás
- 2) Könnyűgépgyártás
- 3) Tartós fogyasztási cikkek gyártása
- 4) Járművek és vonatok gyártása
- 5) Műanyagárak gyártása

6) Elektronikai termékek gyártása

- 7) Vegyipari termékek gyártása
 - 8) Ruházat gyártása
 - 9) Napi fogyasztási cikkek gyártása
 - 10) Egyéb áruk gyártása
172. Hány napot dolgozott (alkalmazott) 2002-ben?

172a. Átlagosan hány órát dolgozik egy munkanapon?

173. Keresett-e valaha munkát azóta, hogy először volt munkanélküli/kirúgott/elhagyott/ligangolt?

- 1) Igen 2) Nem

174. Kapott munkát az első munkanélküli/elhagyott/ligangolt időszak óta?

- 1) Igen 2) Nem

(Ha a 174. kérdésben az "Igen" választ választotta, kérjük, válaszoljon a 175-181. kérdésre; ha "Nem", a vizsgálatnak az adott tag esetében vége, és folytassa a vizsgálatot a többiek esetében.)

175. Mivel Ön munkanélküli/elhagyott/ligangolt volt, az Ön által végzett munkaegység tulajdonjoga a következő (ha több is van, válassza az utolsót, ugyanez vonatkozik a későbbiekre is)

- 1) Központi/tartományi szintű állami tulajdonú gazdasági egységek
- 2) Helyi SOE
- 3) Városi kollektíva
- 4) Magánvállalkozás (beleértve a társulást is)
- 5) Önálló vállalkozó
- 6) Kínai-külföldi közös vállalat
- 7) Külföldi vállalat
- 8) Állami részvénytársaság
- 9) Egyéb részvénytársaság
- 10) Vidéki magánvállalkozások
- 11) Vidéki egyéni vállalkozás
- 12) Egyéb tulajdonjog

176. Az Ön jelenlegi munkahelyének foglalkoztatási jellemzői a munkaegységben a következők

- 1) Vállalat vagy intézmény állandó alkalmazottja (beleértve a kádereket és a közalkalmazottakat)
- 2) Hosszú távú szerződéses munkavállaló
- 3) Ideiglenes munkavállaló vagy rövid távú szerződéses munkavállaló
- 4) Szerződés nélkül foglalkoztatottak
- 5) Magánvállalkozó vagy önálló vállalkozó
- 6) Egyéb

177. Az Ön jelenlegi munkahelye a munkaegységben a következő

- 1) Magáncég tulajdonosa (vezetője)
- 2) Önálló vállalkozó
- 3) Szakmai
- 4) Kormányzati ügynök, intézmény és vállalkozás igazgatója
- 5) Kormányzati ügynök, intézmény és vállalkozás főosztályvezetője
- 6) Irodai/iroda személyzet
- 7) Szakmunkás
- 8) Szakképzetlen munkás
- 9) Eladó
- 10) Szolgáltató dolgozó
- 11) Farmer
- 12) Egyéb

178. Az Ön jelenlegi munkaegységének ágazata

- 1) Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, állattenyésztés és halászat

- 2) Ásványi anyagok
- 3) Gyártás
- 4) Villany-, gáz- és vízellátási létesítmények
- 5) Építés
- 6) Földtani kutatás, öntözési adminisztráció
- 7) Szállítás, raktározás, posta és kommunikáció
- 8) Nagykereskedelem, kiskereskedelem és élelmiszeripari szolgáltatások
- 9) Pénzügyek és biztosítás
- 10) Ingatlanok
- 11) Szociális szolgáltatások
- 12) Egészségügy, sport és szociális jólét
- 13) Oktatás, kultúra és művészetek, tömegmédiá és szórakoztatás
- 14) Tudományos kutatás és szakmai szolgáltatások
- 15) Kormányzati képviselők, pártszervezetek és társadalmi csoportok
- 16) Egyéb

179. Hogyan kapta meg a munkát?

- 1) Kormány által kiosztva;
- 2) Örököltém;
- 3) Nyílt vizsgálaton keresztül;
- 4) Munkaerő-közvetítő ügynökségen keresztül;
- 5) Az újságon keresztül találtam rá;
- 6) Valaki, akit Ön vagy a családjá ismer, ajánlotta;
- 7) Magadtól találtad meg;
- 8) Saját vállalkozásba kezdett;
- 9) Jelenleg nem működik;
- 10) Egyéb (kérjük, adja meg): _____.

179a. Ha Ön rokonán vagy barátján keresztül talált munkát, akkor ő az Ön

- 1). Családtag vagy rokon; 2). Szomszéd;3) Iskolatárs;4) Kolléga;5)Egyéb

179b. Kommunista párttag-e?

- 1). Igen;2)Nem.

179c. Káder-e?

- 1). Igen;2)Nem.

179d. Mennyire szoros a kapcsolata vele?

- 1). Nem közel;2) Úgy-ahogy;3)Közel; 4). Nagyon közel

Tételek	1	2	3	4	5	6	7	8	
<172a>Munkaóra naponta									a172a
<173>Munkát keresek									a173
<174>Eredmények									a174
<175>Tulajdonjog									a175
<176>Foglalkoztatási jellemzők									a176
<177>Foglalkozás									a177
<178>Szektor									a178
<179>A munka megszerzésének eszközei									a179
<179a>Előadó									a179a
<179b>A bemutató fél									a179b
<179c>A bevezető státusza									a179c

<180>A távozás oka									a180
<181a>A belépés éve									a181a
<181b>A belépés hónapja									a181b
<181c>A távozás éve									a181c
<181d>A távozás hónapja									a181d

180. Miért hagyta ott az előző munkahelyét?

1) Alacsony jövedelem;	2) A munkahelyi biztonság hiánya;	3) Nem kielégítő munkakörülmények;
4) Elégtelen juttatások;	5) A szerződés lejárt	6) Munkahelyi egység által elbocsátott;
7) Xiagang lett;	8) Saját vállalkozás indítása;	9) Egyéb

181a-b. Mikor lépett be az előző munkaegységébe 181a.

Év _____ ;181b.Hónap _____

181c-d. Mikor hagyta el előző munkahelyét 181c.

Év _____ ;181d.Hónap _____

E. A 182-190. kérdés a 2002 végéig nyugdíjazottakra vonatkozik.

182. Mikor kaptad az első munkát ? _____ Év

183. Melyik évben volt nyugdíjas vagy szolgálaton kívüli ? _____ Év

184. A munkaegység, ahonnan nyugdíjazták

- 1) Vállalat 2) Kormányzati tisztviselő 3) Intézmény 4) Egyéb

185. Ha vállalkozásról van szó, akkor a tulajdonjoga

- 1) Központi/tartományi szintű állami tulajdonú gazdasági egységek
- 2) Helyi SOE
- 3) Városi kollektíva
- 4) Magánvállalkozás (beleértve a társulást is)
- 5) Önálló vállalkozó
- 6) Kínai-külföldi közös vállalat
- 7) Külföldi vállalat
- 8) Állami részvénytársaság
- 9) Egyéb részvénytársaság
- 10) Vidéki magánvállalkozások
- 11) Vidéki egyéni vállalkozás
- 12) Egyéb tulajdonjog

186. A nyugdíjba vonulás előtti foglalkozása

- 1) Magáncég tulajdonosa (vezetője)
- 2) Önálló vállalkozó
- 3) Szakmai
- 4) Kormányzati ügynök, intézmény és vállalkozás igazgatója
- 5) Kormányzati ügynök, intézmény és vállalkozás főosztályvezetője
- 6) Irodai/iroda személyzet
- 7) Szakmunkás
- 8) Szakképzetlen munkás
- 9) Eladó
- 10) Szolgáltató dolgozó
- 11) Farmer

12) Egyéb

3. Személyi jövedelem 1998-2001 (éves összeg)

(Kérjük, hogy az 1998-2001 között szerzett személyes jövedelmére vonatkozóan idézze fel és töltsse ki az alábbi űrlapot.)

Kérjük, hogy a tagok kódja a fentiekkel összhangban legyen.)

Teljes éves jövedelem	Kód:	1(Fej)	2	3	4	5	6	7	8
301 1998-as év	jövedele m98								
302 1999-es év	jövedele m99								
303 2000-es év	jövedele m00								
304 2001-es év	jövedele m01								

P art 2.A háztartás helyzete

4. Háztartási eszközök, kötelezettségek és kiadások

Eszközök (kötelezettségek)	Kód:	Összeg a 2002 vége(Yuan)
401 Pénzügyi eszközök összesen	h401	
Ebből (1) Lekötött betétek	h402	
(2) Folyó betétek	h403	
(3) Készletek	h404	
(4) Kötvények	h405	
(5) Kölcsönadott pénz	h406	
(6) Saját tulajdonú alap családi vállalkozás számára	h407	
(7) Vállalkozásokba vagy egyéb vállalkozásokba történő befektetés (a részvények és kötvények nem tartoznak ide)	h408	
(8) A lakásalap felhalmozott összege	h409	
(9) A kereskedelmi biztosítások betétként való pénzbeli értéke	h410	
(10) A behajtások becsült piaci értéke	h411	
402 Tartós fogyasztási cikkek becsült jelenlegi piaci értéke	h412	
403 A saját tulajdonú termelő állóeszközök becsült piaci értéke	h413	
404 A magántulajdonban lévő házak becsült piaci értéke	h414	
405 Egyéb eszközök becsült jelenlegi piaci értéke	h415	
406 A háztartások összes adóssága 2002 végén	h416	
Ebből (1) Bankkölcsönök vagy egyéb hitelek lakásépítésre vagy -vásárlásra	h417	
(2) Bankkölcsönök vagy egyéb üzleti célú hitelfelvételek	h418	
(3) Tartós fogyasztási cikkek vásárlására felvett bankhitelek vagy egyéb kölcsönök	h419	
(4) A háztartás tagjainak egészségügyi kiadásaiból eredő tartozások	h420	
(5) Nehéz megélhetés miatti adósságok	h421	
(6) Bankkölcsönök vagy egyéb oktatási célú hitelfelvételek	h422	
407 Esküvői kiadások	h423	
408 Jelölési kiadások	h424	
Ebből (1) A relatív	h425	
(2) Barátoknak	h426	
(3) A kollégáknak	h427	
(4) Főnöknek	h428	

5. LAKÁSKÖRÜLMÉNYEK

Tételek	Kód:	Jelenlegi állapotok
501 Lakóhely:1)A város központja; 2) A városban; 3). Közeli külvárosban 4). Külső külvárosokban; 5) Egyéb	h501	

502 Ha vásárolt vagy köztulajdonban lévő bérlakásról van szó, kinek adták ki? Kérjük, írja fel a tagsági kódot	h502	
503 Mennyi lenne a havi bérleti díja, ha bére adhatná az Ön ingatlan a lakáspiacon (jüan)?	h503	
503a Mire becsülné a jelenlegi árát, ha el tudná adni az ingatlanát?	h503a	

a lakáspiacon (jüan)?		
504 Ha saját házat vásárolt, milyen árat fizetett érte: 1) piaci ár; 2) a lakásreform ára; 3) másfajta	h504	
505 konyha: 1). Nincs konyha; 2). Önálló konyhával; 3). Közös konyha	h505	
506 nyilvános fizetős telefon (készlet)	h506	
507. Ön tényleges helyzete szerint, kérem, becsülje meg, hogy mennyi háztartási havi megélhetési kiadásokra van szükség a minimális életszínvonal fenntartásához 2002-ben? (Jüan)	h507	
amelyben: (507a) Élelmiszerre (jüan)	h507a	
(507b) Ruházatra (jüan)	h507b	
(507c) A lakhatásért(jüan)	h507c	
(507d) Az oktatásra (jüan)	h507d	
(507e) Egészségügyi ellátás (jüan)	h507e	
(507f) Egyéb kiadásokra (jüan)	h507f	
508 Ha a háztartása hirtelen nehéz helyzetbe kerül, és azonnal szüksége van 10000 jüan RMB-re, kihez kíván először fordulni? 1) Családtagok és rokonok; 2) Barát; 3) Egyéb magánszemélyek; 4) Munkahelyi egység; 5) Bank és hitelszövetkezet; 6) Egyéb pénzüzetek; 7) Nincs szükségem segítségre, vagy bankból tudok hitelt felvenni; 8) Bárhol csak hitelfelvételre van lehetőség; 9) Egyéb.	h508	

6. Attitűdkérdések

(A következő kérdések a háztartásfőre vagy a háztartás egyik fő tagjára vonatkoznak.)

600. Kérjük, írja fel a tag kódját, aki a következő kérdésekre válaszol

kód: (h600)

601. Mit gondol a jövedelmi egyenlőtlenségekről az Ön városában 1995-höz képest?

1) Csökkent; 2) Változatlan; 3) Kismértékben nőtt; 4) Jelentősen nőtt.

kód: (h601)

602 Ön szerint a jövedelemelosztás jelenlegi helyzete

igazságos?(országosan)602 _____ 1). Nagyon igazságos2)
Méltányos3)Nem nagyon igazságos4)Nagyon
tisztességtelen5)Nem tudom

kód: (h602)

603 Ön szerint a jövedelemelosztás jelenlegi helyzete igazságos? (az Ön

városában)603 _____ 1). Nagyon igazságos2)
Méltányos3)Nem nagyon igazságos4)Nagyon
igazságtalan5)Nem tudom

kód: (h603)

604. Ön szerint melyik csoportba tartozik az Ön háztartásának életszínvonala a városban? (Kérem, jegezze meg jelenlegi és 1995-ös helyzetét)

604a) (Current) _____ 604b) (1995-ben) _____

1) Alacsony (a legalacsonyabb 25%-ban); 2) Közép alatt (a következő legalacsonyabb 25%-ban);
3) Közép felett (a harmadik legalacsonyabb 25%-ban);4)Magas (a legmagasabb 25%-ban)

kód: (h604a)(h604b)

605. Mit gondol a következő 5 év jövedelméről?

1). Gyorsan növekszik;2)Kis növekedés;3)

Változatlan;4)Csökkenés

kód: (h605)

606. Ön szerint melyek a fontos társadalmi problémák az Ön városában (Fontosságuk szerint rangsorolja őket)
606a. (Az első fontos) _____; 606b. (Második fontos) _____; 606c. (Harmadik fontos) _____;
1) környezetszennyezés; 2) szociális biztonság; 3) korrupció;

4) Bűnözés;5)Munkanélküliség és Xia Gang;6)Társadalmi polarizáció ;
7) Túl sok migráns; 8) Erkölcsei degeneráció;9)Egyéb
code: (h606a)(h606b)(h606c)

607 Általánosságban elmondható, hogy boldognak érzi magát?

1) nagyon boldog2) boldog3) annyira-egészen4)nem túl boldog5)
boldog6)nem tudom

kód: (h607)

608 Ha Ön "nem nagyon boldog" vagy "egyáltalán nem boldog", mi a fő oka?

1) alacsony jövedelem2)bizonytalanság a jövőbeli életet illetően3)rossz
egészségi állapot4)családi konfliktusok
5) személyes ok6) munkanélküliség és xiagang7) egyéb ok

kód: (h608)

609. Mikor csatlakozott az Ön háztartása a felméréshez ? _____év

kód: (h609)

2. függelék

A Kínai Népköztársaság statisztikai törvényének tizenötödik cikke szerint: Az egyénre vagy családjára vonatkozó személyes adatok nem hozhatók nyilvánosságra az említett személy beleegyezése nélkül.

Kínai háztartási jövedelem projekt, városi háztartási felmérés

Kérdőív 2007

Asztalszám: VIIT513

Tervező: Statisztikai Hivatal Cikkszám: NBS

34. (2008) száma: Lejárató idő: december, 2008

IZA-kód: 2008 UHS HU

Tisztelt válaszadó, ez egy speciális célú felmérés, amelyet több kormányhivatal közösen végez, azzal a céllal, hogy megvizsgálja a városi munkaerő migrációjának aktuális társadalmi kérdését és a városi lakosok életminőségét, hogy megvalósítható politikákat javasoljon a kapcsolódó kormányhivataloknak. A felmérés az Ön helyzetének releváns aspektusaira terjed ki, beleértve a jövedelmet, a fogyasztást, a foglalkoztatást és az életminőséget stb. Kérjük, hogy a kérdésekre őszintén és az Ön és háztartása tényleges helyzetének megfelelően válaszoljon, és komolyan segítse a kérdezőbiztost a kérdőív kitöltésében. Szigorúan betartjuk a statisztikai törvényt, és az Ön által megadott személyes adatokat bizalmasan kezeljük. Köszönjük együttműködését!

Province, City (County, District, Banner) Code	Község (város, utca) kód	Falu/lakóközösségi kód	Háztartási kód

Megjegyzés: A háztartás kódjának összhangban kell lennie a rendszeres felmérés kódjával.

	Első ellenőrzés	Aláírás	Második ellenőrzés	Aláírás
Dátum				

10. Boldogtalannak és depressziósnak érzem magam. ①Egyáltalán nem ②Nem többet, mint általában ③Majdnem többet, mint általában ④Majdnem többet, mint általában ④Sokkal többet, mint általában	A38					
11. Elvesztette az önbizalmát ①Egyáltalán nem ②Nem többet, mint általában ③Majdnem többet, mint általában ④Majdnem többet, mint általában ④Sokkal többet, mint általában	A39					
Háztartási tag kódja (Kérjük, legyen összhangban az A02-vel)	A29					
12. Értéktelen embernek tartotta magát ①Egyáltalán nem ②Nem többet, mint általában ③Majdnem többet, mint általában ④Majdnem többet, mint általában ④Nagyon többet, mint általában	A40					
13. Eléggé boldognak érzem magam, mindent figyelembe véve. ①Több, mint máskor ②A szokásosnál ③kevesebb, mint máskor ④Sokkal kevesebb, mint máskor ④Sokkal kevesebb, mint máskor	A41					

iii). A háztartás felnőtt tagjainak iskolai végzettsége és képzettsége. Csak az iskolából kikerült és 16 éves vagy annál idősebb (1991 előtt született) háztartástagok esetében.

1. Háztartási tag kódja (Kérjük, legyen összhangban az A02-vel)	B01					
2. Legmagasabb befejezett iskolai végzettség (Kérjük, ugorjon a B10-re, ha ①nem járt iskolába) (Kérjük, írja be a mellékelt táblázatba az iskolai végzettség kódját). kódtáblázat)	B02					
3. (Kérdezze, ha B02≠1) Hány éves formális oktatásban részesült (kivéve az évkihagyásokat) és évismérléseket)(Évek)	B03					
4. (Kérdezd meg, ha B02≠1) Milyen volt a teljesítményed az osztályodban, mielőtt utoljára elhagytad az iskolát? ①Nagyon jó ②Jó ③ Átlagos ④Szegény ⑤Nagyon gyenge	B04					
5. (Kérdezze, ha B02≠1) Kísérletezett-e valaha országos egyetemi felvételi vizsgán? ①Igen ②Nem (ugorjon a B10-re)③Felvételre javasolt (ugorjon a B10-re)	B05					
6. Melyik évben tett utoljára országos egyetemi felvételi vizsgát? _____ Év	B06					
7. Milyen pontszámot ért el a vizsgán?(Pontszám)	B07					
8. Melyik vizsgakategóriát választotta? ①Művészetek és testnevelés (testnevelés) ②Társadalomtudomány és történelem ③Tudományok és mérnöki tudományok ④Más (részletezze)	B08					
9. Tartomány, ahol a vizsgánrészt vett? (A tartomány kódjammellékelt kódtáblázatból)	B09					
10. A formális iskolai oktatáson kívül részesült-e valamilyen képzésben vagy volt-e valaha tanuló (Válasszon legfeljebb három lehetőséget időrendi sorrendben). ①Soha(ugorjon a következő személyre vagy a következő úrlapra) ②Agrárgazdasági termelési képzés ③Üzleti/vállalkozási belső, nem mezőgazdasági képzés ④Közösségi nem mezőgazdasági képzés ⑤Más (kérjük, adja meg)	B10					
11. (Kérdezze meg a B10≠1) Milyen képzésben részesült legutóbb? ①Munkával kapcsolatos készségfejlesztő képzés ②Munkával nem kapcsolatos általános készségfejlesztő képzés ③Általános képzés, például a munkavállalói juttatások védelme ④Más képzés (kérjük, adja meg)	B11					
12. (Kérdezze B10≠1) A képzésre fordított napok száma összesen (ha egy napnál rövidebb volt, kérjük, számolja egy napnak)(Nap)	B12					
13. (Kérdezze B10≠1) Mennyit költött a képzésre? (beleértve a saját maga és mások által fizetett költséget. Ha nem volt ilyen, írjon 0-t) (Jüan)	B13					
14. Ki fedezte a képzés költségeit? ①Kormányzati szervek ②Maga ③Jelenlegi munkáltató ④Előző munkáltató ⑤Mind maga, mind a munkáltatója ⑥Más (kérjük, adja meg)	B14					

iv). Felnőttek foglalkoztatási és társadalombiztosítási helyzete. A következő kérdések csak a háztartás 16 éves vagy annál idősebb tagjaira vonatkoznak. (1991 előtt született).

1. Háztartási tag kódja (Kérjük, legyen összhangban az A02-vel)	C01					
2. Van munkanélküliségi biztosítása? ①A munkáltató által fizetett ②A saját maga által fizetett ③ A munkáltató és saját maga által fizetett ④Nincs ⑤Nem tudom.	C02					
3. Van nyugdíjbiztosítása? ①A munkáltató által fizetett ②A saját maga által fizetett ③ A munkáltató és saját maga által fizetett ④Nincs ⑤Nem tudom.	C03					
4. Van munkahelyi balesetbiztosítása? ①A munkáltató által fizetett ②A saját maga által fizetett ③ A munkáltató és saját maga által fizetett ④Nincs ⑤Nem tudom.	C04					
5. Van lakhatási alapjuk? ①A munkáltató által fizetett ②A saját maga által fizetett ③ A munkáltató és saját maga által fizetett ④Nincs ⑤Nem tudom.	C05					
6. Dolgozott-e az előző héten egy óránál többet fizetéssel? ①Igen (beleértve az önfoglalkoztatót és a bérből élőket is, ugorjon a C08-ra) ②Családi vállalkozás segítője fizetés nélkül (ugorjon a C08-ra) ③Nem	C06					
7. (Kérdezze, ha C06=3) Miért nem dolgozott fizetésért az előző héten? ①Munkahelye van, de szabadságon van (beleértve a fizetett vagy fizetés nélküli szolgálati szabadságot is) ②Teljes idejű diák (ugorjon a következő háztartási taghoz vagy a D. táblázathoz) ③Nincs munkája (beleértve a nyugdíjasokat is, ugorjon a C36-ra)	C07					
8. (Kérdezze, ha C06=1,2 vagy 07=1) Mikor kezdte ezt az elsődleges munkát _____ Év	C08					
9. Mi az elsődleges foglalkozása? (A foglalkozás kódjamelélélt kódtáblázatból)	C09					
10. Mikor kezdte ezt a foglalkozást? (beleértve az ugyanabban a foglalkozásban más cégeknél töltött korábbi időszakokat is) _____ Év _____ Hónap	C10-1					
	C10-2					
11. Melyik iparágban dolgozik elsősorban? (Az iparág kódja, a mellékelt kódtáblázatból)	C11					
12. Az elsődleges munkahelymunkaegységének tulajdonosi típusa? (Tulajdonosikód, a mellékelt kódtáblázatból)	C12					
13. Hogyan kapta meg ezt a munkát? ①A kormány/közösség által kiosztott ②Kereskedelmi munkaközvetítő ügynökségen keresztül (beleértve az állásbörzétet) ③Meghirdetett állásra jelentkezett ④ Közvetlenül jelentkezett (beleértve a vizsgálatot is) ⑤Családtagok/rokonok által bemutatott () /ismerősök által bemutatott ⑦Más (kérem pontosítani)	C13					
14. Mennyi időbe telt, amíg megtalálta ezt az állást?(Napok)	C14					
15. Hány alkalmazott van az Ön munkaegységében (Öntis beleértve) (Személyek)	C15					
16. Hány órát dolgozik átlagosan hetente a jelenlegi főállásában? (Órák/hét)	C16					

Háztartási tag kódja (Kérjük, legyen összhangban az A02-vel)	C01					
17. Mennyi a jelenlegi főállásából származó havi átlagjövedelme? (Lehet 0 vagy negatív) (Bér, prémiumok, juttatások és természetbeni juttatások a bérből és fizetésből élők esetében, nettó jövedelem az önálló vállalkozó esetében) (Jüan/hó)	C17					
18. Van-e más részmunkaidős állása a jelenlegi főállásán kívül? (Beleértve a háztartási alkalmazottakat is) ① I g e n ② Nem (ugorjon C21-re)	C18					
19. (Kérdezze, ha C18=1) Hány órát dolgozik átlagosan hetente, beleértve az összes fizetett munkáját (beleértve az önálló vállalkozást is?) (C19≥C16) (órák/hét)	C19					
20. (Kérdezze, ha C18=1) Mennyi az Ön átlagos havi összjövedelme az összes fizetett munkahelyről (beleértve az önálló vállalkozást is) (bér, prémiumok, juttatások és természetbeni juttatások a bérből élők esetében, nettó jövedelem az önálló vállalkozók esetében) (C20≥C17) (jüan/hó)	C20					
21. Másik állást keres? Ha igen, mi a fő oka? ① Nem keres más munkát ② Hosszabb munkaidőt szeretne ③ Magasabb fizetést szeretne ④ Nem tetszik a jelenlegi munkaadója ⑤ Nem tetszik a jelenlegi munkája ⑥ Más (Kérjük, adja meg)	C21					
22. Milyen jellegű a jelenlegi főállása: ① Permanent ② H o s s z ú távú szerződéses munkavállaló (egy év vagy annál hosszabb) ③ Rövid távú szerződéses munkavállaló (egy évnél rövidebb) ④ Non-contract temp ⑤ Nem fizetett háztartási alkalmazott (Jelölje be a C06=2-t, ugorjon a következő személyre/táblázatra) ⑥ S z a b a d f o g l a l k o z á s ú (ugorjon a C25-re) ⑦ T r é s z m u n k a i d ő s állás ⑧ Más (Kérjük, jelölje meg a következő személyt/táblázatot!) pontosítani)	C22					
23. Ha vállalata étkeztetést vagy kiegészítő étkezést biztosít, mennyi az átlagos havi érték? (Ha nincs, írjon 0-t) (jüan/hó)	C23					
24. Ha vállalata szállást vagy szállástámogatást nyújt, mennyi az átlagos havi érték? (Ha nincs, írjon 0-t) (jüan/hó)	C24					
25. Hány embert foglalkoztat (családtagok nélkül)? (Ha egy sincs, írjon 0-t) (Emberek)	C25					
26. Miért folytat/volt ön önálló vállalkozói tevékenységet? ① Nem találom munkalehetőséget ② Az önfoglalkoztatót többet kereshet. pénz ③ Főnök akarok lenni ④ Szabad és rugalmas ⑤ Más, kérjük, adja meg!	C26					
27. Mennyit fektetett be a vállalkozásba, amikor elkezdte? (Jüan)	C27					

28. Mennyi pénzt vettél kölcsön? (C28≤C27) (júan)	C28					
29. Ebből az összegből mennyit vett fel hivatalos banktól vagy ettől? hitelszövetkez (júan)	C29					
30. Mennyi kölcsönt vett fel civil hitelszervezettől vagy magánhitelezőtől?(C29+C30≤C28) júan)	C30					
31. Mi volt a főállása a vállalkozás működtetése előtt? ①Más önálló vállalkozás ② B é r m u n k a ③Munkanélküli ④Képzésben ⑤Suliban ⑥Más, kérjük, adja meg!	C31					
32. Volt-e már valaha mással munkaviszonyban? ①Igen ② N e m	C32					
33. Szeretne munkát keresni? ①Igen ② N e m (ugorjon a C35-re)	C33					

Háztartási tag kódja (Kérjük, legyen összhangban az A02-vel)	C01					
34. (Kérdezze meg, ha C33=1) Miért szeretne elhelyezkedni? ①Több pénzt kereshet ②Talán tisztességesebben nézhet ki ③Tovább lehet stabilabb ④Más , kérjük, adja meg.	C34					
35. Mennyi lenne az átlagos havi bére, ha alkalmazott lenne? (júan/hó)	C35					
36. Míg munkanélküli volt, mi volt a fő tevékenysége? ①Retirement (Ugrás a következő személyre/táblázatra) ②Lost working capabilities ③Sick/injured ④Pregnant/Maternity leave ⑤In school/attendance job training ⑥Doing Houseworking ⑦Nothing ⑧Other, please specify	C36					
37. (Kérdezze meg, ha C36≠1) Dolgozott már korábban? C39-re) ①Igen ②Nem (Ugorjon a	C37					
38. (Kérdezze, ha C37=1) Mikor hagyta ott utolsó munkahelyét ? ____Év ____Hónap	C38-1					
	C38-2					
39. Keresett aktívan munkát ②Nem ? ①Igen (ugorjon C41-re)	C39					
40. Mi a fő oka annak, hogy most nem keres aktívan munkát? ①Más családtagok gondozása/házimunka ②Utazás/nyaralás ③Egyéb önkéntes munka ④Nem talál munkát ⑤Más, kérjük, adja meg!	C40					
41. Ha lenne egy Önnek megfelelő állás, képes lenne-e két héten belül munkába állni? ①Igen (ugorjon a következő személyre/asztalra) ②Nem	C41					
42. (Kérdezze, ha C41=2) Mi a fő oka annak, hogy nem tud dolgozni? ①Suliban ②Képzésen ③Várja a választ egy másik munkahelyről ④Készüljön saját vállalkozás indítására ⑤Beteg/sebzett ⑥Szülési szabadság ⑦Házi munkák ⑧Szokás	C42					

v) A gyermekek oktatása

Megjegyzés: Kérjük a szülőket vagy gyámokat, hogy válaszoljanak a következő kérdésekre a 16 év alatti (1991 után született) gyermekek és az iskolában tanuló 16 éves vagy annál idősebb (1991 előtt született) családtagok esetében. [Beleértve az ugyanabban a háztartásban élő gyermekeket és az ugyanabból a háztartásból származó,

rókonoknál vagy barátoknál élő gyermekeket, valamint az ugyanabból a háztartásból származó, más régióban iskolába járó gyermekeket. Kérjük, kódolja a gyermekeket az idősebbtől a fiatalabbakig, és töltsse ki a D02 kódokat].

1. A gyermek neve	D01					
2. Kód (másnak kell lennie, mint a többi családtagnak)	D02					
3. Születési súlya? (g)	D03					
4. Ha a gyermek a háztartás tagja, kérjük, írja fel a gyermek háztartási tagjának kódját (ugyanaz, mint az A02), majd ugorjon a D11-re , ha a gyermek nem tagja a háztartásnak, kérjük, írja fel a szülei vagy a gyámja kódját (ugyanaz, mint az A02), és folytassa a válaszadást. questionD05.	D04					
5. Gender ①Male ②Female	D05					
6. Kor (Tényleges életkor)	D06					
7. Jelenlegi magasság (Cm)	D07					
8. Jelenlegi súly (kg)	D08					
9. Egészségi állapot (a társaihoz képest) ①Nagyon jó ② J ó ③Átlagos ④nem túl jó ⑤nagyon rossz ④nem nagyon jó	D09					
10. Bentlakásos iskolába jár? ①Apa ② É d e s a n y a ③Nagyszülők ④Más rokonok ⑤Egyedül él	D10					
11. Ovodáskorú gyermek? ①Igen (a D32-D36 válaszok megválaszolása után ugorjon a következő személyre vagy táblázatra)②Nem	D11					
12. Hány éves volt, amikor először járt általános iskolába? (az óvodai neveléstnem számítva) (tényleges életkor)	D12					
13. Melyik osztályba jár jelenleg (vagy a lemorzsolódás előtt) (évfolyamkód, a kódtáblázatból)	D13					
14. Milyen típusú iskolába jár jelenleg (vagy mielőtt kimaradt)? ①Állami iskola ②Magániskola ③ M á s , kérjük, adja meg!	D14					
15. Hogyan értékeli a jelenleg (vagy az iskola elhagyása előtt) látogatott iskola oktatási színvonalát? ①A legjobb a városban/megyében ②A város/megye átlagánál jobb ③Az átlagosnál ④ A város/megye átlagánál r o s s z a b b ④ A város/megye átlagánál r o s s z a b b	D15					
16. Milyen az iskolai teljesítménye jelenleg (vagy a lemorzsolódás előtt)? ①Nagyon jó ②jó ③átlagos④nem túl jó ⑤ n a g y o n rossz ⑤ N a g y o n rossz	D16					
17. Aggódik a gyermek fejlődése miatt? Ha igen, melyik alábbi lehetőség miatt aggódik a leginkább? ①Egyáltalán nem aggódik ②Szegény iskolai teljesítmény ③ Kihagyja az órákat/nem végzi el a házi feladatot ④Túl sok időt tölt internet szerepeken vagy levelezők vagy számítógépes játékokkal játszik ⑤Mások által terrorizálva ⑥Szerepel rossz barátokkal ⑦Túl korán barátja van ⑧Más, kerem. adja meg a címet	D17					
18. Most is iskolába jár? ①Igen (válasz a D22-D31 kérdésre) ②Nem, abbahagyta (válasz a D19-D21 kérdésre)	D18					

Az iskolából kimaradóokra vonatkozó kérdések (ha D18=2, kérjük, válaszoljon a D19-D21 kérdésekre)						
A gyermek neve	D01					
Kód (másnak kell lennie, mint a többi családtagnak)	D02					
19. Melyik évben hagyta el a gyermek az iskolát? _____ Év	D19					
20. A fő ok, amiért abbahagyta az iskolába járást (Csak egy lehetőséget válasszon) ①Nem akart iskolába járni ②Munkalehetőség volt ③Nem tett sikeres vizsgát ④Családi pénzügyi nehézségek ⑤Nincs iskola a közelben ⑥ M á s (Kérjük, adja meg)	D20					
21. Mit csinál most leginkább? ①Földművelés ②Egyéni vállalkozó otthon (nem mezőgazdasági) ③Bérmunka otthon ④Foglalkoztatás a szülővároson kívül ⑤Vállalkozás külföldön szülőváros ⑥Szülővárosán kívül él, de nincs információ a munkájáról ⑦Haza marad és nem csinál semmit ⑧ M á s (kérjük, adja meg)	D21					
Kérdések az iskolai tanulók számára (ha D18=1, kérjük, válaszoljon a D22-D31 kérdésekre)						
22. Milyen messze van a gyermek otthona és az iskolája között (km-ben)? (Ha a gyermek iskolában lakik, kérjük, írja le az otthona és az iskola közötti távolságot. Ha az iskola és az otthon nem ugyanabban a városban van, kérjük, írja le a két város közötti távolságot) (km)	D22					
23. Bentlakásos iskolában él? ①Yes(Ugrás D25-re)②Nem	D23					
24. (Kérdezze meg, ha D23=2) Hány órát tölt tanulással hetente? (kivéve az iskolában töltött időt). (órák/hét)	D24					
25. Mennyit fizetett 2007-ben az összes rendszeres iskolai tandíjért? (kivéve a szponzori díjakat, az iskolában való ideiglenes tanulás díját és az iskolaválasztási díjakat)(jüan)	D25					
26. Ezek közül mennyi volt a tandíj (Yuan)	D26					
27. Élelmezési és szállásköltségek (beleértve az iskolán kívüli költségeket is) (Yuan)	D27					
28. Az iskola(Yuan) esetleges gyógypedagógiai osztályainak költségei	D28					
29. Egyéb díjak (pl. iskolai egyenruha stb.) (Yuan)	D29					
30. Mennyit költött 2007-ben iskolán kívüli gyógypedagógiai órákra? (Yuan)	D30					
31. Mennyi a teljes szponzori díj / ideiglenes tanulmányi díj / iskolaválasztási díj 2007-ben? (Töltse ki a "0"-t, ha nincs. Ha előre fizetett, kérjük, adja meg az évenkéntiátlagot)(Jüan)	D31					
A következő kérdések csak az óvodáskorú gyermekekre vonatkoznak (ha D11=1, kérjük, válaszoljon a D32-D36 kérdésekre).						

<p>32. Ki gondoskodik elsősorban a gyermekről? ① Mother ② Father ③ Grandparents ④ Elder brothers and sisters ⑤ Other relatives ⑥ Sitter ⑦ Kindergarten ⑧ Other, please specify</p>	D32					
<p>33. A kortársakhoz képest hogyan értékeli ennek a gyermeknek a fejlődését? (beleértve a fizikai és pszichológiai állapotot, valamint a tanulást és a fejlődési képességeket). kommunikációs készségek) ① Nagyon jó ② Jó ③ Átlagos ④ Átlagos alatt</p>	D33					

Kód (másnak kell lennie, mint a többi családtagnak)	D02					
34. Mennyi a gyermek óvodai díja havonta? (Az óvodába nem járók esetében írja be a 0-t) (júan/hó)	D34					
35. Ha a gyermek nem jár óvodába, mi a fő oka? ①A családtagok által gondozott ②Túl drága ③Nem talál óvodát ④Az óvoda nem jó a gyermeknek ⑤Túl fiatal ⑥ Túl fiatal	D35					
36. Mennyit fizetnek a bébiszitternek havonta? (0-t írjon, ha nem)(júan/hó)	D36					

II Családi és társadalmi kapcsolatok és életesemények

i) Adja meg a 16 éves vagy annál idősebb, nem a háztartásfővel vagy annak házastársával együtt élő felnőtt gyermekekre vonatkozó alapvető információkat. (Születési sorrendben)

(A következő kérdéseket a háztartásfőnek vagy házastársának kell megválaszolnia az összes olyan biológiai/örökbefogadott/felnőtt gyermekről, aki nem ebben a háztartásban él, kivéve azokat, akiket a D. táblázatban szerepeltettek.)

1. A gyermek neve	E01					
2. A háztartásfő vagy a házastárs biológiai gyermeke? ① Igen, a háztartásfő biológiai gyermeke a házastársával ② Igen, a háztartásfő biológiai gyermeke valaki mással. ③ Igen, a háztartásfő házastársának biológiai gyermeke valaki mással ④ Nem a háztartásfő biológiai gyermeke és nem is a háztartásfő biológiai gyermeke. a háztartása	E02					
3. Születési dátum _____Év _____Hónap	E03-1 E03-2					
4. Gender ① Male ② Female	E04					
5. Családi állapota ① Soha nem volt házas ② Férjnél ③ Nősül ③ Cohabit ④ Vált ⑤ Idvegy ⑥ Más	E05					
6. A gyermekei száma (beleértve az élő és a halott biológiai/örökbefogadott/örökbefogadott/örökbefogadott gyermekek számát).	E06					
7. Iskolai végzettség(iskolaivégzettség kódja a mellékelt kódtáblázatból)	E07					
8. Fő lakóhelye ① Egyazon város ugyanazon közösségében ② Egyazon város más közösségében ③ Egyazon tartomány más városaiban ④ Egy másik város egy másik tartományban provincia ⑤ Countryside ⑥ Más (kérjük, adja meg)	E08					
9. Munkahelyi helyzete ① Bér munka, mezőgazdasági tevékenység vagy önálló vállalkozó ② Refoglalt nyugalmas ③ Munkanélküli ④ Nyugalmas ⑤ Házi munkás ⑥ Munkaképesség-vesztés ⑦ Suliban/iskola előtt ⑧ Munkára várva/iskolába lépve ⑨ Suliból kimaradt ⑩ Más ⑩ Más	E09					
10. (Kérdezze, ha E09=1,2) Jelenlegi fő foglalkozása? (Foglalkozáskód, a mellékelt kódtáblázatból)	E10					
11. Milyen gyakran tartják Ön és gyermeke a kapcsolatot egymással? ① Valamint hetente egyszer ② Valamint havonta egyszer ③ Valamint évente egyszer ④ Ritkán tartják egymással a kapcsolatot.	E11					
12. Hány hónapja nem éltek együtt a gyermekkel 2007-ben? (Hónap)	E12					
13. Milyen segítséget nyújtott Onnek 2007-ben? (Választhat egyet vagy többet) ① Pénzügyi segítség (pl. kölcsönadott pénz vagy ingatlan, munkába való bevezetés stb.) ② Pszichológiai (pl. szívről-szívre beszélgetés/tanácsadás stb.) ③ Napi ügyek (pl. gyermekek gondozása/beteg családtagok ápolása) ④ Semmilyen segítség nem szükséges	E12					

14. Mennyi/több pénzt/ajándékot/étkezést adott neki 2007-ben? (Készpénzzel egyenértékű. Ha egynél több személynek adta, kérjük, adja meg az egy személyre jutó átlagot.) (Jüan)	E14					
15. Mennyi/mennyi pénzt/ajándékot/étkezést adott Önnek 2007-ben? (Készpénzzel egyenértékű. Ha egynél több személynek adott, kérjük, adja meg személyenként az átlagot.) (Jüan)	E15					

ii) A háztartásfő szüleinek és házastársának alapadatai

(Kérjük, kérje meg a háztartásfő vagy házastársát, hogy válaszoljon a következő kérdésekre; a biológiai/nevelőszülők/szülői mostoha szülők is szerepeljenek; ha több szülő van, válassza ki a válaszadóhoz legközelebb állókat).

		Atya	Anya	Apósom	Anyós
1. Ez a szülő a háztartás tagja? Ha igen, kérjük, töltsse ki a háztartás tagjának kódját (az A02-vel összhangban), és ugorjon a következő személyre vagy a következő táblázatra , ha nem, kérjük, írja be a 0-t.	E16				
2. Életben van? ☐ Igen (ugorjon az E19-re) ☐ Nem	E17				
3. Mikor hunyt el? _____ Év	E18				
4. Melyik évben született? _____ Év	E19				
5. Iskolai végzettség(iskolaivégzettség kódja a mellékelt kódtáblázatból)	E20				
6. Jelenlegi (vagy korábbi) foglalkozása (ha még dolgozik, írja be a jelenlegi foglalkozást, ha nem, írja be a legutóbbi foglalkozást). (Foglalkozáskód, a mellékelt kódtáblázatból)	E21				
A következő kérdések csak az élő szülőkre vonatkoznak (E17=1)					
7. Jelenlegi munkahelyi státusza? ☐ Foglalkoztatott (bérmunkás, gazdálkodó vagy önfoglalkoztató) ☐ Re-foglalkoztatott nyugdíjas ☐ Munkanélküli ☐ Nyugdíjas ☐ Háztartási alkalmazott ☐ Elvesztett munkaképesség ☐ iskolában/előiskolában ☐ Munkavégzésre / továbbtanulásra vár ☐ Kihullott az iskolából ☐ Másik ☐ Más	E22				
8. Jelenlegi egészségi állapot ☐ Nagyon jó ☐ Jó ☐ Átlagos ☐ Szegény ☐ Nagyon rossz ☐ Szegény	E23				
9. Lakhatási körülmények ☐ Egyedül ☐ Csak házastárssal ☐ Felnőtt gyermekekkel/unokákkal/sógorral/unokákkal/unokákkal ☐ Felnőtt gyermekekkel/unokákkal ☐ Felnőtt házastárssal és felnőttekkel gyermekek/unokák/sógor/unoka/sógor/unoka ☐ Más személyekkel ☐ A z idősök otthonában ☐ Más (kérjük, adja meg)	E24				
10. Fő lakóhelye ☐ Egyazon város ugyanazon közösségében ☐ Egyazon város más közösségében ☐ Egyazon tartomány más városaiban ☐ Egy másik városában provincia ☐ C o u n t r y s i d e ☐ Other (kérjük, adja meg)	E25				
11. A gyermekei száma összesen (beleértve az élő és elhunyt biológiai/örökbefogadott/örökbefogadott gyermekeket, beleértve a válaszadót is). (személy)	E26				

<p>12. Milyen gyakran veszi fel vele a kapcsolatot?</p> <p>①Valamint hetente egyszer ②Valamint havonta egyszer ③Valamint évente egyszer ④Ritkán tartják egymással a kapcsolatot.</p>	E27				
<p>13. Milyen segítséget nyújtott Önnek 2007-ben? (Több lehetőséget is választhat)</p> <p>①Pénzügyi segítség (pl. kölcsönadott pénz vagy ingatlan, munkába való bevezetés stb.) ②Pszichológiai (pl. szívről-szívre beszélgetés/tanácsadás stb.)</p> <p>③Napi ügyek (pl. gyermekek gondozása/beteg családtagok ápolása)④Semmilyen segítség nem áll rendelkezésre</p>	E28				

		Atya	Anya	Apósom	Anyós
14. Hány hónapig éltek külön 2007-ben?(hónap)	E29				
15. Mennyi pénzt/több pénzt/ajándékot/étkezést adott neki 2007-ben? (Készpénzzel egyenértékű. Ha egynél több személynek adta, kérjük, adja meg az egy főre jutó átlagot (Jüan)	E30				
16. Mennyi pénzt/több pénzt/ajándékot/étkezést adott Önnek 2007-ben? (Készpénzzel egyenértékű. Ha egynél több személynek adta, kérjük, adja meg. átlagosan fejenként.)(Jüan)	E31				

iii) Társadalmi háló (Válassza ki a háztartásfő vagy házastársa nevét a következő kérdések megválaszolásához)

Kérjük, töltsse ki az E00 kódot_a háztartás tagjainak kódjával. (Kérjük, tartsa összhangban az A02-ben szereplő kóddal.)

E3_1. Az elmúlt kínai újév során (2008) összesen hány embernek küldött üdvözlőt különböző módon (beleértve a látogatást/telefonhívást/mail/e-mailt stb.)(E32)

_____személy(ek)nek? Ezek közül körülbelül__személy(ek) rokon(ok) (E33)

_____személy(ek) barát(ok) és ismerős(ök) (E34);

Ezek közül,_____személy(ek) jelenleg a városban él(nek) (E35)?

E3_2. Kérem, emlékezzen vissza, hogy az elmúlt 12 hónapban körülbelül hány ember segített Önnek, például pénzt adott kölcsön, munkát ajánlott, vigyázott a gyermekeire (gyermekeire), vagy szívhez szóló beszélgetést folytatott/ tanácsot adott az Önt ért nehézségekkel kapcsolatban. (E36)____(személyek)?

Kérjük, adja meg 3-5 olyan személy alapvető adatait, akik az elmúlt 12 hónapban segítettek az Ön családjának. (vagy akik a legszorosabb kapcsolatban állnak az Ön családjával). Kérjük, rangsorolja őket fontosságuk szerint. Ne vegye figyelembe a háztartás családtagjait, a háztartásfő szüleit vagy gyermekeit vagy házastársát stb.)

		1	2	3	4	5
1. Név	E37					
2. Milyen segítséget nyújtott Önnek az elmúlt 6 hónapban? (Választhat egy vagy több lehetőséget) ①Pénzügyi segítség (pl. kölcsönadott pénzt vagy ingatlant/segített munkát keresni stb.) ②Pszichológiai (pl. szívből jövő, szívhez szóló segítség) beszélgetés/tanácsadás stb.) ③Napi ügyek (pl. gyermekek gondozása/beteg családtagok ápolása)④Semmilyen segítség ④Nincs segítség	E38					

		1	2	3	4	5
Név	E37					
3. Kapcsolat veled? ①Nincsenek közvetlen rokonok (ugorjon az E41-re) ②Egyazon szülvárosból/szomszédokból (ugorjon az E41-re) ③Barátok ④Szakmai társak ⑤Kollégák/munkáltató ⑥ T a n á r - d i á k / M e s t e r - t a n í t v á n y ⑦ Ismerősök ⑧ M á s ⑧ M á s	E39					
4. Hány éve ismeri őt? (egy idő esetén írja be az "1"-t évnélrövidebb) (év)	E40					
5. Iskolai végzettség (iskolai végzettségekódja, a mellékelt kódtáblázatból)	E41					
6. Családi állapota: ①Soha nem volt házas ②Házás ③Újraházasodott ④Egyesületi kapcsolat ⑤Elvált ⑥Hözvegy ⑦Más	E42					
7. Jelenlegi munkahelyi/képzési státusz: ① Foglalkoztatott (bérmunkás, gazdálkodó vagy önfoglalkoztató) ②Foglalkoztatott nyugdíjas ③ M u n k a n é l k ü l i ④ N y u g d í j a s ⑤ H á z i m u n k á s ⑥ Elveszített munkaképesség ⑦iskolában/iskola előtt ⑧Munkavégzésre/ továbbtanulásra vár ⑨ S z a k m a i l e m o r z s o l ó d á s ⑩ M á s o k	E43					
8. Jelenlegi főfoglalkozás(foglalkozáskódja a mellékelt kódtáblázatból)	E44					
9. Hol él? ①Az ugyanazon város ugyanazon közösségében ②Az ugyanazon város más közösségében ③Az ugyanazon tartomány más városaiban ④ Város egy másik tartományban ⑤ V i d é k ⑥ M á s (kérjük, adja meg)	E45					
10. Milyen gyakran tartjátok egymással a kapcsolatot? ①Valamint hetente egyszer ②Valamint havonta egyszer ③Valamint évente egyszer ④Ritkán tartják egymással a kapcsolatot.	E46					
11. Mennyi pénzt/több pénzt/ajándékot/étkezést adott neki 2007-ben? (Készpénzzel egyenértékű. Ha egynél több személynek adta, kérjük, adja meg az egy személyre jutó átlagot)	E47					
12. Mennyi pénzt/több pénzt/ajándékot/étkezést adott Önnek 2007-ben? (Készpénzzel egyenértékű. Ha egynél több személynek adott, kérjük, adja meg az egy személyre jutó átlagot)	E48					

iv) Életesemények (A következő kérdésekre a háztartásfőnek vagy házastársának kell válaszolnia)

Kérjük, töltsse ki az F00 _____ a háztartás tagjainak kódjával. (Kérjük, tartsa összhangban az A02-ben szereplő kóddal.)

<p>Az incidensek 2007-ben történtek, (Ha ugyanaz az eset többször fordul elő, kérjük, írja le a legutóbbi esetet)</p>	<p>1Házasság</p>	<p>2 Kapcsolatot kezdett</p>	<p>3Terhes lett</p>	<p>4Gyűjtött szülést</p>	<p>5Jó munkát találtam</p>	<p>6Váltak /Separált</p>	<p>7 Súlyos betegség/ baleset/sérülés volt</p>	<p>8.Családtag elhunyt</p>	<p>9.Házasság épített/vásárolt</p>
---	------------------	------------------------------	---------------------	--------------------------	----------------------------	--------------------------	--	----------------------------	------------------------------------

1. Megtörtént-e az esemény? ①Yes ②N e m (ugorjon a következő eseményre)									
2. Kivel történt ez? (Válasszon egyet vagy többet) ①Egyedül ②Spouse ③Children ④ Testvérek ⑤Szülők ⑥ Egyéb háztartás tagok									
3. Várta az eseményt? ①Igen ②N e m ③Nem tudom									

III A háztartás jövedelme, kiadásai és lakáshelyzete 2007-ben (A következő kérdésekre a háztartás vezetőjének vagy házastársának kell válaszolnia.)(Egység: jüan)

Jövedel em	Szám	Összeg	Kiadások	Kérdés száma	Összeg	Kiadások	Szám	Összeg
A háztartás teljes jövedelme 2007	G101		I. Fogyasztási kiadások	G201		II. Üzleti kiadások	G210	
I. Bérjövedelem:	G102		I). Élelmiszer-kiadások	G202		III. Eszközök kiadásai	G211	
Ebből a bérek és a támogatások/bónuszok, juttatások/kedvezmények	G103		II). Ruházati kiadások	G203		IV. Transzferkiadások	G212	
Egyéb munkajövedelem	G104		III). Lakhatási kiadások	G204		V. Szociális biztonsági kiadások	G213	
Jövedel em	Szám	Összeg	Kiadások	Kérdés száma	Összeg	Kiadások	Szám	Összeg

II. Családi vállalkozás jövedelme	G105		IV). Tartós fogyasztási cikkek/napi szolgáltatás kiadások	G205		I). A nyugdíjbiztosítás által fizetett háztartás tagja	G214	
-----------------------------------	------	--	---	------	--	---	------	--

III. Eszközök jövedelme	G106		V). Orvosi költségek és egészségügy szolgáltatási kiadások	G206		II). A háztartás által fizetett lakásalap tag	G215	
IV. Transzfer jövedelem	G107		VI). Szállítás és kommunikáció	G207		iii).Az egészségbiztosítás által fizetett háztartás tagja	G216	
Ebből: Nyugdíj vagy nyugdíjkifizetés	G108		VII). Oktatás, kultúra és szórakoztatási szolgáltatási kiadások	G208		IV). Munkanélküliségi biztosítás fizetett háztartásonként	G217	
Szociális segélyalapról származó jövedelem	G109		viii).Egyéb árucikkek és szolgáltatások	G209		V). társadalombiztosítási kiadások	G218	
Lakhatás				Kérdés száma				
Van konyhája? ①Nem ②Privát konyha ③ K ö z ö s konyha				I101				
Helyszín? ①Város fő városrésze ② V á r o s i - v i d é k i kereszteződések ③Városközpont ④Város-falu kereszteződések ⑤Speciális régió				I102				

Vége az interjúnak, köszönjük az együttműködést!

APPENDIX 3

A kínai tartományok és települések GDP-je és egy főre jutó GDP-je 2002-ben és 2007-ben

Rangsor	2002			2007		
	Tartomány Régió	GDP	GDP per Capita	Tartomány Régió	GDP	GDP per Capita
1	Shanghai		54032.26	Shanghai	1200	65.00
2	Peking		31322.65	Peking	901	56.04
3	Tianjin		19018.98	Tianjin	502	45.77
4	Zhejiang		74015.82	Zhejiang	1864	37.11
5	Jiangsu		100013.44	Jiangsu	2556	33.65
6	Guangdong		110012.73	Guangdong	3067	32.48
7	Fujian		41011.81	Shandong	2589	27.72
8	Shandong		105011.57	Fujian	916	25.42
9	Liaoning		46010.85	Neimengu	602	25.35
10	Xinjiang		1608.30	Liaoning	1102	24.65
11	Hubei		5008.30	Hebei	1386	20.03
12	Hebei		5508.16	Jilin	523	19.16
13	Jilin		2107.70	Heilongjiang	708	19.00
14	Hainan		607.62	Xinjiang	349	16.43
15	Hunan		4206.52	Chongqing	411	15.20
16	Henan		6006.48	Henan	1522	15.00
17	Shanxi		2006.07	Hubei	915	15.00
18	Heilongjiang		2205.96	Hainan	123	14.82
19	Ningxia		335.87	Shanxi	570	14.59
20	Anhui		3505.85	Hunan	915	14.41
21	Chongqing		1805.83	Shaanxi	537	13.39
22	Qinghai		305.79	Ningxia	83	13.37
23	Sichuan		4805.76	Qinghai	76	13.29
24	Xizang		155.73	Guangxi	589	12.30
25	Shaanxi		2005.55	Anhui	735	12.01
26	Yunnan		2305.36	Jiangxi	547	12.01
27	Jiangxi		2205.31	Xizang	34	12.00
28	Guangxi		2204.90	Sichuan	1051	11.61
29	Gansu		1104.29	Gansu	270	9.92
30	Neimengu		954.00	Yunnan	472	9.55
31	Guizhou		1103.12	Guizhou	271	7.36

Forrás: Nemzeti Statisztikai Adatbázis, 2002 és 2007

Megjegyzés: 1. A 2002-es és 2007-es ár alapján számított ár.

2. Az egy főre jutó GDP 1000 RMB-ben, a GDP milliárdban van megadva.

3. A tartomány és régió nem tartalmazza Hongkongot, Makaót és Tajvant.